

ကုသိုလ် နှစ် အကုသိုလ်

ဦးရွှေအောင်

မဟာဝိဇ္ဇာ (သက္ကဋ)

ဓဋ္ဌသကာနှင့် သိရောမဏိ

သစ်တစ်ပင်ကောင်း၊ ငှက်တစ်သောင်း

အပေါင်းကိုယ့်ကြောင့် အေးစေသော်။

(မစိုးရိမ်ဆရာဘော်ကြီး)

ဒီ ပါ စိုး စာ စဉ် (၁၉

နေ့ထွက် ရှင်းတမ်း

မနုဿ လူတို့မှာ
နေထွက်က ရှာဖွေ
နေဝင်သို့ ရောက်
ကုသလာနှင့် အကုသလာ
ဘယ်သူက သာသည့်ဟု
ဉာဏ်စက္ခု ပြန်၍ရှင်း
ထိုစာရင်း မရှင်းလျှင်
လောကတွင် လူမဟုတ်
လောကုတ်မှာ မဂ်ဖိုလ်ရှုံး
လူရုပ် ပျောက်ဆုံး ။

ကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ်

ဦးရွှေအောင်

မဟာဝိဇ္ဇာ(သက္ကဋ)
ဝဋ်သကာနှင့် သိရောမဏိ

ဒီပါစိုးစာပေတိုက်

အမှတ်-၄ ရေကျော်လမ်းမ
ပုဇွန်တောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့

ဖုန်း-၂၉၁၄၈၈

စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ်
[၄၀/၉၆ (၂)]
မျက်နှာဖုံးခွင့်ပြုချက်အမှတ်
[၅၁/၉၆ (၄)]

အကြိမ်
ပထမအကြိမ်
ထုတ်ဝေသည့်လ
၁၉၉၆-ခုနှစ်၊ သြဂုတ်လ

အဖုံးပန်းချီ
မှတ်သန်

ကွန်ပျူတာစာစီ
ဒီပါစိုးကွန်ပျူတာ
ဖုန်း-၂၉၁၄၈၈

အငွင်းဖလင်
ဒီပါစိုး

ထုတ်ဝေသူ
ဦးလှစိန်၊ ထွန်းလှကျော်စာပေ
အမှတ်-၂၁၉၊ အသောကလမ်း
၁၃-ရပ်ကွက်၊ လှိုင်မြို့နယ်
ပုံနှိပ်သူ
ဦးမောင်လှိုင်(၀၃၈၅၄) လှိုင်အေ့ဖ်ဆက်
အမှတ် ၈၈၊ အထက်ပုဇွန်တောင်လမ်းမ
မင်္ဂလာတောင်ညွန့်မြို့နယ်တွင် အတွင်းစာသားများ ရိုက်နှိပ်ပြီး
ဦးဝင်းဌေး (၀၄၈၃၉) ဝင်းထွန်းအေ့ဖ်ဆက်
အမှတ်-၃၇၊ ရေကျော်လမ်းမတွင် အဖုံးရိုက်နှိပ်သည်။

မာတိကာ

ကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ်

....

၁

ကျွန်ုပ်တို့သည် သံသရာ၌ ကျင်လည်နေသရွေ့ ကာလပတ်လုံး ကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ် နှစ်မျိုးအနက် တစ်မျိုးမျိုးကို အပြုတစေ ပြုလုပ်နေကြရ၏။ ကုသိုလ်အလုပ် ဖြစ်ချင်ဖြစ်ပည်၊ အကုသိုလ် အလုပ် ဖြစ်ချင်ဖြစ်မည်။ နှစ်မျိုးအနက် တစ်မျိုးမျိုးသာဖြစ်၏။ ကြားအလုပ်ဟူ၍ မရှိ၊ မလုပ်ဘဲလည်း ရှောင်လွှဲ၍ မရ။ သို့ဖြစ်၍ ကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ်ကို သံသရာ၌ ကျင်လည်နေစဉ် အသုံးပြုစရာ တန်ဆာပလာအဖြစ်သာ အသုံးပြုအပ်၏။ ပန်းတိုင်အဖြစ် အသုံး မပြုအပ်။

မဃလုလင် (၁)

....

၂၇

ပုထုဇဉ်တို့သည် နှုတ်က ဘုရားလောင်းစကားကို ပြောကြ သော်လည်း စိတ်က ဒေဝဒတ်အကြံကို ကြံကြ၏။ စီးပွားရေး နယ်ပယ်၌လည်း ပေးထိုက်သော ခွဲတမ်းကို မပေးဘဲ မိမိက လက်ဝါးကြီးအုပ်ထား၏။ ခေါင်းပုံဖြတ်၏။ အုပ်ချုပ်ရေး နယ်ပယ် ၌လည်း ပေးသင့်သော ရာထူးနှင့် အာဏာကို မပေးဘဲ မိမိက ချုပ်ကိုင်ထား၏။ ပညာရေးနယ်ပယ်၌လည်း အခြေအနေမှန်များကို လွတ်လွတ်လပ်လပ် တင်ပြခွင့်၊ ဆွေးနွေးခွင့်၊ ဝေဖန်ခွင့်မပေးဘဲ ဖုံးဖိထား၏။

မဃလုလင် (၂)

....

၄၉

လူဟူသည် မြင့်သော၊ ပို၍မြင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်များအပေါ် ကရုဏာ သက်စရာ မဟုတ်ဘဲလျက် ကရုဏာသက်တတ်၏။ ချီးမြှောက် စရာ မလိုအပ်ဘဲလျက် ချီးမြှောက်တတ်၏။ နိမ့်သော၊ ပို၍ နိမ့်သော ပုဂ္ဂိုလ်များအပေါ်၌မူ ကရုဏာသက်စရာ ဖြစ်ပါလျက် ကရုဏာ မသက်တတ်ကြ၊ ချီးမြှောက်စရာ လိုအပ်ပါလျက် မချီးမြှောက်တတ်ကြ၊ သမုဒ္ဒရာ၌သာ မိုးရွာလိုကြ၏။ လွင်တီးခေါင်၌ မိုးမရွာလိုကြ။ ဤသည်မှာ လူတို့၏ ဓမ္မတာဖြစ်၏။

မဃလုလင် (၃)

....

၇၁

များသောအားဖြင့် အမျိုးသမီးများ နောက်ပိုင်းမှ ပါဝင်ပတ်သက် လာပါက ယောက်ျားများသည် ကိုယ်ကျင့်တရား ပျက်စီးလာတတ် ကြ၏။ အချင်းချင်း သဘောထား ကွဲတတ်ကြ၏။ ညှိနှိုင်းရ ခက်တတ်ကြ၏။ ထို့ကြောင့် မဃလုလင်နှင့် အဖွဲ့သည် မိမိတို့၏ ဇရပ်ဆောက်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်း၌ မိမိတို့၏ အမျိုးသမီးများ ပါဝင် ပတ်သက်ခွင့် မပြုရန် အချင်းချင်း ကတိကဝတ် ပြုကြခြင်းဖြစ်၏။

သုမနဒေဝီ

....

၉၁

လူ့ဘဝ လူ့စည်းစိမ်၊ နတ်ဘဝ နတ်စည်းစိမ်၊ ဗြဟ္မာ့ဘဝ ဗြဟ္မာစည်းစိမ်တို့ကို ရရှိအောင် အားထုတ်ခြင်း ဟူသမျှတို့သည် စစ်မှန်သော သုခကို ရှာရာမရောက်ဘဲ ဒုက္ခကို ရှာရာသာ ရောက်၏။ သာသနာတွင်း၌နေပြီး သာသနာပ ကျင့်စဉ်အတိုင်း ကျင့်ရာရောက်၏။ သို့ရာတွင် ဤအမြင်မျိုးကို လူတိုင်း မြင်နိုင်သည် မဟုတ်။

မာတိက မာတာ(၁)

....

၁၁၃

ကုသိုလ်ကံကို လုပ်သည်ဖြစ်စေ၊ အကုသိုလ်ကံကို လုပ်သည် ဖြစ်စေ ကံသက်သက်ကိုချည်း တွက်၍မရ၊ ယင်းကံ၏ တူရုကိုပါ

ထည့်၍တွက်ရ၏။ မိမိ၏ အတ္တအကျိုးစီးပွားအတွက် လုပ်လျှင် မှားသော တူရူဟူ၍ ဆိုရ၏။ လောကအကျိုးစီးပွား အတွက်ဖြစ်စေ၊ ဤလောက၌ အဓမ္မဝါဒ မလွှမ်းမိုးဘဲ ဓမ္မဝါဒ လွှမ်းမိုးစေနိုင်ရန် အတွက်ဖြစ်စေ လုပ်ပါက မှန်သော တူရူဟူ၍ ဆိုရ၏။ မှန်သော တူရူဟူသည် ပါရမီသဘောကို ဆောင်၏။

မာတိက မာတာ(၂)

.... ၁၃၁

လုပ်ငန်းတစ်ခုကို ဆောင်ရွက်ရာ၌ မိမိ၏ ဆောင်ရွက်ချက်ကို အသိမပေးဘဲ နောက်ကွယ်မှနေပြီး ကျိတ်၍ တိတ်တိတ်ပုန်း ဆောင်ရွက်လိုသူ များသည်နှင့်အမျှ ထိုလုပ်ငန်းသည် အောင်မြင်မှု ကြီးမားပါ၏။

စုန္ဒဝက်ကုန်သည်

.... ၁၅၁

စုန္ဒသည် ဓမ္မဇာတိခတ်ခြင်းကို ခံရလေပြီ။ ၅၅-နှစ် လုံးလုံး ဝံ့က်များပေါ် စုန္ဒပြုမူခဲ့သည့်အတိုင်း အဝိစိရဲမီးလျှံသည် စုန္ဒဆီသို့ ရောက်လာ၏။ စုန္ဒသည် ပူလောင်သော ဝေဒနာကို ပြင်းပြစွာ ခံစားရ၏။ ဝက်များသွားသည့်အတိုင်း လေးဖက်ထောက်၍ သွားရ၏။ ဝက်များ အော်ဟစ်သည့်အတိုင်း ဆူညံစွာ ဝက်သံဖြင့် အော်ဟစ်ရ၏။ အကုသိုလ်ဟူသည် ဓမ္မနိယာမအတိုင်း တူသော အကျိုးကို ပေး၏။

ဝိဋုဠာဘ (၁)

.... ၁၇၅

ဘဝ၏ပန်းတိုင်၊ ဘဝ၏ အဓိပ္ပာယ်၊ ဘဝ၏ အနှစ်သာရ အရ ဆိုရလျှင် စားဝတ်နေ ကျန်းမာမှု ဤလေးခုသည် ဘဝတွင် အနိမ့်ဆုံးသော လိုအပ်ချက်သာ ဖြစ်ပါ၏။ ဤလိုအပ်ချက် လေးခုကို တိရစ္ဆာန်များသည်ပင် လိုအပ်လျက်ရှိလေရာ ဤလိုအပ် ချက် လေးခုကို ပြည့်စုံခြင်းသည် တိရစ္ဆာန်ဘဝနှင့် လူ့ဘဝကို ခြားနားအောင် ပြုလုပ်ပေးနိုင်သော နယ်ခြားမျဉ်း မဟုတ်ချေ။

ဝိဋုဠာဘ (၂)

.... ၁၉၃

အဓမ္မကို အင်အားအပြစ် အားကိုးမိသောအခါ လောက၌ အနိုင်ကျင့်ဝါဒသည် လွှမ်းမိုးလာတတ်၏။ တစ်ဘဝ ကောင်းစား ရေး၌သာ အားပြုသော သံသရာပဲ့ဝါဒသည်လည်း လွှမ်းမိုးလာတတ် ပါ၏။ ဘယ်သူသေသေ ငတေမာပြီးရော ဟူသော အတ္တလွန်ဝါဒ သည်လည်း လွှမ်းမိုးလာတတ်ပါ၏။

ဝိဋုဠာဘ (၃)

.... ၂၁၁

ဗန္ဓုလသည် အနိုင်ကျင့်ဝါဒကို သုံး၏။ သူသည် လိစ္ဆဝိမင်းသား တို့အပေါ် အနိုင်ကျင့်ခဲ့၏။ ထိုအကုသိုလ်ကံ၏ အကျိုးဆက် အနေဖြင့် ဗန္ဓုလသည် ပဿနဒိကောသလမင်းကြီး၏ အနိုင်ကျင့် ခြင်းကို ခံရပေလိမ့်မည်။ ကံဟူသည် တူသောအကျိုးကို ပေး၏။

ဝိဋုဠာဘ(၄)

.... ၂၃၃

ဝိဋုဠာသည် အာယာတပြင်းသူ ပြစ်၏။ အာယာဟ ပြင်းသူတို့၏ လက်ထဲ၌ အာဏာရပြင်းသည် လောကအတွက် ကျိန်စာ သင့်ခြင်းပင် ပြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် အဓမ္မသည်လည်း ဓမ္မအပေါ် အားကြီးသောအကြောင်း ဥပနိဿယအနေဖြင့် ယာယီ အောင်ပွဲ ခံတတ်ပါ၏။

ဃောသကသူဌေး

.... ၂၅၅

(ဃောသကသည်) ကောတုဟလိကဘဝ၌ ဖြစ်စဉ်က သားငယ် 'ကာပိ' ကို စွန့်ပစ်ခဲ့ပူး၏။ ထိုအကုသိုလ်ကံသည် ဃောသကဘဝ၌ ခုနစ်ကြိမ်တိုင်တိုင် စွန့်ပစ်ခံရအောင် အကျိုးပေး၏။ ထိုအကုသိုလ် ကံ၏ အကျိုးဝိပါက်ကို ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၌ ကြည်ညိုသောကုသိုလ်ကံက မတားမြစ်နိုင်သော်လည်း စွန့်ပစ်ခြင်းခံရတိုင်း အန္တရာယ် မကျ ရောက်အောင် ကာကွယ်ပေးနိုင်၏။

ကုသိုလ် နှင့် အကုသိုလ်

ကျွန်ုပ်တို့သည် မွေးသည်မှ သေသည်အထိ ဘဝ
တစ်လျှောက်လုံး အလုပ်များကို ဆက်တိုက် လုပ်ကြ၏။
ကြားပြတ် သည် ဟူ၍ မရှိ၊ အလုပ်ကို ပါဠိဝေါဟာရဖြင့်
“ကံ” ဟူ၍ ဆိုရ၏။ ကိုယ်ဖြင့် လုပ်လျှင် ကာယကံဟူ၍
ဆိုရ၏၊ နှုတ်ဖြင့်လုပ်လျှင် ဝစီကံဟူ၍ ဆိုရ၏။ စိတ်ဖြင့်
လုပ်လျှင် မနောကံဟူ၍ ဆိုရ၏။

ယင်း ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံတို့သည်
တစ်ခု မဟုတ် တစ်ခု ကျွန်ုပ်တို့၏ သန္တာန်၌ အမြဲတစေ
ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိကြ၏။ ယခု ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌သာ ဖြစ်ပေါ်သည်
မဟုတ်။ အစမထင်သော ရှေးအတိတ်ဘဝတိုင်း ဘဝတိုင်း

၌လည် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့၏။ အရဟတ္တမဂ်၊ အရဟတ္တဖိုလ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြု၍ ဘဝပြတ်သည့်ကာလအထိ နောင် အနာဂတ် ဘဝတိုင်း ဘဝတိုင်း၌လည်း ဖြစ်နေ ညီ မည်ပင် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် အသက် ရှိနေသရွေ့ ကာလပတ်လုံး အလုပ်သုံးမျိုးတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုး ကို ရှောင်လွှဲ၍ မရဘဲ လုပ်နေကြရမည်သာ ဖြစ်၏။

ဤသို့ လုပ်နေကြရခြင်းသည်ပင် ဘဝ၏အနက်၊ ဘဝ၏ အဓိပ္ပာယ်ဖြစ်၏။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်၌မူ ဘဝကို ကမ္မဘဝနှင့် ဥပပတ္တိဘဝ၊ သို့မဟုတ် အကြောင်း ဘဝနှင့် အကျိုးဘဝ ဟူ၍ နှစ်မျိုးခွဲ ဟောကြားထား၏။ ယင်းဘဝနှစ်မျိုးလုံးသည်ပင် အလုပ်နှင့် ဆက်စပ်လျက် ရှိ၏။ အကြောင်းဘဝသည် အလုပ်ဖြစ်၏။ အကျိုးဘဝ သည် သတ္တဝါဖြစ်၏။

ကျွန်ုပ်တို့သည် အကျိုး ဘဝအရ ဝိပါက်ပဋိသန္ဓေ စိတ်ဖြင့် သတ္တဝါဟူ၍ ဖြစ်လာသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် မကောင်းသောအလုပ်ကို စတင်၍ လုပ်ရ၏။ ထို့ကြောင့် သတ္တဝါဟူသည် ဘဝတွင် မကောင်းသော အလုပ်ဖြင့် စတင်သူ ဖြစ်၏-ဟူ၍ ဆိုရ၏။ ဤ၌ မကောင်းသော အလုပ်ဆိုသည်မှာ ပဋိသန္ဓေနှင့် ပထမဦးဆုံး လောဘဇော စောခြင် ဖြစ်၏။ ယင်းလောဘဇော၌ စေတနာယှဉ်လျက်

ပါ၏။ ယင်းစေတနာကို လောကဝေါဟာရအားဖြင့် မကောင်းသောအလုပ်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဒေသနာ ဝေါဟာရအားဖြင့် အကုသိုလ်ကံဟူ၍ လည်းကောင်း ဆိုရ၏။

ဤ၌ သတ္တဝါအရ အသညသတ်ဘုံမှတစ်ပါး (၃၀)ဘုံသား အားလုံး ပါဝင်ကြ၏။ လူဖြစ်စေ၊ နတ်ဖြစ်စေ၊ ဗြဟ္မာဖြစ်စေ သတ္တဝါဟူသမျှ မည်သူမဆို ဘဝတွင် လောဘဖြင့် အလုပ်ကို စတင်သူများဖြစ်၏။ ဤသို့ အဘိဓမ္မာဒေသနာတော်၌ ဆို၏။

လောက ဝေါဟာရအားဖြင့် ‘အလုပ်’၊ ဒေသနာ ဝေါဟာရအားဖြင့် ‘ကံ’သည် ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ ဟူ၍ သုံးမျိုးရှိပြီး ကောင်း၊မကောင်းအားဖြင့် နှစ်မျိုးစီ ရှိသည်။ ကောင်းသောကံကို ကုသိုလ်ဟူ၍ဆိုပြီး မကောင်း သော ကံကို အကုသိုလ်ဟု ဆိုသည်။

ကျွန်ုပ်တို့သည် သံသရာ၌ ကျင်လည်နေသရွေ့ ကာလပတ်လုံး ကုသိုလ်နှင့်အကုသိုလ် နှစ်မျိုးအနက် တစ်မျိုးမျိုးကို အမြဲတစေ ပြုလုပ်နေကြရ၏။ ကုသိုလ် အလုပ် ဖြစ်ချင်ဖြစ်မည်။ အကုသိုလ်အလုပ် ဖြစ်ချင် ဖြစ်မည်။ နှစ်မျိုးအနက် တစ်မျိုးမျိုးသာ ဖြစ်၏။ ကြားအလုပ် ဟူ၍ မရှိ။ မလုပ်ဘဲလည်း ရှောင်လွှဲ၍ မရ။ ဤသည်

ကိုပင် သတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်၌ ကုသိုလ်စိတ်နှင့် အကုသိုလ် စိတ် နှစ်မျိုးတို့အနက် တစ်မျိုးမျိုးသည် အမြဲတစေ ဖြစ်နေကြသည်ဟူ၍ ဆိုရ၏။

ကောင်းသောအလုပ်သည် ကုသိုလ်ကံ ဖြစ်၏။
မကောင်းသောအလုပ်သည် အကုသိုလ်ကံ ဖြစ်၏။
အလုပ်ဟူသမျှသည် ကောင်း-မကောင်း နှစ်မျိုးသာရှိပြီး ကြားအလုပ်ဟူ၍ မရှိ။ ကံဟူသမျှသည် ကုသိုလ် အကုသိုလ် နှစ်မျိုးသာရှိပြီး ကြားကံဟူ၍ မရှိ။ ဤသည်မှာ ပရမတ္ထသစ္စာအားဖြင့် အမှန်ဖြစ်၏။ ဤသဘောကို အတ္တ နှင့် အနတ္တဘာသာ တရားများ အားလုံးက တညီတညွတ် တည် လက်ခံကြ၏။ ဘာသာတရားများ အားလုံးက ကောင်းသောအလုပ်ကို လုပ်ရန်နှင့် မကောင်းသော အလုပ်ကို ရှောင်ရန် သွန်သင်ပြ၏။

သို့ရာတွင် ကောင်း--မကောင်း သတ်မှတ်နည်း၊ ကောင်းသော အလုပ်ကို လုပ်နည်းနှင့် မကောင်းသော အလုပ်ကို ရှောင်နည်းတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ သွန်သင်ရာ၌မူ အနတ္တ ဗုဒ္ဓဒေသနာနှင့် အခြားအတ္တဒေသနာတို့သည် သဘောချင်း မတူကြချေ။

သတ္တဝါတို့သည် သံသရာ၌ ကျင်လည်နေသူများ ဖြစ်၏။ သံသရာသည် အပြောကျယ်သော သမုဒ္ဒရာနှင့်

တူ၏။ သမုဒ္ဒရာသည် ဘေးဘျမ်းအတိ ပြီး၏။ နှစ်သက် စရာ မဟုတ်။

သံသရာ၌ ကျင်သည်ခြင်းသည် အပြောကျယ်သော သမုဒ္ဒရာ၌ လက်ပစ် ကူးနေခြင်းနှင့် တူ၏။ သံသရာ၌ လက်ပစ်ကူးနေသူသည် ငြိမ်းချမ်းရာ တစ်ဖက်ကမ်း ရောက်ရေးအတွက် အသေကောင်ပုပ်ကို တွေ့လျှင်လည်း အမှီတံကဲ ပြု၏။ သစ်တုံးကို တွေ့လျှင်လည်း အမှီတံကဲ ပြု၏။

သို့ရာတွင် အသေကောင်ပုပ်ကို တွေ့သောအခါ စက်ဆုပ်၏။ စက်ဆုပ်သော်လည်း မစွန့်ပစ်၊ သင့်သလို အမှီတံကဲအဖြစ် အသုံးပြု၏။ သစ်တုံးကို တွေ့သောအခါ ဝမ်းမြောက်၏။ ဝမ်းမြောက်သော်လည်း မသိမ်းပိုက်၊ သင့်သလို အမှီတံကဲအဖြစ် အသုံးပြု၏။ သူ့အတွက် တစ်ဖက်ကမ်းရောက်ရေးသာ အဓိက ဖြစ်၏။ အသေကောင် ပုပ်သည်လည်း အဓိကမဟုတ်၊ သစ်တုံးသည်လည်း အဓိက မဟုတ်၊ လက်ပစ်ကူးနေစဉ် ကာလအတွင်း အသုံးပြုစရာ တန်ဆာပလာများသာ ဖြစ်၏။ တစ်ဖက်ကမ်း ကြည်းကုန်း ထက်သို့ ရောက်ပါက အသုံးပြုစရာ တန်ဆာပလာများ သည် ဘာမျှအသုံးမကျတော့။ စွန့်ပစ်ရမည်ချည်း ဖြစ်၏။ ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားသည် မူလပဏ္ဏာသပါဠိတော်(၁၈၈) ကုလ္လောပမသုတ်၌ ဟောကြားတော်မူ၏။

ဗုဒ္ဓ ဒေသနာတော်အရ သမုဒ္ဓရာ၌ လူးလာ
ခေါက်ပြန် လက်ပစ်ကူးနေသူအတွက် အသေကောင်ပုပ်
သည်အကုသိုလ်နှင့် တူ၏။ သစ်တုံးသည် ကုသိုလ်နှင့်
တူ၏။ ဘာသာရေး လောက၌ လမ်းစဉ်နှင့် ပန်းတိုင်ဟူသော
ဝေါဟာရ နှစ်လုံးရှိ၏။ ဗုဒ္ဓဘာသာ၌ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို
လမ်းစဉ်အဖြစ် သတ်မှတ်၍ နိဗ္ဗာန်ကို ပန်းတိုင်အဖြစ်
သတ်မှတ်သည်။ လမ်းစဉ်ဟူသည်မှာ တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ
တို့ဖြင့် မစွဲလမ်းဘဲ ဆန္ဒသက်သက်ဖြင့် ယူနိုင်သော
သဘောဖြစ်သည်။ ပန်းတိုင်ကိုသာ နှလုံးသွင်း မကောင်း
လျှင် တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ တို့ဖြင့် စွဲလမ်းနိုင်သည်။

ဥပမာအားဖြင့် သေနတ်ပစ်သော ယောက်ျားသည်
ကျည်ဆန်ကို ယူသောအခါ ကျည်ဆန်၌ သိမ်းပိုက်လိုခြင်း
မရှိ၊ ရယူရုံ သက်သက်မျှ ဖြစ်၏။ သားကောင်၌သာ
သိမ်းပိုက်လိုခြင်း ရှိ၏။ ဤသဘောအရ ကျည်ဆန်ကို
လမ်းစဉ်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ သားကောင်ကို ပန်းတိုင်ဟူ၍
လည်းကောင်း ဆိုအပ်၏။ သိမ်းပိုက်လိုခြင်းရှိလာလျှင်
လမ်းစဉ်သည်ပင် ပန်းတိုင် ဖြစ်သွား၏။ ထို့ကြောင့်
ကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ်ကို မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး၌ ပါဝင်အောင်
ကြိုးစားအပ်၏။ အကုသိုလ် ကို မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး၌ ပါဝင်အောင်
ကြိုးစားရာတွင် ယင်း အကုသိုလ်ကို ပယ်သတ်နိုင်အောင်

သမ္မပ္ပဓာန် နည်းအတိုင်း အားထုတ်ခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ဉာဏ်ရှိ၍ သုံးတတ်ပါက အဆိပ်ကိုလည်း ဆေးဖက် ဝင်အောင် အသုံးပြု၍ ရသကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ဤနေရာ၌ လမ်းစဉ်ကို အသုံးပြုစရာ တန်ဆာပလာ ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ သို့ဖြစ်၍ အကုသိုလ်နှင့် ကုသိုလ်ကို သံသရာ၌ ကျင်လည် နေစဉ် အသုံးပြုစရာ တန်ဆာပလာ အဖြစ်သာ အသုံးပြု အပ်၏။ -ပန်းတိုင်အဖြစ် အသုံးမပြုအပ်။

အကုသိုလ်ကို အသုံးပြုစရာ တန်ဆာပလာအဖြစ် အသုံးပြုခြင်း ဆိုသည်မှာ ပုထုဇဉ်တို့၏ သဘာဝအရ မလွဲသာ မရှောင်သာ အကုသိုလ်ကို ပြုမိပါက ယင်းပြုမိသော အကုသိုလ်ကို မေ့ထားရမည်မဟုတ်။ မသိကျိုးကျွန်ပြုရမည် မဟုတ်။ ယင်းအကုသိုလ်ကို ပယ်သတ်ရန် အားထုတ်ရမည်။

စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်အတိုင်း အကုသိုလ်ကို အကုသိုလ်မှန်း သိရမည်။ ယင်းပြုမိသော အကုသိုလ်ကို အားကြီးသောအကြောင်း (ဥပနိဿယ)ပြု၍ ယင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက် ကုသိုလ်ကို ပြုရမည်ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ ပန်းတိုင်အဖြစ် အသုံးပြုခြင်း ဆိုသည်မှာ ငါ၊ ငါ့ဥစ္စာ၊ ငါ့အတွက်သိမ်းပိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ယင်းကို တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် စွဲယူခြင်းဟူ၍ ဆိုသည်။

အမှန်အားဖြင့် ဗုဒ္ဓဘာသာသည် လောဘကို ပယ်သတ်သော ဘာသာဖြစ်သည်။ နိဗ္ဗာန်ဟူသည်မှာ ဝါနခေါ် တဏှာ လောဘကုန်ခြင်းပင် ဖြစ်၏။ လောဘကို သမုဒယသစ္စာဟူ၍ ဆိုသည်။ လောဘကို ပယ်သတ်လျှင် မာနနှင့်ဒိဋ္ဌိတို့ကိုလည်း ပယ်သတ်ပြီး ဖြစ်သည်။ လောဘ သည် အမြဲတမ်း ငါ့အတွက်ဦးစားပေးသည်။ သူတစ်ပါး အတွက် ဦးစားမပေး၊ အမြဲတမ်း အသာစံသည်၊ အနာမခံ။

သူတစ်ပါးအတွက် ဦးစားပေးခြင်း၊ အနာခံ ခြင်းသည် အလောဘဖြစ်၏။ အလောဘဖြင့် လောဘကို ပယ်သတ်ရ၏။ လောဘကို အလောဘဖြင့် ပယ်သတ် ရာတွင် အဒေါသလည်းပါ၏။ အဒေါသဟူသည် သူတစ်ပါး ကို ချစ်ခြင်း၊ ငဲ့ညှာခြင်းဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် သူတစ်ပါးကို ဦးစားပေးတိုင်း၊ အနာခံတိုင်းလည်း အလောဘအစစ် ဟုတ်ချင်မှ ဟုတ်မည်။ သူတစ်ပါးကို ချစ်တိုင်း၊ ငဲ့ညှာ တိုင်းလည်း အဒေါသအစစ် ဟုတ်ချင်မှဟုတ်သည်။

ထို့ကြောင့် အလောဘအစစ်၊ အဒေါသအစစ် ဖြစ်လာစေရန် အမောဟကို လိုအပ်၏။ အမောဟ မပါဝင် ပါက သူတစ်ပါးကို အချစ်မှားဖြင့် ချစ်၍ မစင်ကြယ်သော ပစ္စည်းများဖြင့် ထောက်ပံ့သောကြောင့် ပစ္စက္ခ ခံ ဒုက္ခ ရောက်တတ်၏။ သံသရာတွင်ကား ဆိုဖွယ်မလို။ အမောဟ ပါဝင်မှသာ စင်ကြယ်သော

ပစ္စည်းကို ရှာဖွေ၍ ထောက်ပံ့ တတ်၏။ စင်ကြယ်သော မေတ္တာကို မွေးမြူ၍ ချစ်တတ်၏။ အကယ်၍ ပန်းတိုင်အဖြစ် အသုံးပြုနေပါက တစ်ဖက်ကမ်း ကြည်းကုန်းထက်သို့ မည်သည့်အခါမျှ ရောက်တော့မည် မဟုတ်။

ဗုဒ္ဓဘာသာကား သတ္တဝါများကို သံသရာသမုဒ္ဒရာ၌ မျောမနေစေဘဲ တစ်ဖက်ကမ်းကြည်းကုန်းထက်သို့ တင်ပေးသော ဘာသာတရားဖြစ်၏။ တစ်ဖက်ကမ်း ကြည်းကုန်းထက်သို့ တင်ပေးခြင်းဆိုသည်မှာ အသာမစံဘဲ အနာခံမှု၌ စစ်မှန်သော “ရသ” ကို ရှာဖွေတွေ့ရှိအောင် ညွှန်ပြခြင်းပင် ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် အကုသိုလ်နှင့် ကုသိုလ် သို့မဟုတ် မကောင်းသောအလုပ်နှင့် ကောင်းသောအလုပ်တို့ကို အသုံးပြုစရာ တန်ဆာပလာအဖြစ်၊ ဖောင်အဖြစ်သာ အသုံးပြုရန်နှင့် ပန်းတိုင်အဖြစ် အသုံးမပြုရန် သွန်သင်ခြင်း ဖြစ်၏။ ဤသည်ကိုပင် ကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ်ကို စွန့်ခြင်း ဟူ၍ စာပေများ၌ ဆို၏။ ဤကား ဗုဒ္ဓဘာသာ၏ ထူးခြားချက် ဖြစ်သည်။

ကျွန်ုပ်တို့သည် လူ့ဘောင်တွင် နေထိုင်ကြသော လူသားများဖြစ်သည်အားလျော်စွာ မလွဲသာ မရှောင်သာဘဲ စစ်ကိုလည်း တိုက်ကြရ၏။ ခွေးရူးကိုလည်း သတ်ကြရ၏။ လူဆိုး သူခိုး များကိုလည်း နှိမ်နင်းကြရ၏။

ဤလုပ်ငန်းများသည် မကောင်းသော အကုသိုလ် လုပ်ငန်းများဖြစ်ကြ၏။ အကုသိုလ်လုပ်ငန်းများ ဖြစ်သည့်အလျောက် မလုပ်ဘဲ ရှောင်ကြဉ်ရန် ဗုဒ္ဓဒေသနာက ညွှန်ကြား၏။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ ဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ ဗုဒ္ဓဒေသနာက ညွှန်ကြားသည့်အတိုင်း ယင်း အကုသိုလ် လုပ်ငန်းများကို မလုပ်မိရန် ရှောင်ကြဉ်ကြပါ၏။

သို့ရာတွင် ရှောင်ကြဉ်၍ မရသော အခါသမယသည် ပေါ်ပေါက်လာတတ်၏။ ယင်းအခါသမယကား ဒုစရိုက် တရားများနှင့် အဓမ္မဝါဒများက လောကကို ဖျက်ဆီးရန် အားထုတ်သောအခါ၊ သုစရိုက်တရားများနှင့် ဓမ္မဝါဒကို လွှမ်းမိုးရန် ကြိုးပမ်းသောအခါ၊ မိမိအတွက် အသက် အန္တရာယ်ကြုံသော အခါသမယဖြစ်လေသည်။

ထိုအခါသမယမျိုးတွင် ကျွန်ုပ်တို့သည် “အသေကောင်ပုပ်” ကို အမှီတံကဲ့ပြု၍ အသေကောင်ပုပ်၏ အကူအညီဖြင့် တစ်ဖက်ကမ်း ကြည်းကုန်းသို့ အရောက်ကူးသကဲ့သို့ ကျူးကျော်စစ်ကို တိုက်ခြင်းအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ ခွေးရူးကို သတ်ခြင်းအားဖြင့် လည်းကောင်း လူဆိုးသူခိုးများကို နှိမ်နင်းခြင်းအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ လောက၏ အစီးအပွားအတွက် ဓမ္မဝါဒ ရှင်သန်ထွန်းကားရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ကြရ၏။

ကျွန်ုပ်တို့သည် စစ်ကို တိုက်ကြ၏။ ထိုသို့တိုက်ရာတွင် စစ်ကို တိုက်ချင်၍ တိုက်ကြသည် မဟုတ်။ “အသေ ကောင်ပုပ်” ၏ အကူအညီဖြင့် တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ကူးသော ယောက်ျားသည် “အသေကောင်ပုပ်” ကို ရွံရှာစက်ဆုပ်သကဲ့သို့ ကျွန်ုပ်တို့သည် စစ်ကို ရွံရှာစက်ဆုပ်ပါ၏။ သို့ရာတွင် “အသေကောင်ပုပ်” ၏ အကူအညီကို မရယူ ပါက ကမ်းကူးသော ယောက်ျားသည် ရေပြင်တွင် ပျက်စီး ပျောက်ကွယ်သွားမည် ဖြစ်သကဲ့သို့ ကျူးကျော်စစ်ကို မတိုက်ပါက ကျွန်ုပ်တို့သည် မြေပြင်တွင် ပျက်စီး ပျောက်ကွယ်သွားကြမည်ပင် ဖြစ်၏။

ထိုနည်း အတူပင် ခွေးရူးကို သတ်ခြင်း၊ လူဆိုးသုခိုးများကို နှိမ်နင်းခြင်း စသော မကောင်းသော အကုသိုလ်လုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်ကြရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့သည် ပျော်မွေ့၍ လုပ်ကိုင်ကြသည် မဟုတ်။ စက်ဆုပ်ရွံရှာလျက် နှင့်ပင် မလွဲသာမရှောင်သာ လောက၏ အစီးအပွားအတွက်၊ ဓမ္မဝါဒ ရှင်သန်ထွန်းကားရေးအတွက် လုပ်ကိုင်ကြရခြင်း ဖြစ်၏။ ဣဝန်အရ ဆောင်ရွက်ရခြင်း ဖြစ်၏။ ထိုသို့ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အကုသိုလ်သဘောလည်း ပါ၏။ ကုသိုလ်သဘောလည်း ပါ၏။ အကုသိုလ် သဘောပါလျှင် ယင်းကို ပယ်သတ်နိုင်အောင် ယင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက်

ကုသိုလ်ကို ပွားရ၏။ ကုသိုလ်သဘောပါလျှင် ယင်းကို ငါ၊ ငါ့ဥစ္စာ၊ ငါ့အတွက် ဟူ၍ မသိမ်းပိုက်မိအောင် ကြိုးစားရ၏။

အကုသိုလ်ကို အသုံးပြုစရာ တန်ဆာပလာအဖြစ်၊ ဖောင်အဖြစ် အသုံးပြုရာတွင် အကုသိုလ်သဘောနှင့် ကုသိုလ်သဘောကို မရောနှောမိရန် လို၏။ “အသေကောင်ပုပ်” ၏ အကူအညီဖြင့် ကမ်းတစ်ဖက်သို့ ကူးသော ယောက်ျားသည် အသေကောင်ပုပ်၏ အနိဋ္ဌာရုံကို ခံစားနေရသကဲ့သို့ ကမ်းနှင့် ပို၍ ပို၍ နီးလာသော ဣဋ္ဌာရုံကိုလည်း ခံစားရ၏။ အနိဋ္ဌာရုံကား အနိဋ္ဌာရုံသတ်သတ် ဖြစ်၏။ ဣဋ္ဌာရုံကား ဣဋ္ဌာရုံသတ်သတ် ဖြစ်၏။ ယင်းတို့ချင်း မရောချေ။

ထို့အတူ စစ်တိုက်ခြင်း၊ ခွေးရှူးသတ်ခြင်း၊ လူဆိုးသူခိုးများကို နှိမ်နင်းခြင်းစသော အကုသိုလ်လုပ်ငန်းများ၌ အကုသိုလ်ကား အကုသိုလ် သတ်သတ်ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ယင်းအကုသိုလ်သည် ဥပနိဿယသတ္တိဖြင့် ဆိုင်ရာကုသိုလ်အား ကျေးဇူးပြုနိုင်၏။

လောက၏ အစီးအပွားအတွက် ၊ ဓမ္မဝါဒ ရှင်သန်ထွန်းကားရေးအတွက် မိမိ၏ အကျိုးစီးပွားကို မငဲ့ခြင်း၊ အနစ်နာခံခြင်း၊ တာဝန်ကို ကျေပွန်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် ကုသိုလ်သဘော ရှိ၏။

ထိုကုသိုလ်ကား ကုသိုလ် သတ်သတ် ဖြစ်၏။
ငါ၊ ငါ့ဥစ္စာ၊ ငါ့အတွက် ဟူသော “အတ္တ”ကို ပို၍ ပို၍
ခေါင်းပါးစေသော ကုသိုလ် ဖြစ်၏။ သံသရာ၏ တစ်ဖက်
ကမ်းနှင့် ပို၍ ပို၍ နီးကပ်လာသော ကုသိုလ်ဖြစ်၏။
ယင်းကုသိုလ်က ဆိုင်ရာအကုသိုလ်ကို ပယ်နိုင်၏။

Nature Hates a Vacuum

ဟူသည့်အတိုင်း အတ္တစွဲ နည်းပါးသွားသည်နှင့် အမျှ
အနတ္တအမြင် ပို၍ ထင်လာ၏။ အကုသိုလ်ပျောက်လျှင်
ကုသိုလ်ရောက်၏။ သင်္ခတ ပျောက်လျှင် အသင်္ခတ
ရောက်၏။ ကုသိုလ်ကို အသုံးပြုစရာ တန်ဆာပလာအဖြစ်
အသုံးပြုရာ၌မူ အကုသိုလ်ကို အသုံးပြုစရာ တန်ဆာပလာ
အဖြစ် အသုံးပြုရသည်ထက် ပို၍ ကောင်း၏။ သစ်တုံးသည်
အသေကောင်ပုပ်ထက် ပို၍ ခိုင်မာ၏။ ထို့ကြောင့်
သစ်တုံးလည်း ဣဋ္ဌာရုံ ဖြစ်၏။ ကမ်းနှင့် ပို၍ ပို၍
နီးလာခြင်းလည်း ဣဋ္ဌာရုံဖြစ်၏။

သို့ဖြစ်၍ ဗုဒ္ဓဒေသနာ၌ အကုသိုလ်ကို မလုပ်ရန်၊
ကုသိုလ်ကို လုပ်ရန်နှင့် ငါ၊ ငါ့ဥစ္စာ၊ ငါ့အတွက်ဟူ၍
အတ္တစွဲမပါဘဲ စိတ်ကို ဖြူဖြူစင်စင်ထား၍ ဆောင်ရွက်ရန်
တိုက်တွန်းခြင်း ဖြစ်၏။ တိုက်တွန်းသည့်အတိုင်း
ဆောင်ရွက် ပါက အမာနုသီရတိခေါ် သာမန်လူသားတို့
မရကောင်းသော နှစ်သက်ဖွယ် “ရသ”ကို ဧကန်ခံစားရ၏။

သာမန် လူသားတို့ ရကောင်းသော နှစ်သက်ဖွယ် “ရသ” ကား သိမ်းပိုက် ချမ်းသာ၌ တည်၏။ စွန့်လွှတ်ချမ်းသာ၌ မတည်။

ဘာသာတရားကို အုပ်စုခွဲပါက “အတ္တဝါဒ” အုပ်စုနှင့် “အနတ္တဝါဒ” အုပ်စုဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိ၏။ ဗုဒ္ဓဘာသာ သည် “အနတ္တဝါဒ” အုပ်စု၌ ပါဝင်ပြီး ကျန်ဘာသာတရား များသည် “အတ္တဝါဒ” အုပ်စု၌ ပါဝင်သည်။ အုပ်စု နှစ်ခုလုံးသည် အကုသိုလ်ကို မလုပ်ရန်နှင့် ကုသိုလ်ကို လုပ်ရန်၊ သို့မဟုတ် မကောင်းသော အလုပ်ကို မလုပ်ရန်နှင့် ကောင်းသော အလုပ်ကို လုပ်ရန် တိုက်တွန်း၏။

သို့ရာတွင် လုပ်ပုံလုပ်နည်း သတ်မှတ်ချက်၊ ကောင်း၊ မကောင်း သတ်မှတ်ချက်တို့၌မူ ကွဲပြား၏။ ဗုဒ္ဓဘာသာက “ငါ” ကို ရှေ့တန်းတင်ပြီးလုပ်သော အလုပ် မှန်သမျှကို မကောင်း၊ ငါကို ရှေ့တန်းမတင်ဘဲ လုပ်သော အလုပ်မှန်သမျှကို ကောင်း၏ဟု သတ်မှတ်၏။

အမှန်အားဖြင့် ငါ-အရ တဏှာဖြင့် စွဲသော ငါလည်း ရှိ၏။ မာန-ဖြင့်စွဲသော ငါလည်း ရှိ၏။ ဒိဋ္ဌိ-ဖြင့်စွဲသော ငါလည်း ရှိ၏။ တဏှာဖြင့် စွဲလျှင် တဏှာအတ္တ၊ မာနဖြင့် စွဲလျှင် မာန အတ္တ၊ ဒိဋ္ဌိဖြင့်စွဲလျှင် ဒိဋ္ဌိအတ္တ ဖြစ်သည်။ မည်သည့် အတ္တဖြစ်ဖြစ် ဗုဒ္ဓဘာသာအရ

ပယ်ရမည်ဖြစ်သည်။ အခြားဘာသာများကမူ ဤသို့ သွန်သင်ခြင်းကို မပြုကြ။

လူတို့သည် မိမိတို့၏ အားမာန်ဖြင့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများကြွယ်ဝအောင်လည်း လုပ်ကြ၏။ ရာဇာဏာ ရအောင်လည်း လုပ်ကြ၏။ ရိုသေလေးစားမှု ခံရအောင်လည်း လုပ်ကြ၏။ ကျော်ကြား၍ မော်ကွန်းတင် ခံရအောင်လည်း လုပ်ကြ၏။ ထိုသို့ လုပ်ရာတွင် အခြားဘာသာဝင်များက “ငါ”အတွက် ပန်းတိုင်အဖြစ် သတ်မှတ်၏။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များက “လောက”အတွက် လမ်းစဉ်၊ သို့မဟုတ် အသုံးပြုစရာ တန်ဆာပလာအဖြစ် သတ်မှတ်၏။ ဤသို့ ခြားနားသည်။

သမုဒ္ဒရာ၌ မျောနေသော ဆင်သေကောင်ပုပ်ကို ပန်းတိုင်အဖြစ် သတ်မှတ်ပြီး ဖက်တွယ်၍ ဆင်သေကောင်ပုပ် မျောရာလိုက်သော ကျိုးမိုက်သည် ဆင်သေကောင်ပုပ် ဖရိုဖရဲ ပြိုကွဲသွားသောအခါ ရေပြင်၌ ပျက်စီးရ၏။ သစ်တုံးကို ပန်းတိုင်အဖြစ် သတ်မှတ်ပြီး ဖက်တွယ်၍ သစ်တုံးမျောရာ လိုက်သော ယောက်ျားသည် သစ်တုံး ဆွေးမြေ့ပြိုကွဲသောအခါ သမုဒ္ဒရာရေပြင်၌ ပျက်စီးရ၏။

ဆင်သေကောင်ပုပ်သည် လည်းကောင်း၊ သစ်တုံးသည် လည်းကောင်း ထာဝစဉ် မခိုင်မမြဲဘဲ ဖရိုဖရဲဖြစ်တတ်

သကဲ့သို့ အကုသိုလ်သည် လည်းကောင်း၊ ကုသိုလ်သည် လည်းကောင်း ထာဝစဉ် မခိုင်မြဲဘဲ အရှိန်အဟုန် ရှိသရွေ့သာ ခိုင်မြဲပြီး ထို့နောက် ဖရိုဖရဲပြိုကွဲတတ်၏။ ထို့ကြောင့် အကုသိုလ်နှင့် ကုသိုလ်ကို ဗုဒ္ဓဘာသာက ပန်းတိုင်အဖြစ် မသတ်မှတ်ဘဲ လမ်းစဉ်အဖြစ် သတ်မှတ်ခြင်း ဖြစ်သည်။

အကုသိုလ်ကို လမ်းစဉ်အဖြစ် သတ်မှတ်ခြင်း ဆိုသည်မှာ အဆိပ်ကို ဆေးဖက်ဝင်အောင် အသုံးပြုသကဲ့သို့ ကျူးလွန်သော အကုသိုလ်ကို အကြောင်း (ဥပနိဿယ)ပြု၍ မဂ္ဂင်ထိုက်သော ကုသိုလ်ဖြစ်ပေါ်လာအောင် အားထုတ်ခြင်း ဖြစ်သည်။

သမားကောင်းဟူသည် မည်သည့် ပစ္စည်းကိုရရ ဆေးဖက်ဝင်အောင် လုပ်တတ်၏။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် စစ်စစ် ဖြစ်ပါက မိမိ၏ ဒွါရ(၆)ပါး၌ ထင်လာသော မည်သည့် အာရုံမျိုးကိုမဆို အပ္ပမာဒဖြင့် မဂ္ဂင်ထိုက်အောင် လုပ်တတ်၏။ လုပ်လည်း လုပ်ရ၏။ မေ့မပစ်ရ၊ လျစ်လျူရှု မထားရ။

ထို့အပြင် “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ” ဟူသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်အရ လောကီကုသိုလ် ဖြစ်စေ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်စေ မည်သည့်ကံကိုမဆို အဝိဇ္ဇာ အခြေခံပေါ်၌ ဘည်ဆောက်ရသည်ချည်း ဖြစ်သည်။ ဤ၌ အဝိဇ္ဇာ

ဆိုသည်မှာ အနုသယအဆင့် အဝိဇ္ဇာ ဖြစ်သည်။ ယင်း၌ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်တို့လည်း ပါဝင်သည်။

သို့ဖြစ်၍ ဤလောက၌ ကောင်းမှုဖြစ်စေ၊ မကောင်းမှု ဖြစ်စေ မည်သည့် ကံကိုလုပ်လုပ် အဝိဇ္ဇာ ဦးဆောင်သော အနုသယကိလေသာ များသည် အမြဲတစေ ပါဝင်နေမည် ဖြစ်၏။ အဝိဇ္ဇာဦးဆောင်သော အနုသယ ကိလေသာများ ပါဝင်နေခြင်းကြောင့်ပင် ‘ကုသိုလ်’ ‘အကုသိုလ်’ ဟူသော အမည်ကို ရခြင်းဖြစ်၏။ သို့မဟုတ် ပါက ‘ကြိယာ’ အမည်ကိုသာ ရပေမည်။

သို့ဖြစ်လေရာ ကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ် ဟူသော အမည်သည် အဝိဇ္ဇာ ဦးဆောင်သော အနုသယကိလေသာ အပေါ်၌ တည်၏။ အဝိဇ္ဇာရှိလျှင် ကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ် ရှိမည်။ ကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ်ရှိလျှင် သံသရာသမုဒ္ဒရာ၌ ကူးနေဆဲပင် ဖြစ်၏။

အဝိဇ္ဇာမရှိလျှင် ကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ် မရှိ။ ကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ် မရှိသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ရောက်သည်မည်၏။ ထို့ကြောင့် ကုသိုလ် နှင့် အကုသိုလ်ကို တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ရောက်စေတတ်သော အသုံးပြုစရာ တန်ဆာပလာအဖြစ်၊ လမ်းစဉ်အဖြစ် ဗုဒ္ဓ ဘာသာက သတ်မှတ်ခြင်း ဖြစ်၏။

ဓမ္မရေးရာ မဟုတ်ဘဲ လောကရေးရာ၌ အနတ္တဝါဒ အရ ကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ်ကို လမ်းစဉ်အဖြစ် အသုံးပြု မည်ဆိုပါက မိမိ၌ ကရုဏာ (မေတ္တာ)နှင့် ပညာရှိဖို့ လို၏။ ကရုဏာ (မေတ္တာ)သည် ဗြဟ္မစိုရ်တရား၏ အထိမ်းအမှတ်ဖြစ်၍ ပညာသည် ဗောဓိပက္ခိယတရား၏ အထိမ်းအမှတ်ဖြစ်၏။ ကရုဏာ (မေတ္တာ)နှင့် ပညာရှိမှ ကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ်ကို လမ်းစဉ်အဖြစ် အသုံးပြုရလေ သည်။

လမ်းစဉ်အဖြစ် အသုံးပြုခြင်းဆိုသည်မှာ သံသရာ၏ တစ်ဖက်ကမ်းနှင့် ပို၍ ပို၍ နီးအောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်၏။ သံသရာ၏ တစ်ဖက်ကမ်းနှင့် ပို၍ပို၍နီးအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းဆိုသည်မှာ “အတ္တ”ကို ရှေ့တန်းမတင်ဘဲ “အတ္တ”ကို ပါး၍ပါး၍ သွားအောင် ကျင့်ခြင်း ဖြစ်၏။ အတ္တကို ပါး၍ပါး၍ သွားအောင် ကျင့်ခြင်းဆိုသည်မှာ အနစ်နာခံခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

ကျွန်ုပ်တို့သည် မိမိတို့၏ သားသမီးများကို ချစ်ကြ၏။ ကြင်နာကြ၏။ အတော်ဆုံး၊ အကောင်းဆုံး၊ အတတ်ဆုံး၊ အလိမ္မာဆုံးဖြစ်အောင် ဆောင်ရွက်ရာ၌ အနစ်နာခံကြ၏။ သားသမီးများနှင့် ပတ်သက်လာလျှင် မိဘတို့၏ အတ္တသည် များစွာ ပါးလေသည်။

မေတ္တာသုတ်၌ မိခင်က တစ်ဦးတည်းသော သ. အပေါ်၌ မေတ္တာထား သကဲ့သို့ သတ္တဝါများအပေါ်၌ မေတ္တာထားရန် ဘုရားရှင် ဟောကြားထား၏။

အမှန်အားဖြင့် အတ္တပါးရေး၊ အနစ်နာခံရေး၌ မေတ္တာသည် အပြဋ္ဌာန်းဆုံး ဖြစ်၏။ အတ္တပါးရေး၊ အနစ်နာခံရေး၌ မျက်ကန်းချစ် မဖြစ်စေရန် ပညာရှိဖို့လည်း လိုသည်။ ပညာရှိမှ ကမ်းနှင့် ပို၍ ပို၍ နီးမည်။ သို့မဟုတ်ပါက ကမ်းနှင့် ပို၍ ပို၍ ဝေးပြီး နရက်၌ နိဂုံးချုပ်ရပေလိမ့်မည်။

လောကမျက်မြင်အားဖြင့်လည်း ဇနီး သား သမီးနှင့် တပည့်တပန်းများကို မျက်ကန်းချစ်ဖြင့် ချစ်မိသောကြောင့် အတိဒုက္ခရောက်သူများကို တွေ့ဖူးပေလိမ့်မည်။ သို့ဖြစ်၍သာ ဓမ္မပဒ (၂၆၀)၌ မိမိသည် မိမိ၏ ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်ရမည်ဟု ဟောကြားထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ကိုးကွယ်ရာ ဟူသည် အနန္တ ကရုဏာရှင်၊ အနန္တညာဏ်ရှင် ဖြစ်သူ သာတည်း။

ထို့ကြောင့် မိမိသည်ပင် မိမိ၏ ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်ရလေအောင် တစ်နည်းအားဖြင့် မိမိကိုယ်ကို မိမိက ပြန်၍ ကြည်ညို ကိုးကွယ်နိုင်အောင် မိမိ၌ ကရုဏာ (မေတ္တာ)နှင့် ပညာရှိဖို့ လိုအပ်၏။ သို့မှသာ ကုသိုလ်နှင့်

အကုသိုလ်ကို အသုံးချကိရိယာအဖြစ် အသုံးချနိုင်မည် ဖြစ်ပေသည်။

ဝေဒန္တဝါဒအရ လောကရှိ အရာဝတ္ထုအားလုံးကို တစ်ခုတည်းအဖြစ် မြင်ရမည်ဟု သွန်သင်၍ ဂျိန်းဝါဒအရ အများအဖြစ် မြင်ရမည်ဟု သွန်သင်၏။ ဝေဒန္တဝါဒအရ “တစ်ခု”တည်းကား ပရမတ္ထအားဖြင့် “အတ္တ”ပင်တည်း။ ဂျိန်းဝါဒအရ “အများ”ကား ပရမတ္ထအားဖြင့် “အတ္တ” ပင်တည်း။

ဂျိန်းဝါဒသည် “အတ္တ”ကို လက်ခံသော် လည်း “တစ်ခု”တည်းအနေဖြင့် လက်မခံဘဲ “အများ” အနေဖြင့် လက်ခံသည်။ ဗုဒ္ဓဝါဒအရ ဆိုပါမူ လောဘအုပ်စုတွင် ဒိဋ္ဌိနှင့် မာနဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိ၏။ ဒိဋ္ဌိဟူသည် အများကို တစ်ခုတည်းအဖြစ် မြင်သော သဘောတည်း။ မာနဟူသည် တစ်ခုတည်းကို အများအဖြစ်မြင်သော သဘောတည်း။ ဒိဋ္ဌိနှင့် မာန နှစ်မျိုးလုံးပင် အတ္တကို စွဲယူသော “ဂါဟ” ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အတ္တဟူ၍ပင် သုံးကြ၏။

ဒိဋ္ဌိအတ္တဖြင့် လောကကို မြင်သောအခါ မြင်သူတိုင်း ကို တစ်ခုတည်းအဖြစ် မြင်၏။ ထိုတစ်ခုတည်းကား သူ၏ အသုံးချကိရိယာ၊ သူ၏ တပည့်တပန်း၊ သူ၏ အလုပ်အကျွေး၊ သူ၏ ကျေးကျွန်သာတည်း။

ထိုအမြင်ဖြင့် လောကကို ချစ်၏။ သူ၏ အချစ်သည် မေတ္တာမဟုတ်။ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ် လောဘသာ ဖြစ်၏။ ထိုအချစ်ဖြင့် အတ္တကို ပါး၍ ပါ ၍ သွားအောင် ကျင့်၍ မရ။ အတ္တကို ထွား၍ ထွား၍ လာအောင်သာ ကျင့်၍ ရလေသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် သူ၏ အချစ်သည် သူ့ကိုယ်ကို “ကျေးဇူးရှင်”၊ “ဆရာကြီး”၊ “အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်သူ” နေရာ၌ ရှိစေလိုမှုအပေါ် အခြေတည်သောကြောင့် ဖြစ်၏။

မာနအတ္တဖြင့် လောကကို မြင်သောအခါ မြင်သူတိုင်းကို အုပ်စုခွဲ၏။ အတန်းအစားခွဲ၏။ အသင့် အပင် ဖွဲ့၏။ အနီးလူ အဝေးလူ သတ်မှတ်၏။ ကျောသာ ရင်သား ခွဲ၏။ ထိုအမြင်ဖြင့် လောကကို ချစ်၏။ ထိုအချစ်ကား ဘက်လိုက်သော အချစ်ဖြစ်၏။ တရာ ကိုယ်အားဖြင့် ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် လောဘဖြစ်၏။ မေတ္တာမဟုတ်။

ထိုအချစ်ဖြင့် အတ္တကို ပါး၍ ပါ ၍သွားအောင် ကျင့်၍ မရ။ အတ္တကို ထွား၍ ထွား၍ လာအောင်သာ ကျင့်၍ ရလေသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် သူ၏အချစ်သည် အဂတိလိုက်ခြင်းဖြင့် ကန်သတ်မှုအပေါ် အခြေတည်သောကြောင့် ဖြစ်လေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဤအချစ်များကို မေတ္တာ၌ မထည့်သွင်းဘဲ တဏှာ၌ ထည့်သွင်းခြင်း ဖြစ်သည်။

မိဘသည် သားသမီးများကို မိမိ၏ အကျိုးစီးပွား အတွက် အသုံးချ ကိရိယာအဖြစ် အလုပ်အကျွေးအဖြစ်၊ ကျေးကျွန်အဖြစ် မည်သည့်အခါမျှ မမြင်၊ ရတနာများ အဖြစ်သာ မြင်သည်။ ထိုအမြင်ဖြင့်သာ ချစ်သည်။ ထို့အပြင် သားသမီးများကို ကောင်းစေလိုခြင်းကိစ္စ၌ မည်သည့်အခါမှ မခွဲခြား။ အားလုံးကို ကောင်းစေလို၏။

သို့ဖြစ်၍ မိဘ၏ အချစ်ကို မေတ္တာအဖြစ် မေတ္တာသုတ်၌ ပုံစံထုတ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ လောကကို ထိုအချစ် မျိုးဖြင့်ချစ်ရန် ညွှန်ကြားခြင်း ဖြစ်သည်။ အမှန်အားဖြင့် မေတ္တာဟူသည် ပေးသူဘက်၌ အကန့်အသတ် ရှိ၊ ခံယူသူ ဘက်၌သာ အကန့်အသတ်ရှိသည်။ မိုးရေခံယူသကဲ့သို့ အိုးနှင့်ခံလျှင် အိုးအပြည့်ရ၏။ ခွက်နှင့် ခံလျှင် ခွက်အပြည့် ရ၏။ မိုးဘက်ကမူ အကန့်အသတ်မရှိ၊ အပြည့်အဝ ရွာသွန်း၏။

အဝိဇ္ဇာ မကင်းကြသေးသဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ အမြင် များသည် မိမိတို့၏ ပတ်ဝန်းကျင် ဓလေ့တူ၊ စရိုက်တူ၊ ဉာဉ်တူ၊ ဝါသနာတူ အသိုက်အဝန်းတွင်း၌သာ မှန်၏။ ထို့ထက် ပို၍ မမှန်။ “ပုထုဇ္ဇနော ဥမ္မတ္တကော” ဟူသည့် အတိုင်း ပုထုဇဉ်များသည် စိတ္တဇဝေဒနာရှင်များ ကဲ့သို့ပင် ဖြစ်၏။

စိတ္တဇဝေဒနာရှင်များသည် အုတ်ခဲတုံးကိုလည်း ရွှေတုံးအဖြစ်မြင်၍ ပျော်၏။ တဲစုပ်ကိုလည်း နန်းတော်အဖြစ် မြင်၍ ပျော်၏။ အုတ်ခဲတုံးနှင့် တဲစုပ်တို့သည် စိတ္တဇဝေဒနာ မပျောက်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး စိတ္တဇဝေဒနာရှင်အတွက် ရွှေတုံးနှင့် နန်းတော်အဖြစ် “အမှန်သစ္စာ” (ပါရိဘာသိက သစ္စာ)များ ဖြစ်နေကြဦးမည် ဖြစ်၏။ စိတ္တဇဝေဒနာ ပျောက်သွားမှသာ အုတ်ခဲတုံးနှင့် တဲစုပ်ကို အမှန်အတိုင်း ပြန်မြင်ကြပေမည်။

ထို့ကြောင့် အုတ်ခဲတုံးနှင့် တဲစုပ်ကို အမှန်အတိုင်း ပြန်မြင်နိုင်ရေး အတွက် စိတ္တဇဝေဒနာကို ပျောက်အောင် ကုသဖို့ အရေးကြီး၏။ ထိုနည်းအတူပင် ဤလောကတွင် အချို့သူများက သူများအပေါ် “ကျော”လိုက်ရသည်ကို “အဟုတ်ကြီး” မှတ်၍ ပျော်၏။ အချို့သူများက မမှန်ကန်သော နည်းလမ်းများဖြင့် မယူသင့်ပါဘဲလျက် အရယူနိုင်သည်ကို “အဟုတ်ကြီး” မှတ်၍ ပျော်၏။

အချို့သူများက မိမိ၏ အစီးအပွားအတွက် သူများကို စတေးသည်ကိုပင် တရားသည်ထင်၍ ပျော်၏။ ပျော်ရုံသာမဟုတ် မိမိတို့ တော်ကြောင်းလည်း ဥဒါန်းကျူးကြ၏။ ထိုအမြင်များသည် ထိုပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် “အမှန်သစ္စာ” (ပါရိဘာသိက သစ္စာ)များ ဖြစ်ကြ၏။

သို့ရာတွင် ထိုအမှန်သစ္စာများသည် ဗုဒ္ဓဒေသနာ တော်အရ မိစ္ဆာဝါစာ၊ မိစ္ဆာကမ္မန္တ၊ မိစ္ဆာအာဇီဝတို့တွင် ထိုက်သင့်သလိုသာ ဖြစ်ကြ၏။ သို့ဖြစ်သော်လည်း ထိုပုဂ္ဂိုလ်များအား ထိုအမြင်မျိုး မမြင်ရန် လျှာတိုအောင် ဟောသော်လည်း သဘောပေါက်မည် မဟုတ်။

စိတ္တဇောဒေနာနှင့်တူသော တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် စွဲလမ်းအပ်သော အတ္တကို ပါး၍ ပါး၍ သွားအောင် ကုရန်သာ ရှိသည်။ အတ္တပါးလျှင် ပါးသလောက် အမြင်မှား အဝိဇ္ဇာ ပျောက်ပေလိမ့်မည်။ အဝိဇ္ဇာ ပျောက်လျှင် ပျောက်သလောက် အမြင်မှန်ဝိဇ္ဇာ ရောက်ပေ လိမ့်မည်။

အဝိဇ္ဇာပျောက်၍ ဝိဇ္ဇာ ရောက်ရေးအတွက် အနတ္တ အမြင်ဖြင့် ကုသိုလ်နှင့်အကုသိုလ်ကို မဂ္ဂင်ထိုက်အောင် ပြုပြင်၍ လမ်းစဉ်အဖြစ် အသုံးချရန် လိုအပ်၏။ ထိုကဲ့သို့ အသုံးချမည် ဆိုပါက ကရုဏာ (မေတ္တာ)နှင့် ပညာကိုပွားရန် လိုအပ်၏။ ကရုဏာနှင့် ပညာလည်း အစစ်အမှန် ဖြစ်ဖို့ လိုအပ်၏။

ကရုဏာတုဖြစ်လျှင် မိမိအတွက် မကောင်းစေကာမူ သူတစ်ပါးအတွက် ကောင်းတတ်၏။ ပညာတုဖြစ်လျှင် သူတစ်ပါးအတွက် မကောင်းစေကာမူ မိမိအတွက် ကောင်းတတ်၏။ ကရုဏာနှင့် ပညာအစစ် ဖြစ်ပါမှ မိမိအတွက်နှင့် သူတစ်ပါးအတွက် ကောင်း၏။

မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်နှင့် ကြံ့ခိုက် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ ဖြစ်သည့် အားလျော်စွာ ဘဝရှိသရွေ့ ရှောင်လွှဲ၍ မရကောင်းသော ကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ်ကို မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုကျအတိုင်း ယောနိသောမနသိကာရ ဖြင့် သိမ်းပိုက်စရာ ပန်းတိုင်အဖြစ် အသုံးမချဘဲ ကူးမြောက် စရာ အသုံးချ ကိရိယာ အဖြစ်၊ ဖောင်အဖြစ်၊ လမ်းစဉ်အဖြစ် အသုံးချရန် ဖြစ်ပါသည်။

အနတ္တဝါဒအရ လောကနှင့် လောကုတ္တရာသည် ဒင်္ဂါး၏ ခေါင်းနှင့်ပန်းကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ တည်ရာကား မကွဲ၊ တူရူသာ ကွဲသည်၊ အတ္တပွားရေးသို့ ဦးတည်လျှင် လောက ဖြစ်၏။ အတ္တပါးရေးသို့ ဦးတည်လျှင် လောကုတ္တရာ ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် ကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ်သည် ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် အခြားဘာသာတို့၏ အမြင်အရ အသွင် အားဖြင့် မကွဲပြားသော်လည်း အနှစ်သာရအားဖြင့်မူ ကွဲပြားကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။

၁၃၅၀ ပြည့်နှစ်၊ တပို့တွဲလပြည့်

၂၀-၂-၈၉ နေ့ထုတ် တွဲ-၉၊ အမှတ်-၂

သာသနာ့ရောင်ခြည်စာစောင်

ပေဠိးလုပ်

ကုသိုလ်အလုပ်ဆိုတာ
ဘယ်သူမဆို
လုပ်ရမှာ ပျင်းကြတယ်
မလုပ်ချင်ပေမယ့်
ပေဠိး လုပ်ရတယ်။

အကုသိုလ်ကျတော့
ဘယ်သူမဆို
မတိုက်တွန်းရဘူး
လုပ်ချင်နေကြတယ်
အကုသိုလ်အလုပ်ဆိုတာ
လုပ်ချင်ပေမယ့်
ပေဠိး
မလုပ်ဘဲ ရှောင်နေရမယ်။

(မစိုးရိမ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး)

မဃလူလင် (၁)

မြတ်စွာဘုရားသည် ဝေသာလီပြည် ကုဋ္ဌာဂါရ ပြာသာဒ်၌ သီတင်းသုံး နေတော်မူစဉ်က ဖြစ်၏။ လိစ္ဆဝီ မင်းသား မဟာလိသည် သူ၏ရင်တွင်း၌ လိပ်ခဲတည်းလည်း ဖြစ်နေသော ပြဿနာတစ်ရပ်ကို ခံစားနေရ၏။ ထိုပြဿနာ၏ အဖြေကို သူသည် ရှာပါ၏။ သို့ရာတွင် ရှာ၍ကားမတွေ့။

အမှန်အားဖြင့် မဟာလိသည် ပညာညာဏ် နံ့သူ မဟုတ်။ တက္ကသိုလ်ပြည် ဒိသာပါမောက္ခ ဆရာကြီးထံမှ (၁၈)ရပ်သော အတတ်ပညာများကို အပြီးတိုင် သင်ယူ တတ်မြောက်ပြီးသူဖြစ်၏။ မလ္လာမင်းသား ဗန္ဓုလ သေနာ

ပတိနှင့် ပဿေနဒီ ကောသလမင်းသည် တက္ကသိုလ်ပြည်၌ ပညာသင်ယူစဉ်က မဟာလိ၏ အလွန်ရင်းနှီးသော ကျောင်း နေဖက်များ ဖြစ်ကြ၏။

ထို့ကြောင့် လိစ္ဆဝီမင်းသား မဟာလိသည် သူ့ခေတ် တွင် အထက်တန်း ပညာရှင်လူတန်းစား၌ ပါဝင် သည်ဟု ဆိုရ၏။ သို့ပါလျက် သူ စဉ်းစား၍ အဖြေမရသော ပြဿနာကား ရှိ၏။ ထိုပြဿနာကား သိကြားမင်း ပြဿနာဖြစ်၏။

သိကြားမင်းသည် ဝေဒ ကျမ်းစာများအရ အလွန် တန်ခိုးကြီးသော နတ်မင်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သိကြားမင်းကို မြင်ရန် ခဲယဉ်းလှ၏။ သို့ပါလျက် မြတ်စွာဘုရားက သိကြားမင်းနှင့် အမေ အဖြေ ပြု၍ ‘သက္ကပဉ္စသုတ်’ကို မဂဓတိုင်း ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၏ အရှေ့မျက်နှာ အဓမ္မသဏ္ဌာ ရွာ၏ မြောက်အရပ် ဝေဒိယက တောင်ယံ ဣန္ဒသာလာ လိုဏ်ဂူ၌ ဟောကြားတော်မူကြောင်း ကြားသိရသဖြင့် သိကြားမင်း ပြဿနာသည် မဟာလိ၏ ရင်တွင်း၌ စတင်ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းဖြစ်၏။

မဟာလိသည် အဖန်ဖန် စဉ်းစား၏။ သူလည်း သိကြားမင်းကို ကိုယ်တိုင် ကိုယ်ကျ မတွေ့ဖူးချေ။ အခြားသော လိစ္ဆဝီ မင်းသားများသည်လည်း သိကြားမင်းကို ကိုယ်တိုင် ကိုယ်ကျ တွေ့ဖူးသည်ဟု မဟာလိ မကြားဖူးချေ။

အမှန်အားဖြင့် သူတို့သည် ဝေဒဘာသာတရားအရ သိကြားမင်းကို ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်သူများဖြစ်ကြ၏။ သို့ပါလျက် သူတို့သည် သိကြားမင်းကို ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ မမြင်ဖူးကြ။

ယခုမူ မြတ်စွာဘုရားက သိကြားမင်းနှင့် အမေ အဖြေလုပ်သည်ဟု ဆို၏။ သိကြားမင်းက မေ့၍ မြတ်စွာ ဘုရားက ဖြေကြားခြင်းဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်လျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် သိကြားမင်းကို ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ မြင်၍ ဟောကြားခြင်း ဖြစ်လေသလား။ သို့မဟုတ် သိကြားမင်းကို ကိုယ်တိုင် ကိုယ်ကျ မမြင်ဘဲ ဟောကြားခြင်း ဖြစ်လေသလား။

ဤပြဿနာသည် မဟာလိအတွက် လိပ်ခဲတည်းလည်း ဖြစ်သော ပြဿနာဖြစ်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် သိကြားမင်းကို မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ မမြင်နိုင်ဟု မဟာလိက ယူဆထား၏။ အမှန်အားဖြင့် မဟာလိသည် လိစ္ဆဝီမင် သာ ငါးရာတို့ကို အတတ်ပညာ သင်ကြားပေ နေသူ ဆရာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မဟာလိသည် နှိုင်း ချိန် စဉ် စာ နိုင်စွမ်း ရှိသူဖြစ်ပါ၏။ သို့ရာတွင် သူ၏ စဉ် စာ ဉာဏ်သည် ရိုးရာ ဘာသာတရားအရ သူ၏ အတွေ့အကြုံ၌သာ အခြေခံပါ၏။

ရိုးရာ ဘာသာတရားအရ အမှန်တရား အဖြစ် လက်ခံယုံကြည်ရသော ဓမ္မတာသည် သုံးမျိုးရှိ၏။ ဖြစ်ရပ်

တစ်ခုသည် မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ ဖြစ်ပါကလည်း ယင်းကို အမှန်တရားအဖြစ် လက်ခံရ၏။ ဤသည်မှာ ယုံကြည်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ လက်ခံရသော ‘ပထမဓမ္မတာ’ ဖြစ်၏။

ဖြစ်ရပ်တစ်ခုသည် မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ မဖြစ်စေကာမူ ကြောင်းကျိုး ဆင်ခြင်၍ ရလျှင်လည်း ယင်းကို အမှန်တရားအဖြစ် လက်ခံရ၏။ ဤသည်မှာ ယုံကြည်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ လက်ခံရသော ‘ဒုတိယ ဓမ္မတာ’ ဖြစ်၏။

ဖြစ်ရပ်တစ်ခုသည် မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့လည်း မဟုတ် ကြောင်းကျိုး ဆင်ခြင်၍လည်း မရ၊ သို့ရာတွင် ပညာရပ်ဆိုင်ရာ ပါရဂူများက အမှန်တရားအဖြစ် လက်ခံ ထား၏။ သို့ဖြစ်လျှင် ယင်းကိုလည်း အမှန်တရားအဖြစ် လက်ခံရ၏။ ဤသည်မှာ ယုံကြည်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ လက်ခံရသော ‘တတိယဓမ္မတာ’ ဖြစ်၏။

ဤဓမ္မတာ သုံးမျိုးသည် ယုံကြည်မှု နယ်ပယ်၌ အမှန် တရားအဖြစ် လက်ခံရာတွင် အခြေခံအကျဆုံးသော ဓမ္မတာများ ဖြစ်ကြ၏။

မြတ်စွာဘုရားက သိကြားမင်းအား သက္ကပဉ္စသုတ်ကို ဟောကြားတော်မူရာတွင် သိကြားမင်းအစစ်ကို ကိုယ်တိုင် မြင်၍ ဟောကြားခြင်း မဖြစ်နိုင်။ သိကြားမင်းကို

ရည်ညွှန်းပြီး ဟောကြားခြင်းသာ ဖြစ်ရာ၏။ သိကြားမင်း အစစ်ကား မြင်ဖို့ခဲယဉ်း၏။ မြင်ဖို့ ခဲယဉ်းသော်လည်း ‘သိကြားမင်း အစစ်’ ဟူသည်ရှိ၏-ဟူ၍ ကိုယ်တိုင်မြင်၍ တတိယဓမ္မတာအရ ဝေဒခေတ်မှစ၍ ခေတ်အဆက် ဆက်က လက်ခံပြီး ဖြစ်၏။ ယခု မြတ်စွာဘုရားက သိကြားမင်းကို မြင်သည်ဆိုရာ၌ ရှေးခေတ် ဝေဒပညာရှိ များလိုပင် တတိယဓမ္မတာအရ မြင်ခြင်းမျိုးသာ ဖြစ်ရာ၏။ ပထမဓမ္မတာအရ မြင်ခြင်းမျိုးတော့ မဖြစ်နိုင်။ ဤသို့ မဟာလိက ယုံကြည်၏။

အဗ္ဗုဒ္ဓိအားဖြင့် မဟာလိသည် သူ့ခေတ် သူ့အခါ အရ အထက်တန်းပညာရှင် တစ်ဦးဖြစ်သော်လည်း ပကတိ မျက်စိကိုသာ သိသူဖြစ်၏။ ဉာဏ်မျက်စိကို သိသူမဟုတ်။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားလည်း သူ့လိုပင် ပကတိမျက်စိ သာ ရှိသည်။ ပကတိမျက်စိဖြင့် သိကြားမင်းကို မမြင်နိုင်၊ သိကြားမင်းအဖြစ် ရည်ညွှန်းထားသော သိကြားမင်းအတု ကိုသာ မြင်နိုင်သည်။ သက္ကပဉ္စသုတ်ကို သိကြားမင်းအား မြတ်စွာဘုရားက ဟောကြားတော်မူရာတွင် မြတ်စွာဘုရား သည် သိကြားမင်းကို တကယ်တွေ့မြင်သည်-ဟူ၍ ပြောဆို ယုံကြည်ကြသူများသည် ‘အကန်းယုံ’ လူတန်းစား ပညာမဲ့ များသာ ဖြစ်သည်ဟု မဟာလိက သတ်မှတ်ထား၏။

သို့ရာတွင် သူ၏အယူ ခိုင်မာကြောင်း ပြသရန် မြတ်စွာဘုရားထံမှ ဝန်ခံချက်ရရှိဖို့ လိုသေး၏။ မြတ်စွာဘုရားကလည်း သူမျှော်မှန်းထားသည့်အတိုင်း သိကြားမင်းကို မမြင်ကြောင်း ဝန်ခံလိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်ထား၏။

ထို့ကြောင့် သက္ကပဉ္စသုတ်ကို ဟောကြားတော်မူရာ၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သိကြားမင်းကို တကယ်မြင် မမြင် မဟာလိက မြတ်စွာဘုရားအား မေးမြန်းလျှောက်ထားခြင်း ဖြစ်လေ၏။ အမှန်အားဖြင့် မဟာလိသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝေဒပညာရှိများထက် ပို၍ ဉာဏ်ပညာ ရှိသူအဖြစ် ခံယူမထားချေ။

မြတ်စွာဘုရားက လိစ္ဆဝီမင်းသား မဟာလိအား သိကြားမင်းကို ကိုယ်တိုင်မြင်ကြောင်း၊ သိကြားမင်း ဖြစ်စေ တတ်သော ကျင့်ဝတ် (၇)ပါးကိုလည်း သိကြောင်း၊ ယခု သိကြားမင်းမဖြစ်မီ ရှေးဘဝကိုလည်း သိကြောင်း မိန့်ကြားတော်မူသောအခါမှသာ မဟာလိသည် မြတ်စွာဘုရား၌ သက်ဝင် ယုံကြည်လေ၏။

ခေတ်အဆက်ဆက်က ဤကမ္ဘာ မြေအပြင်တွင် ပညာအရှိဆုံးအဖြစ် သတ်မှတ်ယုံကြည်ပြီး လက်ခံလာကြသော ဝေဒပညာရှိများထက် မြတ်စွာဘုရားက ပို၍ ပညာရှိသည်ဟု မဟာလိက ယုံကြည်လာ၏။

ထို့ကြောင့် မဟာလိသည် မြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်ကို ဆက်၍ နာကြားခြင်း ဖြစ်လေ၏။ မြတ်စွာ

ဘုရားသည် မဟာလိအား သိကြားမင်း၏ အတိတ်ဘဝကို ဟောကြားတော် မမူမီ သိကြားမင်းဖြစ်အောင် အကျိုး ပေးသော ကျင့်ဝတ် (၇) ပါးကို ရှေးဦးစွာ ဤကဲ့သို့ ဟောကြားတော်မူ၏။ ကျမ်းဂန်များ၌ ဤကျင့်ဝတ် (၇)ပါးကို သိကြားမင်း ကျင့်ဝတ်(၇)ပါးဟု ဆို၏။

ကျင့်ဝတ် (၇)ပါးတွင် ပထမဦးဆုံး ကျင့်ဝတ်မှာ မိဘနှစ်ပါးအား လုပ်ကျွေးမွေးမြူခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤကျင့် ဝတ်ကို ငွေ့ပွန်စွာ ကျင့်သုံးပါက ကွယ်လွန်ပြီးနောက် တမလွန်ဘဝတွင် သိကြားမင်းဖြစ်ရ၏။ မိဘနှစ်ပါးအား လုပ်ကျွေးမွေးမြူခြင်းကို မင်္ဂလာတစ်ပါးအဖြစ် မင်္ဂလ သုတ်၌ ဟောကြားထားသည်ကိုလည်း တွေ့ရ၏။

ဒသကနိပါတ် မဟာဓမ္မပါလ ဇာတ်တော်ကို ဟောကြားတော်မူပြီး ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဒန မင်းကြီးအား အနာဂါမ်တည်စေခြင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ တာဝတိံသာ နတ်ပြည်၌ အဘိဓမ္မာဒေသနာကို ဟောကြားတော်မူပြီး မယ်တော် ဖြစ်ခဲ့ဖူးသော ‘သန္တုသိတ’ နတ်သားအား သောတာပန် အရိယာ အဖြစ်သို့ ရောက်စေခြင်းအားဖြင့် လည်းကောင်း မြတ်စွာဘုရားသည် မိဘနှစ်ပါးအား ကျေးဇူးဆပ်တော်မူခဲ့၏။ ရှင်သာရိပုတ္တရာသည်လည်း ပရိနိဗ္ဗာန် စံခါနီးကာလ၌ မယ်တော်အား သောတာပန်

တည်အောင် ဒေသနာတော်များကို ဟောကြားတော်မူ
ခြင်းအားဖြင့် မိဘကျေးဇူးကို ဆပ်တော်မူခဲ့၏။

မဟာဇနကာ မင်းသားသည်လည်း မိဘတို့အား
ကျေးဇူး ဆပ်သူပင် ဖြစ်၏။ သုဝဏ္ဏသာမသည်လည်း
ထိုနည်းအတူပင် မိဘတို့အား ကျေးဇူးဆပ်ပါ၏။ ကျမ်းဂန်
စာပေများ၌ မိဘတို့အား ကျေးဇူးဆပ်သောအားဖြင့်
လုပ်ကျွေးပြုစုကြသော သမင်၊ မျောက်၊ လင်းတ၊ ကျေး
စသည်တို့ကို တွေ့ရ၏။ မိဘတို့ကို လုပ်ကျွေး မွေးမြူ
ကြသော ရဟန်းတော်များကိုပင် မြတ်စွာဘုရားက သာဓု
ခေါ်တော်မူကြောင်းလည်း တွေ့ရ၏။

မိဘတို့အား လုပ်ကျွေး မွေးမြူမှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍
ပုတ္တောဝါဒ ဆုံးမစာ၌-

မိကို လက်ယာ၊ ဘမ္မာ လက်ဝဲ၊ အမြဲ
ထမ်းလျက်၊ ပနုံးထက်တွင်၊ သို့ပင်နိစ္စ၊ လုပ်ကျွေး
ကြလည်း၊ ရှေးက ပြုဖူး၊ မွေးကျေးဇူးကို၊ အထူး
မြဲနိုင်၊ မဆပ်နိုင်တည့်-

ဟူ၍ စပ်ဆိုထားသည်ကိုလည်း တွေ့ရ၏။ မိဘ
တို့အား လုပ်ကျွေးမွေးမြူရာတွင် အကျိုးကြီးမားပုံနှင့်
ပတ်သက်၍ ဗြာဟ္မဏ စာပေများ၌လည်း 'မဟာယည'

အမည်ဖြင့် ဖော်ပြထားသည်ကိုလည်းတွေ့ရ၏။ မဟာယည ဟူသည် ကြီးမြတ်သော ပူဇော်မှု-ဟူ၍ အဓိပ္ပာယ်ရ၏။

မိဘအပေါ် စော်ကားမှုနှင့်ပတ်သက်၍ အဆင်ရှား ဆုံးသော ဇာတ်ကြောင်း နှစ်ခုမှာ အဇာတသတ်မင်းနှင့် အရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်တို့ ဖြစ်ကြ၏။ အဇာတသတ်မင်းသည် ဖခင် ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးကိုသာ မသတ်မိပါက ထိုဘဝ၌ပင် သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိနိုင်သော သောတာပန် အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်မည် ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ဖခင် ဗိမ္ဗိသာရ မင်းကြီးကို သတ်မိသည့် အကုသိုလ်ကံကြောင့် အပါယ်ကျရ၏။ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်သည် လည်း နုစဉ်အခါက မယားမိုက်၏ ကုန်းတိုက်မှုကြောင့် မျက်မမြင် မိဘနှစ်ပါးကို ခိုးသူယောင်ဆောင်၍ ရိုက်သတ် ခဲ့ဖူး၏။

ထိုအကုသိုလ်ကံသည် နောက်ဆုံးဘဝ၌ပင် ရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်အား အကျိုးပေး၏။ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်၌ မြတ်စွာဘုရားမှ လွဲလျှင် တန်ခိုးအကြီးဆုံး ရဟန္တာဖြစ်၏။ နန္ဒာပနန္ဒ နဂါးမင်းကိုလည်း ဆုံးမနိုင်စွမ်း ရှိ၏။ တာဝတိံသာ နတ်ပြည်ရှိ 'ဝေဇယန္တာပြာသာဒ်'ကို ခြေမဖြင့် ဆတ်ဆတ် ခါအောင် တုန်လှုပ်နိုင်စွမ်းရှိ၏။

ထိုမျှလောက် တန်ခိုးကြီးသူ ဖြစ်ပါလျက် ခိုးသား ငါးရာတို့၏ ရိုက်သတ်ခြင်းကို ခံရရှာ၏။ အကုသိုလ် ကံတို့၏ အကျိုးပေးမှုသည် ကြောက်မက်ဖွယ် ကောင်း ပေစွာ။

ကံတို့၏ အကျိုးပေးမှုနှင့်ပတ်သက်၍ ‘ခန္ဓဝဂ္ဂ’ သံယုတ် ပါဠိတော် ‘ဝါသီဇဋ္ဌာ’ သုတ်၌ လက်သမား၏ ပဲခွပ်ရိုးနှင့် ဥပမာပြု၍ ဟောကြားတော်မူထားသည်ကို တွေ့ရ၏။

လက်သမားသည် ပဲခွပ်ကို အရိုးမှကိုင်၍ နေ့စဉ် အလုပ် လုပ်၏။ အစပထမ၌ ပဲခွပ်ရိုးတွင် လက်ရာ မထင်ချေ။ သို့ရာတွင် တဖြည်းဖြည်း လက်ရာ ထင်လာ၏။ သို့ရာတွင် မည်သည့်နေ့က မည်မျှလောက် လက်ရာ ထင်သည်ကို မသိချေ။ လက်ရာထင်သည်ကတော့ အမှန် ဖြစ်၏။

ထိုဥပမာအတိုင်းပင် ကုသိုလ်ကံကို ဖြစ်စေ၊ အကုသိုလ် ကံကို ဖြစ်စေ မပြတ် ပြုလုပ်နေပါက လက်သမား၏ ပဲခွပ်ရိုး၌ လက်ရာထင်သကဲ့သို့ ထိုကံသည် တစ်ခဏထက် တစ်ခဏ တစ်နေ့ထက် တစ်နေ့ ဆိုင်ရာ ဆိုင်ရာ အကျိုးကို ပေးဖို့ ပို၍ ပို၍ နီးကပ်လာသည်မှာ မှချဖြစ်၏။

သို့ရာတွင် မည်ရွှေ့မည်မျှ ပို၍ နီးကပ်လာသည်ကိုမူ မသိချေ။ နီးကပ်လာသည်ကတော့ အမှန် ဖြစ်လေ၏။

ထို့ကြောင့် ကုသိုလ်ကံကိုပဲ လုပ်လုပ်၊ အကုသိုလ်ကံကိုပဲ လုပ်လုပ် ထိုကံသည် ဆိုင်ရာအကျိုးကို တစ်နေ့တွင် မချပေးလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် မိဘနှစ်ပါးကို အမြဲ လုပ်ကျွေးမွေးမြူသော ကုသိုလ်ကံသည် သာသနာပ ကာလ၌ဖြစ်စေ၊ သာသနာတွင် ကာလ၌ဖြစ်စေ သိကြားမင်းဘဝကို အမှန်ပင် ပေးပေးလိမ့်မည်။

သာသနာပကာလဖြစ်လျှင် ရတနာသုံးပါးနှင့်စပ်သော အခြား ကုသိုလ်ကံများ အထောက်အပံ့ နည်းသဖြင့် ဘုန်းတန်ခိုး အရှိန်အဝါ နည်းသော သိကြာ မင်းဖြစ်မည်။ သာသနာတွင် ကာလဖြစ်လျှင် ရတနာသုံးပါးနှင့်စပ်သော အခြားကုသိုလ်ကံများ အထောက်အပံ့ အာရုံသဖြင့် ဘုန်းတန်ခိုး အရှိန်အဝါ ကြီးမားသော သိကြားမင်းဖြစ်မည်။ ဤမျှသာ ခြားနားမှု ရှိ၏။ သိကြားမင်းကတော့ အမှန်ပင် ဖြစ်မည်။ လိစ္ဆဝီမင်းသား မဟာလိသည် ဤကျင့်ဝတ်ကို မြတ်စွာဘုရားထံတော်မှ နာကြားရသောအခါ များစွာ ကျေနပ်၏။ များစွာ ဝမ်းမြောက်၏။

ထို့နောက် ဒုတိယ ကျင့်ဝတ်ကို မြတ်စွာဘုရားက မဟာလိ မင်းသားအား ဆက်၍ ဟောကြားတော်မူပြန်၏။ ဒုတိယကျင့်ဝတ်မှာ ကြီးသော သူတို့အား ရိသေလေ စားခြင်း ဖြစ်၏။ အာဠာနာဠိယပရိတ်၌လည်း 'မိမိထက် ကြီးသော သူတို့အား ရိသေလေစားခြင်းသည် အသက်ရှည်ခြင်း

အဆင်းလှခြင်း၊ ခွန်အား ဉာဏ်အား ကြီးခြင်း၊ ချမ်းသာ ကြီးခြင်း တည်းဟူသော အကျိုးထူးတရားလေးပါးကို ပေး၏'ဟူ၍ ဟောကြားတော်မူထားကြောင်း တွေ့ရ၏။

မင်္ဂလာသုတ်၌လည်း 'ဂါရဝ' မင်္ဂလာအနေဖြင့် လာရှိ၏။ သုစရိုက်တရား ဆယ်ပါးတွင်လည်း ရိုသေခြင်း 'အပစာယန' သုစရိုက် တရားအနေဖြင့် လာရှိပြန်၏။ ကြီးသူကိုလည်း ကြီးသူအလျောက်၊ ငယ်သူကိုလည်း ငယ်သူအလျောက် မိမိ၏ ပတ်ဝန်းကျင်ကို ရိုသေခြင်း လေးစားခြင်း၊ မြတ်နိုးခြင်းရှိပါက လောလောဆယ် ပစ္စုပ္ပန်ပင် ကိုယ်ရော စိတ်ပါ ချမ်းသာရကြောင်းကို မဟာလိမင်းသား သိ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို ရ၍ ပဉ္စမသတ္တာဟ၌ အဇပါလညောင်ပင်ရင်းတွင် စံနေ တော်မူစဉ်ကပင် 'ဤလောက၌ အရိုအသေ အလေးအမြတ် ပြုစရာ မထားဘဲ မိမိဘာသာနေခြင်းသည် မသင့်လျော်၊ ဆင်းရဲလှ၏'ဟူ၍ သိမြင်တော်မူပြီးနောက် အရိုအသေ အလေးအမြတ် ပြုစရာကို ရှာသောအခါ ပုဂ္ဂိုလ်အနေဖြင့် အခြားတစ်ဦး တစ်ယောက်ကိုမျှ မတွေ့ရသည့်အတွက် 'မိမိ သိထားပြီးဖြစ်သော တရားဟောများကိုသာ အရို အသေ အလေးအမြတ် ပြု၍ နေတော့အံ့'ဟု ဆုံးဖြတ်

တော်မူပြီး ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသည့် အချိန်အထိ လေးဆယ့် ငါးဝါတို့ ကာလပတ်လုံး တရားတော်များကိုသာ အရိ အသေ အပေးအမြတ်ပြု၍ နေတော်မူခဲ့၏။

မြတ်စွာဘုရားသော်မှ ရိသေလေးစားခြင်း၏ မြင့်မြတ် မှုကို သိဟော်မူပြီး ရိသေလေးစားခြင်းနှင့် ကင်း၍ မနေနိုင်လျှင် အခြားပုဂ္ဂိုလ်များ အနေဖြင့်မူ အဘယ်သို့လျှင် ရိသေ လေးစားခြင်းနှင့် ကင်း၍ နေသင့်ပါမည်နည်း။ အမှန်အားဖြင့် ရိသေလေးစားခြင်းဟူသည် ဤလောက၌ မရှိ မဖြစ်သော တရားဖြစ်၏။ မြင့်မြတ်သော တရားဖြစ်၏။ လုပ်လိုမှလုပ်ရသော တရားမဟုတ်။ နိမ့်ကျသော တရား မဟုတ်။

ထို့ကြောင့် ဤကျင့်ဝတ်ကို အမြဲမပြတ် လိုက်နာ ကျင့်သုံးပါက တမလွန်ဘဝတွင် သိကြားမင်းဖြစ်မည်မှာ ယုံမှားစရာ မရှိပါချေ။ မဟာလိမင်းသားသည် လက်တွေ့ မျက်မြင်အားဖြင့်လည်း ပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် မိမိက ရိသေ လေးစားလျှင် ပတ်ဝန်းကျင်ကလည်း မိမိအပေါ် တန်ပြန် သက်ရောက်အားအနေဖြင့် ရိသေလေးစားသည်ကို တွေ့ရ ၏။ ထို့ကြောင့် ဤကျင့်ဝတ်အနေဖြင့်လည်း မြတ်စွာ ဘုရားအပေါ် မဟာလိ မင်းသားသည် များစွာ ကြည်ညို မိလေ၏။

ထို့နောက် တတိယကျင့်ဝတ်ကို မြတ်စွာဘုရားက မဟာလိမင်းသားအား ဟောကြားတော်မူပြန်၏။ တတိယ ကျင့်ဝတ်မှာ နူးညံ့သိမ်မွေ့ ပြေပြစ်သော စကားကို ဆိုခြင်း ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် နူးညံ့သိမ်မွေ့ ပြေပြစ်သော စကား ဟူသည်မှာ ဤလောက၌ လူတို့ပြောဆိုကြသော စကား (၆)ခွန်းအနက် မှန်လည်းမှန် အကျိုးလည်းရှိ နားဝင်လည်းချို့ ဟူသော အင်္ဂါသုံးရပ်နှင့် ပြည့်စုံသော စကားဖြစ်၏။ ယင်းစကားမျိုးကို ‘သုဘာသိတ’ မင်္ဂလာ အနေဖြင့် မင်္ဂလာသုတ်၌ ဟောကြားတော်မူထား၏။

သုစရိုက်တရား ဆယ်ပါးတွင်လည်း ကြမ်းတမ်း သော ဖရသဝါစာ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်အနေဖြင့် လာရှိ၏။ ကြမ်းတမ်းသော စကားသည် ဒုစရိုက်ဖြစ်၏။ နူးညံ့သိမ်မွေ့ ပြေပြစ်သော စကားသည် သုစရိုက်ဖြစ်၏။ ဒုစရိုက် ဟူသည် အကုသိုလ် ဖြစ်၏။ သုစရိုက်ဟူသည် ကုသိုလ် ဖြစ်၏။ ကုသိုလ်ဖြစ်၍သာ သိကြားမင်းဘဝကို အကျိုး ပေးနိုင်ခြင်း ဖြစ်၏။

မဟာလိသည် လိစ္ဆဝီမင်းသားငယ်တို့၏ ဆရာ ဖြစ်၏။ ထို့အပြင် သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိနိုင် စွမ်းသော ပါရမီရှင်လည်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သူသည် နူးညံ့သိမ်မွေ့ ပြေပြစ်သော စကား၏တန်ဖိုးကို သိ၏။ စကားဟူသည် နှယ်နှယ်ရရ မဟုတ်။ ပါရမီ ဆယ်ပါးတွင်

သစ္စပါရမီ အနေဖြင့် ဖော်ပြရလောက်အောင် အင်အားကြီးမားပါ၏။ ထို့ကြောင့် နူးညံ့သိမ်မွေ့ ပြေပြစ်သော စကားသည် သစ္စပါရမီ ထိုက်လောက်အောင် အင်အားရှိလာပါက သိကြားမင်းဘဝကိုသာမက အရံယာ အဖြစ်သို့ ရောက်အောင်ပင် ဆောင်ရွက်နိုင်စွမ်း ရှိပါ၏။ သို့ဖြစ်၍ ဤတတိယ ကျင့်ဝတ်သည်လည်း မဟာလိမင်းသားအတွက် သဘောကျ ကျေနပ်ဖွယ်ဖြစ်သော ကျင့်ဝတ်ပင်ဖြစ်၏။

ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားက မဟာလိမင်းသားအား စတုတ္ထ ကျင့်ဝတ်ကို ဟောကြားတော်မူပြန်၏။ စတုတ္ထ ကျင့်ဝတ်မှာ ကုန်းတိုက်သော စကားကို မဆိုခြင်းဖြစ်၏။ ကုန်းတိုက်သော စကားသည် ဝစီဒုစရိုက်တွင် ပါဝင်၏။ ကုန်းတိုက်သောစကား၏ အပြစ်သည် ဤလောက၌ လက်တွေ့ မျက်တွေ့အားဖြင့်ပင် ထင်ရှား၏။ တကယ်ပင် ကုန်းတိုက်စကားကို မဆိုဦးတော့၊ ဟိုနားတိုးတိုး ဒီနားတိုးတိုး ပြောဆိုခြင်းပင်လျှင် ပြည်ပျက်စေနိုင်၏။

လိစ္ဆဝီတိုင်းပြည် ပျက်ရသည်မှာ ဝေဿကာရ၏ တိုးတိုးစကားကြောင့် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မြင့်မြတ်သူများသည် ကုန်းတိုက် စကားကို မပြောဆိုကြချေ။ ကုန်းတိုက်စကားကို မပြောဆိုခြင်းသည် ဝစီဒုစရိုက်မှ ရှောင်ခြင်းဖြစ်၏။ ဝစီဒုစရိုက်မှ ရှောင်လျှင် ဝစီသုစရိုက် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဤကျင့်ဝတ်သည်လည်း အကျိုးတရား

အနေဖြင့် သိကြားမင်းဘဝကို ပေးစွမ်းနိုင်ခြင်း ဖြစ်၏။
ဤကျင့်ဝတ်ကိုလည်း မဟာလိသည် ကျေနပ်ပါ၏။

ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားက မဟာလိမင်းသားအား
ပဉ္စမကျင့်ဝတ်ကို ဟောကြားတော်မူပြန်၏။ ပဉ္စမ ကျင့်ဝတ်
မှာ ဝန်တိုမှု 'မစ္ဆရိယ' မရှိခြင်းဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့်
ဝန်တိုမှု 'မစ္ဆရိယ'သည် မနာလိုမှု 'ဣဿာ'နှင့် တွဲ၍
ဆိုဖက်ဖြစ်၏။ မနာလိုခြင်းနှင့် ဝန်တိုခြင်းသည် သတ္တဝါတို့
ဆင်းရဲကြောင်း ဖြစ်သည်ဟု သက္ကပဉ္စသုတ်၌ မြတ်စွာ
ဘုရားက သိကြားမင်းအား ဟောကြားတော်မူထား၏။

မနာလိုခြင်းနှင့် ဝန်တိုခြင်းသည် ဤလောက၌
ရှောင်နိုင်ခဲ့သော အကုသိုလ် အညစ်အကြေး ဖြစ်၏။
သို့ဖြစ်၍လည်း ဤလောက၌ လူတို့သည် ချမ်းသာအောင်
မည်မျှပင် ကြိုးပမ်းကြစေကာမူ မိမိတို့ ကြိုးပမ်းသည့်
အတိုင်း ချမ်းသာ မလာကြဘဲ ဤမနာလိုမှု ဤဝန်တိုမှု
တို့ကြောင့် မလွဲသာမရှောင်သာ ဆင်းရဲကြရ၏။ ထို့ကြောင့်
မြတ်စွာဘုရားက မနာလိုမှုနှင့် ဝန်တိုမှုကို ဆင်းရဲခြင်း၏
အကြောင်းရင်းအဖြစ် သက္ကပဉ္စသုတ်၌ ဟောတော်မူခြင်း
ဖြစ်၏။

ဤလောက၌ လူတို့သည် အချင်းချင်း ပြိုင်နေကြ၏။
ထိုသို့ပြိုင်နေခြင်းကို 'ပလာသ'ဟု ခေါ်၏။ အချင်းချင်း

ပြိုင်ကြရာတွင် ပေါ်ပေါ်လွင်လွင် ပြိုင်ခြင်းလည်း ရှိ၏။
ကျိတ်၍ မသိမသာ ပြိုင်ခြင်းလည်း ရှိ၏။

သို့ဖြစ်၍သာ အခြားသူ တစ်ဦးတစ်ယောက် လက်ရှိ
တည်ဆဲအခြေအနေမှ နိမ့်ပါးသွားလျှင် စိတ်ထဲက ကျိတ်၍
ကျေနပ်နေခြင်းဖြစ်၏။ ပါးစပ်ကမူ စိတ်မကောင်းသည့်
ဟန်ဖြင့် ပြောဆိုတတ်၏။ အကယ်၍ လက်ရှိ တည်ဆဲ
အခြေအနေထက် တိုးတက်သွားလျှင်မူ ကျိတ်၍ စိတ်မချမ်း
မသာ ဖြစ်ရပြန်၏။ သူ့ဟာသူ တိုးတက်သွားသည်ကိုပင်
မတော်မတရား တိုးတက်သွားသယောင်ယောင်၊ မိစ္ဆာဇီဝ
နည်းဖြင့် ကြီးပွားသယောင်ယောင် သွားပုပ်လေလွင့်
ပြောတတ်ကြ၏။ ဝါဒဖြန့်တတ်ကြ၏။ ဤသည်ကို
မနာလိုမှု ‘ဣဿာ’ဟု ဆိုရ၏။ ဤသဘောကို မဟာလိ
သည် သိပါ၏။

မနာလိုမှု ‘ဣဿာ’သည် စီးပွားရေးနယ်ပယ်၌
သာမက အုပ်ချုပ်ရေးနယ်ပယ်၌လည်း ရှိ၏။ ပညာရေး
နယ်ပယ်၌လည်း ရှိ၏။ မည်သူ ရာထူးတက်သွားပြီဆိုလျှင်
နားကြားပြင်းကတ်၏။ မည်သူ ရာထူးကျသွားပြီဆိုမှ
နားဝင်ချီ၏။ မည်သူ စာပေအသင်အပြ ကောင်းသည်၊
အရေးအသား ကောင်းသည်ဟု ကျော်လာလျှင်လည်း
နားကြားပြင်း ကပ်သည်ပင် ဖြစ်၏။

မိတ်ဆွေ အရင်းအချာပင် ဖြစ်စေကာမူ စိတ်ထဲ
ကတော့ မကျေနပ်။ ပြိုင်ဆိုင်မှု ‘ပလာသ’ သဘောအရ
မိမိသည်သာလျှင် ရာထူးကြီးကြီး ရလို၏။ မိမိသည်သာလျှင်
တော်သည်၊ တတ်သည်ဟု ကျော်ကြားလို၏။ ဤသည်မှာ
မိမိကိုယ်ကို အခိုင်အမာ ပြုခြင်းဖြစ်၏။ အခိုင်အမာ
ပြုခြင်းကို ‘ထမ္ဘ’ဟု ဆို၏။ ဤသဘောကိုလည်း မဟာလိ
မင်းသားသည် နားလည်ပါ၏။ သဘောပေါက်ပါ၏။

ပုထုဇဉ်တို့သည် နှုတ်က ဘုရားလောင်းစကားကို
ပြောကြသော်လည်း စိတ်က ဒေဝဒတ်အကြံကို ကြံကြ၏။
စီးပွားရေးနယ်ပယ်၌လည်း ပေးထိုက်သော ခွဲတမ်းကို
မပေးဘဲ မိမိက လက်ဝါးကြီး အုပ်ထား၏။ ခေါင်းပုံဖြတ်၏။
အုပ်ချုပ်ရေး နယ်ပယ်၌လည်း ပေးသင့်သော ရာထူးနှင့်
အာဏာကို မပေးဘဲ မိမိက ချုပ်ကိုင်ထား၏။ ပညာရေး
နယ်ပယ်၌လည်း အခြေအနေမှန်များကို လွတ်လွတ်
လပ်လပ် တင်ပြခွင့်၊ ဆွေးနွေးခွင့်၊ ဝေဖန်ခွင့်မပေးဘဲ
ဖုံးဖိထား၏။

ဤသည်များမှာ ဝန်တိုခြင်း ‘မစ္ဆရိယ’ ဖြစ်၏။
ဤသဘောကိုလည်း လိစ္ဆဝီမင်းသား မဟာလိသည်
သိပါ၏။ နားလည်း လည်ပါ၏။

ပုထုဇဉ်တို့သည် ဝန်တိုခြင်း မစ္ဆရိယကို ကျင့်သုံး
နိုင်ရန် သူ့ကျေးဇူးကို ချေဖျက်ရ၏။ သူ့ကျေးဇူးကို

ချေဖျက်ခြင်းကို 'မက္ခ' ဟု ခေါ်၏။ အုပ်ချုပ်ရေး နယ်ပယ်၌ ဖြစ်စေ၊ စီးပွားရေး နယ်ပယ်၌ဖြစ်စေ၊ ပညာရေး နယ်ပယ်၌ ဖြစ်စေ ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို မြှုပ်ထားရ၏။ ကျေးဇူးမဲ့ကိုသာ ဆိုရ၏။ ဤသို့ ဆောင်ရွက် ပါမှလည်း ဝန်တိုသူ 'မစ္ဆရိယ' သမား၏ ဆောင်ရွက် ချက်သည် မှန်ကန်သည်။ တရားနည်းလမ်း ကျသည်ဟု ပရိသတ်က မြင်လာမည် ဖြစ်၏။ ယုံကြည်လာမည်ဖြစ်၏။

ဤကျင့်ဝတ်သည် လောကတွင် အရေးအကြီးဆုံး ဖြစ်၏။ သတ္တဝါတို့ ဆင်းရဲခြင်း၏ မူရင်းအကြောင်း ဖြစ်သော မနာလိုမှု 'ဣဿာ' နှင့် ဝန်တိုမှု 'မစ္ဆရိယ' ကိုသာ ပယ်ရှား နိုင်မည်ဆိုလျှင် ဤလောကသည် များစွာ နေချင့်စဖွယ် ကောင်းသော ဒေသမွန် တစ်ခုဖြစ်ပေလိမ့် မည်။ သို့ဖြစ်၍သာ ဝန်တိုမှု 'မစ္ဆရိယ' ကင်းပါက အလွန် မွေ့ပျော်ဖွယ် ကောင်းသော တာဝတိံသာ နတ်ပြည်၌ သိကြားမင်း ဖြစ်ရသည်ဟု မြတ်စွာဘုရားက ဟောကြား တော်မူခြင်းဖြစ်ရာ၏ - ဟူ၍ မဟာလိက တွေးမိလေ၏။

ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားက မဟာလိမင်းသားအား ဆဋ္ဌကျင့်ဝတ်ကို ဟောကြားတော်မူပြန်၏။ ဆဋ္ဌကျင့်ဝတ်မှာ သစ္စာနှင့်ယှဉ်သော စကားကို ပြောဆိုခြင်းဖြစ်၏။ အမှန် အားဖြင့် သံသရာတွင် သစ္စာနှင့် ယှဉ်သော စကားလောက် အင်အားပြည့်သော ဓမ္မဟူ၍မရှိ။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက

သစ္စာကို တစ်ခုတည်းသော တရား‘ဧကဓမ္မ’ ဟူ၍
စိဉ္စမာနကို အကြောင်းပြုကာ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌
ဟောကြားတော်မူခြင်းဖြစ်၏။

ယင်းသစ္စာကို ချိုးဖျက်ပြီး မုသားပြောရဲသူအတွက်
ဤလောက၌ မကျူးလွန်ဝံ့သော မကောင်းမှုဟူသည် မရှိ
ချေဟူ၍လည်း မြတ်စွာဘုရားက ဟောကြားတော်မူထား
ပြန်၏။ ထို့ကြောင့် မုသာဝါဒ‘ကံ’သည် မကောင်းမှု
အားလုံးတို့၏ အခြေခံ အုတ်မြစ်ဖြစ်၏။ မြတ်စွာဘုရား
အလောင်းတော်သည် အခြားမကောင်းမှုကံများကို ကျူးလွန်
ချင် ကျူးလွန်နိုင်သော်လည်း မုသာဝါဒကံကိုမူ မည်သည့်
အခါမျှ မကျူးလွန်ခဲ့ချေ။

သစ္စာကို ပါရမီမြောက်အောင် ဖြည့်ကျင့်နိုင်ပါက
မိမိ ဖြည့်ကျင့်သော ပါရမီအလျောက် ဘုရားဖြစ်လိုက
ဘုရားဖြစ်နိုင်၏။ အဂ္ဂသာဝက ဖြစ်လိုက အဂ္ဂသာဝက
ဖြစ်နိုင်၏။ မဟာသာဝက ဖြစ်လိုက မဟာသာဝက
ဖြစ်နိုင်၏။ ပကတိသာဝက ဖြစ်လိုက ပကတိသာဝက
ဖြစ်နိုင်၏။ အယုတ်ဆုံး သိကြားမင်းဖြစ်လိုက သိကြားမင်း
ဖြစ်နိုင်၏။ သစ္စာနှင့် ယှဉ်သော စကားသည် ထိုမျှလောက်
အာနုဘော် ကြီးမားလေ၏။

သို့ရာတွင် မုသားသည်လည်း ကြားရသူ ပရိသတ်က သစ္စာအဖြစ် လက်ခံလေသောအခါ မုသားပြောသူ ကိုယ်တိုင်က မိမိ၏ မုသားကိုပင် သစ္စာအဖြစ် ထင်တတ်ပြန်၏။ ဤသည်ကို ရည်၍ ‘အမှားကြာတော့ အမှန်ဖြစ်’ ဟု ဆိုရိုးပြုခြင်း ဖြစ်တန်ရာ၏။ သို့ဖြစ်၍ မုသားသည်လည်း ဤမျှလောက် အာနုဘော် ကြီးမားပါ၏။ သို့ရာတွင် နောက်ဆုံးတော့ သစ္စာက မုသားကို နိုင်လေ၏။ ဤကျင့်ဝတ်ကိုလည်း မဟာလိသည် ကျေနပ်စွာ လက်ခံပါ၏။ ယုံလည်း ယုံကြည်ပါ၏။

ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားက မဟာလိမင်းသားအာသတ္တမကျင့်ဝတ်ကို ဆက်လက် ဟောကြားတော်မူ၏။ သတ္တမကျင့်ဝတ်မှာ မိမိ၏ အမျက်ဒေါသကို နှိပ်ကွပ်ခြင်း ဖြစ်၏။ အမျက်ဒေါသကို နှိပ်ကွပ်ခြင်းဟူသည် သည်းခံခြင်းပင်ဖြစ်၏။ သည်းခံခြင်းသည် ပါရမီ(၁၀)ပါးတွင် တစ်ပါးအပါအဝင်ဖြစ်၏။ သည်းခံခြင်းထက် လွန်မြတ်သော တရားမည်သည် မရှိ-ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရားက ဟောကြားတော်မူ၏။

လက်တွေ့ မျက်တွေ့အားဖြင့်လည်း ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ဆက်ဆံရာတွင် ဖြစ်စေ၊ ခက်ခဲသော လုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်ရာတွင် ဖြစ်စေ သည်းခံပြီး အဟန့်အတား မှန်

သမျှကို ကျော်လွှားနိုင်သူများသာ အောင်မြင်ကြသည်ကို တွေ့ရ၏။ ထို့ကြောင့် သတ္တမ ကျင့်ဝတ်သည်လည်း သိကြားမင်းဖြစ်လိုသူများအတွက် လိုက်နာ ကျင့်သုံးသင့်သော ကျင့်ဝတ်ဖြစ်ကြောင်း မဟာလိ မင်းသား နားလည်သွားလေ၏။

မဟာလိမင်းသားသည် မြတ်စွာဘုရားထံမှ သိကြားမင်းဖြစ်ရန် ကျင့်ဝတ် (၇)ပါးကို နာကြားရသောအခါမှသာ မြတ်စွာဘုရားသည် သိကြားမင်းကို ကိုယ်တိုင်မြင်တွေ့ပြီး ကရားဟောခြင်းဖြစ်ကြောင်း ယုံကြည်သွားလေ၏။ မြတ်စွာဘုရား၌လည်း အတိုင်းမသိ ကြည်ညိုသွားလေ၏။ လူတို့၏ ပကတိ မျက်စိထက် အမြင်သန်သော ဉာဏ်မျက်စိဟူသည် ရှိသေး၏။ ယင်းဉာဏ်မျက်စိဖြင့် ခြပ်ရိုဝတ္ထုများကိုသာမက ခြပ်မဲ့ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတို့၏ ဖြစ်ပျက်ကိုပင် မြင်နိုင်ကြောင်း ယခု မဟာလိ သိပြီ။

၁၉၉၁-ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လထုတ်
အမှတ် ၁၅၃၊ စစ်ပြန်မဂ္ဂဇင်း

မဃလုလင် (၂)

လိစ္ဆဝီမင်းသား မဟာလိသည် မြတ်စွာဘုရား၌ ယုံကြည်
 သွားလေ၏။ သူ၏ အတွေ့အကြုံအားဖြင့် လူဟူသည်
 မြင့်သော၊ ပို၍ မြင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်များအပေါ် ကရုဏာ
 သက်စရာ မဟုတ်ပါဘဲလျက် ကရုဏာသက်တတ်၏။
 ချီးမြှောက်ရန် မလိုအပ်ပါဘဲလျက် ချီးမြှောက်တတ်၏။
 နိမ့်သော၊ ပို၍ နိမ့်သော ပုဂ္ဂိုလ်များအပေါ်၌မူ ကရုဏာ
 သက်စရာ ဖြစ်ပါလျက် ကရုဏာ မသက်တတ်ကြ။
 ချီးမြှောက်ရန် လိုအပ်ပါလျက် မချီးမြှောက်တတ်ကြ။
 သမုဒ္ဒရာ၌သာ မိုးရွာလိုကြ၏။ လွင်တီးခေါင်၌ မိုးမရွာ
 လိုကြ။ ဤသည်မှာ လူတို့၏ ဓမ္မတာဖြစ်၏။

ဤဓမ္မတာကို မဟာလိ သိ၏။ မဟာလိ သိသော ဓမ္မတာကာ ပုထုဇဉ် လူညံတို့၏ ဓမ္မတာသာတည်း။ မဟာလိသည်လည်း ဤဓမ္မတာအတိုင်းပင် သူလည်း ကျင့်ကြံ၏။ အမှန်အားဖြင့် လူသည် ဖြစ်နိုင်လျှင် မြေနှင့် ကင်းလွတ်ရာ ‘အာကာသဂင်္ဂါ’၌ ပွင့်သော ကုမုဒ္ဒရာ ကြာပန် သာ ဖြစ်လို၏။ မြေပြင်ပေါ်က ‘ရေအိုင်’၌ ပွင့်သော ကုမုဒ္ဒရာ ကြာပန် မဖြစ်လိုပါချေ။

မြတ်စွာဘုရားကား ထိုကဲ့သို့ မဟုတ်။ လူတို့၏ ဓမ္မတာကို လွန်သော ‘အနှိုင်းမဲ့’ လူသား ဖြစ်တော်မူ၏။ နိမ့်သော၊ ပို၍နိမ့်သော ပုဂ္ဂိုလ်များ အားလုံးပေါ်၌ ကရုဏာ သက်တော်မူ၏။ ချီးမြှောက်တော်မူ၏။ ချမ်းသာကို ဆောင်တော်မူ၏။ အမှန်အားဖြင့် လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါဟူသမျှ အားလုံးသည် မြတ်စွာဘုရားထက် နိမ့်သူ များသာ ဖြစ်ကြ၏။ ထိုကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် မိမိထက် နိမ့်သော လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအားလုံး အပေါ်၌ ကရုဏာသက်တော်မူခြင်း ဖြစ်၏။ ချီးမြှောက် တော်မူခြင်းဖြစ်၏။ ချမ်းသာကို ဆောင်တော်မူခြင်းဖြစ်၏။

သို့ရာတွင် မြတ်စွာဘုရားသည် မြေနှင့် ကင်းလွတ်ရာ အာကာသဂင်္ဂါ၌ ပွင့်သော ကုမုဒ္ဒရာ ကြာပန် အနေဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်းမျိုးဟော့ မဟုတ်။ မြေပြင်ပေါ်က ရေအိုင်၌

ပွင့်သော ကုမုဒ္ဒရာကြာပန် အနေဖြင့်သာ ဆောင်ရွက်
ခြင် ချို့ ဖြစ်ပါ၏။

ရှုံ့ညွှန် အညစ်အကြေး အထပ်ထပ်တွေ ကြာ ထဲက
အညစ်အကြေး မတင် သန့်စင်သော ကြာပန် ပမာ ကာမ
ဂုဏ် အညစ်အကြေး တွေ ကြာ ထဲ၌နေရင် ကာမဂုဏ်
အညစ်အကြေး ဟူ၍ လူဝမရှိဘဲ ကာမဂုဏ် အညစ်အကြေး
ကင်စွာ ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့၏။ နိမိကျသော ပို၍နိမိကျ
သော ပုဂ္ဂိုလ်များ ဧ အကြာ၌ နေတော်မူရင် အမြင်မြတ်ဆု
ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့၏။

မြတ်စွာဘုရား သည် ကရုဏာသက်စရာ ကောင် လှ
သော နိမိသော၊ ပို၍ နိမိသော လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါ
များကို ကယ်တင်နိုင်ရေးအတွက် လူ့ဘဝဖြင့် အမြင်ဆု
နေရာကို ရရှိနိုင်ရန် ဤကမ္ဘာမြေ ဤလူ့ပြည်၌သာ
ပဋိသန္ဓေ နေတော်မူခြင် ဖြစ်၏။ အမှန်အာ ဖြင့် မြတ်စွာ
ဘုရားသည် ပတ်ဝန်းကျင်၏ လွှမ်းမိုးခြင် မှ လွတ်မြောက်
ပြီး မိမိကသာ ပတ်ဝန်းကျင်ကို လွှမ်းမိုး နိုင်တော်မူခဲ့ပြီ
ဖြစ်၏။ ဤသည်ကိုပင် ဥပါဒါန်၏ ချုပ်ခြင် ဟူ၍ ဆိုရ၏။

ထို့ကြောင့် မဟာလိသည် မြတ်စွာဘုရား ၌ အကြွင်း မဲ
ယုံကြည်၏။ မြတ်စွာဘုရား ဧ ဆောင်ရွက်မှုမှန်သမျှ၌
စိတ်ဝင်စား၏။ သို့ဖြစ်၍သာ မဟာလိသည် မြတ်စွာဘုရား

အား သိကြားမင်း၏ ရှေးဘဝ မဃလုလင် အကြောင်းကို
ဟောကြားတော်မူပါရန် လျှောက်ထားခြင်းဖြစ်၏။ မဟာလိ
လျှောက်ထားသည့်အတိုင်းလည်း မြတ်စွာဘုရားက ဤသို့
ဟောကြားတော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မမူမီ တစ်ခုသော အချိန်က
မဂဓရာဇ်တိုင် ၌ မစလရွာသည် ရှိခဲ့၏။ ထိုရွာတွင်
မဃလုလင်တို့ မိသားစု နေထိုင်ကြ၏။ မဃလုလင်သည်
ထိုခေတ်၏ ဓလေ့အစဉ်အလာအတိုင်း ဇနီး လေးယောက်
ကို လက်ထပ်ခွင့်ရှိသဖြင့် ဇနီး လေးယောက်ကို လက်ထပ်
ခဲ့၏။ မဃလုလင်၏ ဇနီး လေးယောက်အနက် ဇနီး
တစ်ယောက်မှာ သုဓမ္မာဖြစ်၏။ အခြားတစ်ယောက်မှာ
သုစိတ္တာဖြစ်၏။ နောက်တစ်ယောက်မှာ သုနန္ဒာဖြစ်၏။
နောက်တစ်ယောက်မှာ သုဇာတာဖြစ်၏။ မဃလုလင်သည်
မိမိအနေဖြင့် ဇနီး လေးယောက်ကို ယူခြင်းမှာ ကာမဂုဏ်
ခံစားရန် မဟုတ်။ သားကောင်း သမီးကောင်းများဖြင့်
လောက၏ အစီးအပွားကို အင်တိုက်အာ တိုက် ဆောင်ရွက်
ရန် ဖြစ်၏။

မဃလုလင်သည် ဤလောက၌ အမြဲတစေ ပူဇော်
ရမည့်အရာ ငါးမျိုး ရှိကြောင်းကို သိ၏။ ထိုငါးမျိုးတို့
အနက် ပထမအမျိုးမှာ ရိုးရာ ယဉ်ကျေးမှုဖြစ်၏။ ရိုးရာ
ယဉ်ကျေးမှုကိုသာ မထိန်းသိမ်းပါက မဃလုလင်တို့၏

မျိုးနွယ်သည် ဤကမ္ဘာမြေအပြင်၌ ရှိနိုင်လိမ့်မည်မဟုတ်။
ထို့ကြောင့် ရိ ရာ ယဉ်ကျေးမှုသည် လူသားတိုင်းအတွက်
အမြဲတစေ ပူဇော်ရမည့် အရာဖြစ်၏။ အမြဲတစေ ပူဇော်
ခြင်း ဟူသည်မှာ အလေ့အမြတ်ပြု၍ ထိန်းသိမ်းခြင်း ဖြစ်၏။

ဒုတိယအမျိုးမှာ ဆရာသခင် ကျေးဇူးရှင်များ ဖြစ်၏။
အကယ်၍သာ ဆရာသခင် ကျေးဇူးရှင်များက ဤလောက၌
လူပီပီ နေထိုင်ရေးအတွက် သွန်သင် ပြသ ဆိုဆုံးမခြင်း
မရှိခဲ့ပါလျှင် မဃလုလင်သည် တောရိုင်း တိရစ္ဆာန်နှင့်
ဘာမျှ ခြားနားလိမ့်မည် မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် ဆရာသခင်
ကျေးဇူး ရှင်များ သည် လူသားတိုင်းအတွက် အမြဲတစေ
ပူဇော်ရမည့် အရာဖြစ်၏။ ဤအစဉ်အလာသည် မြတ်စွာ
ဘုရား ပွင့်တော်မူသောအခါ၌ပင် အာစရိယဂုဏော အနန္တော
အနေဖြင့် တည်ရှိနိုင်ခြင်း ဖြစ်၏။

တတိယအမျိုးမှာ မိဘများဖြစ်ကြ၏။ အကယ်၍
သာ မိဘဟူ၍ မရှိဘူးဆိုပါလျှင် ဤကမ္ဘာမြေအပြင်၌
မဃလုလင်ဟူ၍ပင် မရှိနိုင်ကြောင်းမှာ အထူ ပြောစရာ
မလိုသော အချက်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် လူသား တိုင် အတွက်
မိဘသည် အမြဲတစေ ပူဇော်ရမည့် အရာဖြစ်၏။ အမှန်
အားဖြင့် မိဘဟူသည် ပဓာန ကျေးဇူးရှင်ဖြစ်၍ ကျန်ပူဇော်
ရမည့် အရာလေးမျိုးမှာ အပဓာန ကျေးဇူးရှင်များ ဖြစ်
ကြ၏။

စတုတ္ထအမျိုးမှာ မိမိမှတစ်ပါးသော အခြားလူသားများ ဖြစ်ကြ၏။ လူဟူသည် မိမိတစ်ယောက်တည်း အထီးကျန်နေနိုင်သော သတ္တဝါမဟုတ်ချေ။ လူ့သမိုင်းတွင် လူ့ယဉ်ကျေးမှုဟူ၍ မပေါ်ပေါက်မီ ကာလကပင် စ၍ လူတို့သည် အသင်းအဖွဲ့နှင့် နေကြသူများ ဖြစ်ကြလေရာ မိမိမှတစ်ပါးသော အခြားလူသားများသည်လည်း လူတိုင်လူတိုင် အတွက် ပူဇော်ရမည့် အရာများပင် ဖြစ်၏။

အမှန်အာ ဖြင့် မြင့်မြတ်သော နေခြင်း ဗြဟ္မစိုရ်တရာ ဟူသည်မှာ မိမိမှ တစ်ပါးသော အခြားလူသားများ အာ အလေ အမြတ် ပြု၍ ပူဇော်ရာမှပင် စလေ၏။ မိမိထက် မြတ်သူများ အာ ပူဇော်ခြင်းကို 'ပူဇော်ခြင်း' ဟု၍ပင် ဆို၏။ မိမိနှင့် အဆင့်တူများ အာ ပူဇော်ခြင်းကို 'ကူညီခြင်း' ဟူ၍ ဆို၏။ မိမိအောက် နိမ့်သူများ အာ ပူဇော်ခြင်းကို "ချီ မြှောက်ခြင်း" ဟူ၍ဆို၏။ ထို့ကြောင့် မိမိထက် မြင့်သူဖြစ်စေ၊ မိမိအောက် နိမ့်သူဖြစ်စေ လူသား မှန်သမျှ အာ လုံးသည် ဤအမျိုးအစား၌ ပါဝင်၏။

သို့ဖြစ်၍သာ မြင်မြင် နိမ့်နိမ့် လူဟူသမျှအပေါ် ခွဲခြားမှု မရှိဘဲ မိမိနှင့် ထပ်တူ တစ်သားတည်း ထာ၍ ပူဇော်နိုင်မည်ဆိုလျှင် လူစင်စစ်က ဗြဟ္မာဖြစ်နေသူဟူ၍ ဆိုအပ်ပါ၏။ ထို့ကြောင့်ပင် ထိုကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်များကို

ဗြဟ္မာလိုနေခြင်း၊ ဗြဟ္မဝိဟာရဖြင့် နေသူများ ဟူ၍ ဆိုကြခြင်းဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့်လည်း ဤလောက၌ မငြိမ် ချမ်း နိုင်ကြခြင်း မှာ လူသားဟူသမျှကို အမြဲတစေ အလေ အမြတ် ထား၍ ပူဇော်ထိုက်သူများအဖြစ် မခံယူနိုင်သောကြောင့် သာ ဖြစ်ပါ၏။

ပဉ္စမအမျိုး မှာ ကျေ ငှက် တိရစ္ဆာန်များ အပါအဝင် ပတ်ဝန်းကျင် ရပ်လောကဖြစ်၏။ ကျေ ငှက် တိရစ္ဆာန်များ အပါအဝင် ပတ်ဝန်းကျင် ရပ်လောကသည်လည်း လူသားများအတွက် အသက်ရှင်နေထိုင်နိုင်ရန် ကျေ ဇူများပါ၏။ ထို့ကြောင့် ကျေ ငှက်တိရစ္ဆာန်များ အပါအဝင် ပတ်ဝန်းကျင် ရပ်လောကသည်လည်း အလေအမြတ်ပြု၍ ပူဇော်စရာပင် ဖြစ်၏။ ရပ်လောကအာ အလေအမြတ်ပြု၍ ပူဇော်ခြင်း ဟူသည်မှာ သစ်ပင် ပန်းမန်များ စိုက်ပျိုးခြင်း၊ ရေတွင် ရေကန်များ တူ ခြင်း၊ လမ်းများ ဖောက်ခြင်း၊ တည် ခိုဧရိယာများ ဆောက်လုပ်ခြင်းတို့ဖြစ်ကြ၏။

မဃလုလင်တို့ ခေတ်သည် မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မမူမီက ဖြစ်၏။ မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မမူမီကဆိုလျှင် ဗြာဟ္မဏဝါဒသည် မဃလုလင်တို့ဒေသ၌ ထွန်းကား၏။ ထို့ကြောင့် မဃလုလင်သည် ဗြာဟ္မဏဝါဒအတိုင် လောက၏ ပူဇော်စရာ ငါ့မျိုးကို အမြဲတစေ အလေအမြတ်

ပြု၍ ပူဇော်လေ၏။ ဗြဟ္မဏကျမ် များတွင် ဤပူဇော်မှု ငါးမျိုးကို ‘မဟာယည’ ငါးမျိုးဟု ဆိုပါ၏။ မဟာယည၏ အနက်မှာ ကြီးမြတ်သော ပူဇော်ခြင်းဟူ၍ ဖြစ်၏။ ဗြဟ္မဏဝါဒအရ လူတိုင်းလူတိုင်းသည် လူ့ကျင့်ဝတ် အနေဖြင့် ဤပူဇော်မှု ငါးမျိုးကို နေ့စဉ် နေ့တိုင်း ပူဇော်ရ၏။

မဃလုလင်သည် သိကြားမင်း ကျင့်ဝတ် (၇)ပါးကို ဤပူဇော်မှု ငါးမျိုး၌ အသုံးချ၏။ ဤပူဇော်မှုငါးမျိုးကို သိကြားမင်း ကျင့်ဝတ်(၇)ပါးတို့ အသုံးပြုရာ ‘နယ်မြေ’ အဖြစ် မဃလုလင်က သတ်မှတ်ပြီး ပူဇော်ခြင်းဖြစ်၏။ ထိုသို့ ပူဇော်ရာတွင် အာထုတ်နည် လေးမျိုးဖြင့် အာထုတ် ပြီး ပူဇော်ခြင်း ဖြစ်၏။

မဃလုလင်သည် ဤပူဇော်မှု ငါးမျိုးကို ပူဇော်ရာတွင် စွမ်းနိုင်သမျှ အာစိုက်ခွန်စိုက်လည်း ပူဇော်၏။ ဤပူဇော်မှုကို ‘နိရဝသေသပူဇာ’ဟူ၍ ဆိုရ၏။ မနိမကပ် အမြဲ မပြတ် ပူဇော်၏။ ဤပူဇော်မှုကို ‘နိရန္တရပူဇာ’ဟူ၍ ဆိုရ၏။ ပူဇော်မှု လုပ်ငန်း မပြီ ဆုံးမချင်လည်း ပူဇော်၏။ ဤပူဇော်မှုကို ‘စိရိကာလပူဇာ’ဟူ၍ ဆိုရ၏။ ရိသေ လေးစာ ခွာလည်း ပူဇော်၏။ ဤပူဇော်မှုကို ‘သက္ကစ္စပူဇာ’ ဟူ၍ ဆိုရ၏။

မဃလုလင်သည် လမ်းများကို ဖောက်၏။ ဒေသ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ဆက်သွယ်ရာတွင် လမ်းပန်း ကောင်းမွန် မှုသည် အရေးကြီး၏။ ထို့ကြောင့် မဃလုလင်က လမ်း ဖောက်ခြင်းဖြစ်၏။ ထိုသို့ လမ်းဖောက်ရာတွင် အခ ကြေးငွေ ရ၍ လမ်းဖောက်ခြင်းမဟုတ်။ ရုပ်လောကအား ကျေးဇူးဆပ်သည့်အနေဖြင့် လည်းကောင်း၊ ပူဇော်သည့် အနေဖြင့်လည်းကောင်း လမ်းဖောက်ခြင်းဖြစ်၏။ ရုပ် လောကအား ပူဇော်ခြင်းကို 'ဘူတယည' ဟူ၍ ဗြာဟ္မဏ ကျမ်းများက ဆို၏။ အမှန်အားဖြင့် ရုပ်လောကအား ပူဇော်လျှင်လည်း လောကတစ်ခုလုံးအား ပူဇော်ရာရောက် ပါ၏။ ဤသဘောကို မဃလုလင် သိ၏။

အရာရာတိုင်၌ စွဲမက်စရာ 'ရသ'သည် ရှိ၏။ လယ်ထွန်ခြင်း၌လည်း 'ရသ'သည် ရှိ၏။ ရောင်းဝယ် ခြင်း၌လည်း 'ရသ'သည် ရှိ၏။ လမ်းဖောက်ခြင်း၌လည်း 'ရသ'သည် ရှိ၏။ အမှန်အားဖြင့် အရာရာတိုင်၌ စွဲမက် စရာ 'ရသ'သည် ရှိပါ၏။ မည်သည့် လုပ်ငန်း ကို လုပ် သည်ဖြစ်စေ၊ ထိုလုပ်ငန်း၌ စွဲမက်စရာ "ရသ"ကို မြင် အောင် ကြည့်တတ်ပါက၊ ထိုလုပ်ငန်း ၌ စွဲမက်စရာကို ခံစားတတ်ပါက ထိုလုပ်ငန်းကို လုပ်ခြင်း၌ ပျင်ရိခြင်း မရှိဘဲ အမြဲတစေ ပျော်မွေ့၏။ အမြဲတစေ ပျော်မွေ့လေ သောအခါ အားစိုက် ခွန်စိုက်လည်း လုပ်လာ၏။ မခို

မကပ် အမြဲမပြတ်လည်း လုပ်လာ၏။ အချိန်ကာလ
ကြာချင်သလောက် ကြာပါစေ၊ လုပ်ငန်း ပြီးဆုံးသည်အထိ
လုပ်လာ၏။ လေးလေးစားစားလည်း လုပ်လာ၏။

ဤသဘောကို မဃလုလင်သည် သိ၏။ ထို့ကြောင့်
မဃလုလင်သည် ပူဇော်မှုလုပ်ငန်းများကို လုပ်ရာ၌ စွဲမက်
စရာ ရသကို မြင်အောင် ကြည့်၏။ စွဲမက်စရာ ရသကို
ခံစားနိုင်အောင် အားထုတ်၏။ ထိုအခါ မဃလုလင်သည်
မစလရွာ၌ ထင်ပေါ်ကျော်ကြားလာ၏။ ဩဇာတိက္ကမ
ရှိလာ၏။ ကြည်ညိုသူများလာ၏။ အခြံအရံပြည့်လာ၏။
ဤသည်မှာ စေတနာ၏ ဒိဋ္ဌဓမ္မပစ္စုပ္ပန်အကျိုးဖြစ်၏။
မဃလုလင်သည် သူ့ကို ကြည်ညိုသူ ပရိသတ်အတွင်းမှ
ရဲဘော်ရဲဘက်အဖြစ် စိတ်တူသဘောတူ လူကောင်း (၃၃)
ယောက်ကို လက်ခံပြီး လမ်းဖောက်ခြင်းလုပ်ငန်းကို
ဆောင်ရွက်ကြ၏။

လမ်းခရီးမည်သည်ကား များစွာသောသူတို့
အားလည်း နှလုံးကို ပွားစေတတ်၏။ ချမ်းသာသုခလည်း
များလှ၏။ ဤသို့ မဃလုလင်တို့အုပ်စုက သူတို့၏
စိတ်ထဲ၌ ယုံမှတ်ထား၏။ မဃလုလင်တို့အုပ်စုသည်
လမ်းဖောက်ခြင်းလုပ်ငန်းကို တစ်ယူဇနာပြီး တစ်ယူဇနာ၊
တစ်လမ်းပြီး တစ်လမ်း ပြီးအောင် ဖောက်လုပ်ကြ၏။

ထိုအခါ မဃလုလင်တို့အုပ်စု၏ အရှိန်အဝါသည် ပို၍ ပို၍ ကြီးမာလာလေ၏။

မစလရှာစာသည် အဓမ္မဝါဒီဖြစ်၏။ အဓမ္မလုပ်ငန်း ဌိ
ဓမ္မလျော်၏။ ဓမ္မလုပ်ငန်း ကြောင့် အရှိန်အဝါ ကြီးမာလာ
သော မဃလုလင်တို့အပေါ် စိုရိမ်လာ၏။ ထိုအခါ
မစလရှာစာသည် မဃလုလင်တို့အုပ်စုအာ သူ၏
ဘက်တော်သာ အဖြစ်သို့ ရောက်လာအောင် စည်ရ၏။
သူ၏ စည်ရနည်းကား အဓမ္မဝါဒဖြင့် စည်ရသော
နည်းတည်း။ မုဆိုလုပ်ရန် စည်ရ၏။ အရက်သေစာ
သောက်စာ ပျော်ပါးရန် သွေဆောင်၏။ သို့မဟုတ်
အခြား ဒုစရိုက်လုပ်ငန်း တစ်ခုခုကို လုပ်ဆောင်ပြီ စီးပွားဥစ္စာ
ရှာဖွေရန် တိုက်တွန်း၏။

ထိုကဲ့သို့သာ မဃလုလင်တို့အုပ်စုက ဆောင်ရွက်
ပါလျှင် စီးပွားရေးအရလည်း မဃလုလင်တို့အုပ်စုထဲမှ
ထိုက်တန်သော အကောက်ခွန်ကို ရသဖြင့် မိမိအကျိုးရှိ
မည်၊ စည်ရရေးအရလည်း မဃလုလင်တို့အုပ်စုသည်
မိမိဘက်တော်သားများ ဖြစ်လာသဖြင့် မိမိအကျိုးရှိမည်၊
အုပ်ချုပ်ရေးအရလည်း မဃလုလင်တို့အုပ်စုသည် ဒုစရိုက်
လုပ်ငန်းများကို မိမိ၏ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် လုပ်ကိုင်ရလေသော
ကြောင့် မိမိ၏ ဩဇာအောက်၌ အလိုအလျောက် ကျရောက်

လာမည်ဖြစ်သဖြင့် မိမိအကျိုးရှိမည်၊ ဤသို့ မစလရွာစားက စဉ်းစား၏။ စဉ်းစားသည့်အတိုင်းလည်း မဃလုလင်တို့ အုပ်စုအား အကြံပြု၏။ သို့ရာတွင် မဃလုလင်တို့ အုပ်စုက မစလရွာစား၏ အကြံပြုချက်ကို လက်မခံပါချေ။

ထိုအခါ မစလရွာစားသည် နန်းတော်သို့သွား၍ ဘုရင်မင်းမြတ်အား ‘မစလရွာ၌ မဃလုလင်တို့သည် ခိုးသားဓားပြများ အဖြစ် ထကြွသောင်းကျန်းလျက် ရှိပါသည်’ ဟု လျှောက်တင်၏။ မင်းကြီးကလည်း မစလရွာစား၏ လျှောက်တင်ချက်ကို ယုံကြည်၏။ အမှန်အားဖြင့် မစလရွာစားသည် မင်းကြီး၏ ကျွန်ယုံတော် ဖြစ်၏။ မိမိ၏ ကျွန်ယုံတော်သည် မိမိအပေါ် သစ္စာရှိ၏။ မဟုတ်မမှန် လုပ်ကြံပြီး မည်သို့မျှ ပြောဆိုလိမ့်မည်မဟုတ်။ ဤသည်မှာ မင်းကြီး၏ ယုံကြည်ချက်ဖြစ်၏။

မင်းကြီး၏ ယုံကြည်ချက်သည် ပုဂ္ဂိုလ်အပေါ်၌ အားပြုသော ယုံကြည်ချက်ဖြစ်၏။ ယုံကြည်မှုနိယာမအရ မိမိ၏ အတွေ့ အကြုံအပေါ်၌ အားပြုသော ယုံကြည်ချက်၊ အကြောင်း အကျိုးဆင်ခြင်နိုင်မှုအပေါ် အားပြုသော ယုံကြည်ချက်၊ ပုဂ္ဂိုလ်အပေါ် အားပြုသော ယုံကြည်ချက်- ဟူ၍ ယုံကြည်ချက် အမျိုးအစား (၃) မျိုးရှိလေရာ ထို(၃)မျိုးတွင် ပုဂ္ဂိုလ်အပေါ် အားပြုသော ယုံကြည်ချက် သည် ခိုင်ခံ့မှု အားအနည်းဆုံး ဖြစ်၏။

သို့ဖြစ်ပါသော်လည်း မဂဓရာဇ်မင်းကြီးသည် ပုဂ္ဂိုလ် အပေါ် အားပြုသော ယုံကြည်ချက်အရ မစလရွာစာ ဇျောက်တင်ပြသည့်အတိုင်း လက်ခံယုံကြည်ပြီး မဃလုလင် တို့ အုပ်စုအား ဖမ်းဆီး၍ ဆင်နှင့်နင်းသတ်စေရန် အမိန့် ချမှတ်လိုက်လေရာ မင်းကြီး၏ အမိန့်အတိုင်း ဆောင်ရွက် ကြ၏။

မဃလုလင်တို့အုပ်စုအား ဆင်ဖြင့်နင်းသတ်ရန် စီစဉ်လေပြီ။ တစ်ဖက်တွင် မင်းကြီး၊ မစလရွာစာနှင့် နင်းသတ်မည့်ဆင်ရှိ၏။ အခြားတစ်ဖက်တွင် မဃလုလင် အမှုပြုသော လူတော်လူကောင်း (၃၃) ယောက်တို့ ရှိကြ၏။ ပုဂ္ဂိုလ်အနေဖြင့် ကြည့်လျှင် တစ်ဖက်ကမင်၊ အခြားတစ်ဖက်ကား အကျဉ်းစံ။ ဓမ္မအနေဖြင့်ကြည့်လျှင် တစ်ဖက်ကား “ဓမ္မ”၊ အခြားတစ်ဖက်ကား “အဓမ္မ” ဤသို့တွေ့ရ၏။ ရုပ်ပိုင်းအမြင်ဖြင့် ကြည့်လျှင် သက်ရောက် အာ နှင့် တန်ပြန်သက်ရောက်အား။

ဤလောက၌ အားချင်းပြိုင်ရာတွင် ‘အဓမ္မ’က နိုင်သည့်အခါလည်းရှိ၏။ ‘ဓမ္မ’က နိုင်သည့်အခါလည်း ရှိ၏။ ‘အဓမ္မ’ က ‘ဓမ္မ’ အပေါ် အနိုင်ရခြင်း သည် ယာယီအနိုင်ရခြင်းသာ ဖြစ်၏။ ထာဝစဉ် အနိုင်ရခြင်း မဟုတ်။ ‘အဓမ္မ’က ဓမ္မအပေါ် ထာဝစဉ် အနိုင်ရရှိ ဓမ္မတာလည်းမရှိ။ ‘ဓမ္မ’က ‘အဓမ္မ’အပေါ် အနိုင်ရခြင်း

သည်သာ ထာဝစဉ် အနိုင်ရခြင်း ဖြစ်၏။ ‘ဓမ္မ’ကသာ
‘အဓမ္မ’အပေါ် ထာဝစဉ် အနိုင်ရရှိ ဓမ္မတာရှိလေ၏။

ဤဓမ္မတာကို-မဃလုလင်သာ သိ၏။ မစလရွာစား
လည်း မသိ၊ မဂဓရာဇ်မင်း ကြံ့လည်း မသိ၊ မသိချင်းတူ
သော်လည်း မစလရွာစားကာ ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲ၏။
သူတော်ကောင်း မဟုတ်။ သို့ဖြစ်၍သာ မစလရွာစားသည်
မိမိ၏ အမှာကို အမှာမှန် မသိခြင်း ဖြစ်လေ၏။
မင်းကြံ့ကာ အဆင်ခြင်ဉာဏ် နည်းပါ သော်လည်း
ရှိ ဖြောင်း၏။ သူတော်ကောင်း ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် မင်းကြံ့
သည် မိမိအမှာကို တွေ့လေသောအခါ အမှာမှန်
ချက်ချင်း သိ၏။ သိသည့်အတိုင်း လည်း ချက်ချင်းပင်
ပြင်ဆင်လေ၏။

ဓမ္မပဒဂါထာ အမှတ်(၆၃)၌လည်း မြတ်စွာဘုရားက
ဤသို့ ဟောကြား တော်မူထား သည်ကို တွေ့ရ၏။

အကြင်လူမှိုက်သည်
မိမိ၏အမှားကို မြင်သောအခါ
မှားမှန်းသိ၏။
ထိုလူမှိုက်ကို
ထိုသို့ သိခြင်းကြောင့်ပင်
ပညာရှိဟူ၍ ဆိုရ၏။

အကြင်လူမှိုက်ကား

မိမိ၏ အမှားကို မြင်သော်လည်း

အမှားမှန်းမသိ၊ အမှန်ဟူ၍ပင် သိ၏။

ထိုလူမှိုက်ကို

ထိုသို့ သိခြင်းကြောင့်ပင်

လူမှိုက်စစ်စစ်ဟူ၍ ဆိုရ၏။

မဃလုလင်သည် မိမိတို့အုပ်စုအား ဆင်ဖြင်နှင့် သတ်
ကောမည်ကို သိ၏။ ထိုအခါ မဃလုလင်သည် 'အာ' ကို
ချိန်၏။ မင် ကြံ့ ၏ 'အာ' သည် လည် ကောင် ၊ မစလ
ရှာ၏ ၏ 'အာ' သည် လည် ကောင် ၊ ဆင်၏ 'အာ' သည်
လည် ကောင် ၊ ဒေါသ 'အာ' ဖြစ်၏။ အမှန်အာ ဖြစ်
ဒေါသ 'အာ' ဟူသည် ၊ စွမ်း အင်ထက်မြက်လှသော 'အာ' ၊
မဟုတ်။

ထိုကြောင့် ဒေါသ 'အာ' ကို နှိမ်နှင်း နိုင်ရန် စွမ်း အင်
ထက်မြက်သော 'အာ' တစ်ရပ်ရှိဖို့ လို၏။ ထို 'အာ' ကို
မဃလုလင် သိ၏။ ထို 'အာ' ကား 'မေတ္တာအာ' ပေတည်း။
အကယ်၍ မေတ္တာစစ်စစ် 'အာ' ကိုသာ ပိုင်ဆိုင်နိုင်မည်
ဆိုလျှင် ဒေါသ 'အာ' ကို အလွယ်တကူ အပြတ် ရှင်းနိုင်မည်
ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် မေတ္တာစစ်စစ် "အာ" ကိုသာ မွေ့မြူ
နိုင်ရန် ကြိုးပမ်းရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်၏။ 'အာ' ချင်

ပြိုင်ရာ၌ ဒေါသကို ဒေါသဖြင့် တုံ့ပြန်၍မရ။ ဒေါသသည် သက်ရောက် 'အား' ဖြစ်ခဲ့သော်လည်း ပဋိဒေါသသည် တန်ပြန် သက်ရောက်အားသာ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

ထိုအခါ ဒေါသသည်လည်း အကုသိုလ်ဖြစ်၏။ ပဋိဒေါသသည်လည်း အကုသိုလ်ပင်ဖြစ်၏။ အကုသိုလ်က ကောင်းကျိုးချမ်းသာပေးနိုင်ရိုးမရှိ။ အကယ်၍ အကုသိုလ်က ကောင်းကျိုးချမ်းသာပေးသည်ဟု ဆိုလျှင် ထိုကောင်းကျိုးချမ်းသာသည် အကုသိုလ်၌ ယှဉ်သော ပီတိနှင့် သုခသာတည်း။ ကုသိုလ်၌ ယှဉ်သော ပီတိနှင့် သုခမဟုတ်။

ဗုဒ္ဓအဘိဓမ္မာအရ ပီတိနှင့်သုခသည် အကုသိုလ်၌ လည်း ယှဉ်နိုင်၏။ ကုသိုလ်၌လည်း ယှဉ်နိုင်၏။ အကုသိုလ်၌ ယှဉ်လျှင် အပြစ်ရှိသော ပီတိနှင့် သုခဖြစ်၏။ ကုသိုလ်၌ ယှဉ်မှသာ အပြစ်မဲ့သော ပီတိနှင့် သုခဖြစ်၏။ အကယ်၍ ဒေါသကို ဒေါသဖြင့်ပင် နိုင်သည်ဆိုစေဦး၊ ရရှိခံစားရသော ပီတိနှင့် သုခသည် အပြစ်ရှိသော ပီတိနှင့် သုခဖြစ်သဖြင့် တစ်ခုသောနေ့တွင် ဒုက္ခကို မလွဲမသွေ ခံစားရပေလိမ့်မည်။

ထို့ကြောင့် မဃလုလင်သည် ဒုက္ခကို မည်သည့် အခါတွင်မှ မခံစားလိုသောကြောင့် ဒေါသ 'အား' ကို တုံ့ပြန် ဒေါသ 'အား' ဖြင့် မခုခံဘဲ မေတ္တာ 'အား' ဖြင့် ခုခံရန် ကြိုးပမ်းခြင်းဖြစ်၏။

ဒေါသကို ဒေါသဖြင့် မငြိမ်းနိုင်ဘဲ မေတ္တာဖြင့် ငြိမ်းနိုင်အောင် ထိုထိုကျမ်းများ၌ ဆိုကြပါ၏။ ထိုအဆို အရ လက်တွေ့ ကျင့်သုံးရာတွင် မအောင်မြင်သူများ ရှိနိုင်ပါ၏။

ထိုသို့ ရှိခြင်းမှာ ကျမ်းများအဆို မှားယွင်းခြင်း ကြောင့် မဟုတ်ဘဲ မိမိတို့ အသုံးပြုသော မေတ္တာစွမ်းအား မပြည့်သောကြောင့်သာ ဖြစ်၏။ ဘီစီ(၈)ရာစုက ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော 'ယာသက'ဆရာကလည်း "ကျမ်းများ၏ အဆိုအမိန့်ကို အသုံးခံရာတွင် အသုံးမကျကြောင်း တွေ့ရှိရပါက ထိုသို့ အသုံးမကျခြင်းမှာ ကျမ်းများ၌ အပြစ်မရှိဘဲ အသုံးကျအောင် အသုံးမချတတ်သူ၌သာ အပြစ်ရှိ လေ၏" ဟူ၍ မိန့်ကြားခဲ့ဖူး၏။

မဃလုလင်သည် မိမိနှင့်တကွ မိမိ၏အပေါင်းအသင်းများ ဆင်နင်းသတ်ခံရန် မင်းကြီး အမိန့်ချမှတ်ချိန်မှ စ၍ မင်းကြီးအပေါ်၌လည်းကောင်း၊ မစလ ရွာစားအပေါ်၌လည်းကောင်း၊ ဆင်အပေါ်၌လည်းကောင်း တစ်စုံတစ်ရာ အမျက်ဒေါသမကင်းဘဲ မိမိကိုယ်ကို မိမိ မေတ္တာထားသကဲ့သို့ မေတ္တာထားရန် မိမိ၏ အပေါင်းအသင်းများအား ညွှန်ကြား၏။ ဗြဟ္မဝိဟာရ မြောက်အောင် မေတ္တာဘာဝနာကို ပွားများရန် တိုက်တွန်း၏။ မဃလုလင်နှင့်တကွ သူ၏ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များသည် မေတ္တာဘာဝနာကို

စင်စင်ကြယ်ကြယ် ဗြဟ္မဝိဟာရမြောက်အောင် ပွားများ
လေ၏။ ထိုသို့ ပွားများရာ၌ အမျက်ဒေါသဟူ၍ မြူမျှပင်
ကြားမဝင်လာအောင် သတိထား၏။ စိတ်ကို ထိန်းချုပ်၏။

လုပ်ငန်းတစ်ခုကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် တကယ်တမ်း
ဖြစ်လိုသော ဆန္ဒလည်းရှိ၏။ ခိုင်မာသော စိတ်ဓာတ်လည်း
ရှိ၏။ မလျော့သော ဇွဲ လုံ့လလည်း ရှိ၏။ စူးစမ်းဆင်ခြင်
နိုင်သော အသိဉာဏ်ပညာလည်း ရှိ၏။

ဤအင်္ဂါလေးရပ်နှင့် ပြည့်စုံလျှင် လောကီဖြစ်စေ၊
လောကုတ္တရာဖြစ်စေ မည်သည့်လုပ်ငန်းမဆို အောင်မြင်၏။
ထို့ကြောင့် ဤအင်္ဂါလေးရပ်ကို 'ဣဒ္ဓိပါဒ်' ဟူ၍ ဆို၏။
ဣဒ္ဓိပါဒ် ဟူသည် တန်ခိုးပေးတည်း။ မဃလုလင်သည်
ဤတန်ခိုးဣဒ္ဓိပါဒ်ကို အသုံးပြု၍ မေတ္တာဘာဝနာကို
ပွားများလေ၏။ ထိုနည်း အဟူ သူ၏ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်
များကလည်း ပွား၏။

မဃလုလင်တို့ အုပ်စုအား ဆင်ဖြင့် နင်းသတ်ချေပြီ။
သို့ရာတွင် မဃလုလင်တို့အုပ်စု၏ မေတ္တာဘာဝနာ အာနု
ဘော်ကြောင့် ဆင်သည် မနင်းဘဲ နေလေ၏။ ဆင်ကို
အကြိမ်ကြိမ် နင်းစေသော်လည်း ဆင်သည် မနင်းဘဲသာ
နေလေ၏။ ထိုအကြောင်းကို မင်းကြီးအား လျှောက်တင်
လေရာ 'လူများကို ဆင်မြင်သဖြင့် နင်းခြင်းငှာ မချဉ်းကပ်ဝံ့

သဖြင့် မနင်းဘဲနေခြင်းဖြစ်မည်၊ လူများကို မမြင်ရလေအောင် ဖျာဖြင့် ဖုံးအုပ်စေပြီး ဆင်ကို နင်းခိုင်းလေ'ဟူ၍ အမိန့် ချမှတ်ပြန်၏။

မင်းကြီး၏ အမိန့်အတိုင်း မဃလုလင်တို့အုပ်စုအား ဖျာဖြင့် ဖုံးအုပ်ပြီး ဆင်ကို နင်းခိုင်းပါသော်လည်း ဆင်သည် မဃလုလင်တို့ အုပ်စုအား မနင်းရုံသာမက အဝေးသို့ ဖယ်ခွာသွားလေ၏။

ထိုအခါမှ မဂဓရာဇ်မင်းကြီးသည် နှစ်ဦးနှစ်ဖက်ကို ရှေ့တော်သို့ သွင်းစေ၍ စစ်ဆေး မေးမြန်းတော်မူ၏။ ထိုအခါ ဖြစ်ရပ်မှန်များကို သိတော်မူ၏။ မင်းပင် ကောင်းလျက် မင်းမြှောင်ဖျက်သဖြင့် နိုင်ငံတော် မတည်မငြိမ် ဖြစ်ရသည့်သဘောကို မင်းကြီးသည် ကိုယ်တွေ့ကြုံရ၏။

မိမိကိုယ်တိုင် သူကောင်းပြု၍ မြို့စားရွာစား ခန့်ထားသူများတွင် အချို့သည် သူတစ်ပါးက မိမိထက် ပစ္စည်းဥစ္စာအားဖြင့် သာလွန်နေသည်ကိုလည်းကောင်း၊ ရာထူးအားဖြင့် မြင့်မားနေသည်ကို လည်းကောင်း၊ လုပ်ရည်ကိုင်ရည်အားဖြင့် ထက်မြက်နေသည်ကို လည်းကောင်း၊ ပညာအရည်အချင်းအားဖြင့် ထူးချွန်နေသည်ကို လည်းကောင်း၊ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာအားဖြင့် ဖြူစင်မြင့်မြတ်သဖြင့် ပရိသတ်က ကြည်ညိုအားကိုးနေသည်ကိုလည်းကောင်း

မနာလိုသဖြင့် မင်းကြီးအား မဟုတ်မမှန် လုပ်ကြံကုန်းတိုက် တတ်သော ‘ဣဿာ’ သမားများကို မင်းကြီးသည် ကိုယ်တွေ့ ကြုံရပြီ။

ထို့အပြင် အရာရာ၌ မိမိကချည်းသာ ‘အဿာ’ ယူလိုသဖြင့် မဟုတ်မမှန် လုပ်ကြံကုန်းတိုက် တတ်သော ‘မစ္ဆရိယ’ သမားများကိုလည်း မင်းကြီးကိုယ်တိုင် တွေ့ကြုံ ရပြီ။ ထို့ကြောင့် ယုံကြည်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ ပုဂ္ဂိုလ်အပေါ် အခြေပြုသော ယုံကြည်မှုထက် ကျိုးကြောင်း ဆင်ခြင်နိုင်မှု အပေါ် အားပြုသော ယုံကြည်မှုက ပို၍ အားကောင်း ကြောင်း၊ သို့ရာတွင် ကိုယ်တွေ့အပေါ် အားပြုသော ယုံကြည်မှုသည်သာလျှင် ယုံကြည်မှု သုံးမျိုးတွင် အား အကောင်းဆုံးဖြစ်ကြောင်း ယခုတော့ မင်းကြီး သိလေပြီ။

မင်းမှုထမ်း၏ ဂုဏ်အင်္ဂါ၊ နိုင်ငံဝန်ထမ်း၏ ဂုဏ်အင်္ဂါ တို့နှင့် မညီညွတ်ဘဲ မဃလုလင်တို့ အုပ်စုအပေါ် မနာလိုမှု ဣဿာ၊ ဝန်တို့မှ မစ္ဆရိယတို့ဖြင့် မဟုတ်မမှန် လုပ်ကြံပြီး မင်းကြီးအား တိုင်ကြားခဲ့သော မစလရွာစား၏ တိုင်ကြား ချက်ကို ပုဂ္ဂိုလ်အပေါ် အားပြုသော ယုံကြည်နည်းဖြင့် မင်းကြီးသည် ယုံကြည်ခဲ့၏။ ယုံကြည်သည့်အတိုင်း မဃလုလင်တို့အဖွဲ့အား မင်းကြီးသည် ပြစ်ဒဏ်စီရင်ခဲ့၏။ ထိုပြစ်ဒဏ် စီရင်ချက် မှားယွင်းကြောင်း မင်းကြီး သိလေပြီ။

‘အမောင်တို့’ ဤဆင့်သည် တိရစ္ဆာန် ဖြစ်ပါလျက် သင်တို့၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို သိသေး၏။ ငါတစ်မျှကား လူဖြစ်ပါလျက် သင်တို့၏ ကျေးဇူးကို မသိခဲ့။ ငါ၏ အပြစ်ကို သည်းခံကုန်လော့”

ဟု မင်းကြီးက တောင်းပန်၏။ အမှားကို အမှားမှန် သိခြင်းကြောင့် မင်းကြီးကို ‘ပညာရှိ’ ဟု ဆိုရ၏။ မှားမှန်း သိသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် အမှန်သို့ရောက်အောင် ပြင်ဆင် နိုင်စွမ်းရှိသောကြောင့် မင်းကြီးကို ‘သူတော်ကောင်’ ဟု ဆိုရ၏။

ပုထုဇဉ်ဟူသမျှသည် အမှားကို လုပ်သည့်အခါလည်း လုပ်မိ၏။ အမှန်ကို လုပ်သည့်အခါလည်း လုပ်မိ၏။ အမှားကို လုပ်မိလျှင်လည်း မှားမှန်းသိပါက ယထာဘူတ ကျကျ သိသူမည်၏။ အမှန်ကို လုပ်မိလျှင်လည်း မှန်မှန်း သိပါက ယထာဘူတကျကျ သိသူပင် မည်၏။ ဤသို့ စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန် ဒေသနာတော်၌ လာရှိပါ၏။

မဂဓရာဇ် မင်းကြီးသည် သူ၏အမှားကို ပြင်ဆင်သော အားဖြင့် မဃလုလင်တို့အုပ်စုအား ‘မစလရွာစား’ ခန့်၏။ မူလ မစလရွာစားအား မဃလုလင်တို့ အုပ်စုအား ‘ကျွန်’ အဖြစ်ပေး၏။ ဆင်ရတနာကိုလည်း မဃလုလင်တို့အုပ်စု အားပင် ပေး၏။

ပထမ ဒေါသသည် အမှားတစ်ခုဖြစ်၏။ တုံ့ပြန်
ဒေါသသည်လည်း အမှားတစ်ခုပင် ဖြစ်၏။ အမှားနှစ်ခု
ပေါင်းလိုက်သောအခါ အမှန်တစ်ခု ဖြစ်မလာဘဲ အမှား
သံသရာကိုသာ ဖြစ်ပေါ်စေတတ်ပါ၏။

ဤနည်းကို အစပထမ၌ မင်းကြီးသည် လိုက်၏။
နောက်မှ ပြင်ဆင်ခြင်းဖြစ်၏။ မဃလုလင်တို့အုပ်စုကား
ဒေါသ အမှားကို မေတ္တာအမှန်ဖြင့် ချေဖျက်ပြီး အမှန်
သံသရာကို ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့၏။ အမှားဟူသမျှသည် တစ်ခု
သော နေ့တွင် မိမိ၏ နိဂုံးသို့ ရောက်မြဲဖြစ်၏။ ထိုတစ်ခု
သောနေ့ကား ယနေ့ ဖြစ်ချင်ဖြစ်မည်၊ မနက်ဖြန် ဖြစ်ချင်
ဖြစ်မည်၊ နောင်ဘဝ ဖြစ်ချင်ဖြစ်မည်၊ ရောက်မည်ကတော့
ဧကန်။

အမှန်ဟူသမျှလည်း ထိုနည်းပမာ အလားတူသာ
တည်း။ အပ္ပမာဒတရားဖြင့် ပြည့်စုံအောင် ဆင်ခြင်ဖွယ်
ကောင်းပေစွ။

၁၉၉၁-ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလထုတ်
အမှတ် ၁၅၄၊ စစ်ပြန်မဂ္ဂဇင်း

မဃလုလင်(၃)

ဤလောက၌ မိဘကောင်းပါလျက် သားသမီးကောင်း
များကို ရချင်မှ ရတတ်၏။ မကောင်းသော သားသမီး
များကိုလည်း ရတတ်၏။ ထိုနည်းအတူပင် အုပ်ချုပ်သူ
မင်းကောင်းဖြစ်ပါလျက် အမှုထမ်းကောင်းများကို ရချင်မှ
ရတတ်သည်။ မကောင်းသော အမှုထမ်းများကိုလည်း
ရတတ်သည်။ ဤသဘောကို မဃလုလင်နှင့်အဖွဲ့သည်
မဂဓရောဇ် မင်းကြီးအား အခိုင်အမာ သက်သေပြခဲ့၏။
မဂဓရောဇ်မင်းကြီးသည် ကောင်းစွာ သဘောပေါက်လေ၏။
ထို့ကြောင့် မင်းကြီးက မဃလုလင်နှင့် အဖွဲ့အား ရွာစား
ခန့်ခွဲခြင်း ဖြစ်၏။

မဃလုလင်နှင့် အဖွဲ့သည် မစလရွာစား ဖြစ်ကြသောအခါ ကောင်းမှုကို ရှေးကထက် တိုး၍လုပ်ဆောင်ကြရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်ကြ၏။ ကောင်းမှုဟူသည် ကမ္မနိယာမအရ တစ်ခုသောနေ့တွင် မလွဲမသွေ မုချအကျိုးပေးမည်ဖြစ်၏။ မည်သည့်နေ့ဟူ၍ မပြောတတ်ခြင်းသာ ရှိ၏။ အကျိုးပေးမည်ကတော့ မုချဖြစ်၏။ ယုံမှားဖို့မရှိ။ အဟန့်အတား ရှိနေလျှင်လည်း ထိုအဟန့်အတားသည် တစ်ခုသောနေ့တွင် မုချ ပျောက်ပျက်သွားရမည် ဖြစ်၏။ ကွယ်ပသွားရမည်ဖြစ်၏။ ဤသဘောကို မဃလုလင်နှင့် အဖွဲ့သည် ယုံကြည်ကြ၏။ ထို့ကြောင့် ကောင်းမှုကို ရှေးကထက် တိုး၍ လုပ်ဆောင်ကြရန် ဆုံးဖြတ်ကြခြင်း ဖြစ်၏။

မဃလုလင်နှင့် အဖွဲ့သည် လမ်းဆုံ၌ ဇရပ်ကြီးတစ်ဆောင်ကို ဆောက်လုပ်ကြရန် အားလုံး သဘောတူကြ၏။ ထိုဇရပ်တွင် အခန်းကြီး သုံးခန်း ပါဝင်ဖြစ်၏။ အခန်းကြီးတစ်ခုမှာ မင်းစိုးရာဇာများ ဘည်းခိုရန်အတွက် ဖြစ်၏။ အခြား အခန်းကြီးတစ်ခုမှာ သာမန် ဧည့်သည်များ တည်းခိုရန် ဖြစ်၏။ နောက်ဆုံးအခန်းမှာ ကိုးကွယ်ရာမဲ့များ တည်းခိုရန် ဖြစ်၏။ ဤသို့လျှင် အခန်းကြီးသုံးခန်း ပါဝင်သော ဇရပ်ကို ဆောက်လုပ်ကြရန် သဘောတူကြပြီးနောက် လက်သမားတို့အား အပ်နှံလိုက်ကြ၏။

သူတို့သည် မိမိတို့ဆောက်လုပ်သော ဇရပ်၌ အိမ်သူ သက်ထား ဇနီးများအနေဖြင့် တစ်စုံတစ်ရာ ဝင်ရောက် ခြယ်လှယ်၍ သြဇာပေးမည်စိုးသောကြောင့် မိမိတို့၏အိမ်သူ များအား ပါဝင်ခွင့်မပြုရန် ကတိကဝတ် ထားကြကုန်၏။ မိမိတို့ ယောက်ျားချည်း ဆောင်ရွက်ပါမှ အချင်းချင်း ညှိနှိုင်းပြီး ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဟု သူတို့က ယုံကြည်ကြ၏။

များသောအားဖြင့် အမျိုးသမီးများ နောက်ပိုင်းမှ ပါဝင် ပတ်သက်လာပါက ယောက်ျားများသည် ကိုယ်ကျင့် တရား ပျက်စီးလာတတ်ကြ၏။ အချင်းချင်း သဘောထား ကွဲတတ်ကြ၏။ ညှိနှိုင်းရ ခဲယဉ်းတတ်ကြ၏။

ထို့ကြောင့် မဃလုလင်နှင့် အဖွဲ့သည် မိမိတို့၏ ဇရပ်ဆောက်လုပ် ခြင်းလုပ်ငန်း၌ မိမိတို့၏ အမျိုးသမီး များအား ပါဝင်ပတ်သက်ခွင့် မပြုရန် အချင်းချင်း ကတိကဝတ် ပြုကြခြင်းဖြစ်၏။ ထိုသို့ ကတိကဝတ် ပြုထားကြသော်လည်း သူတို့သည်-

မထေမဲ့ကင်း၊ အပ်နှင်းဥစ္စာ
အိမ်ရာမမှား၊ ဝတ်စားဆင်ယင်
မြတ်နိုးကျင့်
ငါးအင် လင့်ဝန်တာ-

ဟူသော ကျင့်ဝတ်ငါးပါးနှင့်အညီ လိုက်နာ ကျင့်သုံးသူ များသာ ဖြစ်ကြပါ၏။

ထိုခေတ် ဓလေ့ထုံးတမ်းများအရ အမျိုးသမီးတို့သည် အမျိုးသားများနှင့် ရင်ပေါင်တန်း လိုက်နိုင်သော အခွင့်အရေးများကို ရရှိကြသော်လည်း အမျိုးသမီးများသည် ပင်ကို အရည်အချင်းအားဖြင့် ညံ့သူများ မဟုတ်ကြ။ လင်ယောက်ျားများအပေါ် မြတ်နိုးသူများလည်း ရှိကြ၏။ လင်ယောက်ျားများ၏ ဂုဏ်သိက္ခာကို ကျဆင်းမသွားအောင် စောင့်ထိန်းတတ်သူများလည်း ရှိကြ၏။

ထို့အပြင် အရေးအကြီးဆုံးမှာ မိမိတို့၏ လင်ယောက်ျားများ၌ ကိုယ်ကျင့် သီလ ပျက်စီးမှု အကုသိုလ်များ သံသရာ တစ်လျှောက်လုံး လိုက်ပါ မသွားရလေအောင် ဆင်ခြင် နိုင်သူများလည်း ရှိကြ၏။ မိမိတို့ ခင်ပွန်းသည်များ အပေါ် သစ္စာစောင့်သိသူများလည်း ရှိကြ၏။ ထိုအရည်အချင်းများ အားလုံးကို သုခမ္မာ၌ တွေ့ရ၏။

သုခမ္မာဟူသည်ကား မဃလုလင်၏ ဇနီးတစ်ယောက် ဖြစ်၏။ ထိုခေတ် ဓလေ့ထုံးတမ်းအရ အမျိုးသား တစ်ယောက်သည် ဇနီးသည် လေးယောက်ကို တရားဝင် လက်ထပ်ခွင့် ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် မဃလုလင်သည် ဇနီးသည် လေးယောက်တို့ကို လက်ထပ်ထား၏။ ထိုဇနီးတို့မှာ သုနန္ဒာ၊ သုစိတ္တာ၊ သုခမ္မာနှင့် သုဇာတာတို့ ဖြစ်ကြ၏။

သုဓမ္မာသည် ခင်ပွန်းသည် မဃလုလင်ကို မြတ်နိုး၏။
ခင်ပွန်းသည်၏ ဂုဏ်သိက္ခာကို ကျဆင် မသွားရအောင်
စောင့်ထိန်း၏။ မိမိကြောင့် ခင်ပွန်းသည်၏ ကိုယ်ကျင့်
သီလ ပျက်စီးမသွားရအောင် ဆင်ခြင်၏။ ခင်ပွန်းသည်
အပေါ် သစ္စာလည်းရှိ၏။ ပင်ကို မူလ ပဋိသန္ဓေဉာဏ်လည်း
ကောင်း၏။ ထို့အပြင် သုဓမ္မာသည်-

အိမ်တွင် မူလုပ်၊ သိမ်းထုပ်သေချာ
မိစ္ဆာကြဉ်ရှောင်၊ မျှအောင် ဝေဘိ
ပျင်းရိမမှု၊ ဝတ်ငါးဆူ
အိမ်သူ ကျင့်အပ်စွာ-

ဟူသော ဇနီးသည်တို့၏ ကျင့်ဝတ် ငါးပါး နှင့် ပြည့်စုံသူ
လည်းဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် သုဓမ္မာသည် ခင်ပွန်းသည်တို့ ထားသော
“ကတိကဝတ်”ကို မိမိ၏ ခင်ပွန်းသည် မဃလုလင်
အနေဖြင့် ချိုးဖောက်ရာ မရောက်ရလေအောင် မိမိ၏
ခင်ပွန်းသည် မဃလုလင်အာ ဘာမျှ မပြောဘဲ မိမိဘာသာ
မိမိ ဗိသုကာကြီးနှင့် တိုင်ပင်၍ ထိုဇရပ်၌ မိမိ၏
ကုသိုလ်အဖို့ ပါဝင်ခွင့်ရအောင် စီမံ၏။ ဗိသုကာကြီး၏
အကြံပြုချက်အတိုင်း သုဓမ္မာသည် အကောင်းဆုံး သစ်သာ

ဖြင့် ထုပ်ပိကာ ပြုလုပ်စေ၍ “သုဓမ္မာ” ဟူသော စာတန်းကို ထွင်းထုစေပြီးနောက် မည်သူမျှ မမြင်ရအောင် သိမ်းထား၏။

အခါကောင်း အချိန်ကောင်းကို အခါပေး ဆရာများထံမှ ရပြီ။ ဇရပ်ဖွင့်ပွဲ ကျင်းပရန်သာ ရှိတော့၏။ ထိုအခါမှ ဗိသုကာကြီးက “ဇရပ်တွင် ထုံးတမ်းအစဉ်အလာအရ ဇရပ်အမည်ပါသော ထုပ်ပိကာကို တပ်ဆင်ရကြောင်း၊ ယခု ဤဇရပ်တွင် ထုပ်ပိကာ တပ်ဆင်ရန် မေ့လျော့သွားပါကြောင်း၊ ယခုအချိန်ရောက်မှ သစ်သားကို ရှာဖွေ၍ ထုပ်ပိကာ လုပ်လျှင်လည်း အချိန်မရနိုင်တော့ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် လုပ်ပြီးသား ထုပ်ပိကာကို ဤမစလွှာတွင်း၌သာ အမြန် ရှာဖွေသင့်ပါကြောင်း” ဖြင့် တင်ပြလေ၏။

ဗိသုကာကြီးအား အပြစ်တင်နေရုံမျှဖြင့် လုပ်ငန်းမပြီးမြောက်နိုင်သဖြင့် မဃလုလင်တို့အဖွဲ့သည် ဇရပ်အတွက် အသင့်လုပ်ထားသော ထုပ်ပိကာကို အပူတပြင်း ရှာကြ၏။ ထိုအခါ သုဓမ္မာ၏ အိမ်၌ အသင့်လုပ်ပြီးသား ထုပ်ပိကာကို တွေ့ကြ၏။ ထိုထုပ်ပိကာကား အကောင်းဆုံး ထုပ်ပိကာဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မဃလုလင်တို့အဖွဲ့က အသပြာတစ်ထောင်ဖြင့် ထိုထုပ်ပိကာကို သုဓမ္မာထံမှ ဝယ်ကြ၏။ ထိုအခါ သုဓမ္မာက “ထုပ်ပိကာကို အသပြာငွေမည်မျှ ပေးပေး ရောင်းမည် မဟုတ်ကြောင်း၊ ဇရပ်အတွက်

မိမိ၏ အလှူဒါနအနေဖြင့် ပါဝင်ခွင့်ရလျှင် လှူမည်ဖြစ်ကြောင်း”ဖြင့် မဃလုလင်တို့အဖွဲ့အား ပြန်ကြား၏။

“ဤဇရပ်တွင် အမျိုးသမီးများ၏ ကောင်းမှုများ မပါဝင်စေရ”ဟူသော မူလ ကတိကဝတ်ကို ဖျက်ရုံမှ တစ်ပါး အခြား ဆောင်ရွက်စရာ နည်းလမ်း မရှိတော့သည်ကို မဃလုလင်တို့အဖွဲ့က တွေ့ကြ၏။ ဗိသုကာကြီးကလည်း လုပ်ငန်းဟူသမျှသည် ဗြဟ္မာ့ပြည်မှ လွဲ၍ အခြား မည်သည့် “ဘုံ”၌မျှ အမျိုးသမီးများနှင့် ကင်း၍ မဖြစ်နိုင်သဖြင့် သုဓမ္မာ၏ တင်ပြချက်အတိုင်း လက်ခံ၍ ထုပ်ပိကာ ယူသင့်ကြောင်း အကြံပြုပြန်၏။ မဃလုလင်တို့အဖွဲ့သည် နောက်ဆုံး၌ သုဓမ္မာအား ကုသိုလ်ပါဝင်ခွင့်ပြုကာ သုဓမ္မာထံမှ ထုပ်ပိကာကို လက်ခံပြီး စရပ်၌ တပ်ဆင်လိုက်ရ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုဇရပ်ကို သုဓမ္မာဇရပ်ဟူ၍သာ ခေါ်တွင်ကြရလေ၏။

“ဇရပ် ဆောက်လုပ်ရာ၌ အမျိုးသမီးများ မပါဝင်စေရ”ဟူသော ကတိကဝတ်သည် သုဓမ္မာကြောင့် ပျက်သွားရ၏။ ထိုအခါ သုနန္ဒာက ဇရပ်နှင့် ပန်ရလေအောင် ရေကန်ကို တူး၍ ကုသိုလ်ပြု၏။ သုစိတ္တာက ဥယျာဉ်ကို စိုက်ပျိုး၍ ကုသိုလ်ပြု၏။ မဃလုလင်ကလည်း ဇရပ်၏ အနီး၌ ပင်လယ် ကသစ်ပင်ကို စိုက်၍ ကသစ်ပင်၏ ခြေရင်း၌ ကျောက်ဖျာကို ခင်း၏။ သုဇာတာကမူ ဘာမျှ

မလုပ်ဘဲ အလုပ်ပြင်၍သာ အချိန်ကို ကုန်စေ၏။ အမှန်အားဖြင့် သုဇာတာသည် မဃလုလင်၏ ဦးရီးသမီးဖြစ်၏။ လင်ပြုသမျှသော ကောင်းမှုသည် ဇနီးအတွက်လည်း ပါဝင်၏။ ခင်ပွန်းသည် ပြုပြင်ခြင်းနှင့် ဇနီးသည် ပြုခြင်းသည် အတူတူပင် ဖြစ်သည်ဟု အယူရှိ၏။ ထို့ကြောင့် သုဇာတာသည် သီးခြားကောင်းမှုကို မပြုခြင်း ဖြစ်၏။

ဇရပ်ကြီး ဖွင့်ပြီးသောအခါ ဇရပ် ဒါယကာ (၃၃) ယောက်တို့သည် ဇရပ်ကို (၃၃)ပိုင်း ပိုင်းထား၏။ မိမိတို့၏အပိုင်၌ ဝင်ရောက် တည်းခိုသူများအတွက် ဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်က တာဝန်ယူ၍ ပြုစုရ၏။ ရေချိုးရန် စားသောက်ရန် အိပ်ရန် စသည်တို့ကို စီစဉ်ပေးရ၏။ ထိုတာဝန်ကို အဖွဲ့ပိုင် 'ဆင်'ကြီးအား ပေးထား၏။ ဆင်ကြီးသည်လည်း ဆင်လိမ္မာပင်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ပေးထားသော တာဝန်ကို ကျေပွန်အောင် ထမ်းဆောင်၏။ ရောက်လာတိုင်းသော ဧည့်သည်ကို ဆိုင်ရာ ကောင်းမှုရှင်၏ အိမ်သို့ အကြိုအပို့လုပ်၏။

လူ့ပြည်၌ သက်တမ်းအဘိုင်း နေပြီးနောက် ကွယ်လွန်ကြသောအခါ မဃလုလင်က တာဝတိံသာ နတ်ပြည်၌ သိကြားမင်းဖြစ်လာ၏။ ကျန်အဖော်များလည်း တာဝတိံသာ နတ်ပြည်၌ပင် သိကြားမင်း၏ အဖော်နတ်သားများ ဖြစ်လာ

ကြ၏။ ဗိသုကာကမူ ဝိသကြိုနတ်သား ဖြစ်လာ၏။
ဆင်ကလည်း ဧရာဝတီ နတ်သား ဖြစ်လာ၏။ သုနန္ဒာ၊
သုစိတ္တာ၊ သုဓမ္မာတို့သည်လည်း သိကြားမင်း၏ နတ်မိဖုရား
များ ဖြစ်လာကြ၏။ သုဇာတာမှာမူ တစ်ခုသော
တောင်ချောက်ကြား၌ ဗျိုင်မဖြစ်၍ နေလေ၏။

‘သဒိသ ပါက ဇနေတိ-ကံဟူသည် မိမိနှင့် တူသော
အကျိုးကို ပေး၏’ ဟူသော ကမ္မနိယာမအတိုင်း လူ့ပြည်က
သုဓမ္မာဇရပ်သည် တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ သုဓမ္မာ
နတ်သဘင် ဖြစ်လာ၏။ ယူဇနာ ကိုးရာရှိ၏။ လူ့ပြည်၌
သုနန္ဒာတူးခဲ့သော ရေကန်သည် တာဝတိံသာ၌ သုနန္ဒာ
မည်သော ရေကန်ဖြစ်လာ၏။ ယူဇနာ ငါးရာ ကျယ်၏။
လူ့ပြည်၌ သုစိတ္တာ စိုက်ပျိုးခဲ့သော ဥယျာဉ်သည်
တာဝတိံသာ၌ စိတ္တလတာမည်သော ဥယျာဉ်ဖြစ်လာ၏။
ယူဇနာ ငါးရာပင် ကျယ်၏။ မဃလုလင် စိုက်ပျိုးခဲ့သော
ပင်လယ်ကသစ်ပင်သည် တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ ပင်လယ်
ကသစ်ပင်ဖြစ်လာ၏။ ပင်စည် အဝန်း ယူဇနာ သုံးရာရှိ၏။

ကျောက်ဖျာသည်ကား တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ ပဏ္ဏာ
ကမ္မလာမည်သော ကျောက်ဖျာဖြစ်လာ၏။ ထိုကျောက်ဖျာ
သည် အလျာအာဖြင့် ယူဇနာ ခြောက်ဆယ်၊ အနာအာ
ဖြင့် ယူဇနာ ငါးဆယ်၊ အထုအာဖြင့် ယူဇနာတစ်ဆယ်ပါး

ရှိ၏။ ထိုကဲ့သို့ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းမှာ မိမိတို့ ပြုခဲ့သော ‘ကံ’၏ အာနုဘော်ကြောင့် ဖြစ်၏။ ကံ၏အကျိုးတရားတို့သည် ဆန်းကြယ်ပေစွ။

မဃလုလင်ကိုအုပ်စု တာဝတိံသာ၌ ဖြစ်လာသော အခါ မူလ ရှိရင်းစွဲ အသူရာတို့သည် ‘နတ်ယမကာ’ သောက်ပွဲကို ကျင်းပကြ၏။ သိကြားမင်းသည် အသူရာတို့ ကျင်းပသော ‘နတ်ယမကာ’သောက်ပွဲ၌ ပါဝင်ပြီး မသောက်ကြရန် မိမိ၏ ပရိသတ်အား မှာထား၏။ ထိုစားသောက်ပွဲ၌ အသူရာတို့သည် မူးယစ်ကြသောအခါ သိကြားမင်းနှင့် အဖွဲ့သည် အသူရာတို့အား သမုဒ္ဒရာအောက်သို့ ပစ်ချကြကုန်၏။ အသူရာတို့၏ ဘုန်းကံကြောင့် မြင့်မိုရ်တောင်၏အောက်၌ အသူရာပြည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ အသူရာပြည်၌ ဝေပစိတ္တိ အသူရာသည် မင်းပြု၏။

အခါတစ်ပါး၌ သိကြားမင်းသည် မိမိ၏ ခင်ပွန်းသည်မ၊ဟောင်း သုဇာတာကို ကြည့်သောအခါ တောင်ချောက်ကြား၌ ဗျိုင် မဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရ၏။ ထိုအခါ သိကြားမင်းသည် သုဇာတာ ဗျိုင်မအား သူ၏ နတ်မိဖုရား ဖြစ်လာစေရန် အားထုတ်၏။ ပထမဦးစွာ သုဇာတာ ဗျိုင်မကို တာဝတိံသာ နတ်ပြည်သို့ ဆောင်ယူသွား၏။ ထို့နောက် သုနန္ဒာ သုစိတ္တာ သုဓမ္မာတိနှင့် နန္ဒာကန်တော်၌ တွေ့ဆုံပေး၏။

ထို့နောက် သိကြားမင်းသည် သုဇာတာ ဗျိုင်းမကို မူရင်းနေရာ တောင်ချောက်ကြားသို့ ပြန်ပို့၏။ ငါးပါး သီလကို စောင့်ထိန်းရန် တိုက်တွန်း၏။

သုဇာတာ ဗျိုင်းမသည်လည်း သိကြားမင်း တိုက်တွန်း သည့်အတိုင်း ငါးပါးသီလကို စောင့်ထိန်း၏။ ထိုနောက် ဗာရာဏသီပြည်တွင် အိုးထိန်းသည်၏ သမီးဖြစ်လာ ပြန်၏။ ထိုအခါ၌လည်း သိကြားမင်းသည် သခွားသီးသည် အယောင်ဆောင်၍ အိုးထိန်းသည် အိမ်သို့သွားပြီးလျှင် နတ်ဥစ္စာ ရတနာများကို အိုးထိန်းသည်သမီးအား ပေး အပ်၏။ မိမိ သိကြားမင်းဖြစ်ကြောင်းလည်း ပြော၏။ ငါးပါးသီလကို ခါးဝတ်ပုဆိုးကဲ့သို့ စောင့်ရန် မှာကြား၏။ အိုးထိန်းသည်သမီး သုဇာတာသည် ထိုဘဝမှ စုတေ သောအခါ အသူရာမင်းကြီး၏ သမီးဖြစ်လာ၏။ အလွန် အဆင်းလှ၏။ ရွှေအဆင်းနှင့်တူ၏။ ငါးပါးသီလ၏ အာနုဘော်ပေတည်း။

ရာမ မင်းသားသည် သီတာဒေဝီအပေါ် ‘စံ’ပြုလောက် အောင် မြတ်နိုးသကဲ့သို့ သိကြားမင်းသည်လည်း သူ၏ မိဖုရားများအပေါ် ‘စံ’ပြုလောက်အောင်ပင် မြတ်နိုးပါ၏။ ထိုမြတ်နိုးခြင်းကား ‘တဏှာပေမ’အပေါ် တည်ဆောက် ထားသော မြတ်နိုးခြင်းမျိုး မဟုတ်။ “မေတ္တာ”အပေါ် တည်ဆောက်ထားသော မြတ်နိုးခြင်းဖြစ်၏။ ထိုမြတ်နိုးခြင်း

မျိုးကို ကောင်းမှုပြုဘက် “သဟပုညကာရိနိ” အဖြစ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ တရားကျင့်ဘက် “သဟဓမ္မစာရိနိ” အဖြစ် ဖြင့်လည်းကောင်း မြတ်နိုးခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရ၏။ လောက၏ အကျိုးစီးပွားအတွက် ဆောင်ရွက်ရာတွင် စိတ်တူ သဘောတူ ဖြစ်ပါက တစ်ယောက်အားထက် နှစ်ယောက်အားက ပို၍ စွမ်းအင် ကြီးမား၏။

သုဇာတာ အရွယ်ရောက်လာသောအခါ ဝေပစိတ္တိ အသူရာမင်းကြီးသည် သမီးတော်အတွက် ပန်းကုံးစွပ်ပွဲ ကျင်းပပေး၏။ ပန်းကုံးစွပ်ပွဲဟူသည် ခင်ပွန်းရွေးချယ်ပွဲ ဝင်ဖြစ်၏။ တိုပွဲ၌ သိကြားမင်းသည် အသူရာ အဘိုးအို ယောင်ဆောင်၍ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်၏။ ထိုပွဲ၌ အသူရာ အဘိုးအို ပန်းကုံးစွပ်ခြင်း ခံရ၏။ ထိုအခါ အသူရာ သုလင်ပျိုတို့က “ခင်ပွန်းရွေး ကောင်းလေခြင်း” ဟု ပြောင်ကြ၏၊ လှောင်ကြ၏။

ချစ်ခြင်း မေတ္တာ ဖြစ်ပေါ်လာရေးနှင့် ပတ်သက်၍ အတိတ်ဘဝများ၌ ရေစက်ပါခဲ့ခြင်း၊ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌လည်း အချင်းချင်း အကျိုးစီးပွားကို ဆောင်ရွက်ခြင်း ဟူ၍ အကြောင်း နှစ်မျိုးရှိ၏။ ထိုအကြောင်းနှစ်မျိုးအနက် အတိတ်ဘဝက ရေစက်ပါခဲ့ခြင်း အကြောင်းကြောင့်သာ အသူရာမင်းကြီး၏သမီး သုဇာတာက အသူရာ အဘိုးအို

သိကြားမင်းအား ပန်းကုံး စွပ်ခြင်းဖြစ်၏။ ထိုအခါ အသူရာလုလင်ပျိုတို့ ပြောင်လှောင်နေစဉ် အသူရာ အဘိုးအိုက 'ငါ သိကြားမင်း' ဟူ၍ ဟစ်ကြွေးပြီး သုဇာတာကို လက်ဆွဲကာ တာဝတိံသာသို့ ပြန်လေ၏။ အလိမ်ခံရပြီဟု သိ၍ နောက်က အသူရာတို့ တပ်ချီ၍ လိုက်ကြသော်လည်း မမီလိုက်တော့။ အကယ်၍ မိစေကာမူ ဘုန်းကံချင်း မတူသဖြင့် အသူရာတို့ဘက်မှ အောင်နိုင်စရာ အကြောင်း မရှိချေ။

သိကြားမင်းသည် တာဝတိံသာ နတ်ပြည်သို့ရောက်သောအခါ သုဇာတာကို နှစ်ကုဋေငါးသန်းကုန်သော နတ်သမီးတို့၏ အကြီးအမှူး ရာထူး၌ထား၍ မြှောက်စား၏။ ထိုအခါမှ စ၍ အသူရာပြည်၌ သခွတ်ပင် ပွင့်တိုင်း အသူရာတို့သည် မိမိတို့၏ မူလဇာတိ ပင်လယ် ကသစ်ပင် ဖွင့်ရာ တာဝတိံသာသို့ တက်၍ စစ်ထိုးကြ၏။ စစ်ထိုးတိုင်းလည်း ရှုံးကြလေ၏။

သိကြားမင်းသည် အသူရာတို့ ရန်မှ ကာကွယ်ရေးအတွက် အာလိန်ငါးဆင့်ထား၍ တာဝတိံသာကို စောင့်ရှောက်၏။ ပထမအာလိန်တွင် နဂါးတို့ကို အစောင့်ထား၏။ ဒုတိယ အာလိန်တွင် ဂဠုန်၊ တတိယအာလိန်တွင် ကုမ္ဘန်၊ စတုတ္ထအာလိန်တွင် ဘီလူး၊ ပဉ္စမ အာလိန်တွင်

စတုမဟာရာဇ် နတ်မင်းကြီးလေ ယောက်၊ နောက်ဆုံး၌
ဝရဇိန် လက်နက် စွဲကိုင်ထားသော သိကြားမင်း၏ ရုပ်ထုကို
ထား၏။ အသူရာတို့သည် သိကြားမင်းနှင့် စစ်ထိုးတိုင်း
အာလိန်ငါးဆင့်ကို အောင်နိုင်သော်လည်း နောက်ဆုံး
အဆင့် သိကြားမင်း ရုပ်ထုကို တွေ့မြင်သောအခါ တပ်လန်၍
ပြေးခဲ့ရသည်ချည်း ဖြစ်၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် လိစ္ဆဝီ မင်း သား မဟာလိအာ
သိကြားမင်းဘဝကို ဤသို့ ဟောတော်မူပြီးနောက်
အောက်ပါအတိုင်း ဂါထာဒေသနာကို ဟောတော်မူ၏။

မဃလုလင်သည် “အပ္ပမာဒ” တရားနှင့် ပြည့်စုံ
သဖြင့် သိကြားမင်း အဖြစ်ကို ရ၏။ ပညာရှိတို့
သည် “အပ္ပမာဒ” တရားကို ချီးမွမ်းကြ၏။ “ပမာဒ”
တရားကိုမူ ကဲ့ရဲ့ကြ၏။

လူတို့သည် မိမိ၏ အသက်ရှင်ရေ အတွက် ကာယကံ
ကိုလည်း လုပ်ကြရ၏။ ငစီကံကိုလည်း လုပ်ကြရ၏။
မနောကံကိုလည်း လုပ်ကြရ၏။ ထိုသို့ လုပ်တိုင်းလုပ်တိုင်း
ကုသိုလ်ကံ ဖြစ်ဖို့လို၏။ ကုသိုလ်ကံမဖြစ်လျှင် အကုသိုလ်
ကံဖြစ်မည် မုချပင်တည်း။ ထိုနှစ်မျိုးတွင် တစ်မျိုးမဟုတ်
တစ်မျိုးသည် ဖြစ်နေရ၏။ အခြား တတိယ ‘ကံ’ ဟူ၍
မရှိ။ သို့ဖြစ်လေရာ ကုသိုလ်ကံဖြစ်ပါမှ ကောင်းသော

အကျိုးကို ပေး၏။ အကုသိုလ်ကံ ဖြစ်ပါမူ မကောင်းသော အကျိုးကို ပေး၏။

ကောင်းသော အကျိုးဟူရာ၌ ကာမကုသိုလ်ကံ ဖြစ်ပါက လူမင်း စည်းစိမ်၊ နတ်မင်းစည်းစိမ်ကို ရစေ၏။ ချာန်ကုသိုလ်ဖြစ်ပါက ဗြာဟ္မာစည်းစိမ်ကို ရ၏။ မဂ်ကုသိုလ် ဖြစ်ပါက နိဗ္ဗာန်ကို ရ၏။ ဤအကျိုးများမှာ ကုသိုလ်အမျိုး အစာ အလိုက်ရသော အကျိုးများ ဖြစ်ကြ၏။ အကယ်၍ ကုသိုလ်ကံ မဖြစ်ခဲ့သော် အကုသိုလ်ကံဖြစ်မည် ဖြစ်၏။ အကုသိုလ်ကံ ဖြစ်သည်ဆိုလျှင်ပင် အပါယ်ဘုံ၌ ဖြစ်စေ တတ်၏။ မကောင်းသော အကျိုးကို ပေးတတ်၏။ ဤသည်မှာ ရှောင်လွှဲ၍ မရကောင်းသော ကမ္မနိယာမ ဖြစ်၏။

ကုသိုလ်ကံ၏ အကြောင်းရင်းမှာ နှလုံးသွင်း ကောင်းမှု ဖြစ်၍ အကုသိုလ်ကံ၏ အကြောင်းရင်းမှာ နှလုံးသွင်း မကောင်းမှုဖြစ်၏။ နှလုံး သွင်း ကောင်းမှုကို ‘ယောနိ သောမနသိကာရ’ဟု ခေါ်၍ နှလုံးသွင်း မကောင်းမှုကို ‘အယောနိသော မနသိကာရ’ဟု ခေါ်၏။ နှလုံးသွင်း ကောင်းစေရန် ‘အပ္ပမာဒ’ တရားရှိဖို့ လို၏။

‘အပ္ပမာဒ’ တရားဟူသည်မှာ ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုရန် မမေ့မလျော့ခြင်းဖြစ်၏။ အဘိဓမ္မာအရ တရားကိုယ်မှာ သတိစေတသိက်ဖြစ်၏။ သတိစေတသိက်သည် မိမိ

ဖြစ်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုရေးအတွက် အမြဲတမ်း အမှတ်ရစေ၏။ ထိုသို့ အမှတ်ရစေပါမှလည်း မမေ့မလျော့ခြင်း ‘အပ္ပမာဒ’ အမည်ကို ရ၏။ မေ့လျော့ပါက ‘ပမာဒ’ အမည်ကို ရ၏။ ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုရေး၌ မေ့လျော့နေလျှင် အကုသိုလ်သာ ဖြစ်မည်။ အကျိုးပေး အနေဖြင့်ဆိုရလျှင် မကောင်းသော အကျိုးကို ပေးမည်။

‘အပ္ပမာဒ’အရ ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြုရန် နှလုံးသွင်း ရာ၌ တောင့်တမှု ပဏီဓိအလိုက် အကျိုးပေးခြင်း ဖြစ်၏။ လောကချမ်းသာကို တောင့်တလျှင် လူမင်း နတ်မင်း ဗြာဟ္မာမင်းတို့ ဖြစ်မည်။ လူမင်းချမ်းသာ၊ နတ်မင်း ချမ်းသာ၊ ဗြာဟ္မာမင်း ချမ်းသာများ ကိုလည်း ချမ်းသာဟူ၍ပင် ဆိုရ၏။

သို့ရာတွင် ထိုချမ်းသာမျိုးကား ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အရ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿ ဥပါယာသ-တည်းဟူသော ဒုက္ခစက်ဝန်းမှ မလွတ်သော ချမ်းသာဖြစ်သဖြင့် စစ်မှန်သော ချမ်းသာဟူ၍ မဆိုကြ။ ထိုချမ်းသာမျိုးသည် “ငါ” ကောင်းစားရေးသို့သာ ဦးတည်တတ်၏။ လူမင်းဖြစ်ချင် သည်၊ နတ်မင်းဖြစ်ချင်သည်၊ ဗြာဟ္မာမင်း ဖြစ်ချင်သည် ဆိုကတည်းက မိမိအနေဖြင့် သိမ်းပိုက်ရေးသို့ ဦးတည် ကြောင်း ပေါ်လွင်၏။

နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာကို တောင့်တ၍ ကုသိုလ်ကောင်း မှု ပြုလုပ်ရာ၌မူ တောင့်တမှုသည် ဘဝမှ လွတ်မြောက်ရန် အတွက်ဖြစ်၏။ ဘဝမှ လွတ်မြောက်ရန်ဆိုလျှင် ဘဝကို အကျိုးပေးတတ်သော ကုသိုလ်ဖြစ်စေ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်စေ 'ကံ' မရှိမှ ဖြစ်မည်။ 'ကံ' မရှိရန်ဆိုလျှင် ကိလေသာ မရှိမှ ဖြစ်မည်။ ကိလေသာ မရှိရန်ဆိုလျှင် ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်း မရှိသော နိဗ္ဗာန်ကို မြင်မှ ဖြစ်မည်။ နိဗ္ဗာန်ကို မြင်ရန်ဆိုလျှင် ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်း၌ ငြီးငွေ့မှ ဖြစ်မည်။ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း ၌ ငြီးငွေ့ ရန်ဆိုလျှင် ဦးစွာပထမ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းကို မြင်မှ ဖြစ်မည်။ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း ကို မြင်ရန်ဆိုလျှင် ဖြစ်တတ် ပျက်တတ်သော ရုပ်နာမ်နှင့် ယင် တို့၏ အကြောင်း အကျိုး ဆက်သွယ်မှုကို မြင်မှ ဖြစ်မည်။

ရုပ်နာမ်နှင့် ယင် တို့၏ ကြောင်းကျိုး ဆက်သွယ်မှုကို မြင်ရန်ဆိုလျှင် သမာဓိအာ ကောင်းမှ ဖြစ်မည်။ သမာဓိ အာ ကောင်းလျှင် စိတ်စင်ကြယ်၏။ ထိုကြောင့် သမာဓိ အာ ကောင်းရန်ဆိုလျှင် သတိ အာ ကောင်းမှ ဖြစ်မည်။ သတိအာ ကောင်းပါမှ ဗောဓိပက္ခိယသို့ ဦးတည်သော သမ္မာသတိ ဖြစ်မည်။ သမ္မာသတိ ဖြစ်ရန်ဆိုလျှင် မဂ္ဂင် ရှစ်ပါးတွင် ပါဝင်သော မဂ်၏ အစိတ်အပိုင်း အဖြစ်ဖြင့် ဝိပဿနာ၏ အာရုံဖြစ်သော ရုပ် နာမ် ခန္ဓာတို့ကို ရှုမှတ်

ရာ၌ နီဝရဏတရားများ အနေဖြင့် အကြား အကြား၌ မဝင်ရောက်နိုင်လောက်အောင် စောင့်ကြည့်နိုင်မှ ဖြစ်မည်။ ထိုအခါမှ သတိသည် အပ္ပမာဒ အမည်ကို ရလေ၏။

ဤသို့လျှင် အပ္ပမာဒ အမည်ရသော သတိတရားဖြင့် ဝိပဿနာ၏ အာရုံဖြစ်သော ရုပ် နာမ် ခန္ဓာတို့ကို ရှုမှတ် ရာ၌ နီဝရဏတရားများအနေဖြင့် အကြား အကြား မဝင် နိုင်လောက်အောင် စောင့်ကြည့်ရာမှ နောက်ဆုံး နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက် ပြုလာနိုင်သည်အထိ ဖြစ်လာမည် ဖြစ်၏။ အရဟတ္တမဂ်ကို ရသောအခါ၌မူ ကိလေသာတို့ကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်သတ်ပြီး “က”ကိုလည်း “ကံ”အဖြစ်မှ ရွှေ့လျော စေကာ ကြိယာအဖြစ်သို့ ရောက်သွားအောင် ဆောင်ရွက် နိုင်စွမ်း ရှိလာမည် ဖြစ်၏။

ထိုအခါ တစ်ဖန် ပဋိသန္ဓေနေရခြင်း ဇာတိသည် ကုန်လေပြီ။ တကယ်တမ်း စစ်မှန်သော နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ရပြီ။ ထို့ကြောင့် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာအထိ သွားနိုင်သော အပ္ပမာဒတရားကို ရင်သည်ထက် ရင့်အောင်၊ နောက်ဆုံး မဂ္ဂင်ထိုက်အောင် ပွားများသင့်ပါ၏။ အပ္ပမာဒတရား၏ ဆန့်ကျင်ဖက် ပမာဒ တရားကို ကဲ့ရဲ့အပ်၏။ နှိမ်နင်း အပ်၏။

ဤသို့လျှင် အဆင့်ဆင့် ပွားများ အာထုတ်ခြင်း အာဖြင်း မိမိတို့ ကိုယ်တိုင် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုပြီးသော

အခါ မိမိတို့အတွက် လိုအပ်သော အကျိုးကို ရရှိပြီး ဖြစ်သဖြင့် 'နောက်ဆံ' မတင်းတော့ဘဲ လောကအတွက်သာ လုံးပန်းနိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ထိုသို့ လုံးပန်းနိုင်အောင် လူ့လောက၌ လူလာဖြစ်ရခြင်း ဖြစ်ကြောင်း မြတ်စွာ ဘုရားက ဤဂါထာဖြင့် ညွှန်ကြားပြသတော်မူခြင်း ဖြစ်၏။

ဤဒေသနာတော်၏အဆုံး၌ လိစ္ဆဝီ မင်းသား မဟာလီသည့် သောတာပတ္တိမဂ်ကို ရ၍ သောတာပန် အရိယာ ဖြစ်သွားလေ၏။ အခြားတရားမှာ ပရိသတ်သည် လည်း မိမိတို့၏ပါရမီအာ လျော်စွာ မဂ်ဖိုလ်ကို မျက်မှောက် ပြုနိုင်သူများက မဂ်ဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုကြ၏။ ရိုးရိုး ကာမာဝစရ ကုသိုလ်ကို ရနိုင်သူများက ကာမာဝစရ ကုသိုလ်ကို ရကြလေ၏။

၁၉၉၁-ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလထုတ်
အမှတ် ၁၅၅၊ စစ်ပြန်မဂ္ဂဇင်း

ဘယ်တော့ ဘာလိုလိုနဲ့

ကေးပွဲကြို
အေးသဲတုန် ကိုယ်စီကုတ်ပါလို့
အားထုတ်သင့်သား။

သို့ပါကို
ဘယ်တော့ ဘာလိုလိုနဲ့
နောင်ရေးကို မျှော်ခေါ်လင့်
ဘာဝနာ သိခေါင်လွင့်တယ်
ဖျင်းဖင့် အများ ။

[မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံဆရာတော်ကြီး]

သုမနုဒေဝီ

မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တော်အခါက သာဓကတ္ထိ ပြည်တွင်
အလှူဒါနပြုကြရာ၌ အမြတ်ဆုံး ဧတဒဂ်ဘွဲ့ရ ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦး
ရှိ၏။ တစ်ဦးမှာ ဇေတဝန်ကျောင်း ဒါယကာ အနာထပိဏ်
သူဌေးဖြစ်၏။ အခြား တစ်ဦးမှာ ပုဗ္ဗာရုံကျောင်း ဒါယိကာမ
ဝိသာခါ ဖြစ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးသည် ရဟန်း သာမဏေ
များ၏ အလိုဆန္ဒကိုသိ၏။ အကြိုက်ကိုသိ၏။ အနာထပိဏ်
နှင့် ဝိသာခါတို့သည် မြတ်စွာဘုရားနှင့်လည်း ရင်းနှီး ၏။
ရှင်သာရိပုတ္တရာ၊ ရှင်မောဂ္ဂလာန်မှစ၍ သာမဏေငယ်
များအထိ သံဃာတော်များ အားလုံးနှင့် အကျွမ်းတဝင်

ရှိ၏။ လျှောက်ထားစရာ ရှိလျှင်လည်း ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း လျှောက်ထားနိုင်ကြ၏။

အနာထပိဏ်နှင့် ဝိသာခါတို့၏ နေအိမ်၌ နေ့စဉ် ရဟန်းသံဃာအပေါင်း နှစ်ထောင်ခန့် ဆွမ်းဘုဉ်းပေးကြ၏။ အနာထပိဏ်နှင့် ဝိသာခါတို့သည် အနည်းဆုံး တစ်နေ့လျှင် တစ်ခေါက် မြတ်စွာဘုရားထံ သွားရောက် ဖူးမြော်ကြ၏။ တရားတော်ကို နာယူကြ၏။ ရှင်သာရိ ပုတ္တရာ၊ ရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်၊ ရှင်အာနန္ဒာမှစ၍ ရဟန်း၊ သာမဏေများကိုလည်း ဖူးမြော်ကြ၏။ ပစ္စည်းလေးပါးဖြင့် လည်း ဖိတ်ကြားကြ၏။ ကျောင်းတော်သို့ သွားတိုင်းလည်း လှူဖွယ်ဝတ္ထု မပါဘဲ လက်ချည်းသက်သက် သွားသည် ဟူ၍ မရှိ။ လှူဖွယ်ဝတ္ထု တစ်မျိုးမဟုတ် တစ်မျိုးကို ယူဆောင်သွားကြသည်ချည်း ဖြစ်၏။ မတတ်သာသည့် အဆုံး သေနုကိုပင် ယူဆောင်ကာ ဂန္ဓကုဋိပရဝုဏ်အတွင်း၌ ခင်းကြ၏။

အနာထပိဏ်နှင့် ဝိသာခါတို့သည် သောတာပန် လည်း ဖြစ်ကြ၏။ ထို့ကြောင့် ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ လုပ်ငန်းများ၌ သစ္စဉာဏ်မျက်စိဖြင့် ကြည့်တတ်ကြ၏။ သစ္စဉာဏ်မျက်စိဖြင့် ကြည့်သောအခါ ခန္ဓာငါးပါး ချုပ်ခြင်းသည် တကယ် မှန်ကန်သော ချမ်းသာစစ်၊ ချမ်းသာမှန် ဖြစ်၏။

လူ့ဘဝ၊ နတ်ဘဝ၊ ဗြဟ္မာဘဝ စသည်ဖြင့် ဘဝသမ္ဘတ္တိ၊ ဘောဂသမ္ဘတ္တိတို့ကို ရရှိနိုင်အောင် လှူဒါန်းခြင်း၊ သီလဆောက်တည်ခြင်း၊ သမထဘာဝနာ ပွားများခြင်းသည် အန္ဓပုထုဇဉ်တို့၏ ဆောင်ရွက်နည်း ဖြစ်၏။ အန္ဓပုထုဇဉ်တို့၏ ဆောင်ရွက်နည်းအရ ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် ခန္ဓာငါးပါး ချုပ်ရန် မဟုတ်ဘဲ ခန္ဓာငါးပါး ပွားစီးရန်သာ ဖြစ်၏။ ခန္ဓာငါးပါးသည် အမှန်အာ ဖြစ် ဒုက္ခအစုအဝေးသာ ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် လူ့ဘဝ လူ့စည်စိမ်၊ နတ်ဘဝ နတ်စည်စိမ်၊ ဗြဟ္မာဘဝ ဗြဟ္မာစည်စိမ်တို့ကို ရရှိအောင် အားထုတ်ခြင်း ဟူသမျှသည် စစ်မှန်သော သုခကို ရှာရာ မရောက်ဘဲ ဒုက္ခကို ရှာရာသာ ရောက်၏။ သာသနာတွင်း၌ နေပြီ သာသနာပ၏ ကျင့်စဉ်အတိုင်း ကျင့်ရာရောက်၏။ သို့ရာတွင် ဤအမြင်မျိုးကို လူတိုင်း မြင်နိုင်သည် မဟုတ်။ အရိယသစ္စာတရားကို ကိုယ်တိုင်ကြာ နာပြီ၊ အရိယသစ္စာကို တရားကို ကိုယ်တိုင် နှလှသွင်းနိုင်သူ များသာ မြင်နိုင်၏။

သို့ဖြစ်၍ ထိုစဉ်က ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာများကို ပြုလိုသူများသည် အနာထပိဏ်နှင့် ဝိသာခါတို့ကို ချဉ်းကပ်ရ၏။ ရဟန်းသံဃာတော်များအတွက် နေရာထိုင်ခင်းမှစ၍ အစစအရာရာ အဆင်ပြေအောင် စီမံဆောင်ရွက်ပေးပါရန်

ဖိတ်ကြားရ၏။ အရိယသစ္စာနှင့် လျော်သော သစ္စာ နုလောမိက ဉာဏ်မျိုးဖြင့် အလှူကို လှူတတ်အောင်၊ သီလကို ဆောက်တည်တတ်အောင်၊ ဘာဝနာကို ပွားတတ်အောင် စီစဉ်ညွှန်ကြားပေးပါရန် အနူးအညွတ် တောင်းပန်ရ၏။

အနာထပိဏ်နှင့် ဝိသာခါတို့ကား နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုပြီးသူများ ဖြစ်ကြသည့်အားလျော်စွာ မိမိတို့ စွမ်းအားရှိသလောက် လူအပေါင်းအား သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးရန် စိတ်အားထက်သန်ကြ၏။ စိတ်အားထက်သန်သည့်အလျောက်လည်း အနာထပိဏ်နှင့် ဝိသာခါတို့က မိမိတို့ကို လာရောက် ဖိတ်ကြားသည့် ကောင်းမှုရှင်တို့အား ကူညီကြ၏။

အမှန်အားဖြင့် ကောင်းမှု ပြုလုပ်ရာ၌ ကျင့်စဉ် နှစ်မျိုးရှိ၏။ ကျင့်စဉ်တစ်မျိုးမှာ မှားယွင်းသော ကျင့်စဉ် ‘မိစ္ဆာပဋိပဒါ’ ဖြစ်၏။ နောက်တစ်မျိုးမှာ မှန်ကန်သော ကျင့်စဉ် ‘သမ္မာပဋိပဒါ’ ဖြစ်၏။ ထိုကျင့်စဉ် နှစ်မျိုးအနက် ကောင်းမှုရှင်တို့အနေဖြင့် မှန်ကန်သော ကျင့်စဉ် ‘သမ္မာပဋိပဒါ’အရ ကျင့်နိုင်ရန် အနာထပိဏ်နှင့် ဝိသာခါတို့က ပံ့ပိုးပေးကြ၏။ ထို့ကြောင့် ကောင်းမှုရှင်တို့ကလည်း အနာထပိဏ်နှင့် ဝိသာခါတို့အား ဖိတ်ကြားကြခြင်း

ဖြစ်၏။ ကောင်းမှုဟူသည် ပြုတတ်မှ အကျိုးကို ထိုက်ထိုက် တန်တန် ရ၏။

ကောင်းမှုကိုပြုရာ၌ မှားသောကျင့်စဉ် ‘မိစ္ဆာပဋိပဒါ’ ဟူသည် ဂုဏ်ပကာသနကို မက်မော၍ ကောင်းမှုပြုခြင်းနှင့် လူ့စည်းစိမ်၊ နတ်စည်းစိမ်၊ ဗြဟ္မာစည်းစိမ်တို့ကို မက်မော၍ ကောင်းမှုပြုခြင်း ဖြစ်၏။

ထိုကဲ့သို့ ကောင်းမှုပြုခြင်းမျိုးကို ဘုရားအစရှိသော သူတော်ကောင်းတို့က မချီးမွမ်း၊ ဂုဏ်ပကာသနကိုလည်း မမက်မော၊ လူ့စည်းစိမ်၊ နတ်စည်းစိမ်၊ ဗြဟ္မာစည်းစိမ် တို့ကိုလည်း မတပ်မက်ဘဲ ဘဝထိုထိုမှ လွတ်မြောက်ရေး အတွက် လူ့ဘဝနှင့် လူ့တာဝန်အရ ကောင်းမှု ပြုခြင်း မျိုးသာ မှန်ကန်သော ကျင့်စဉ် ‘သမ္မာပဋိပဒါ’ မည်၏။ မှားသော ကျင့်စဉ်သည် မိမိကောင်းစားရေးအတွက် ရယူ ပိုင်ဆိုင်ခြင်း ‘လောဘ’၌ ဗဟိုပြု၏။ မှန်ကန်သော ကျင့်စဉ်သည် လောက ငြိမ်းချမ်းသာယာရေးအတွက် စွန့်လွှတ်ပေးကမ်းခြင်း ‘အလောဘ’၌ ဗဟိုပြု၏။

ကောင်းမှုပြုခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ ပါဠိတော် ကုက္ကုရဝတိကသုတ်၌ ဤသို့ ဟောကြားတော် မူထားသည်ကို တွေ့ရ၏။ မိမိတို့ပြုထားသော ‘ကံ’

ဟူသမျှသည် အုပ်စု လေးခုတွင် တစ်ခုခု၌ ပါဝင်ရသည်သာ ဖြစ်၏။ အုပ်စု လေးခုဟူသည်မှာ-

- (၁) အမည်းအကျိုးကို ပေးသော အမည်း 'ကံ'
- (၂) အဖြူအကျိုးကို ပေးသော အဖြူ 'ကံ'
- (၃) အမည်းနှင့် အဖြူရော၍ အကျိုးပေးသော အမည်းနှင့် အဖြူရောသော 'ကံ'
- (၄) အမည်းနှင့်အဖြူရော၍ အကျိုးမပေးသော အမည်းအဖြူ မဟုတ်သော 'ကံ'တို့ ဖြစ်ကြ၏။

ထို'ကံ'လေးမျိုးတို့တွင် အမည်း'ကံ' ဟူသည် ဒုစရိုက်'ကံ' သက်သက် ဖြစ်၏။ မကောင်းကျိုးသက်သက် ကိုသာ ပေး၏။

အဖြူ'ကံ'ဟူသည် သုစရိုက်'ကံ' သက်သက် ဖြစ်၏။ ထို'ကံ'သည် ကောင်းကျိုးသက်သက်ကိုသာပေး၏။

အမည်းနှင့်အဖြူရောသော 'ကံ'ဟူသည် မကောင်းကျိုးနှင့် ကောင်းကျိုးကိုရော၍ ပေးသော 'ကံ' ဖြစ်၏။ ယင်း 'ကံ'သည် ဒုစရိုက်နှင့် သုစရိုက် ရောသောကံ ဖြစ်၏။

အမည်းအဖြူမဟုတ်သော 'ကံ'ဟူသည် 'ဝိပဿနာ'ကံနှင့် 'မဂ်ကံ'တို့ဖြစ်ကြ၏။ 'ဝိပဿနာကံ'နှင့် 'မဂ်ကံ'တို့သည် အစမထင် သံသရာမှစ၍ 'မိမိတို့၏ သန္တာန်၌ ကိန်းနေသော ဒုစရိုက်ဖြစ်စေ၊ သုစရိုက်ဖြစ်စေ 'ကံ'ဟူသမျှ

အားလုံးကို နောင်တစ်ဖန် ပဋိသန္ဓေ အကျိုးမပေးနိုင်အောင် ‘အဟောသိကံ’ ဖြစ်သွားအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်သော ‘ကံ’ ဖြစ်၏။ ယင်း‘ကံ’ဖြင့် သံသရာ၌ မကျင်လည်ရအောင် သံသရာမှ ထွက်မြောက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်၏။

ကိလေသဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ် ဟူ၍ ‘ဝဋ်’ သုံးပါး လည်လျက်ရှိလေရာ နောင်တစ်ဖန် ပဋိသန္ဓေ မနေရခြင်းသည် ဝိပါကပဋ် ချုပ်သည်မည်၏။ ဝိပါကဝဋ် ချုပ်သွားအောင် ကမ္မဝဋ်ကို ချုပ်အောင် လုပ်ဖို့လို၏။ တစ်ဖန် ကမ္မဝဋ်ကို ချုပ်သွားအောင် ကိလေသာ ဝဋ်ကို ချုပ်အောင် လုပ်ဖို့ လို၏။ ဝဋ်သုံးပါးချုပ်အောင် လုပ်ရာ၌ ရုပ် နာမ် ခန္ဓာတို့၏ ဖြစ်ပျက်ကို မျက်ဝါးထင်ထင် ဝိပဿနာဉာဏ် မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်ရှုရန်မှ တစ်ပါး အခြားနည်း မရှိ။ ခန္ဓာတို့၏ ဖြစ်ပျက်ကို မြင်ဖန်များလာ သောအခါ ခန္ဓာငါးပါးတို့၌ ငြီးငွေ့၏။ ငြီးငွေ့သော အခါ မဂ်ဉာဏ် လာ၏။ ထို့နောက် ဖိုလ်ဉာဏ် လာ၏။ ထို့နောက် ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် လာ၏။ ဤသည်ကိုပင် အမည်းအဖြူ မဟုတ်သော “ကံ”ဟု ဆိုရ၏။

အနာထပိဏ်နှင့် ဝိသာခါတို့က ဆိုင်ရာ ဆိုင်ရာ ကောင်းမှုရှင်တို့အား ဤသို့လျှင် ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက် ရာ နည်းလမ်းကို ပြ၏။ ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ ကောင်းမှုရှင် တို့ကလည်း အနာထပိဏ်နှင့် ဝိသာခါတို့၏ ညွှန်ကြား

ချက်အတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ကြ၏။ ထိုအခါ ကောင်းမှု
၏ ထိုက်တန်သော အကျိုးကို ရ၏။

ထိုက်တန်သောအကျိုးဟူသည်မှာ တပ်မက်မှု
တဏှာ ပါး၍ ပါး၍လာခြင်း ဖြစ်၏။ တဏှာ ပါး၍
ပါး၍ လာခြင်းသည် နိဗ္ဗာန်နှင့် နီး၍ နီး၍ လာခြင်းဖြစ်၏။
နိဗ္ဗာန်နှင့် နီး၍ နီး၍ လာခြင်းသည် စစ်မှန်သော
ချမ်းသာ ကို ပို၍ ပို၍ ရခြင်း မည်၏။ ဤအမြင်မျိုးကို
လူတိုင်း မြင်ကြသည်ကော့ မဟုတ်။ အရိယသစ္စာတရားကို
နာကြား ရပြီး အရိယသစ္စာကို ကိုယ်တိုင် နှလုံးသွင်းနိုင်
ကြသူများသာ မြင်နိုင်သော အမြင်ဖြစ်၏။ အနာထပိဏ်နှင့်
ဝိသာခါ တို့၏ ညွှန်ကြားချက်အတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်
ကြသော ကောင်းမှုရှင်တို့ကား ဤအမြင်မျိုးကို မြင်နိုင်
ကြပါ၏။

အနာထပိဏ်နှင့် ဝိသာခါတို့၏ အိမ်၌လည်း
နေ့စဉ် ရဟန်း သံဃာတော်ပေါင်း နှစ်ထောင်ခန့်အတွက်
ဆွမ်းဝတ်ကို ပြုလျက်ရှိလေရာ အနာထပိဏ်နှင့် ဝိသာခါ
တို့သည် မိမိတို့၏ အိမ်သို့ ကြွရောက်တော်မူလာကြသော
ရဟန်းသံဃာတော်များအတွက် ဆွမ်းဝတ်ပြုခြင်းကို
ကိုယ်တိုင် မဆောင်ရွက်နိုင်တော့ဘဲ ကိုယ်စားလှယ်ထား၍
ဆောင်ရွက်ကြရ၏။ ဝိသာခါကမူ မိမိ၏မြေးမကို မိမိ၏

ကိုယ်စား ဆောင်ရွက်စေ၏။ အနာထပိဏ်ကမူ မိမိ၏ သမီးကြီး မဟာသုဘဒ္ဒါကို မိမိ၏ ကိုယ်စား ဆောင်ရွက် စေ၏။

မဟာသုဘဒ္ဒါသည် ဖခင်အနာထပိဏ်၏ ကိုယ်စား ရဟန်းသံဃာတော်များ၏ ဆွမ်းကွမ်းဝေယျာဝစ္စကို ဆောင်ရွက်ပြုစုလျက် တရားတော်များကို မပြတ်နာကြား ရ၏။ မိမိ နာကြားရသော တရားတော်အတိုင်း ကျင့်ကြံ အားထုတ်၏။ ထိုအခါ မဟာသုဘဒ္ဒါသည် သောတာပန် ဖြစ်သွားလေ၏။ သောတာပန် ဖြစ်ပြီးနောက် မိဘများ၏ စီမံချက်အရ အမျိုးကောင်းသား တစ်ဦးနှင့် အိမ်ထောင်ပြု ရ၏။ အိမ်ထောင်ပြုပြီးသောအခါ ထိုခေတ်ဓလေ့အတိုင်း ခင်ပွန်းသည်၏ အိမ်သို့ လိုက်သွားရ၏။

အနာထပိဏ်သူဌေးကြီးသည် မဟာသုဘဒ္ဒါ မရှိတော့သောအခါ ရဟန်းသံဃာတော်များ၏ ဆွမ်းကွမ်း ဝေယျာဝစ္စကို ဆောင်ရွက်ရန် သမီးလတ် စူဠသုဘဒ္ဒါကို တာဝန်ပေးပြန်၏။ စူဠသုဘဒ္ဒါလည်း မဟာသုဘဒ္ဒါနည်းတူ ဆွမ်းကွမ်းဝေယျာဝစ္စများကို ပြုစုလုပ်ကျွေးရင်း ရဟန်း သံဃာတော်များထံမှ တရားတော်များကို မပြတ်နာကြား ရပြီး တရားတော်အတိုင်း ကျင့်ကြံ အားထုတ်လေရာ

သောတာပန်ဖြစ်သွား၏။ ထို့နောက် မိဘများ၏ စီမံချက် အရ အမျိုးကောင်းသား တစ်ဦးနှင့် အိမ်ထောင်ပြု၏။ အိမ်ထောင်ပြုပြီးသောအခါ ထိုခေတ် ဓလေ့အတိုင်း ခင်ပွန်းသည်၏ အိမ်သို့ လိုက်သွားရ၏။

ထို့နောက် သမီးအငယ် သုမနဒေဝီကို မိမိ၏ ကိုယ်စား အိမ်သို့ကြွရောက်ကြသော ရဟန်း သံဃာတော် များ၏ ဆွမ်းကွမ်းဝေယျာဝစ္စကို ဆောင်ရွက်ရန် တာဝန် ပေးပြန်၏။ သုမနဒေဝီသည် ဖခင်၏ တာဝန်ပေးချက်အရ ရဟန်း သံဃာတော်များ၏ ဆွမ်းကွမ်း ဝေယျာဝစ္စကိုလည်း မလစ်ဟင်းရလေအောင် ဆောင်ရွက်၏။ ရဟန်းသံဃာ တော်များထံမှ တရားဓမ္မများကိုလည်း နာယူ၏။ နာယူရုံ သက်သက်သာ မဟုတ်။ တရားဓမ္မလာအတိုင်း ကျင့်စဉ် များကိုလည်း ကျင့်၏။ ထို့ကြောင့် သုမနဒေဝီသည် သကဒါဂါမ် ဖြစ်သွား၏။

သုမနဒေဝီသည် မိမိက သကဒါဂါမ်ဖြစ်၍ ဖခင်ကြီး မှာမူ သောတာပန်မျှသာ ဖြစ်နေသေးသည်ကို သိ၏။ ဖခင်ကြီးအား တရားဓမ္မများကို ဆက်လက်အားထုတ်၍ အရဟတ္တဖိုလ်တိုင်အောင် ရောက်စေလို၏။ သို့ရာတွင် မိမိအနေဖြင့် တစ်စုံတစ်ရာကို ဖခင်ကြီးအား တိုက်တွန်း ပြောဆိုရန် မသင့်ဟု ယူဆထား၏။ ဖခင်ကြီးကား အလှူ

ဒါန၌ အထုံဝါသနာကြီးသူ ဖြစ်၏။ အထက်မဂ်၊ အထက်
ဖိုလ်များကို ရရှိရေးအတွက် ကြောင့်ကြစိုက်မှု သိပ်မရှိလှ။

ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်သို့ ရောက်ပါသော်လည်း
သူဌေးကြီး၏ အထုံဝါသနာအလျောက် ဒါနအကြောင်း
ကိုသာ မြတ်စွာဘုရားကလည်း ဟောကြားတော်မူ၏။
ရှင်သာရိပုတ္တရာကလည်း ဒါန အကြောင်းကိုပင် ဟောကြား
တော်မူ၏။ အနာထပိဏ်သူဌေးကြီးသည် မြတ်စွာ ဘုရားနှင့်
လည်းကောင်း၊ ရှင်သာရိပုတ္တရာနှင့်လည်းကောင်း (၂၄)နှစ်
တိုင်တိုင် ရင်းနှီးစွာ ဆက်ဆံခွင့်ရပါသော်လည်း အရဟတ္တ
ဖိုလ်တိုင်အောင် မျက်မှောက်ပြုနိုင်သော တရားဒေသနာ
များကို ဟောကြား ချီးမြှင့်တော်မူပါရန် မြတ်စွာ ဘုရားအား
လည်းကောင်း၊ ရှင်သာရိပုတ္တရာအား လည်းကောင်း
တောင်းပန် လျှောက်ထားခြင်း မရှိခဲ့ဖူးချေ။

သုမနဒေဝီကမူ မိမိ၏ဖခင်ကြီးအား အထက်မဂ်၊
အထက်ဖိုလ်ကို ရနိုင်ရေးအတွက် ကြောင့်ကြစိုက်လာအောင်
အရိပ်အမြွက်သဘောဖြင့် တင်ပြနိုင်မည့် အခွင့်အလမ်း
ကိုသာ မျှော်လင့်စောင့်စားလျက် ရှိ၏။ ဖခင်ကြီး၏
အထုံဝါသနာအတိုင်း အခြားကောင်းမှုရှင်တို့အား ကိုယ်တိုင်
ကိုယ်ကြပ် သွားရောက်၍ ချီးမြှောက်သည်ကိုလည်း
သုမနဒေဝီက ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ရှိပါ၏။

ထို့အပြင် ဖခင်ကြီး နေ့စဉ်နေ့တိုင်း ဇေတဝန်ကျောင်းတော်သို့ ရောက်လျက်ရှိရာ မြတ်စွာဘုရားထံတော်မှ ဖြစ်စေ၊ ရှင်သာရိပုတ္တရာထံတော်မှ ဖြစ်စေ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ မျက်မှောက်ပြုနိုင်သော တရားဓမ္မများကို နာယူ၍ ကျင့်လည်း ကျင့်ကြံစေချင်၏။

သုမနဒေဝီသည် မကျန်မမာ ဖြစ်လာ၏။ မကျန်းမမာ ဖြစ်လာသော်လည်း မိမိ၏တာဝန်အရ ရဟန်းသံဃာတော်များအပေါ် ပြုရမည့် ဆွမ်းကွမ်းဝေယျာဝစ္စများကို မလစ်ဟင် ရလေအောင် ဆောင်ရွက်၏။ ဖခင်ကြီးမှာမူ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်သို့ သွားလိုက်၊ လာရောက်ဖိတ်မံထားသော ကောင်းမှုရှင်များထံသို့ သွားရောက်၍ ချီးမြှောက်လိုက်ဖြင့် “မောသည်ပန်းသည်” ဟူ၍ မရှိဘဲ စိတ်အား တက်ကြွလျက် ရှိလေ၏။ အနာထပိဏ်သည် သောတာပန် ဖြစ်သော်လည်း အထက်မဂ် အထက်ဖိုလ်များအတွက် အားထုတ်ရန်ထက် သူတစ်ပါး၏ အကျိုးစီးပွားကို ဆောင်ရွက်ရန် စိတ်အားပို၍ ထက်သန်၏။

ထို့ကြောင့် အနာထပိဏ်သူဌေးကြီးအား ‘ဘုရားလောင်းသဖွယ်ဖြစ်၏’ဟု မြတ်စွာဘုရားက မြွက်ကြားတော်မူခြင်း ဖြစ်၏။ သူဌေးကြီးသည် ဇေတဝန်ကျောင်း

တော်သို့ရောက်တိုင်း ဒါနပြု၏။ သီလ ဆောက်တည်၏။

ထိုနောက် ပြန်လေ၏။ ဝိပဿနာ ပွားသည် ဟူ၍ မရှိ။

သို့ရာတွင် အနာထပိဏ်သူဌေးကြီး ကွယ်လွန်ခါနီး ကာလ၌ ရှင်သာရိပုတ္တရာနှင့် ရှင်အာနန္ဒာတို့ ကြွလာတော် မူကြပြီ အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက် ပြုနိုင်သော ‘အနာထပိဏ္ဍိကောဝါဒသုတ်’ကို ရှင်သာရိပုတ္တရာက ဟောကြားတော်မူသောအခါ ထိုကဲ့သို့သော တရားမျိုးကို သူ မနာကြာ ခဲ့ရသဖြင့် ‘အရဟတ္တဖိုလ်’မှ ရှုံးလေပြီဟု သဝေဂရကာ သည် စွာငိုကြွေ လေ၏။

အမှန်အားဖြင့် ထိုတရားမျိုးကို သူဌေးကြီး ကျန်းမာ စဉ်ကာလကုသော နာကြားခွင့်ရခဲ့ပါလျှင် သုမနဒေဝီ မျှော်လင့် ထားသည့်အတိုင်း သူဌေးကြီးသည် အထက်မဂ်၊ အောက်ဖိုလ် ကို မျက်မှောက်ပြုကောင်း ပြုနိုင်ပေလိမ့်မည်။ ယခုတော့ အချိန်က လွန်သွားလေပြီ။ အခွင့်အရေး ဟူသည်ကား အတောင်ပါသောငှက် ပမာတည်း။ ရုတ်တရက် ရောက်လာပြီး ရုတ်တရက်ပင် ပြန်ထွက် သွားတတ်သည်။ ဖမ်းနိုင်သော သတိသမ္ပဇဉ်ရှိမှ ရ၏။

သုမနဒေဝီ မမာမကျန်းဖြစ်နေသည်မှာ ကြာပေပြီ။ သို့ရာတွင် စိတ်ဆောင်ပြီး ရဟန်းသံဃာတော်များ၏ ဝေယျာဝစ္စကို မလစ်ဟင်းရလေ အောင် ကြိုးစားပြီ

ဆောင်ရွက်နေသည့်ကြားမှ အစာအာဟာရ ပြတ်ကာ
ရုတ်တရက် ဝေဒနာပြင်းထန်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထိုအခါ
အလှူမဏ္ဍပ်တစ်ခု၌ စီစဉ်ပေးနေသော ဖခင်သူဌေးကြီး
ကြား၍ အိမ်သို့အမြန်ပြန်လာ၏။ သမီးအနီးသို့ ကပ်၍-

‘ဘယ်လိုနေသလဲ သမီး’

‘ဘာကို မေးတာလဲ မောင်လေး’

‘သမီး ယောင်ယမ်းပြောနေတာလား’

‘ယောင် ယမ်း ပြော နေ တာ မ ဟုတ် ပါ ဘူး
မောင်လေး’

‘သမီး သေရမှာ ကြောက်သလား’

‘သေရမှာ မကြောက်ပါဘူး မောင်လေး’

သုမနဒေဝီသည် ဖခင် အနာထပိဏ်သူဌေးကြီးအား
အထက်မဂ်၊ အထက်ဖိုလ်အတွက် ဆက်လက်အားထုတ်
ပါရန် သတိပေးလိုသည်မှာ ကြာပြီ။ အခွင့်အရေး မရခဲ့။
ယခုမှပင် အခွင့်အရေးကို ရ၏။ ရသည့်အခွင့်အရေးကို
လက်လွှတ်မခံဘဲ အသုံးကျအောင် အသုံးချသွား၏။
ဖခင် သူဌေးကြီးအား ‘သံဝေဂ’ရအောင် ပြောကြားပြီးသည်
နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ကွယ်လွန်၍ တုသိတာနတ်ပြည်သို့
ရောက်သွား လေ၏။

အနာထပိဏ်သူဌေးကြီးသည် သောတာပန်ဖြစ်
သော်လည်း သမီးအတွက် များစွာ သောကရောက်ရ၏။

သမီး၏ အလောင်းကို သင်္ဂြိုဟ်ပြီးနောက် ငိုကြွေးလျက် မြတ်စွာဘုရားအား သွားရောက် လျှောက်ထား၏။

“ဒါယကာ သူဌေးကြီး၊ သမီးငယ်အတွက် အဘယ့်ကြောင့် ဤမျှ သောကရောက်ရပါသနည်း။ သတ္တဝါဟူသမျှ တစ်နေ့တွင် မလွဲဧကန် အမှန်ပင် သေကြရမည် မဟုတ်လား” ဟု မြတ်စွာဘုရားက အနာထပိဏ်သူဌေးကြီးအား တရားဟောတော်မူ၏။

“သတ္တဝါဟူသမျှ တစ်နေ့တွင် မလွဲဧကန် အမှန်သေရမည်ကို တပည့်တော် သိပါ၏။ သို့ရာတွင် သမီးငယ် သုမနဒေဝီသည် နေ့စဉ်နေ့တိုင်း ရဟန်းသံဃာတော် နှစ်ထောင်ခန့်၏ ဆွမ်းကွမ်းဝေယျာဝစ္စကို ပြုစုလုပ်ကျွေးနေသူဖြစ်ပါလျက် သေခါနီးကာလ၌ ‘သတိလွတ်’ကာ ကယောင်ကတမ်း ပြောဆိုလျက် ကွယ်လွန်သွားသည့် အတွက် တပည့်တော် ‘သောက’ရောက်ခြင်း ဖြစ်ရပါသည် ‘ဘုရား’ဟု အနာထပိဏ်သူဌေးကြီးက မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်၏။

“မည်ကဲ့သို့သော ကယောင်ကတမ်း များကို ပြောဆိုလျက် ကွယ်လွန်သွားပါသနည်း”ဟု မြတ်စွာဘုရားက အနာထပိဏ်သူဌေးကြီးအား မေးမြန်းရာ “တပည့်တော်ကို ‘မောင်လေး၊ မောင်လေး’ဟု ယောင်ယမ်း ပြောဆိုပြီးနောက်

ကွယ်လွန်ခြင်း ဖြစ်ပါသည် ဘုရား”ဟု သူဌေးကြီးက မြတ်စွာဘုရားအား ပြန်လည်လျှောက်ထား၏။

“ဒါယကာ သူဌေးကြီး၊ ဒါယကာ သူဌေးကြီး၏ သမီးငယ်သည် ယောင်ယမ်း ပြောဆိုခြင်း မဟုတ်၊ အရိယာအဆင့်အားဖြင့် ဒါယကာကြီးက သောတာပန်၊ သမီးငယ် သုမနဒေဝီက သကဒါဂါမ်၊ သို့ဖြစ်၍ ဒါယကာကြီးထက် သမီးငယ်က အဆင့်မြင့်သောကြောင့် ဒါယကာကြီးကို ‘မောင်လေး-မောင်လေး’ဟု ခေါ်ခြင်း ဖြစ်၏။ ယခုအခါ သမီးငယ် သုမနဒေဝီသည် တုသိတာနတ်ပြည်၌ ဖြစ်၏”ဟု မြတ်စွာဘုရားက အနာထပိဏ်သူဌေးကြီးအား ရှင်းပြ၏။

ထိုအခါမှ အနာထပိဏ်သူဌေးကြီး၏ သန္တာန်၌ ‘သောက’ပျောက်၍ ‘ဗုဒ္ဓိတာ’ရောက်တော့၏။ သိက္ခာသုံးပါး၏ အကျိုးကား အံ့ဖွယ်ရှိပေစွ။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် တရားနာပရိသတ်အား အောက်ပါ ဂါထာကို ဟောတော်မူ၏။

— ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုသူသည် ဤဘဝ၌လည်း
ရွှင်လန်းရ၏။ တမလွန် ဘဝ၌လည်း ရွှင်လန်း
ရ၏။ ပစ္စုပ္ပန် တမလွန် နှစ်ဘဝလုံး၌ ရွှင်လန်းရ၏။

- ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ ကောင်းမှုကို ပြုပြီးပြီဟု ဝမ်းမြောက် ရ၏။ တမလွန်ဘဝ၌ကား ဤပစ္စုပ္ပန် ကုသိုလ် ကြောင့် သုဂတိဘဝကို ရရှိသောအခါ ပို၍ လွန်စွာ ဝမ်းမြောက်ရ၏။

ဤလောက၌ ကုသိုလ်ကောင်းမှုများကို ပြုကြ ရာတွင် 'သာသနာပ' ပြုနည်းနှင့် 'သာသနာတွင်း' ပြုနည်း ဟူ၍ နှစ်မျိုး ရှိ၏။ သာသနာပ ပြုနည်းမှာ ပကာသနကို မက်မော၍ ပြုသောနည်းနှင့် ကောင်းမှု၏ အကျိုးကို ခံစားလို၍ ပြုသောနည်းတို့ ဖြစ်ကြ၏။ ထိုနည်း များ အရ ကောင်းမှုကို ပြုသောအခါ 'ငါ'၊ 'ငါ့ဟာ'၊ 'ငါ့ဥစ္စာ' ဟူသော ခယူချက်ဖြင့် ပြုကြ၏။ ကောင်းမှုကို ပွားစီ သည်ထက် ပွားစီ အောင် အားထုတ်၏။ ကောင်း မှု ပွားစီလေလေ ဘဝသမ္ပတ္တိနှင့် ဘောဂသမ္ပတ္တိတို့ ပွားစီ လေလေဖြစ်၏။

ဤကောင်းမှုပြုနည်းကို 'သာသနာပ' ကောင် မှု ပြုနည်း ဟူ၍ ဆိုရ၏။ ဤနည်းအရ ကောင်းမှုပြုပါက 'ဝိနိပါတဘေး'မှ မလွတ်။ ကွယ်လွန်သောအခါ မိမိပြုခဲ့ သော ကောင်းမှုများက မကယ်တင်နိုင်ဘဲ အပါယ်လေဘုံ သို့ ပရမ်းပတာ ကျချင်သလို ကျသွားနိုင်၏။

အသဒိသ အလှူရှင် မလ္လိကာ မိဖုရားကြီးသည်
 သေခါနီးကာလ၌ နှလုံးသွင်းမှား၍ ငရဲသို့ကျ၏။ တတိယ
 သံဂါယနာတင် ဒါယကာ အသောကမင်းကြီးမှာ လည်း
 သေခါနီးကာလ၌ နှလုံးသွင်းမှား၍ စပါးကြီးဖြေ ဖြစ်သွား
 ရ၏။

အတ္တနှင့် အတ္တနိယကို အခြေခံပြုသော ကောင်းမှု
 ဟူသမျှသည် အပါယ်မျိုးစေ့ကို ရင်ဝယ်ပိုက်ထားသော
 ကမ္မသကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိမျိုးသာ ဖြစ်၏။ ထိုအမြင်မျိုး
 မျှလောက်ဖြင့် ပြုသော ကောင်းမှုမျိုးဖြစ်ပါက ဤပစ္စုပ္ပန်
 ဘဝ၌ ရွှင်လန်းရသည် မှန်၏။ ဝမ်းမြောက်ရသည်
 မှန်၏။ သို့ရာတွင် တမလွန်ဘဝတွင်မူ ရွှင်လန်းချင်မှ
 ရွှင်လန်းရ၏။ ဝမ်းမြောက်ချင်မှ ဝမ်းမြောက်ရ၏။

မလ္လိကာ မိဖုရားကြီးနှင့် အသောကမင်းကြီးတို့ကို
 ထောက်ထားလျှင် တမလွန်၌ ရွှင်လန်းရမှုနှင့် ဝမ်းမြောက်
 ရမှု မရှိခြင်းကို တွေ့ရ၏။ ထို့ကြောင့် ကောင်းမှုများကို
 ပြုလုပ်ရာ၌ ကမ္မသကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိသည် အတ္တနှင့်
 အတ္တနိယကို မပယ်နိုင်သောကြောင့် ယင်းကမ္မသကတာ
 သမ္မာဒိဋ္ဌိသည် အားကိုးလောက်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိ မဟုတ်၊
 ထို့ကြောင့် ‘သာသနာပ’ ကောင်းမှုပြုနည်း ဟူ၍သာ
 ဆိုရ၏။

‘သာသနာတွင်း’ ကောင်းမှုပြုနည်း ဟူသည် ကောင်းမှု ‘ကံ’ ဟူသမျှကို ပါးသည်ထက် ပါးအောင်၊ ထိုထက် စွမ်းနိုင်လျှင် ‘ကံ’ ဟူသမျှကို လုံးဝ ချုပ်ငြိမ်း သွားအောင် ပြုရသော ကောင်းမှုပြုနည်း ဖြစ်၏။

ယင်းပြုနည်းကို ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြင့် ပြုရ၏။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့၏ အမြင့်ဆုံးပန်းတိုင်သည် နိဗ္ဗာန် ဖြစ်၏။ နိဗ္ဗာန်ဟူ၍ ဆိုကတည်းက ဇာတိပြတ်၏၊ ဇာတိပြတ်အောင် ‘ကံ’ကို ဖြတ်ရ၏။ ‘ကံ’ကို ပြတ်သွား အောင် ‘ဥပါဒါန်’ကို ဖြတ်ရ၏။ ‘ဥပါဒါန်’ကို ပြတ်သွား အောင် အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာကို ဖြတ်ရ၏။

ထိုသို့ အဆင့်ဆင့် ပြတ်သွားအောင် လုပ်ရာ၌ ‘ငါ’၊ ‘ငါ့ဟာ’၊ ‘ငါ့ဥစ္စာ’ ဟူသော သိမ်းပိုက်မှု ဟူသမျှကို ဖယ်ခွာရ၏။ ထိုသို့ ဖယ်ခွာနိုင်ရန် ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ သည် မရှိမဖြစ်သော သာသနာတွင်း အမြင်ဖြစ်၏။

အမှန်အားဖြင့် ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိသည် မြတ်စွာ ဘုရားပွင့်တော်မူမှ သိရသော တရားထူး တရားမြတ် ဖြစ်၏။ ကမ္မသကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိမှာမူ မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူသည် ဖြစ်စေ၊ ပွင့်တော်မမူသည် ဖြစ်စေ သိရသော တရား ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်လည်း ကမ္မသကတာ

သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြင့် ပြုသော ကောင်းမှုရှင်များသည် ဤဘဝ၌
 ရွှင်လန်းရသည် မှန်၏။ ဝမ်းမြောက်ရသည် မှန်၏။
 သို့ရာတွင် တမလွန်ဘဝ၌မူ ရွှင်လန်းချင်မှ ရွှင်လန်းရ၏။
 ဝမ်းမြောက်ချင်မှ ဝမ်းမြောက်ရ၏။

ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြင့်ပြုသော ကောင်းမှုရှင်များ
 သည်ကား ဤဘဝ၌လည်း ရွှင်လန်းရ၏။ ဝမ်းမြောက်ရ၏။
 တမလွန်ဘဝ၌လည်း ရွှင်လန်းရ၏။ ဝမ်းမြောက်ရ၏။
 တမလွန်ဘဝ၌ အံ့ဩဖွယ်ကောင်းလောက် အောင်ပင်
 ဝမ်းမြောက်ရ၏။

ထို့ကြောင့် တမလွန်ဘဝ၌ ဝမ်းမြောက်ရန် ရွှင်လန်း
 ရန် မသေချာသော ကမ္မသကတာသမ္မာဒိဋ္ဌိ မျှလောက်ဖြင့်
 ကောင်းမှုများကို မပြုဘဲ တမလွန်ဘဝ၌ပါ ရွှင်လန်းရန်
 ဝမ်းမြောက်ရန် သေချာသော ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြင့်
 ကောင်းမှုများကို ပြုလုပ်ကြရေးအတွက် မြတ်စွာဘုရားက
 ဤဒေသနာတော်ကို ဟောကြားတော် မူခြင်း ဖြစ်ပါ၏။

ဤဒေသနာတော်အရ ကမ္မသကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ
 သည် ‘ငါ’၊ ‘ငါ့ဟာ’၊ ‘ငါ့ဥစ္စာ’ဟူသော အတ္တနှင့်
 အတ္တနိယအမြင် ကို မပယ်သတ်နိုင်ဘဲဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ
 ကသာ ‘ငါ’၊ ‘ငါ့ဟာ’၊ ‘ငါ့ဥစ္စာ’ ဟူသော အတ္တ နှင့်

အတ္တနိယ အမြင်ကို ပါး၍ ပါး၍သွားအောင် လုပ်ရာမ
နောက်ဆုံး လောကုတ္တရာအဆင့်သို့ ရောက်ပြီ။ မြစ်ပြတ်
ပယောသတ်နိုင်သည်အထိ စွမ်းနိုင်၏။ ဗုဒ္ဓဒေသနာတော်အရ
'ငါ' ပျောက်မှ 'နိဗ္ဗာန်' ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်မည် ဖြစ်၏။
ဟူ၍ ဆိုလိုရင်းဖြစ်ပါ၏။

၁၉၉၁-ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလထုတ်
အမှတ် ၁၄၄၊ စစ်ပြန်မဂ္ဂဇင်း

ဝမ်းနည်းဖွယ်နေ့.

ကုသိုလ် ဥစ္စာ၊ ကျန်းခံသာ၍
ပညာ တန်ခိုး၊ တစ်မျိုးမျိုးမှ
အကျိုးမထွက်၊ ထိုနေ့တွက်
သက်သက် ဝမ်းနည်းဖွယ် ။

(အရှင်ဇနကာဘိဝံသ)

မာတိက မာတာ

ဤဝတ္ထုသည် မြတ်စွာဘုရား သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်
ကျောင်းတော်၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူစဉ်က မြတ်စွာဘုရား
ကိုယ်တော်တိုင် ဟောကြားတော်မူသော ဝတ္ထုဖြစ်သဖြင့်
ဤကမ္ဘာမြေအပြင်၌ တကယ်ပင် ဖြစ်ခဲ့သော ဝတ္ထု
ဖြစ်ပါ၏။

မြတ်စွာဘုရားပွင့်တော်မမူမီ ကာလကပင် မဇ္ဈိမ
ဒေသ၌ (၁) ကာသိ၊ (၂) ကောသလ၊ (၃) အင်္ဂါ၊
(၄) မဂဓ၊ (၅) ဝဇ္ဇီ၊ (၆) မလ္လ၊ (၇) စေတိယ၊ (၈) ဝံသ၊
(၉) ကုရ၊ (၁၀) ပဉ္စာလ၊ (၁၁) မစ္ဆ၊ (၁၂) သူရသေန၊
(၁၃) အဿက၊ (၁၄) အဝန္တီ၊ (၁၅) ဂန္ဓာရ၊ (၁၆)

ကမ္ဘောဇဟူ၍ တိုင်းကြီး ၁၆-တိုင်း ရှိခဲ့၏။ တိုင်းကြီး ၁၆တိုင်းအနက် ကောသလတိုင်းတွင် မာတိကဟူ၍ ရွာကြီး တစ်ရွာ ရှိ၏။ သိုရွာကြီး၏ ရွာစားကိုလည်း မာတိက ဟူ၍ပင် ခေါ်ကြ၏။ ရွာစား၏ မိခင်ကိုမူ ပါဠိဝေါဟာရ အားဖြင့် မာတိကမာတာ ဟူ၍ ခေါ်ကြ၏။

မာတိကရွာသည် တောင်ခြေ၌ ရှိ၏။ အလွန်လည်း စည်ကား၏။ သာယာလည်း သာယာ၏။ အိမ်ခြေလည်း ထူထပ်၏။ ထိုအချိန်တွင် ရဟန်းတော်ပေါင်း (၆၀)သည် သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်မှ ကြွလာတော်မူကြ ရာ ဆွမ်းခံချိန်၌ မာတိကရွာသို့ ဆွမ်းခံဝင်ရောက်ကြ၏။

ထိုရဟန်းတော်ပေါင်း (၆၀) သည် ဒေသစာရီ သဘောဖြင့် တရာ ဟောရန် လှည့်လည်ခရီးကြွချီခြင်းမျိုး မဟုတ်။ သူတို့သည် ပုထုဇဉ်မျှသာ ဖြစ်ကြသေး၏။ ဇေတဝန် ကျောင်းတော်၌ တရားအားထုတ်လျှင် မဂ်ဖိုလ်ကို ရနိုင်ရန် အခွင့်အလမ်း မရှိဟု ဆင်ခြင်ပြီး မြတ်စွာဘုရားထံမှ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို တောင်းကာ သင့်လျော်သော နေရာ၌ ရဟန် တရားကို ပွားများအားထုတ်ရန် စိတ်သဘောတူ တိုင်ပင်ပြီး သူတို့ ထွက်လာကြခြင်းဖြစ်၏။ မြတ်စွာဘုရား ကလည်း ခွင့်ပြုတော်မူလိုက်၏။ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကိုလည်း ပေးလိုက်၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုရဟန်း (၆၀)တို့၏ မဂ်ဖိုလ် ရနိုင်ရန် ဥပနိဿယကို မြင်တော်မူပြီး ဖြစ်၏။ ထိုရဟန်း (၆၀)တို့၏ ပါရမီနှင့်ဣန္ဒြေ အနုအရင့်ကိုလည်း သိပြီး ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုရဟန်း (၆၀) တို့အား အရဟတ္တဖိုလ်တိုင်အောင် ဆိုက်နိုင်သော ကမ္မဋ္ဌာန် တရားကို ဟောကြားတော်မူပြီး လွတ်လိုက်ခြင်း ဖြစ်၏။

ရဟန်း (၆၀)တို့သည် မာတိကရွာ၌ ဆွမ်းခံဝင်လာ သောအခါ ရွာစားမိခင် မာတိကမာတာသည် ထိုရဟန်း များကို ဖူးမြင်ရလေ၏။ မာတိကမာတာသည် မြတ်စွာ ဘုရား၏ တပည့်သာ ရဟန်းတော်များနှင့် ပတ်သက်၍ အစဉ်အလာ ခလေ့များကို အထိုက်အလျောက် ကြားဖူး၏။ ရဟန်းတော်များသည် ဝါဠိကာလ၌ တရားအားထုတ်ရန် အတွက် ဇေတဝန်ကျောင်းမှ ထွက်ခွာကာ မိမိတို့နှင့် သပ္ပာယ်ဖြစ်နိုင်မည့် ကျောင်းသခံမ်းများကို ရှာတတ်ကြ၏။ သပ္ပာယ်ဖြစ်မည့် ကျောင်းသခံမ်းတွေလျှင် ထိုကျောင်း သခံမ်းများ၌ ဝါကပ်ပြီး သီတင်းသုံးကြ၏။ ရဟန်းတရား များကိုလည်း ကြိုစားပမ်းစား ပွားများအားထုတ်ကြ၏။

ထိုသို့အားထုတ်ခြင်းဖြင့် ရဟန္တာဖြစ်သွားကြသူများ လည်း ရှိ၏။ အောက်မဂ် အောက်ဖိုလ် အဆင့်မျှသာ

ရကြသူများလည်း ရှိ၏။ သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍ မသိမြင်ဘဲ သာမန်ပုထုဇဉ်ဘဝဖြင့်ပင် ကာမာဝစရ ကုသိုလ် ကောင်းမှုများကိုသာ ရကြသူများလည်း ရှိ၏။

ရဟန်းတော် (၆၀) တို့ မာတိကရွာသို့ ဆွမ်းခံ ဝင်လာသောအခါ မာတိကမာတာက ရဟန်းတော် အားလုံးကို မိမိ၏အိမ်သို့ပင့်၍ ဆွမ်းကျွေးလေ၏။ ထို့နောက် “အရှင်ဘုရားတို့ မည်သည့်ဒေသသို့ ကြွတော် မူကြမည်နည်း” ဟု လျှောက်ထားလျှင် ရဟန်းတော်များ ကလည်း “မိမိတို့သည် ချမ်းသာစွာနေရအံ့သော ထိုထို အရပ်အရပ်သို့ ကြွကြမည်ဖြစ်ပါသည်” ဟု မာတိကမာတာ အား ပြန်လည်၍ ပြောကြားကြ၏။ ထိုအခါ မာတိကမာတာ က “ဤရဟန်းတို့သည် ဝါဆိုရန် ဝါဆိုကျောင်းကို ရှာကြသည်” ဟု ရိပ်စားမိပြီးလျှင် ဤသို့ ပြန်လည် လျှောက်ထားလိုက်၏။

“အရှင်ကောင်းတို့သည် ဤအရပ်၌ ဤဝါတွင်း သုံးလပတ်လုံး နေကြသည်ဖြစ်ပါအံ့၊ တပည့်တော်မ သည်လည်း သရဏဂုံ သုံးပါး ငါးပါးသီလတို့ကို ယူ၍ ဥပုသ်စောင့်သုံးခြင်းကို ပြုပါမည် ဘုရား”

ရဟန်းတော် အရှင်မြတ်တို့ကလည်း “ငါတို့သည် ဤ ဒါယိကာမကြီးကို အမှီပြု၍ ဆွမ်းမပင်ပန်းဘဲ သံသရာဝဋ် ဘဝညွတ်မှ လွတ်ထွက်အောင်ပြုခြင်းငှာ

စွမ်းနိုင်ပေလိမ့်မည်”ဟု သိမြင်တော်မူကြပြီ။ မာတိက
မာတာ လျှောက်ထားသည်အတိုင်း ဤစွာ၌ ဝါကပ်ရန်
သဘောတူကြ၏။ ထိုအခါ မာတိကမာတာသည်
ရဟန်းတော်(၆၀)တို့အတွက် ဝါကပ်ရန် ဝါဆိုကျောင် ကို
ဆောက်လုပ်လှူဒါန်း၏။

မာတိကမာတာသည် မြတ်စွာဘုရားနှင့် တပည့်
သား ရဟန်းတော်များအား များစွာ ကျေးဇူးတင်တတ်သူ
ဖြစ်၏။ မြတ်စွာဘုရားနှင့် တပည့်သား ရဟန်းတော်များ
ကြောင့်သာ မာတိကမာတာသည် သံသရာဝဲဂယက်၌
နစ်မြုပ်ခြင်း အန္တရာယ်မှ လွတ်မြောက်နိုင်ခဲ့၏။ ရှေးယခင်က
ဆိုလျှင် မာတိကမာတာသည် ကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ်ကို
ဗြဟ္မဏဝါဒအရ အနက်အဓိပ္ပာယ်အနေဖြင့် တစ်မျိုး
သိခဲ့၏။ တစ်မျိုး အဓိပ္ပာယ်ပေါက်ခဲ့၏။ အခြားသော
ဝါဒများအရလည်း ကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ်ကို တစ်မျိုး
သိခဲ့၏။ တစ်မျိုး အဓိပ္ပာယ်ပေါက်ခဲ့၏။

ထိုသို့ ကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ်ကို တစ်မျိုးသိခြင်း၊
တစ်မျိုးအဓိပ္ပာယ်ပေါက်ခြင်းမှာ ထိုထိုဝါဒရှင်များ၏
သွန်သင်ချက်အရ ဖြစ်ပါ၏။ သူတို့၏ ဝါဒအရသာ
လိုက်နာယုံကြည်ပြီး ကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ်ကို သတ်မှတ်ခဲ့
ပါလျှင် မာတိကမာတာသည် သံသရာဝင်အတွင်းမှ
လွတ်ကင်းရန် မဖြစ်နိုင်တော့။

ဗြာဟ္မဏဝါဒအရ ယဇ်ပူဇော်လျှင် ကုသိုလ်ဖြစ်၏။ အယုတ်ဆိုးအားဖြင့် သူတစ်ပါးအသက်ကိုပင် သတ်၍ စေတနာသဒ္ဓါတရားထက်ထက်ဖြင့် ယဇ်ပူဇော်ခြင်း ဖြစ်လျှင် သူတစ်ပါးအသက်ကို သတ်ခြင်းအတွက် အကုသိုလ်မဖြစ်၊ ကုသိုလ်သာဖြစ်သည်။ ယဇ်ပူဇော်ခြင်းအတွက်မဟုတ်ဘဲ အခြားအတွက် သတ်မှသာ အကုသိုလ်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုပါ၏။ ထိုအဆိုကို လိုက်နာယုံကြည်ပြီး မာတိကမာတာသည် ယဇ်ပူဇော်ခြင်းအတွက် သူတစ်ပါးအသက်ကို သတ်ခဲ့ပါလျှင် အမှန်တကယ်အားဖြင့် ကုသိုလ်မရဘဲ အကုသိုလ်သာ ရပေမည်။

ထိုအခါ ကောင်းရာမွန်ရာ သုဂတိဘဝကို မရဘဲ ဆိုးရာယုတ်ရာ ဒုဂ္ဂတိဘဝကိုသာ ရပေမည်။ ဇာတိသရဏတော ဘယံ-ဟူသည့်နှင့်အညီ ကိုးကွယ်ရာမှ ဘေးဖြစ်ပေတော့မည်။ ဤအန္တရာယ်မှ မာတိကမာတာသည် သီသိကလေး လွတ်မြောက်ခဲ့၏။ ထိုသို့ လွတ်မြောက်ခြင်းမှာ မြတ်စွာဘုရားနှင့် တပည့်သား ရဟန်းတော်များကြောင့် ဖြစ်၏။

အမှန်အားဖြင့် ဤကျေးဇူးသည် မာတိကမာတာအတွက် အလွန်ကြီးမားသော ကျေးဇူးဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မာတိကမာတာသည် ဤကျေးဇူးကို ဆပ်ရန် အမြဲတမ်း

အာရုံပြုလျက်ရှိလေရာ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သာ
ရဟန်းတော်(၆၀)ကို ဖူးမြင်ရလျှင် ဖူးမြင်ရချင် မိမိ၏
အိမ်သို့ပင့်၍ ဆွမ်းကပ်၏။ ဝါဆိုကျောင်းများကို ဆောက်၍
လှူဒါန်း၏။ ဤသည်မှာ မာတိကမာတာ အနေဖြင့်
တတ်နိုင်သလောက် ကျေးဇူးဆပ်ခြင်း ဖြစ်၏။

ထို့အပြင် တိတ္ထိများ၏ ဝါဒအရ တပအကျင့်ကို
ပြင်းထန်စွာ ကျင့်ကြသော တိတ္ထိတို့အာ လှူဒါန်းလျှင်
လည်းကောင်း ၊ တိတ္ထိတို့ ဟောကြာသည်အတိုင်း
တပအကျင့်ကို ကျင့်ကြလျှင် လည်းကောင်း ကောင်းမှု
ကုသိုလ်ဖြစ်၏။ ဤသို့လည်း ဆိုကြပြန်၏။ ဤအဆို
အတိုင်း ဒါနပြုလျှင် ဖြစ်စေ၊ တပကို ကျင့်လျှင် ဖြစ်စေ၊
ကောင်းမှု ကုသိုလ်ဖြစ်ချင်မှ ဖြစ်၏။ သဲထဲ ရေသွန်
သဘောမျိုးလည်း ဖြစ်နိုင်၏။

အကယ်၍ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအမြင် လွှမ်းမိုးနေပါက ကုသိုလ်
ကောင်းမှု မဖြစ်သည့်အပြင် မနောက မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအရ
အကုသိုလ်ပင် ဖြစ်သေး၏။ အကုသိုလ်ဖြစ်လျှင် မကောင်း
သော အကျိုးကို ရမည်မှာ သေချာ၏။ မာတိကမာတာသည်
မြတ်စွာဘုရားနှင့် တပည့်သာ ရဟန်းတော်များကြောင့်
ဤတိတ္ထိဝါဒအန္တရာယ်မှ လွတ်မြောက်ခဲ့၏။

မာတိကမာတာတို့ခေတ်က ဝါဒများသည် များပြားလှ၏။ ဝါဒရှင်များအားလုံးကပင် သူတို့၏ ဝါဒအတိုင်း လိုက်နာကျင့်သုံးပါက နတ်ရွာသုဂတိသို့ ရောက်၏။ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ရ၏-ဟူ၍ ဆိုကြသည်ချည်းဖြစ်၏။ မာတိကမာတာတို့သည်လည်း အထိုက်အလျောက် ကြွယ်ဝသူများ ဖြစ်ကြ၏။ စေတနာနှင့် သဒ္ဓါတရားထက်သန်ကြသူများလည်း ဖြစ်ကြ၏။

ထို့ကြောင့် မာတိကမာတာသည် သူတော်ကောင်းဟူ၍ သတ်မှတ်ခြင်း ခံရသူများအား လှူလို၏။ သူတို့ဟောကြားသည့်အတိုင်း တရားဓမ္မများကို ကျင့်ကြံလို၏။ ဤသည်မှာ မာတိကမာတာ၏ ပင်ကိုယ်စရိုက်ဖြစ်၏။ ပဋိသန္ဓေညဉ့် ဖြစ်၏။

ဤလောက၌ မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူလာသော အခါရောက်မှသာ ဒါနဆိုတိုင်း ကောင်းသည်မဟုတ်၊ ဒါနတွင်လည်း တူရုနှစ်ဖက် ရှိ၏။ မှားသော တူရုနှင့် မှန်သော တူရု။ သီလဆိုတိုင်းလည်း ကောင်းသည်မဟုတ်၊ သီလတွင်လည်း တူရုနှစ်ဖက်ရှိ၏။ မှားသော တူရုနှင့် မှန်သော တူရု။ ဘာဝနာဆိုတိုင်းလည်း ကောင်းသည် မဟုတ်။ ဘာဝနာတွင်လည်း တူရုနှစ်ဖက်ရှိ၏။ မှားသော တူရုနှင့် မှန်သော တူရု။

မှားသော တူရုကို မိစ္ဆာပဋိဒါ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊
ဝဋ္ဋသီသဟူ၍ လည်းကောင်း နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ္တအဋ္ဌကထာ
ပဋိပဒါသုတ်၌ ဆို၏။ မှန်သော တူရုကိုမူ သမ္မာပဋိပဒါဟူ၍
လည်းကောင်း၊ ဝိဝဋ္ဋသီသဟူ၍ လည်းကောင်း ထိုသုတ်၌ပင်
ဆို၏။

မိစ္ဆာပဋိပဒါကို မှားသောအကျင့်ဟူ၍လည်းကောင်း၊
သမ္မာပဋိပဒါကို မှန်သောအကျင့် ဟူ၍လည်းကောင်း၊
ဝဋ္ဋသီသကို ဝဋ်ဆင်းရဲသို့ ဦးလှည့်ခြင်းဟူ၍ လည်းကောင်း၊
ဝိဝဋ္ဋသီသကို ဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့
ဦးလှည့်ခြင်းဟူ၍ လည်းကောင်း အကြမ်းအားဖြင့် မြန်မာ
ပြန်ဆိုနိုင်၏။ ဤသဘောများကို မာတိကမာတာသည်
မြတ်စွာဘုရားနှင့် တပည့်သာ ရဟန်းတော်များကြောင့်
သိလာရ၏။

ပုထုဇဉ် ဟူသည် ပုထုဇဉ်စိတ်ပင် ရှိ၏။ ပုထုဇဉ်စိတ်
ဟူသည်မှာလည်း ကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ်ပင် ဖြစ်၏။
ထို့ကြောင့် ပုထုဇဉ်များအနေဖြင့် အကုသိုလ်ကိုလည်း
လုပ်မိ၏။

ဤသို့လုပ်မိခြင်းမှာ ပုထုဇဉ်တို့၏ သဘာဝ
အတိုင်း ရှောင်လွှဲမရနိုင်၍ လုပ်မိခြင်းလည်း ဖြစ်နိုင်၏။
တမင်တကာ လုပ်ခြင်းလည်း ဖြစ်နိုင်၏။ သို့ရာတွင်
မြတ်စွာဘုရားနှင့် တပည့်သာ ရဟန်းတော်များ၏

အဆုံးအမကို ရယူနာကြားရသော အချိန်မှစ၍ အကုသိုလ်
ကိုလည်း အကုသိုလ်မှန်း သိ၏။ အကုသိုလ်တွင်လည်း
တူရုနှစ်ဖက် ရှိမှန်းကို သိ၏။ ကုသိုလ်ကိုလည်း ကုသိုလ်မှန်း
သိ၏။ ကုသိုလ်တွင်လည်း တူရုနှစ်ဖက် ရှိမှန်းကို သိ၏။

ဤသို့သိခြင်းကို စိတ္တာနုပဿနာအရ ယထာဘူတ
ဉာဏ် ဟူ၍ ဆိုရ၏။ ယထာဘူတဉာဏ်ဟူသည် သမ္မာဒိဋ္ဌိ
ပင် ဖြစ်၏။ ဤသဘောကို မာတိကမာတာသည် သိလာ
လေ၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်ကို မနာကြားရမီ
ရှေးယခင်က ဆိုလျှင် မာတိကမာတာသည် အကုသိုလ်
ကိုလည်း ကုသိုလ်ထင်ခဲ့၏။ ကုသိုလ်ကိုလည်း အကုသိုလ်
ထင်ခဲ့၏။

ဤသို့ ထင်မိခြင်းမှာ ဗြာဟ္မဏများနှင့် တိတ္ထိယ
များ၏ မှားယွင်းသော သွန်သင်ချက်ကြောင့် ဖြစ်၏။
အမှန်အားဖြင့် ဤသို့ ထင်မိခြင်း၊ ဤသို့ မှတ်ယူမိခြင်းကို
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဟူ၍ ဆိုရ၏။

ကုသိုလ်ကံကို လုပ်သည်ဖြစ်စေ၊ အကုသိုလ်ကံကို
လုပ်သည်ဖြစ်စေ၊ ကံသက်သက်ကိုချည်း တွက်၍မရ။
ယင်းကံ၏ တူရုကိုပါ ထည့်၍ တွက်ရ၏။ မိမိ၏
အတ္တအကျိုးစီးပွားအတွက် လုပ်လျှင် မှားသော တူရုဟူ၍
ဆိုရ၏။ လောက၏ အကျိုးစီးပွားအတွက် ဖြစ်စေ၊

ဤလောက၌ အဓမ္မဝါဒ မလွှမ်းမိုးဘဲ ဓမ္မဝါဒ လွှမ်းမိုးနိုင်စေရန် အတွက်ဖြစ်စေ လုပ်ပါက မှန်သော တူရုဟူ၍ ဆိုရ၏။ မှန်သောတူရုဟူသည် ပါရမီသဘောကို ဆောင်၏။ ဇာတ်တော်များ၌ ပါရမီဖြည့်နေကြသော ထိုထိုအလောင်းတော်များသည် တိရစ္ဆာန်များဖြစ်ကြသည်ကို တွေ့ရ၏။

တိရစ္ဆာန် ဖြစ်သည်ဆိုကတည်းက ထိုထိုအလောင်းတော်များသည် အကုသိုလ်ကို လုပ်ခဲ့ကြ၍ ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှာ၏။ သို့ရာတွင် ထိုထို အလောင်းတော်ကြီးများသည် ဖြစ်လေရာ ဘဝတိုင်း ဘဝတိုင်း၌ အောက်တန်စား အနေဖြင့် ဖြစ်ကြသည် မဟုတ်။ ၊ ငှက်ဖြစ်လျှင်လည်း ငှက်မင်း၊ မျောက်ဖြစ်လျှင်လည်း မျောက်မင်း စသည်ဖြင့် အထက်တန်စား အနေဖြင့်သာ ဖြစ်ကြရ၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းမှာ ပါရမီသဘောကြောင့် ဖြစ်ကြရခြင်း ဖြစ်၏။ အထက်တန်စား အနေဖြင့်သာ ဖြစ်ကြရ၏။

ဤသဘောကိုလည်း မာတိကမာတာ သိ၏။

ဤလောက၌ ကုသိုလ်ကို လုပ်သည်ပင် ဆိုစေဦး၊ ‘ဒါ ငါလုပ်တာ’ ဟူသော နှလုံးသွင်းဖြင့် ၊ လုပ်လျှင် မာနဖြင့် စွဲသော အတ္တအတွက် လုပ်ရာရောက်၏။ ‘ဒါ ငါကောင်စားဖို့အတွက်လုပ်တာ’ ဟူသော နှလုံးသွင်းဖြင့်

လုပ်လျှင် တဏှာဖြင့်စွဲသော အတ္တအတွက် လုပ်ရာ ရောက်၏။

‘ငါ့အလုပ်သည်သာ သစ္စာ၊ အခြားသူများ၏ အလုပ်သည် မိစ္ဆာ၊ ငါ့အယူသည်သာ အမှန်၊ အခြားသူ များ၏ အယူသည် အမှားဟူသော နှလုံးသွင်းဖြင့် လုပ်လျှင် ဒိဋ္ဌိဖြင့်စွဲသော အတ္တအတွက် လုပ်ရာရောက်၏။’

အမှန်အားဖြင့် အတ္တသည် တဏှာဖြင့် စွဲသော အတ္တ၊ မာနဖြင့် စွဲသော အတ္တ၊ ဒိဋ္ဌိဖြင့်စွဲသော အတ္တဟူ၍ (၃)မျိုး ရှိရာ မည်သည့်အတ္တစွဲဖြင့် လုပ်လုပ် အတ္တအတွက် လုပ်ခြင်းမှန်သမျှသည် တူရူအနေဖြင့် မကောင်း၊ ယင်းတူရူ မျိုးကို မိစ္ဆာပဋိပဒါ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဝဋ္ဋသီသ ဟူ၍ လည်းကောင်း ဆိုရ၏။ အကယ်၍ အကုသိုလ်ကို အတ္တ အတွက် လုပ်လျှင်မူ အထူးပြောစရာ မလိုတော့။ ကံအနေ ဖြင့်လည်း မကောင်း၊ တူရူအနေဖြင့်လည်း မကောင်း၊ ထို့ကြောင့် ‘ဘူးလေးရာ ဖရံဆင့်’ ဆိုဘိသကဲ့သို့ နှစ်မျိုးလုံး မကောင်းလျှင် ဒုဂ္ဂတိ အကျိုးစစ်စစ်သာ ဖြစ်လေ၏။

အကယ်၍ မိမိ၏ အမျိုးသားများအတွက်ဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံတော်အတွက် ဖြစ်စေ၊ လောက၌ ဓမ္မဝါဒ ထွန်းကားရေး အတွက် ဖြစ်စေ မလွဲသာ မရှောင်သာ မိမိ၏ ကိုယ်ကျိုးကို စွန့်၍ အနစ်နာခံပြီး စတေးသည့် သဘောဖြင့် အကုသိုလ်ကို လုပ်သည်ဆိုပါက ကံအနေဖြင့် မကောင်းသော်လည်း

နှလုံးသွင်းအနေဖြင့် အတ္တကို စွန့်ရာရောက်သောကြောင့် တူရူအနေဖြင့် ကောင်း၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတူရူမျိုးကို သမ္မာပဋိပဒါဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဝိဝဋ္ဌသီသ ဟူ၍ လည်းကောင်း ဆိုရ၏။

အမှန်အားဖြင့် ထိုတူရူမျိုးကား အလောင်းတော် ကြီးများ ကျင့်သုံးသည့် တူရူဖြစ်၏။ ယင်းတူရူသည် ပါရမီမြောက်သော တူရူဖြစ်၏။ ဤသဘောကိုလည်း မာတိကမာတာ သိ၏။ ထိုသို့ သိခြင်းမှာ မြတ်စွာဘုရားနှင့် တပည့်သား ရဟန်းတော်များကြောင့် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မာတိကမာတာသည် မြတ်စွာဘုရားနှင့် တပည့်သား ရဟန်းတော်များအား ကျေးဇူးတင်မဆုံး ဖြစ်ရခြင်း ဖြစ်လေ၏။

ရဟန်းတော် (၆၀) သည် မာတိကမာတာ ဆောက်လုပ် လှူဒါန်းသော ဝါဆိုကျောင်း၌ ထိုနှစ်အတွက် ဝါကပ်၏။ ရဟန်းတရားကို ကြိုးစားပမ်းစား အာ ထုတ်၏။ ထိုသို့ တရားအားထုတ်ခြင်းသည် လောက လူအပေါင်းအား သံသရာဝဋ်ဒုက္ခမှ စွမ်းနိုင်သမျှ ကယံတင်ရန် အားထုတ်ခြင်း ဖြစ်၏။ မိမိတို့၏ အကျိုးစီးပွားအတွက်သာ ရည်ရွယ်၍ တရားအားထုတ်ခြင်း မဟုတ်။

ရေနစ်သူများအား ကယံတင်နိုင်ရန် ရှေးဦးစွာ မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ရေကူးအတတ် ကို တတ်မြောက်အောင်

သင်ယူသည် သဘောမျိုးဖြစ်၏။ ဤသည်ကိုပင် ပါရမီဟူ၍ ဆိုရ၏။ ပါရမီဟူသည်မှာ မည်သည့်လုပ်ငန်းကို လုပ်လုပ် အများ၏ အကျိုးစီးပွားအတွက် ရည်သန်၍ လုပ်ခြင်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုသို့သော နှလုံးသွင်းဖြင့် လုပ်ခြင်းကို မြင့်မြတ်သူတို့၏ လုပ်ခြင်းဟူ၍ ဆိုရ၏။

ရဟန်းတော်ပေါင်း (၆၀)တို့သည် တရားအားထုတ် ကြသောအခါ တစ်စုတစ်ပေါင်းတည်း အားထုတ်ကြသည် မဟုတ်။ တစ်ပါးစီ တစ်ပါးစီ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ ကပ်၍ အားထုတ်ကြခြင်း ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ကိစ္စရှိသောအခါ စုဝေးနိုင်ရန် ကျောင်း၏ အလယ်ဗဟို၌ ခေါင်းလောင်းကို ထား၏။ တစ်စုတစ်ခုသော ကိစ္စရှိလျှင် ဖြစ်စေ၊ နာမကျန် ရှိလျှင်ဖြစ်စေ ခေါင်းလောင်းကို ထို ရ၏။

ခေါင်းလောင်းသံ ကြားလျှင် ရဟန်းတော်များ အားလုံး မိမိတို့၏ နေရာမှ လာရောက်စုဝေး၍ တိုင်ပင် ဆွေးနွေးပြီး ဖြစ်ပေါ်လာသော ပြဿနာကို ဖြေရှင်း၏။ ထိုအခါ ရဟန်းတော်များအားလုံး စုဝေးမိ၏။ ထို့အပြင် ညဉ့်ချမ်းအခါ မထေရ်ကြီး၏ ဩဝါဒကို ခံယူသည်အခါ ဖြစ်စေ၊ နနက်ပိုင်း ဆွမ်းခံကြွသော အခါဖြစ်စေ၊ ရဟန်းတော် (၆၀)တို့သည် တပေါင်းတည်းရှိကြ၏။

အခြားအချိန်များ၌မူ ကိုယ်တရားကို ကိုယ်အာထုတ်ကာ တစ်ပါးစီသာ ရှိကြ၏။

တစ်နေ့တွင် မာတိကမာတာသည် ဆီးထောပတ်၊ တင်လဲ စသည်တို့ကို ယူ၍ ညဉ့်ချမ်းအခါ ကျောင်းသို့ သွား၏။ ကျောင်း၌ ရဟန်းတစ်ပါးကိုမျှ မတွေ့။ ထိုအခါ ကျောင်း၏အလယ်၌ရှိသော ခေါင်လောင်းကို ထိုလိုက်၏။ ခေါင်လောင်းသံကြားမှသာ ရဟန်းများသည် တစ်ခုတစ်ခုသော အရပ်မှ တစ်ပါးစီ တစ်ပါးစီသာ ကြွလာကြ၏။ နှစ်ဦးသော ရဟန်းသည် တစ်ကြောင်းတည်းသောခရီးဖြင့် ကြွလာခြင်း ဟူ၍ မရှိ။

ဤသည်ကို မြင်လျှင် မာတိကမာတာက “အရှင်ကောင်းတို့သည် အချင်းချင်း ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွား ငြင်းခုံမှု ပြုကြပါလော”ဟု မေလေ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းတို့ကလည်း “ညဉ့်ချမ်းအခါ မထေရ်ကြီး၏ သြဝါဒကို ခံယူသောအခါ၊ နံနက်ဆွမ်းခံသော သောအခါ၊ အကြောင်းကိစ္စရှိ၍ တစ်ဦးတစ်ယောက်က ခေါင်လောင်းထိုးသဖြင့် ခေါင်လောင်းသံကြားသော အခါတို့၌သာ အာလု တစ်ခုတစ်ပေါင်းတည်း ရှိကြ၏။ ကျန်အချိန်များ၌မူ တစ်ခုတစ်ခုအရပ်၌ တစ်ပါးစီသာရှိ၍ တရားအာထုတ်ကြ၏။ နှစ်ပါးအတူနေ၍ တရားအာထုတ်ခြင်းပင် မရှိ”ဟူ၍ ပြန်ကြားပြောဆို၏။

ထိုအခါ မာတိကမာတာသည် ရဟန်းတရားကို လှပုဂ္ဂိုလ်များအနေဖြင့်လည်း အားထုတ်၍ ရနိုင် မရနိုင် မေးလျှောက်ရာ ရနိုင်ကြောင်း သိရသဖြင့် ရဟန်း တော်များ သင်ကြား ပြသပေးသည့် အတိုင်း (၃၂)ကောဠာသ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်လေ၏။ မာတိကမာတာသည် အနာဂါမိမဂ်ကို ရ၏။ ပဋိသမ္ဘိဒါ လေးပါးကိုလည်း ရ၏။ အဘိညာဉ်(၆)ပါးကိုလည်း ရ၏။ ထိုအခါ မာတိကမာတာသည် ရဟန်းတော် (၆၀)တို့၏ အခြေ အနေကို ကြည့်လေရာ ရဟန်း(၆၀)လုံးပင် ပုထုဇဉ်အဆင့် ဌိသာ ရှိသေးကြောင်း သိရှိရ၏။

မာတိကမာတာသည် ရဟန်း (၆၀) တို့အား အရဟတ္တဖိုလ် ရောက်နိုင်ရန် ဥပနိဿယ ရှိ မရှိကို ကြည့်ပြန်ရာ ရဟန်း(၆၀)လုံး ရဟန္တာ ဖြစ်နိုင်ကြောင်း တွေ့ရှိရပြန်၏။ သို့ရာတွင် ထိုရဟန်းတော်ပေါင်း (၆၀) တို့အတွက် ရဟန္တာဖြစ်နိုင်ရန် ဥပနိဿယပစ္စည်းနှင့် ပတ်သက်၍ ကျောင်းသင်ခန်းလည်း သပ္ပာယ်ဖြစ်၏။ ရာသီဥတုလည်း သပ္ပာယ်ဖြစ်၏။ ပုဂ္ဂိုလ်အချင်းချင်းလည်း သပ္ပာယ်ဖြစ်၏။ အစာအာဟာရအနေဖြင့်မူ သပ္ပာယ် မဖြစ်ချေ။ ထို့ကြောင့် ရဟန်းတော် (၆၀) တို့သည် အရဟတ္တဖိုလ်ကို မရခြင်း ဖြစ်၏။ ဤချွတ်ယွင်းချက်ကို မာတိကမာတာသည် မြင်လေ ။

ထို့နောက် မာတိကမာတာသည် ရဟန်းတော်(၆၀) တို့နှင့် လျှောက်ပတ်သော ဆွမ်းဘောဇဉ် အာဟာရများကို စီစဉ်၏။ အိမ်သို့ ဆွမ်းစားပင့်၏။ ရဟန်းတော်များ အားလုံးသည် မိမိတို့နှင့် လျှောက်ပတ်သော ဆွမ်းဘောဇဉ် ကို သုံးဆောင်ရလေလျှင် တည်ကြည်သော စိတ်သည် ဖြစ်၏။ တည်ကြည်သောစိတ်ဖြင့် ဝိပဿနာကို ပွားလေ သော် ရဟန်းတော်(၆၀)လုံးပင် ပဋိသမ္ဘိဒါ လေးပါးနှင့်တကွ အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြု၍ ရဟန္တာဖြစ်ကြလေ၏။

ဝါကျွတ်သောအခါ ရဟန္တာ(၆၀)တို့သည် မာတိက မာတာအား ပန်ကြား၍ သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်း တော်သို့ မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်ရန် သွားကြလေ၏။ မြတ်စွာဘုရားထတော်သို့ ရောက်သောအခါ မြတ်စွာဘုရား ၏ မေးမြန်းချက်အရ မာတိကမာတာ၏ လျှောက်ပတ်သော ဆွမ်းဘောဇဉ် အာဟာရကို မှီဝဲရသဖြင့် အာလုံးပင် ပဋိသမ္ဘိဒါ လေးပါးနှင့်တကွ အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက် ပြုနိုင်ခဲ့ကြပါကြောင်းဖြင့် မာတိကမာတာ၏ ကျေးဇူးများကို ဖော်ပြ၍ ရဟန္တာ (၆၀) တို့က မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ထားကြလေ၏။

၁၉၉၂-ခုနှစ်၊ မတ်လထုတ်
အမှတ်-၁၆၀၊ စစ်ပြန်မဂ္ဂဇင်း

ဒီပါစိုးစာပေ

လှိုင် ကုသိုလ်

ကုသိုလ်ကြောင့်
လူဖြစ်လာရသည်ဖြစ်၍
လှိုင် ကုသိုလ်
ကုသိုလ်နှင့် လူသည်
ခွဲခွာ၍ မရချေ။
ကုသိုလ်လမ်း
ပျောက်ကွယ်သွားသည်နှင့်
လူသည်
လူ့လမ်းကြောင်းပေါ်မှ
ဖယ်ခွာသွားရမည် ဖြစ်သည်။

(တိပိဋကဓရ ယောဆရာတော်)

မာတိကမာတာ (၂)

ရဟန္တာ (၆၀) တို့သည် မာတိကမာတာ၏ ဂုဏ်ကျေ ဇူ နှင့် ပတ်သက်၍ မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက် ထာ ကြသော အချိန်တွင် ဇေတဝန်ကျောင် တော်၌ ပုထုဇဉ် ရဟန်း တစ်ပါး သည် သင်္ဃလျော်လျှောက်ပတ်ရာ နေရာ၌ ရှိ၏။ ထိုရဟန်း သည်လည်း ရဟန္တာ(၆၀)တို့ နည်း တူ မာတိက မာတာကို အမှီပြု၍ ရဟန္တာဖြစ်အောင် တရာ အာ ထုတ် လို၏။ ထို ရဟန်း သည်လည်း ရဟန္တာတို့ နည်း တူ အညတရ အနေဖြင့်ပင် သာသနာတော် မှတ်တမ်း ၌

ဒီပါစိုးစာပေ

မှတ်တမ်း တင်ခံရသူဖြစ်၏။ အညတရအနေဖြင့် မှတ်တမ်း တင်ခံရသော်လည်း ထိုရဟန်းသည် အဘိညာဉ်(၆)ပါးနှင့် သမာပတ် (၈)ပါးတို့ဖြင့် အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက် ပြုသွားတော်မူသော ရဟန္တာတစ်ပါး ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ထိုရဟန်းသည် သာသနာတော်၏ အကျိုးစီးပွား အတွက် ဆောင်ရွက်ရာ၌ လုပ်ငန်းအနေဖြင့် ဆိုရလျှင် အညတရ မဟုတ်။ သို့ရာတွင် ထင်ပေါ်ကျော် ကြားမှုအနေဖြင့် ဆိုရလျှင်မူ အညတရမှ တကယ့်ကို အညတရ ဖြစ်၏။ သာသနာတော်သမိုင်း၌ အစဉ်အဆက် ကြည်ညိုခွင့်ရလေအောင် မိမိ၏ အမည်ကိုမျှပင် ထုတ်ဖော်၍ မပြောပြသူ ဖြစ်ပါ၏။ ဤသည်ကိုပင် ‘အပ္ပိစ္ဆ’ဟူ၍ ဆိုရ၏။ ‘အပ္ပိစ္ဆ’၏ အနက်မှာ အလိုနည် ခြင်းဖြစ်၏။

အမှန်အားဖြင့် အလိုနည် လေလေ၊ မိမိ၏ လုပ်ငန်း ကို ဆောင်ရွက်ရာ၌ လောဘကို သတ်နိုင်လေလေ ဖြစ်ပါ၏။ လောဘကို အောင်နိုင်သည်နှင့်အမျှ လောကကို အောင်နိုင်၏။ လောဘကို အောင်နိုင်ခြင်းဟူသည်မှာ သမုဒယသစ္စာကို ပယ်သတ်နိုင်ခြင်း ဖြစ်၏။ သမုဒယ သစ္စာကို ပယ်သတ် နိုင်ခြင်းသည် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက် ပြုခြင်းဖြစ်၏။ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းသည် လောကကို အောင်နိုင်ခြင်း ဖြစ်၏။

အမှန်အားဖြင့် အညတရ၏ ‘အရသာ’သည် နှစ်သက်ဖွယ် ဖြစ်၏။ နှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်သော်လည်း နှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်ကြောင်း အသိအမှတ်ပြုသူ နည်းပါးလှ၏။ ထို့ကြောင့် လုပ်ငန်းတစ်ခုကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် ထင်ပေါ် ချင်သူက များကြခြင်း ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် လုပ်ငန်းတစ်ခုကို ဆောင်ရွက်ရာ၌ မိမိ၏ ဆောင်ရွက်ချက်ကို အသိမပေးဘဲ နောက်ကွယ်မှနေပြီး ကျိတ်၍ တိတ်တိတ်ပုန် ဆောင်ရွက် လိုသူ များသည်နှင့်အမျှ ထိုလုပ်ငန်းသည် အောင်မြင်မှု ကြီးမားပါ၏။

အမှန်အတိုင်း ဆိုရလျှင် ယနေ့တိုင်အောင် သာသနာတော် သန့်ရှင်းတည်တံ့ ပြန့်ပွားနေခြင်းသည် အညတရ ရဟန္တာများနှင့် အညတရ ဖြစ်တော်မူသော သီလဝန္တပုထုဇဉ် ရဟန်းတော်များ၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးတော်တို့ အပေါ်၌ များစွာပင် အမှီပြုလေ၏။

‘နည်းနည်းအမည်ခံ၊ များများအလုပ်လုပ်’ ဟူသော ခံယူချက်ကို ထိုရဟန်းသည် ကျေနပ်သူဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သာသနာတော်သမိုင်း၌ မိမိ၏အမည်ကိုမျှပင် လုံးဝ ခံယူခြင်းမရှိဘဲ ‘ဆဋ္ဌာဘိည ရဟန္တာ’ အဖြစ်သို့ ရောက် အောင် အညတရအမည်ဖြင့် အလုပ်ကို လုပ်ခဲ့သူဖြစ်၏။ ထိုကဲ့သို့အလုပ်ကို လုပ်ခဲ့ခြင်းမှာ သာသနာတော်၏ အကျိုးစီးပွားအတွက် ဖြစ်၏။ သာသနာတော်၏ အကျိုး

စီ ပွားအတွက် ဟုသည်မှာလည်း လောက၏ အကျိုး စီ ပွား
အတွက်ပင် ဖြစ်၏။

အမှန်အာ ဖြင့် ကိလေသာ အညစ်အကြေး ကုန်ခန်
ပြီ သော ရဟန္တာတို့၏ သက်ဆုံးတိုင် ဆောင်ရွက်မှု
မှန်သမျှတို့သည် လောက၏ အစီအပွား အတွက်သာ
ဖြစ်၏။ သူ၏ အစီအပွားအတွက် မဟုတ်။ သူ၏
အစီအပွားသည် ကိလေသာ အာသဝေါကုန်ခမ်း စဉ်ကပင်
ပြီ စီ ခဲ့ပြီ ဖြစ်၏။ ပြည်စုခဲ့ပြီ ဖြစ်လေ၏။

ထိုအပြင် အညတရ ရဟန်း သည် လောက၏
အကျိုးစီ ပွားကို အချိန်မဆွဲဘဲ ကျရာနေရာမှ ကျရာ
တာဝန်ဖြင့် မြန်မြန်ဆန်ဆန် ဆောင်ရွက်လိုပါက ထင်ပေါ်
ကျော်ကြားမှု၌ မတွယ်တာကြရန် မိမိအနေဖြင့် လောကအာ
စံနမူ ပြလိုသော ဆန္ဒလည်း ရှိ၏။ ထင်ပေါ်ကျော်ကြားခြင်း
ဟူသည်မှာ တကယ်တော့ မာရ်နတ်၏ ပထမ တပ်မကြီးနှင့်
တိုက်ရခြင်း ဖြစ်၏။ အန္တရာယ်ကြီး ၏။ ထိုသို့ တိုက်ရာတွင်
မိမိက အနိုင်ရချင်တိုင်း ရနိုင်သည် မဟုတ်။ လောကက
အကူအပံ့ ပေး မှသာ ရနိုင်ခြင်း ဖြစ်၏။

ထိုအပြင် လောကက အကူအပံ့ ပေး နိုင်အောင်
ရှေ့ဆုတောင်း ကောင်း မှုရှိဖို့ လည်းလို၏။ ပစ္စက္ခ ကြို့ စာ မှ
လည်း လို၏။ မိမိရာ ဥပနိဿယ ကောင်း ရှိဖို့ လည်း

လို၏။ ဆောင်ရွက်ပိုင်ခွင့်ရှိရာ နေရာဖြစ်ဖို့လည်း လို၏။ ဤအင်္ဂါလေးရပ်နှင့် ပြည့်စုံမှ ဖြစ်၏။ ဤအင်္ဂါလေးရပ် ပြည့်စုံမှုကို စတုစက္ကသမ္ပတ္တိစက် လေးပါးနှင့် ပြည့်စုံမှုဟူ၍ ဆိုရ၏။

အညတရ ရဟန်းသည် လောက၏ အကျိုးစီးပွားကို ဖြစ်နိုင်သမျှ အမြန်ဆုံး ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ထင်ပေါ်ကျော်ကြားမှု၌ ဆန္ဒမပြုဘဲ အညတရအနေဖြင့်ပင် ကျေနပ်ပြီး အညတရအနေဖြင့်ပင် တရားထူးရကာ အညတရအနေဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူသွားခြင်း ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် လူ့ဘဝ တစ်သက်လျာဟူသည်မှာ သံသရာ သက်တမ်းနှင့် နှိုင်းစာလိုက်လျှင် သမုဒ္ဒရာရေမျက်နှာထက် ခဏတက်သည့် ရေပွက်ပမာမျှသာ ရှိပါ၏။ တိတိကျကျ ဆိုရလျှင် လူ့ဘဝသက်တမ်းသည် ရေပွက်ပမာမျှ လောက်ပင် ကြာလိုက်သည် မဟုတ်။

ဤသဘောကို အညတရ ရဟန်းသည် ကောင်းစွာ သဘောပေါက်၏။

ထို့ကြောင့် မာတိကရွာကိုသွားကာ မာတိကမာတာ ကို အမှီပြု၍ တရားအားထုတ်လိုခြင်း ဖြစ်၏။ မြန်မြန် ရဟန်းကိစ္စပြီးမှ မိမိ၏ အကျိုးမပါဝင်တော့ဘဲ မြန်မြန် လောက၏အစီးအပွား သက်သက်ကိုသာ ဆောင်ရွက်

နိုင်မည် မဟုတ်ပါလား။ ထို့ကြောင့် အညတရ ရဟန်းသည်
မြတ်စွာဘုရားအာ လျှောက်ထား ပြီ မြတ်စွာဘုရား
ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် မာတိကရွာသို့ သွား ရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်၏။

ထိုနောက် အညတရ ရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရား
အာ အကျိုးဒုက္ခကြောင့်ကို သွား ရောက် လျှောက်ထား၏။
မြတ်စွာဘုရားသည် အညတရ ရဟန်း ၏ ဣန္ဒြေအနု
အရင့်ကို ကြည့်ပြီး အညတရ ရဟန်း၏ စရိုက်နှင့်
လျော်ညီသော ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုပေး၍ ခွင့်ပြုလိုက်၏။ အညတရ
ရဟန်းသည် မာတိကရွာသို့ တရား အားထုတ်ရန်
သွား လေ၏။

အညတရ ရဟန်းသည် မာတိကရွာသို့ ရောက်၏။
မိမိ သတင် သုံ မည် ကမ္မဋ္ဌာန် ကျောင်းကို ကြည့်၏။
ကမ္မဋ္ဌာန်ကျောင်း၌ သီတင် သုံးသည့် ရဟန်းမရှိသဖြင့်
အမှိုက်သရိုက်များသည် စုပုံလျက် ရှိ၏။ အညတရ
ရဟန်းကလည်း ခရီးပန်း လာသဖြင့် ကျောင်းကို သုတ်သင်
နိုင်ခြင်း မရှိဘဲ ဖြစ်သလို သီတင် သုံးရ၏။ ထိုနောက်
ကျောင်းကို သုတ်သင်မည့်သူကို မာတိကမာတာ လွတ်ပေး
လျှင် ကောင် လေစွ ဟူ၍ အညတရ ရဟန်း က စိတ်ဖြင့်
တောင့်တလိုက်၏။ သို့တောင့်တချက်ကို မာတိကမာတာက
သိသဖြင့် လူတစ်ယောက်ကို စေလွှတ်ပြီး ကမ္မဋ္ဌာန်
ကျောင်း ကို သုတ်သင်ခိုင်းလိုက်၏။

ထို့နောက် အညတရ ရဟန်းက မာတိကမာတာ သည် သကာအဖျော်ကို လူလွတ်၍ ကျောင်းသို့ ပို့လှူလိုက်လျှင် ကောင်းလေစွဟူ၍ စိတ်ဖြင့် တောင့်တ လိုက်ပြန်၏။ မာတိကမာတာကလည်း သကာအဖျော်ကို စီရင်၍ ကျောင်းသို့ လူလွတ်ပြီး အလှူခိုင်လိုက်ပြန်၏။

ထို့နောက် အညတရ ရဟန်းက နက်ဖြန် နံနက် စောစော၌ မာတိကမာတာသည် ယာဂနှင့် ဟင် လျှာကို စီစဉ်၍ ကျောင်းသို့ အပို့ခိုင်းပါမူ ကောင်းလေစွဟူ၍ စိတ်ဖြင့် တောင့်တပြန်၏။ မာတိကမာတာကလည်း အညတရ ရဟန်း တောင့်တသည့်အတိုင်း ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို စီစဉ်၍ လူလွတ်ပြီး ကျောင်းသို့ အပို့ခိုင် လိုက်ပြန်၏။

မာတိကမာတာသည် ငါ တောင့်တတိုင် တောင့်တ တိုင် အလုံးစုံကို လူလွတ်ပြီး ပေးပို့လှူဒါန် သည်ချည်း ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် မာတိကမာတာကို မတွေ့ဖူးသေး။ သို့ဖြစ်၍ သည်တစ်ကြိမ်တော့ မာတိကမာတာ ကိုယ်တိုင် လာ၍ ဆွမ်းကပ်ပါမူ ကောင်းလေစွဟူ၍ စိတ်ဖြင့် တောင့်တ လိုက်၏။ မာတိကမာတာသည်လည်း အညတရ ရဟန်း တောင့်တသည့်အတိုင်း ကျောင်းသို့ ကိုယ်တိုင်လာပြီး ဆွမ်းကပ်လေ၏။

အညတရ ရဟန်းသည် ဆွမ်းဘုဉ် ပေ ပြီ နောက် မာတိကမာတာအား ဤသို့ မေးမြန်းလေ၏။

ဒီပါစိုးစာပေ

‘မာတိကမာတာဆိုတာ ဒါယိကာမကြီးလာ’

ထိုအခါ မာတိကမာတာကလည်း ဟုတ်မှန်ကြောင်း ပြန်လည်လျှောက်ထားလျှင် အညတရ ရဟန်းက-

‘ဒါယိကာမကြီးသည် သူတစ်ပါး၏ စိတ်အကြံကို သိပါသလား’ ဟူ၍ မေးမြန်းပြန်ရာ မာတိကမာတာက-

“ဘာကြောင့် ဒီလို မေးပါသလဲဘုရား။”

ဟူ၍ ပြန်လည်လျှောက်ထားလေ၏။ ထိုအခါ အညတရ ရဟန်းက ‘ဘာကိုပဲ စိတ်ထဲက တောင့်တ တောင့်တသည့်အတိုင်း ဒါယိကာမကြီးသည် ဆောင်ရွက် ပေးသည်ချည်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မေးမြန်းခြင်း ဖြစ်သည်’ ဟူ၍ ပြန်ပြောလျှင် မာတိကမာတာကလည်း ‘အရှင်ဘုရား၊ သူတစ်ပါး၏ စိတ်အကြံကို သိသူများသည် ဤလောက၌ များစွာပင် ရှိပါ၏’ ဟူ၍ ပြန်ကြားလျှောက်ထားလေ၏။

ထိုအခါ အညတရရဟန်းကလည်း ဒါယိကာမကြီး၊ သူတစ်ပါးကို မေးခြင်းမဟုတ်၊ ဒါယိကာမကြီးကိုသာ မေးခြင်း ဖြစ်သည်ဟူ၍ အတင်းအကြပ်မေးသော်လည်း မာတိကမာတာက ‘တပည့်တော် သူတစ်ပါး၏ စိတ်အကြံ ကို သိပါသည်’ ဟူ၍ တိုက်ရိုက်ဖြေဆိုခြင်း မရှိဘဲ သူတစ်ပါး၏ စိတ်အကြံကို သိသူများသည် ဤသို့

ဒီပါစိုးစာပေ

ပြုတတ်ကြပါသည်ဘုရား ဟူ၍ သွယ်ဝိုက်ပြီးသာ ဖြေကြားလေ၏။

အမှန်အာ-ဖြင့် သူတော်ကောင်းတို့ မည်သည် မိမိတို့၏ဂုဏ်ကို ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်း မပြုကြ။ အနာဂါမ် ဖြစ်သော မာတိကမာတာ အနေဖြင့် ‘မိမိသည် သူတစ်ပါး၏ စိတ်အကြံကို သိပါသည်’ ဟူ၍ အဘယ်သို့လျှင် ထုတ်ဖော် ပြောဆိုပါလေမည်နည်း။ ထို့ကြောင့်ပင် လောကနီတိဆရာ က ‘အတ္တဂုဏပကာသနံနာမ ဟိနလက္ခဏံ-မိမိ၏ဂုဏ်ကို ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်း မည်သည် သူယုတ်မာ၏ လက္ခဏာ ဖြစ်သည်’ဟု ဆိုခြင်း ဖြစ်ပါ၏။

ထိုအခါ အညတရ ရဟန်းများ စွာ ထိတ်လန့် သွား၏။ မိမိကိုယ်ကိုလည်း မိမိ မယုံ၊ မာတိကမာတာသည် တိုက်ရိုက် ထုတ်ဖော် ဝန်ခံသော်လည်း သူတစ်ပါး၏ စိတ်အကြံကို သိသည်ကာ အမှန်။

မိမိအနေဖြင့် ပုထုဇဉ် တို့အနေဖြင့် ဓမ္မတာအရ မိမိတို့စိတ်ကို မိမိတို့ နိုင်ကြသည် မဟုတ်၊ သင့်လျော်သည် ကိုလည်း တွေ့တတ်၏၊ မသင့်လျော်သည်ကိုလည်း တွေ့တတ်၏၊ အကယ်၍ မသင့်လျော် သည်ကို တွေ့မိပါက ရှက်စရာ မကောင်းပါလော။ ထို့ကြောင့် ဤကျောင်းမှ ထွက်ခွာခြင်းသည်ပင်လျှင် မိမိအတွက် အကောင်းဆုံး

ဖြစ်ချေမည်ဟု ဆုံးဖြတ်ပြီး မာတိကမာတာအား မိမိသည် ဤကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်း၌ မနေတော့ဘဲ သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်း မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ပြန်တော့မည် ဟူ၍ ပြောဆို၏။

မာတိကမာတာက တားသော်လည်း အညတရ ရဟန်းသည် မာတိကရွာ၊ မာတိကာမာတာကို အမှီပြု၍ မနေရဲတော့။ အညတရ ရဟန်းသည် ပုထုဇဉ်ဖြစ်သော် လည်း သီလစင်ကြယ်၏။ ပါရမီရင့်၏။ ထို့ကြောင့် ရှက်၏။ ကြောက်၏။ ရှက်ခြင်းဟူသည်မှာ မိမိ၏ ပုထုဇဉ် သိက္ခာကို အကြောင်းပြု၍ ရှက်ခြင်းဖြစ်၏။ ယင်းကို ‘ဟိရိ’ဟူ၍ ဆိုရ၏။ ကြောက်ခြင်း ဟူသည်မှာ မာတိကမာတာ၏ သူတစ်ပါးစိတ်အကြံကို သိနိုင်မှုကို အကြောင်းပြု ကြောက်ခြင်း ဖြစ်၏။ ယင်းကို ‘ဩတ္တပ္ပ’ ဟူ၍ ဆိုရ၏။

အမှန်အားဖြင့် ရှက်ခြင်းနှင့် ကြောက်ခြင်း သည် ကုသိုလ်သဘော ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ရှက်တတ်သူ ကြောက်တတ်သူများကို ‘သူတော်ကောင်းများ’ဟူ၍ ဆိုရလေ၏။ ဤနေရာ၌ ရှက်ခြင်းနှင့်ကြောက်ခြင်း ဟူသည် မှာ မကောင်းမှုမှ ရှက်ခြင်းနှင့်ကြောက်ခြင်း ဖြစ်၏။ အခြားသော ရှက်ခြင်းနှင့်ကြောက်ခြင်းမျိုး မဟုတ်။

ထို့နောက် အညတရ ရဟန်းသည် မာတိကရွာမှ သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်သို့ ပြန်လာ၏။ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်သို့ ရောက်လျှင် မြတ်စွာဘုရားအား အကျိုးအကြောင်း အပြည့်အစုံကို လျှောက်ထား၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက အညတရ ရဟန်းအား မာတိကရွာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းသို့သာ ပြန်သွားရန် ဆို မဩဝါဒ ပေးတော်မူ၏။ အမှန်အားဖြင့် အညတရ ရဟန်းအား မာတိကရွာ မာတိကမာတာကို ဥပနိဿယပြု၍ အားထုတ်မသာ ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်မည်ဖြစ်ကြောင်း မြတ်စွာဘုရားက သိတော်မူသဖြင့် အညတရ ရဟန်းအား မာတိကရွာသို့ ပြန်သွားရန် ညွှန်ကြားခြင်း ဖြစ်၏။

ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားက အညတရ ရဟန်းအား အခြား ပြင်ပ မည်သည့်အာရုံကိုမျှ အာရုံမပြုဘဲ မိမိ၏ စိတ်ကိုသာ အာရုံပြု၍ ဝိပဿနာ ရှုမှတ်ပွားများနေလျှင် မာတိကမာတာကို ကြောက်စရာ မလိုကြောင်း မိန့်ကြားပြီး ထိုကဲ့သို့ ပွားရန် အောက်ပါဂါထာဖြင့် စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ဒေသနာတော်ကို ဟောကြားတော်မူလိုက်၏။

— စိတ်သည် ဆုံးမရ အလွန်ခက်၏၊ အလွန် လျင်မြန်၏။ ရောက်ချင်ရာသို့ ရောက်တတ်၏။

— ထိုစိတ်ကို ယဉ်ကျေးလာအောင် ဆုံးမနိုင်လျှင်
ကောင်း၏။ ယဉ်ကျေးသော စိတ်သည်
ချမ်းသာကို ဆောင်နိုင်၏။

ထိုဒေသနာကို နာကြားရသော ပရိသတ်တို့တွင်
အချို့က ဥပါသကာအဖြစ်သို့ ရောက်ကြ၏။ ထို့ကြောင့်
ထိုဒေသနာတော်သည် တရားနာပရိသတ်အတွက် များစွာ
အကျိုးရှိသော ဒေသနာတော် ဖြစ်ပါ၏။

စိတ်ဟူသည် ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမရ အလွန်
ခက်၏။ စိတ်ကို သူ့အလိုအတိုင်း အထိန်းအကွပ် မရှိဘဲ
လွတ်ပေးခြင်းအားဖြင့်လည်း ဆုံးမရန် မသင့်။ ထိုသို့
ဆုံးမသော နည်းသည်လည်း မှန်ကန်သော နည်း မဟုတ်။
ထို့ကြောင့် ထိုနည်းဖြင့် စိတ်ကို ယဉ်ကျေးအောင်ဆုံးမပါ
ကလည်း ထိုသို့ ဆုံးမခြင်းအာ ဖြင့် စိတ်သည် ယဉ်ကျေး၍
မလာဘဲ ပို၍ ရိုင်းသွားမည် ဖြစ်၏။ ပို၍ ရိုင်းသည်နှင့်အမျှ
ပို၍လည်း ထကြွသောင်းကျန်းလာမည်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်
ထိုဆုံးမနည်းသည် အ‘စွန်း’ရောက်သော ဆုံးမနည်းဖြစ်၏။
ထိုသို့သော အစွန်းရောက် ဆုံးမနည်းကို ကာမသုခလ္လိကာ
နယောဂနည်း၌ အတွင်းဝင်၏ ဟူ၍ ဆိုရ၏။

စိတ်ကို ယဉ်ကျေးလာအောင် အတင်းအဓမ္မ
ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်ပြီး ဆုံးမ၍လည်း မရ။ ထိုသို့ အတင်းအဓမ္မ

ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ် ဆု မလိုက်ပါကလည်း ထိုသို့ ဆု မခြင် သည် စိတ်၏ သဘာဝကို တိုက်ခိုက်ရာ ရောက်၏။ အမှန်အားဖြင့် သဘာဝသည် အတိုင်းမသိ ကြီးမားသော စွမ်းအင်ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် သဘာဝကို တိုက်ခိုက်လျှင် တန်ပြန် သက်ရောက် 'အာ' ၏ နိယာမအရ သဘာဝကလည်း ပြန်လည် တိုက်ခိုက်လာမည် ဖြစ်၏။

ထိုအခါ စိတ်သည် ယဉ်ကျေးမလာသည့်အပြင် ကသောင်းကနင် ဖြစ်လာမည် ဖြစ်၏။ ကသောင်းကနင်း ဖြစ်ခြင်းဟူသည်မှာ စိတ်၌ ရောဂါရခြင်းပင် ဖြစ်၏။ စိတ်၌ ရောဂါရလျှင် စိတ္တဇဝေဒနာရှင် စာရင်းသို့ ရောက်သွားနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် မိမိ၏စိတ်ကို ယဉ်ကျေး လာစေရန် အတင်းအဓမ္မ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်၍ ဆုံးမသော နည်းသည်လည်း မှန်ကန်သော နည်းမဟုတ်၊ အစွန်း ရောက်သော နည်းသာလျှင် ဖြစ်၏။ ထိုနည်းသည် အတ္တကိလမထာနုယောဂ၌ အတွင်းဝင်၏။

ထို့ကြောင့် စိတ်သည် ဆုံးမရ အလွန်ခက်သော စိတ်ဆိုသော စိတ်ဖြစ်ပါ၏။ သို့ဖြစ်လေရာ စိတ်ကို ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမရာ၌ မဇ္ဈိမ ပဋိပဒါကျဖို့ လို၏။ မဇ္ဈိမပဋိပဒါကျပါမှလည်း ဆုံးမနည်း မှန်ကန်ပြီ စိတ်သည် ယဉ်ကျေးလာမည် ဖြစ်၏။ မဇ္ဈိမပဋိပဒါကျသော ဆုံးမ

နည်းဟူသည်မှာ စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်နည်း ဖြစ်၏။

စိတ္တာနုပဿနာအရ စိတ်ကို ဆုံးမသောအခါ စိတ်၏ သဘာဝကို သိထားဖို့လို၏။ စိတ်၏ သဘာဝကို သိထားလျှင် စိတ်ကို မဇ္ဈိမ ပဋိပဒါဖြင့် ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမနိုင်၏။ စိတ်၏ သဘာဝမှာ ဒေသနာတော်အရ ဆိုလျှင် စိတ်သည် အလွန်လျင်မြန်၏။ တစ်ခုသော ခဏ အတွင်း၌ပင် စိတ်သည် ကုဋေတစ်သိန်းခန့် ဖြစ်နိုင်၏။ ချုပ်နိုင်၏။ စိတ်သည် ထိုမျှလောက် မြန်ပါ၏။

ထို့အပြင် စိတ်သည် သွားချင်ရာ သွားတတ်၏။ ‘ဒီအာရုံ မကောင်းဘူး၊ မသွားနဲ့’ ဟူ၍လည်း တားဆီး၍ မရ၊ လှစ်ခနဲ ပြေးသွားတတ်၏။ ‘ဒီအာရုံက ကောင်းတယ်၊ ဒီအာရုံမှာနေ’ ဟူ၍လည်း တိုက်တွန်း၍ မရ၊ မိမိထားရာ အာရုံမှ ဖြုန်းခနဲ ထွက်ပြေးသွားတတ်၏။ တစ်ခါတရံ မိမိစိတ်သည် ဘယ်ရောက်သွားမှန် ပင် မသိလိုက်။

အမှန်အာဖြင့် စိတ်သည် ထားရာမှာ နေချင်လည်း နေ၏။ မနေချင်လည်း မနေ။ မထားရာမှာ မနေချင်လည်း မနေ၊ နေချင်လည်း နေ၏။ ထို့အပြင် မိမိက ထားထား မထားထား၊ စိတ်သည် သူ့နေချင်သလိုနေ၏။ သူ့သွားချင် သလို သွား၏။ သူ့သဘော၊ သူ့ဆန္ဒ၊ သူ့ဧကရာဇ်။ ဤသည်မှာ စိတ်၏ သဘာဝဖြစ်၏။

မသိလျှင် ခက်၏။ သိလျှင် လွယ်၏။ မသိခြင်း သည် အဝိဇ္ဇာ ဖြစ်၏။ သိခြင်းသည် ဝိဇ္ဇာဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မိမိ၏ စိတ်ကို မိမိက သိအောင် သတိဖြင့် အမြဲတမ်း စောင့်ကြည့်အပ်၏။ သွား ချင်ရာ သွား ပါစေ ကိစ္စမရှိ။ သွား မှန် သိဖို့သာ လို၏။

လောဘအာရုံသို့ သွားလျှင်လည်း လောဘအာရုံသို့ သွား မှန် သိအောင်၊ ဒေါသအာရုံသို့ သွားလျှင်လည်း ဒေါသအာရုံသို့ သွား မှန် သိအောင်၊ မောဟအာရုံသို့ သွားလျှင်လည်း မောဟအာရုံသို့ သွား မှန် သိအောင်၊ ထို့ပြင် ကုသိုလ်အာရုံ တစ်ခုခုသို့ သွားလျှင်လည်း ကုသိုလ် အာရုံ တစ်ခုခုသို့ သွား မှန် သိအောင်၊ အယုတ်ဆုံ အာ ဖြင့် မိမိ၏ စိတ် ဘယ်ရောက်သွား မှန် မသိလျှင်တောင်မှ ဘယ်ရောက်သွား မှန် မသိသည် သဘောကိုပင် သိအောင် သတိဖြင့် စိုက်၍ အာ ထုတ်အပ်၏။

ထိုအခါ မိမိ၏ စိတ်သည် မိမိကို လှည့်ပတ်၍ မရတော့။ မိမိ၌ လောဘစိတ် ဖြစ်လျှင်လည်း လောဘစိတ် ဖြစ်မှန် ကို သိလာ၏။ ဒေါသစိတ်ဖြစ်လျှင်လည်း ဒေါသစိတ် ဖြစ်မှန် ကို သိလာ၏။ မောဟစိတ် ဖြစ်လျှင် လည်း မောဟစိတ်ဖြစ်မှန် ကို သိလာ၏။ ကုသိုလ်စိတ် တစ်ခုခု ဖြစ်နေလျှင်လည်း ကုသိုလ်စိတ် တစ်ခုခု ဖြစ်မှန် ကို သိလာ၏။ အယုတ်ဆုံ အာ ဖြင့် ဘာစိတ် ဖြစ်နေမှန်

မသိလျှင်လည်း ဘာစိတ် ဖြစ်နေမှန်းမသိ၊ မသိစေကာမူ
ထိုအတိအကျ မပြောနိုင်သော အာရုံတစ်ခုခုကို သိနေသော
စိတ် ဖြစ်နေမှန်း သိလာ၏။

စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန် ဟူသည်မှာ မိမိစိတ်က
သိနေသော သိစရာ အာရုံပိုင် ကို ပဓာနထား၍ အာရုံမပြုဘဲ
ထိုသိစရာ အာရုံတစ်ခုခုကို သိတတ်သော အာရမ္မဏိက
ဖြစ်သော မိမိ၏စိတ်ကိုသာ ပဓာနထား၍ အာရုံပြုပြီး
သိနေခြင်း ဖြစ်၏။ အာရမ္မဏိက ဖြစ်သော စိတ်က
အာရုံပြန် ဖြစ်နေခြင်း ဖြစ်၏။

ထိုအခါ သု၏အာရုံသည် စိတ်သာ ဖြစ်တော့၏။
အမှန်အားဖြင့် အာရုံပိုင်းနှင့် အာရမ္မဏိကပိုင်းတွင်
အာရမ္မဏိကပိုင်းကို ပဓာနထား၍ ရှုမှတ်လျှင် ယင်း၏
အာရုံပိုင်လည်း အလိုလို ပါဝင်ပြီးသား ဖြစ်လာ၏။
အာရမ္မဏိကပိုင် ဟူသည်မှာ စိတ်ပင် ဖြစ်၏။ စိတ်ဟူသည်
အာရုံနှင့်ကင်၍ မဖြစ်ကောင်းသောကြောင့် စိတ်ဖြစ်သည်
ဆိုကတည်းက ယင်းအနေဖြင့် အာရုံပြုရာ အာရုံတစ်ခုခု
သည် မလွဲသာ မရှောင်သာ ပါဝင်ပြီးသား ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် စိတ်ကို ပဓာနထား၍ သတိဖြင့်
ရှုမှတ်ပါက ထိုစိတ်၏ အာရုံကိုလည်း အလိုအလျောက်
အပဓာနအားဖြင့် ရှုမှတ်ပြီးသား ဖြစ်လေ၏။ ထိုသို့

ရှုမှတ်ရာတွင် ‘သတိ၊ ဝီရိယ၊ သမာဓိ’ ဟူသော သမာဓိ မဂ္ဂင် သုံးပါး ‘အား’ မကောင်းမီ ‘အသိ’ ကျဲသော်လည်း ယင် မဂ္ဂင်သုံးပါး အားကောင်းလာသည်နှင့်အမျှ အသိသည် စိပ်စိပ်လာ မည်ဖြစ်၏။

ယင် မဂ္ဂင်သုံးပါးတွင် သတိပဋ္ဌာန် ဆိုသည်အတိုင်း ‘သတိ’ သည် ပြဋ္ဌာန်း၏။ ‘သတိ’ ပြဋ္ဌာန်းသည်နှင့် အမျှ ဝီရိယသည်လည်း သမ္ပပ္ပဓာန်ထိုက်အောင် ပြဋ္ဌာန် ဖိုလို၏။ သတိနှင့်ဝီရိယအားကောင်းလာလျှင် သမာဓိဝင် လာမည်။ သမာဓိဝင်လာလျှင် ပညာဝင်လာမည်။ ပညာ ဝင်လာလျှင် အသိ စိပ်၍ စိပ်၍ လာမည်။ ထိုအခါ မိမိ၏ ရှေးစိတ်သည် ဘယ်ကိုပင် ပြေးပြေး ဘယ်ကိုပြေးမှန်း မိမိ၏ နောက်စိတ်က သိလာ၏။

ထိုအခါ မိမိ၏ အရှင် ‘ရှေးစိတ်’ နှင့် ရှုတတ်သော ‘နောက်စိတ်’ နှစ်မျိုးလုံး အမြဲတစေ ဖြစ်နေ ပျက်နေ သည်ကိုပါ သိလာ၏။ ဤသို့ သိလာသည်ကိုပင် ယထာဘူတဉာဏ်ကို ရခြင်းမည်၏ ဟူ၍ ဆိုရ၏။

ဖြစ်ပျက်ကို မြင်လာသည်အထိ ယထာဘူတ ဉာဏ်ကို ရသောအခါ သင်္ခါရတရားတို့၌ ငြီးငွေ့သော နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်သည် ဖြစ်ပေါ်လာလေ၏။ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်

ဖြစ်ပေါ်လာသည်နှင့်အမျှ စိတ်သည် ယဉ်ကျေးလာ၏။
 ထို့နောက် ဖြစ်ပျက်တို့ ဆုံးရာ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်
 ပြုပြီး တဏှာ ခေါ်သော သမုဒယ သစ္စာကို ပယ်နိုင်သော
 ဝိရာဂ ဉာဏ်သည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထိုအခါ စိတ်သည်
 အလုံးစုံ ယဉ်ကျေးလေပြီ။ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် နိဗ္ဗာန်
 ချမ်းသာကို ရလေပြီ။

ဤဒေသနာတော်သည် စိတ္တာနုပဿနာ သတိ
 ပဋ္ဌာန် ဖြင့် ယထာဘူတဉာဏ်၊ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်၊ ဝိရာဂဉာဏ်
 ပေါင်း ဉာဏ်သုံးပါးကို ရ၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက်
 ပြုနိုင်ကြောင်း ဖော်ပြသော ဒေသနာတော် ဖြစ်ပါ၏။

အညတရ ရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရားထံတော်မှ
 ဤဒေသနာတော်ကို ကြားနာပြီးနောက် မာတိကရွာ
 ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းသို့ ပြန်ကြွလာလေ၏။ ယခု အညတရ
 ရဟန်းသည် မာတိကမာတာကို မကြောက်တော့။ သူ့၌
 လက်နက်ကောင်း ရှိပြီ။ ထို လက်နက်ကောင်းကား
 မြတ်စွာဘုရား ပေးလိုက်သော စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်
 ဖြစ်၏။ အညတရ ရဟန်းသည် ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်း၌
 တရားအားထုတ်ရင်း မာတိကမာတာ လှူဒါန်းသော
 ဘောဇဉ်ကို မှီဝဲကာ နှစ်ရက်နှင့် မက်အတွင်း၌ပင် ကိလေသာ
 အာသဝေါ ကုန်ခမ်းသော ရဟန္တာမြတ် ဖြစ်သွားလေ၏။

ထို့နောက် အညတရ ရဟန္တာသည် ‘ယခု မာတိက မာတာကို အားကိုးပြု၍ ရဟန္တာဖြစ်ခဲ့ရပြီ၊ သံသရာ၌ကော မာတိကမာတာသည် ငါ၏ အားကိုးရာ ဖြစ်ခဲ့ဖူးလေ သလော’ဟု စူးစမ်းဆင်ခြင်လေသော် မာတိကမာတာသည် (၉၉)ဘဝတိုင်တိုင် ချူ၏ ဇနီးဖြစ်ခဲ့ပြီး၊ အခြားယောက်ျား တစ်ပါး၌ တပ်မက်သောစိတ်ကြောင့် သူ့ကို သတ်ခဲ့သည်ကို တွေ့ရ၏။ ထိုအခါ ‘ဓမ္မသံဝေဂ’ ဖြစ်လေ၏။

ထိုအချိန် တွင် မာတိကမာတာကလည်း အညတရ ရဟန်း၏ အခြေအနေကို မိမိအိမ်မှနေ၍ စူးစမ်းဆင်ခြင် သောအခါ အညတရ ရဟန်းအနေဖြင့် ရဟန္တာဖြစ်သွား သည်ကို လည်းကောင်း၊ အတိတ်ကာလ (၉၉) ဘဝက မိမိက ထိုရဟန်းအား သတ်ခဲ့ဖူး သည်ကို သိမြင်၍ ‘ဓမ္မသံဝေဂ’ ဖြစ်နေသည်ကိုလည်းကောင်း သိမြင်လေ၏။

ထို့နောက် မာတိကမာတာက ဆက်၍ ဆင်ခြင်မိ သော အခါ (၁၀၀)မြောက်ဘဝ၌ ဤအညတရ ရဟန်း သည် မိမိ၏ ခင်ပွန်းဖြစ်၍ အညတရ ရဟန်းအတွက် မာတိကမာတာက အသက်စွန့်ခဲ့ရပုံကို မြင်ပြန်၏။ ထိုအခါ မာတိကမာတာက အညတရ ရဟန္တာအား အိမ်မှပင်နေ၍ ရှေ့ဆက်ပြီး ဆင်ခြင်တော်မူပါရန် လျှောက်ထားသောအခါ အညတရ ရဟန်းသည် ဒိဗ္ဗသောတ အဘိညာဉ်ဖြင့် မာတိကမာတာ၏ လျှောက်ထားသံကို ကြားရသဖြင့်

ရှေ့ဆက်ပြီး ဆင်ခြင်သောအခါ (၁၀၀)မြောက်ဘဝ၌
မာတိကမာတာသည် မိမိ၏ ဇနီးအနေဖြင့် မိမိ၏ မိမိ
အတွက် အသက်စွန့်သွားသည်ကို မြင်ရပြန်၏။

ထိုအခါ အညတရ ရဟန္တာသည် မာတိကမာတာ
နှင့် ပတ်သက်၍ ‘မာတိကမာတာသည် ငါ့အပေါ် ကျေးဇူးပြု
ခြင်းကား အံ့ဖွယ်ရှိပေစွာ’ ဟူ၍ ဝမ်းမြောက်သဖြင့်
မာတိကမာတာ၏ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်း၌ပင် မာတိကမာတာ
အား မင်္ဂလေးပါး ဖိုလ်လေးပါးနှင့် ပတ်သက်၍ ပြဿနာ
အရပ်ရပ်တို့ကို ဟောကြားတော်မူပြီး ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်
မူ၏။

ဤဇာတ်လမ်းကား အလွန်ပင် ထူးဆန်းပါ၏။
ထို့ကြောင့်ပင် ကဝိလက္ခဏာ သတ်ပုံကျမ်း၌ “ကိုးဆယ့်
ကိုးဇာတ်၊ ယောက်ျားသတ်၊ အကျွတ် မင်္ဂဖိုလ်ဝင်” ဟူ၍
ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်လေ၏။

၁၉၉၂-ခုနှစ်၊ မတ်လထုတ်
အမှတ် ၁၆၁၊

ဧပြီလ၊ စစ်ပြန်မဂ္ဂဇင်း

စုန္ဒ ဝက်ကုန်သည်

စုန္ဒသည် ရာဇဂြိုဟ် မြို့ကြီးသားဖြစ်၏။ သူ၏အိမ်သည် မြတ်စွာဘုရား သီတင်းသုံးရာ ဝေဠုဝန်ကျောင်းတော်နှင့် သိပ်မဝေးလှ။ သို့ရာတွင် စုန္ဒသည် မြတ်စွာဘုရားကျောင်းတော်သို့ တစ်ခါမျှ မသွား။ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား ရဟန်းသံဃာတော်များသည် သူ၏ အိမ်ကို မကြာခဏ ဖြတ်သန်းသွားလာလေ့ရှိကြပါ၏။

ထိုသို့ ရဟန်း သံဃာတော်များ မကြာခဏ ဖြတ်သန်း သွားကြသည်ကိုလည်း စုန္ဒသည် တွေ့ပါ၏။ သို့ရာတွင် စုန္ဒသည် ထိုရဟန်း သံဃာတော်များကို

နှုတ်ခွန်းဆက်ခြင်းပင် မပြု။ လှူဒါန်းရမည်ကို စိုးရိမ်၍
နှုတ်ခွန်းမဆက်ခြင်းလည်း ဖြစ်နိုင်၏။ အမြင်ကတ်၍
နှုတ်ခွန်း မဆက်ခြင်းလည်း ဖြစ်နိုင်၏။

မြတ်စွာဘုရားကျောင်းတော်ကိုသာ မသွားသည်
မဟုတ်။ အခြားသော တိတ္ထိများ အရံသို့လည်း စုန္ဒသည်
မသွား။ ပရိပိုဇ်များနှင့်လည်း အကျွမ်းတဝင် မဆက်ဆံ။
အံ့မှန်အားဖြင့် စုန္ဒသည် အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်မှန်လျှင် မည်သည့်
အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်စေ မသိကျိုးကျွံပြု၍ နေ၏။ စုန္ဒသည်
သူ၏ ဘဝသက်တမ်းတစ်လျှောက်လုံး ပန်တစ်ပွင့်
ရေတစ်ခွက်မျှကိုပင် မည်သည့် အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်အား မသို့
လှူဒါန်းဖူးသည် ဟူ၍ မရှိ။ သီလဆောက်တည်ခြင်း၊
တရားဘာဝနာ ပွားများခြင်းကား ဝေးလေစွာ။

စုန္ဒတို့ခေတ် ဘီစီ ၆-ရာစုတွင် လောက၏
အမှန် တရားနှင့် ပတ်သက်၍ ရှာဖွေကြသော ဘာသာရေး
ဂိုဏ်းများ ရှိကြပါ၏။ အချို့ဂိုဏ်းက ဗြာဟ္မဏဝါဒအရ
ယဇ်ပူဇော်မှုဖြင့် လောက၏ အမှန်တရားကို တွေ့ရန်
ကြိုးပမ်းကြ၏။ ထိုဂိုဏ်းတွင်လည်း သူ့ဝါဒအလျောက်
ကြိုက်သူများရှိကြ၏။ ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်သူများ ရှိကြ၏။
စုန္ဒကတော့ ထိုဝါဒကိုလည်း မကြိုက်။

ယဇ်ပူဇော်မှုကို မကြိုက်သဖြင့် “တပ” ခေါ်
ခြံခြံသော အကျင့်ဖြင့် လောက၏ အမှန်တရားကို

ရှာဖွေသော ဂိုဏ်းများလည်း ရှိကြပါ၏။ ထိုဂိုဏ်းများတွင် ပူရဏကဿပ စသော တိတ္ထိဂိုဏ်း၊ ခြောက်ဂိုဏ်းတို့သည် ထင်ရှားကြ၏။ အဇာတသတ်မင်း လက်ထက်တိုင်အောင် ကိုးကွယ်သူများသည် အရေအတွက်အာဖြင့် များစွာ ရှိပါ၏။ အဇာတသတ်မင်း၏ ဝန်ထမ်းများအနက် မှူးကြီးမတ်ကြီးများအချို့ပင် ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ကြ၏။ သို့ရာတွင် စုန္ဒကတော့ ယင်းဂိုဏ်းများ၏ အယူဝါဒ၌ စိတ်ဝင်စားခြင်း မရှိ။

မင်းနှင့်တကွသော မှူးမတ်များ၊ တိုင်သူပြည်သားများသည် မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်၌ သက်ဝင်ယုံကြည်ကြ၏။ နေ့တိုင်ပင် ပန်နံ သာလက်စွဲချက် ဝေဠုဝန်ကျောင်းတော်သို့ တရားနာသွားကြ၏။ စုန္ဒလည်း မြင်၏။ သို့ရာတွင် သူသည် လောက၏ အမန်တရား ရှာဖွေရေးကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ သူနှင့်ဆိုင်သည်ဟု ခံယူချက် လုံးဝမရှိ။

ထို့ကြောင့် စုန္ဒသည် မည်သည့် ဘာသာရေး ဂိုဏ်း၏ ဝါဒ၌မျှ သက်ဝင်ယုံကြည်ခြင်း မရှိသဖြင့် သူ့ကို ဘာသာမဲ့ဟု ဆိုရ၏။ ထိုခေတ်၌ စုန္ဒလို ဘာသာမဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပေါင်းများစွာ ရှိနိုင်ပါ၏။ သို့ရာတွင် ပိဋကစာပေ၌ စုန္ဒလို မှတ်တမ်းတင်ခံရလောက်အောင် မိုက်မဲ၍ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်သူ ရှား၏။

စုန္ဒ၏ အသက်မွေ ဝမ်းကျောင်း လုပ်ငန်းသည် ဝက်သားပေါ်၍ ရောင်းဝယ်သော လုပ်ငန်းဖြစ်၏။ စုန္ဒသည် ဝက်ပေါက်စများကို ဝယ်၍ သူ့အိမ်၏ နောက်ဖေးဘက်၌ ဝက်ခြံကြီးတစ်ခုကို ဆောက်၍ မွေးမြူထား၏။ ဝက်ပေါက်စများကို ဝယ်သည်ဆိုသော်လည်း ငွေဖြင့် ဝယ်သည် မဟုတ်။ စပါးဖြင့် ဝယ်ခြင်း ဖြစ်၏။ စပါးဖြင့် ဝယ်သည်ဆိုသော်လည်း တန်ရာတန်ကြေး ပေး၍ ဝယ်သည် မဟုတ်။ များစွာဈေးနှိမ်၍ ဝယ်ခြင်း ဖြစ်၏။ စုန္ဒသည် ဝက်ကုန်သည်လောက၌ သူ့နည်းသူ့ဟန်အရ ကျွမ်းကျင်သူ ဖြစ်၏။

စပါးများ ပေါ်ချိန်တွင် စပါးများကို ဝယ်ယူ စုဆောင်း၏။ စပါးရှားပါးချိန်သို့ ရောက်သောအခါ စုန္ဒသည် တစ်ရွာဝင် တစ်ရွာထွက်ဖြင့် ဝက်ပေါက်စများကို ငွေသားမပေးဘဲ စပါးပေးကာ ဝယ်ယူ၏။ ထိုထို ဒေသရှိ ဝက်မွေးမြူရေးသမားများကလည်း စုန္ဒပေးသည့် ဈေးအတိုင်းပင် ရောင်းလိုက်ရ၏။ စုန္ဒသည် ဝက်မွေးမြူရေးသမားများ၏ အခြေအနေကို သိ၏။ မရောင်းလျှင် မဖြစ်နိုင်သော အခြေအနေသို့ ရောက်နေသော ဝက်မွေးမြူရေးသမားများထံမှသာ ဝက်ပေါက်စများကို သူပေးချင်သည့် ဈေးအတိုင်းပေး၍ ဝယ်ယူ၏။ နောက်

သူကပင် ကရုဏာရှေ့ထာ၍ ဝယ်လိုက်သည့် သဏ္ဌာန်ကို ဆောင်လိုက်သေး၏။ ဝက်မွေ မြူရေးသမားများက စုန္ဒကိုပင် ကျေးဇူးတင်လိုက်ရသေး၏။ ထို့ကြောင့် ဝက်ကုန်သည် လောက၌ စုန္ဒကို အရောင်းအဝယ် ကျွမ်းကျင်သူအဖြစ် အသိအမှတ် ပြုခြင်းဖြစ်၏။ ဝက် ရောင်းဝယ်ရေးလုပ်ငန်း၌ အလွန်တော်သော စုန္ဒ။

ဘဝဟူသည် ထာဝစဉ် တည်ငြိမ်နေသည် မဟုတ်။ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း ပြောင်းလဲနေ၏။ မြစ်ရေအလျဉ်း ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ဆီမီ အလျှံကဲ့သို့ လည်းကောင်း အစဉ်တစိုက် အဆက်မပြတ် ဖြစ်နေခြင်းဖြစ်၏။ နောက် ပျက်နေခြင်း ဖြစ်၏။ ယင်းကဲ့သို့ ဘဝ၏ အစဉ်တစိုက် ပျက်နေခြင်းကို ရိုးရိုးသာမန်မျက်စိဖြင့် မမြင်။ ဝိပဿနာ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့်သာ မြင်နိုင်၏။ ဤသို့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်က ဆို၏။

ဘဝသည် ထာဝစဉ်ပြောင်းလဲနေသော်လည်း ယင်း ဘဝတွင် သာယာဖွယ်အပိုင်း၊ မသာယာဖွယ်အပိုင်း၊ ထွက်မြောက်ရာအပိုင်း ဟူ၍ အပိုင်းသုံးပိုင်း ပါဝင်၏။ ပါဠိ ဝေါဟာရအားဖြင့် သာယာဖွယ် အပိုင်းကို ‘အဿာဒ’ ဟု ခေါ်၏။ မသာယာဖွယ် အပိုင်းကို ‘အာဒိနဝ’ဟု

ခေါ်၏။ ထွက်မြောက်ရာအပိုင်းကို ‘နိဿရဏ’ဟု ခေါ်၏။
ဤသို့ နေတ္တိကျမ်းက ဆို၏။

ဘဝ၏ သာယာဖွယ်အပိုင်း၊ မသာယာဖွယ်အပိုင်း၊
ထွက်မြောက်ရာအပိုင်းတို့၌ မျက်နှာပြင် နှစ်ခုစီ ရှိ၏။
မျက်နှာပြင်တစ်ခုမှာ အတ္တရူထောင့်မှ မြင်ရသော မျက်နှာပြင်
ဖြစ်၏။ အခြား မျက်နှာပြင် တစ်ခုမှာ အနတ္တရူထောင့်မှ
မြင်ရသော မျက်နှာပြင် ဖြစ်၏။ အတ္တရူထောင့်မှ ကြည့်လျှင်
‘အသာစံ’ခြင်း သဘောကို တွေ့ရ၏။ အနတ္တ ရူထောင့်မှ
ကြည့်လျှင် ‘အနာခံ’ခြင်း သဘောကို တွေ့ရ၏။

စုန္ဒသည် ဘဝကို အတ္တရူထောင့်မှ ကြည့်သူဖြစ်၏။
အတ္တရူထောင့်မှ ကြည့်လေသောအခါ သူ၏ ဘဝအတွက်
အရာရာတိုင်း၌ ‘အသာစံ’ခြင်း သဘောကိုသာ တွေ့ရ၏။
သူ့၌ တရားသည် မတရားသည် ဟူ၍ ပုံသေသတ်မှတ်ချက်
မရှိ။ သူ့ဘဝအတွက်ရလျှင် တရား၏။ မရလျှင် မတရား။
လုယူ၍ပဲ ရရ၊ လိမ်လည်၍ပဲ ရရ၊ ရလျှင် တရားသည်သာ
ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သူသည် ကုသိုလ်၌ လည်း မယုံကြည်၊
အကုသိုလ်၌လည်း မယုံကြည်။ စုန္ဒသည် အတ္တရူထောင့်
မှသာ ဘဝကို ကြည့်သူဖြစ်သောကြောင့် သူ့ကိုယ်ကိုသာ
သူယုံ၏။ အခြားမည်သူ့ကိုမျှ သူမယုံကြည်။ ဘာသာတရား
များ၏ သွန်သင်ချက်၌လည်း သူမယုံ။

ပတ်ဝန်းကျင်၌လည်း သူ မယုံ။ စုန္ဒသည် သူ၏ ဘဝ အတွက် အရာရာတိုင်းကို 'သာယာဖွယ်' အဖြစ်သာ မြင်၏။ အကယ်၍ သူ၏ ဘဝအတွက် 'မသာယာဖွယ်' ဖြစ်သော အဟန့်အတား တစ်ခုခုကို တွေ့ရပါက ယင်း အဟန့်အတားမှ 'ထွက်မြောက်ရာ' ကို အကြမ်းနည်းဖြင့် ဖြစ်စေ၊ အနုနည်းဖြင့်ဖြစ်စေ ဖြစ်သည့်နည်းဖြင့် ထို မသာယာဖွယ်ဖြစ်သော အဟန့်အတားကို ဖယ်ရှားပြီး ထွက်မြောက်ရာကို ရအောင် ယူမည်ဖြစ်၏။

စုန္ဒသည် သူ့ဘဝအတွက် သာယာဖွယ်ကို ရှာရာ ၌လည်းကောင်း၊ မသာယာဖွယ် အဟန့်အတား ကို ဖယ်ရှား ရာ၌ လည်းကောင်း၊ ထွက်မြောက်ရာကို ရအောင်ယူရာ၌ လည်းကောင်း ဓမ္မနှင့်အဓမ္မ၊ ကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ်တို့နှင့် ပတ်သက်၍ ပုံသေသတ်မှတ်ချက် မရှိ။ အသာရလျှင် ပြီးရောဟူသော ခံယူချက်ဖြင့် လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက် သူ ဖြစ်၏။

ဘဝကို အနတ္တရူထောင့်မှ ကြည့်လျှင်မူ တစ်မျိုး မြင်၏။ အနုဋီကာ ဆရာ၏ သြဝါဒအရ (၁) မြင့်မြတ် သော စိတ်နေစိတ်ထားရှိခြင်း၊ (၂) စဉ်းစဉ်းစားစား လုပ်တတ်ခြင်း၊ (၃) လုပ်နည်းလုပ်ဟန် မှန်ကန်ခြင်း- ဟူသော အင်္ဂါသုံးရပ်နှင့် ပြည့်စုံသော လုပ်ငန်းမှ ပေါ်ထွက် လာသော အကျိုးတရားသည်သာလျှင် သာယာဖွယ် ဖြစ်၏။

အရိယသစ္စာအမြင်ဖြင့် ဘဝကို မမြင်နိုင်သေးသရွေ့ ကာလပတ်လုံး ပုထုဇဉ်တို့၏ အမြင်သည် ဆင်ကို စမ်းသော မျက်မမြင် ပုဏ္ဏားခြောက်ယောက်တို့၏ အမြင်များကဲ့သို့ မပြည့်စုံသောအမြင်၊ သို့မဟုတ် မှားယွင်းသော အမြင်ချည်း ဖြစ်၏။ ယင်းအမြင်မျိုးကို ပါဠိဝေါဟာရဖြင့် ဝိပ္ပလ္လာသဟု ခေါ်၏။

ထို့ကြောင့် ပုထုဇဉ်ဟူသမျှသည် မည်မျှပင် ပညာရှိသည် ဖြစ်စေ သူ၏အမြင်၌ တစ်နည်းတစ်ဖုံအားဖြင့် မသာယာဖွယ် ပါမည်သာ ဖြစ်၏။ ထိုမသာယာဖွယ် ကိုလည်း အနုဋီကာ ဆရာ၏ ဝါဒအတိုင်း ဖယ်ရှား၍ ယင်းမှ ထွက်မြောက်ရာကို ရအောင် ယူရ၏။ ယင်း၏ အဖြေ ယင်းမှ ထွက်ပေါက်ကို ရှာ၍ ထွက်ရ၏။

မသာယာဖွယ် သို့မဟုတ် အဟန့်အတားကို ဖယ်ရှားရာ၌ ပထမ အခြေခံအနေဖြင့် မြင့်မြတ်သော စိတ်ထားရှိဖို့ လို၏။ ထို့နောက် ဖြစ်ပေါ်လာသော အဟန့်အတားကို အဘက်ဘက်မှ စူးစမ်းဆင်ခြင်နိုင်ဖို့ လို၏။ နောက်ဆုံး အချက် အနေဖြင့် ဖယ်ရှားနည်း ဖယ်ရှားဟန် မှန်ဖို့ လို၏။ သို့မှသာ မသာယာဖွယ်တည်း ဟူသော အဟန့်အတားမှ ထွက်မြောက်ရာကို ကျေကျေ နပ်နပ် ရရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါ၏။ သို့မဟုတ်ပါက နောက်ကြောင်း

မအေးဘဲ စိတ်တထင့်ထင့် ဝေဒနာကို ခံစားနေရပေ
လိမ့်မည်။

စုန္ဒကား ထိုနည်းကို မသုံး၊ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် သူ့ဘက်မှ
အသာရသော နည်းကိုသာ သုံး၏။ အနာခံရသော နည်းကို
မသုံး။ ပြဿနာတစ်ရပ်ကို ဖြေရှင်းရာ၌ အလျှော့အတင်း
သဘောတရားကို လိုက်နာရ၏။ ယင်းသဘောတရားကို
ပါဠိဝေါဟာရအားဖြင့် ‘ဟာနောပါဒါန’ဟု ခေါ်၏။ ဟာန
ဟူသည် အလျှော့ပေးခြင်း ဖြစ်၏။ ဥပါဒါန-ဟူသည်
တင်းခံခြင်း ဖြစ်၏။

သို့ရာတွင် စုန္ဒသည် ထိုသဘောတရားကို မသုံး။
သူ့အသာစီးရသော သဘောတရားကိုသာ သုံး၏။ စုန္ဒသည်
သူ့ဘဝအတွက် အမြဲတမ်း သာယာဖွယ် ကိုချည် ရှာသူ
ဖြစ်၏။

စုန္ဒသည် မတန်တဆ ဈေးဖြင့် အနယ်နယ်
အရပ်ရပ်မှ ဝယ်ယူလာသော ဝက်ပေါက်စများကို သူ့အိမ်
နောက်ဘက်ရှိ ဝက်ခြံကြီးထဲ၌ လှောင်ထား၏။ သတ်ဖြတ်
လောက်သော အရွယ်သို့ မရောက်မချင်း စုန္ဒသည်
ဝက်များကို ကောင်းမွန်စွာ ကျွေး၏။ ဝက်များ ဝပြို့
အသားတိုးမှ အရောင်းအဝယ် လုပ်ရာ၌ အမြတ်များ များ
ရသည်ကို စုန္ဒ သိ၏။ ထို့ကြောင့် စုန္ဒသည် ဝက်များကို

အစာကျွေးရာ၌ ဖွယ်ဖွယ်ရာရာ ဖြစ်အောင် ပြုလုပ်၍ ကျွေးပါ၏။

စုန္ဒသည် ဝက်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းဖြင့် အသက်မွေးသော်လည်း စုန္ဒတစ်အိမ်တည်း လွင်တီးခေါင်၌ နေသည် မဟုတ်။ ဣထဲရပ်ထဲ၌ပင် နေ၏။ ဣထဲရပ်ထဲ၌ နေသည် ဆိုကတည်းက စုန္ဒသည် လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် အဖွဲ့ဝင် တစ်ဦးအနေဖြင့် မလွဲမသွေ ပါဝင်လာရ၏။ ထိုအခါ လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင်ရှိသော လူမှုရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေး၊ ဘာသာရေး စသော ရေးရာ အဖြာဖြာ တို့နှင့် မလွဲမသွေ ကြုံကြိုက်ရ၏။

ထိုသို့ ကြုံကြိုက်ရာတွင် လူမှုရေးအရလည်း လူသားအချင်းချင်း ဆက်ဆံရ၏။ နိုင်ငံရေးအရလည်း နိုင်ငံသားအချင်းချင်း ဆက်ဆံရ၏။ စီးပွားရေးအရလည်း ရောင်းသူနှင့် ဝယ်သူ အချင်းချင်း ဆက်ဆံရ၏။ အုပ်ချုပ်ရေးအရလည်း အုပ်ချုပ်သူနှင့် အုပ်ချုပ်ခံရသူ အချင်းချင်း ဆက်ဆံရ၏။ ဘာသာရေး၌ကား ထိုကဲ့သို့ မဟုတ်။ တစ်ဦးတည်း တစ်ယောက်တည်း လုပ်ရ၏။ တစ်ဦးတည်း တစ်ယောက်တည်း လုပ်မှလည်း ဆိတ်ငြိမ်ရာကို ရ၏။ ဆိတ်ငြိမ်ရာကို ရမှလည်း ပို၍ထိရောက်၏။

ဘာသာရေးသည် အခြားတစ်ဖက်ကို မငဲ့သော၊ ဆက်ဆံရေးနှင့် မပတ်သက်သော ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းသဘော

မျိုး သက်ရောက်သဖြင့် အခြားသော နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး စသော ရေးရာများ လောက် အရေးမကြီးဟု ထင်မှားတတ်ကြ၏။ အမှန်အားဖြင့် ဘာသာရေးသည် လူတစ်ဦးချင်းစီ၏ ကိုယ်ကျင့်တရားကို တည်ဆောက်ရာ၌ ပဓာနကျ၏။ ကိုယ်ကျင့်တရားကောင်းသော လူတစ်ဦးချင်းစီ ပါဝင် ဖွဲ့စည်းထားသော လူ့အဖွဲ့အစည်းသည်သာ လူ့လောက အေးချမ်း သာယာရေးအတွက် ဆောင်ရွက်နိုင်မည် ဖြစ်၏။

စုန္ဒသည် ကိုယ်ကျင့်တရား တည်ဆောက်ရေး အတွက် ဘာသာရေးဟူသမျှ၌ စိတ်ဝင်စားခြင်းမရှိသဖြင့် သူ့၌ ကောင်းသော ကိုယ်ကျင့်တရား မရှိ။ ထို့ကြောင့် စုန္ဒသည် ရပ်ထဲရွာထဲ၌ နေသော်လည်း သူ၏ အိမ်နံနံ ပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် ငဲ့ညှာထောက်ထားရမှန် မသိ။ အားနာရမှန် မသိ၊ သူလုပ်ချင်သည့် လုပ်ငန်းကို ဇွတ်တရွတ် လုပ်၏။ အမှန်အားဖြင့် စုန္ဒသည် လူမဟုတ်သော လူ ဖြစ်၏။

စုန္ဒသည် သတ်ဖြတ်သင့်သော အခြေအနေသို့ ရောက်သော ဝက်များကို သတ်ဖြတ်၍ ရောင်း၏။ သို့ရာတွင် စုန္ဒ ဝက်သတ်နည်းကား ယခုခေတ် ဝက်သတ် နည်းနှင့် မတူ။ စုန္ဒသည် ဝက်များကို တိုင်၌ချည်နှောင်၏။ မရန်းနိုင်အောင် လုပ်၏။ ထိုနောက် တင်းပုတ်နှင့် ထု၏။ အသာများ ဖူးဖူးရောင်လာအောင် ပြုလုပ်ခြင်း

ဖြစ်၏။ ထိုအခါ ဝက်များသည် အလွန်ဝလာဟန် ရှိလာ၏။
ထို့နောက် စုန္ဒသည် ဝက်များ၏ အာခေါင်ကို တုတ်နှင့်
ထောက်ထား၏။ ဝက်များ၏ ပါးစပ်သည် ပွင့်ဟ၍
နေ၏။

စုန္ဒသည် ဝက်များ၏ ပါးစပ်ထဲသို့ ကျိုက်ကျိုက်
ဆူနေသော ရေခွေးကို လောင်းထည့်၏။ ဝက်များ၏
ခန္ဓာတွင်းမှ မစင်များကို အရည်ပျော်၍ ထွက်သွားအောင်
လုပ်၏။ ဤသို့ ရေခွေး ကျိုက်ကျိုက်ဆူကို အကြိမ်များစွာ
လောင်းထည့်၏။ ဝက်များ၏ အူအတွင်းမှ ကျဆင်း
လာသော အရည်သည် ဖြူလာသောအခါမှ ရေခွေး
လောင်းထည့်ခြင်းကို ရပ်၏။

စုန္ဒ၏ ဝက်သတ်နည်းသည် တွေးကြည့်လျှင်
ကြက်သီးမွေးညင်းထဖွယ် ကောင်းလောက်အောင် ရက်စက်
လှသည်။ စုန္ဒ၏ အိမ်နီးနားချင်းနေ လူများအဖို့တော့
မည်သို့ ခံစားရမည် မသိ။

စုန္ဒသည် မည်သူ့ကိုမျှ အရေးထားသည် မဟုတ်။
သူလုပ်ချင်သည့်အတိုင်း လုပ်သူ ဖြစ်၏။ စုန္ဒ၏ အိမ်နားတွင်
မနေလိုပါက ပြောင်းရွှေ့သွားရုံသာ ရှိ၏။ မမြင်လိုပါက
မျက်စိကို ပိတ်ထားရုံသာ ရှိ၏။ မကြားလိုပါကလည်း
နားကို ပိတ်ထားရုံသာရှိ၏။ စုန္ဒကတော့ မည်သူ့ကိုမျှ

အလေးထား၍ စဉ်းစားမည် မဟုတ်။ စုန္ဒ၏ အိမ်မှာ မှ ပြောင်းရွှေ့မသွားနိုင်ကြသူများသည် စုန္ဒကို လျစ်လျူရှုရမှ တစ်ပါး အခြားနည်းလမ်းများ မရှိတော့။

ဤနည်းအတိုင်း စုန္ဒသည် ၅၅ နှစ်တိုင်တိုင် ဝက်လုပ်ငန်းဖြင့် အသက်မွေးမြူ၏။ ထိုကာလအတွင်း စုန္ဒသည် ဝက်များကိုသတ်ရာ၌ အလွန်ပျော်၏။ ဝက်များ ကို တင်းပုတ်ဖြင့်ထုသောအခါ ဝက်များ အော်ဟစ်ကြသည်ကို ကြားရလျှင်လည်း စောင်းသံကို ကြားရသည်နယ် အလွန် ပီတိဖြစ်၏။ ကျိုက်ကျိုက်ဆူနေသော ရေနွေးများကို ဝက်များ၏ ပါးစပ်ထဲသို့ လောင် ချလိုက်သောအခါ ဝက်များ စူးစူးဝါးဝါး အော်ဟစ်ကြသည်ကို ကြားရသော အခါလည်း စုန္ဒသည် အလွန်နားထောင်ကောင်းသည်ဟု ထင်၏။

စုန္ဒသည် လောကကို အသိမှာ (စိတ္တဝိပ္ပလ္လာသ)၊ အမှတ်မှာ (သညာဝိပ္ပလ္လာသ)၊ အမြင်မှာ (ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပလ္လာသ) တို့ဖြင့် ကြည့်သောအခါ လောကသည် အလွန် ပျော်စရာ ကောင်းသော ကစားကွင်းသဖွယ် ဖြစ်သည်ဟု မြင်ရ၏။ ဤအမြင်ကို ရှေးခေတ်က လောကဿတ အမြင်ဟု ခေါ်၏။

အိန္ဒိယ ဒဿနကျမ်းများ၌မူ ယင်းအမြင်မျိုးကို စာရိဝကအမြင်ဟု ဆို၏။ ယင်းအမြင်သည် သံသရာကို မယုံကြည်သော အမြင်ဖြစ်၏။ စာရိဝက၏ ဆောင်ပုဒ်မှာ ‘ကြွေးယူ၍ ထောပတ်ကို သောက်ပါ’ဟူ၍ ဖြစ်၏။ ဤအယူကိုမူ စုန္ဒသည် နှစ်သက်ပုံရ၏။ ထို့ကြောင့် စုန္ဒသည် မည်သူ့ကိုမျှ အလေးမထားဘဲ သူကြိုက်သလို နေခြင်း ဖြစ်၏။

သို့ရာတွင် ဤလောက၌ မည်သူကြိုက်ကြိုက် မကြိုက်ကြိုက် ဓမ္မသည် အဓိပတိအနေဖြင့် နောက်ဆုံး အုပ်စိုးသည်သာ ဖြစ်၏။ အဓမ္မ၏ လွှမ်းမိုးမှုကား ယာယီမျှသာ ဖြစ်၏။ အဆုံးတစ်နေ့တွင် ဓမ္မသည်သာ အဓမ္မအပေါ် အောင်ပွဲခံရ၏။ ထို့ကြောင့် စုန္ဒသည်လည်း ဓမ္မ၏ အပြစ်ပေးမှုကို မလွဲမသွေ ခံရမည်ဖြစ်၏။

ဝိပ္ပလ္လာသ မျက်မှန်တပ်ပြီး မိမိ၏ ဘဝကို သာယာဖွယ်အဖြစ် မြင်ကြသော အတ္တလွန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သွားရာလမ်းကား အပါယ်လေးဘုံသာ ဖြစ်၏။

တစ်နေ့တွင် စုန္ဒသည် မမာမကျန်း ဖြစ်၏။ လောကအပေါ် အနိုင်ယူခဲ့သမျှ ယခုတော့ စုန္ဒသည် ဓမ္မ၏ ဒဏ်ခတ်ခြင်းကို ခံရလေပြီ။ ၅၅-နှစ်လုံးလုံး ဝက်များပေါ် စုန္ဒပြုမူခဲ့သည့်အတိုင်း အဝီစိငရဲမီးလျှံသည် စုန္ဒဆီသို့ ရောက်လာ၏။ စုန္ဒသည် ပူလောင်သော

ဝေဒနာကို ပြင်းပြစွာ ခံစားရ၏။ ဝက်များ သွားသည် အတိုင်း လေးဖက်ထောက်၍ သွားရ၏။ ဝက်များ အော်ဟစ် သည့်အတိုင်း ဆူညံစွာ ဝက်သံဖြင့် အော်ဟစ်ရ၏။

အကုသိုလ်ဟူသည် ဓမ္မနိယာမအတိုင်း တူသော အကျိုးကို ပေး၏။ ကုသိုလ်လည်း ထိုနည်းတူပင် တူသော အကျိုးကို ပေး၏။ ဤနေရာ၌ကား စုန္ဒသည် သူ၏ ဘဝသက်တမ်းတစ်လျှောက်လုံး ကုသိုလ်ကောင် မူဟူ၍ ဘာမျှမပြုလုပ်ခဲ့သည့်အတွက် ကုသိုလ်နှင့်ပတ်သက်၍ တူသော အကျိုးပေးစရာ ဘာမျှမရှိ၊ အကုသိုလ်ကသာ တူသော အကျိုးပေးစရာ ရှိလေသည်။

စုန္ဒ၏ ကိုယ်၌ အနာတို့သည် ဖူ ဖူ ရောင်ထကြ ကုန်၏။ အဝီစိငရဲမီးလျှံသည် စုန္ဒကိုယ်ပေါ် လွှမ်းခြုံထား၏။ စုန္ဒသည် သတိလွတ်ကင်း၍ အိမ်၏ အတွင်း၌ ဟိုမှသည်မှ လှည့်လည်ပြေးသွား၏။ အိမ်သူအိမ်သားတို့ကလည်း စုန္ဒ အဝေးသို့ ထွက်မပြေးနိုင်စိမ့်သောငှာ အိမ်တံခါးကို လုံခြုံစွာ ပိတ်ထားကြ၏။ လုံခြုံစွာပိတ်၍ထားသော အိမ်အတွင်း၌ စုန္ဒသည် ဝက်ခြံတွင်း၌ အသတ်ခံရမည့် ဝက်များ ထွက်ပေါက်ရှာသကဲ့သို့ လှည့်လည်၍ ထွက်ပေါက်ရှာ၏။

စုန္ဒသည် ဝက်၏ အော်သံဖြင့် ဆူညံစွာ အော်ဟစ် လျက်နေ၏။ စုန္ဒသည် အရှင်လတ်လတ် ပူပြင်း လှသော အဝီစိငရဲမီးဒဏ်ကို ပြင်းထန်စွာ ခံစားရ၏။ အိမ်နီးပါးချင့်

တို့သည် စုန္ဒ၏ အော်သံကြောင့် အိပ်၍မရဘဲရှိကြ၏။ စုန္ဒသည် ၇-ရက်ပတ်လုံး ဝက်များကို သူသတ်စဉ်က ဝက်များ ခံစားရသည့်အတိုင်း ခံစားရ၏။ ဝက်များ ပြေးပေါက်ရှာသည့်အတိုင်း သူလည်း ပြေးပေါက်ကို ရှာရ၏။ ဝက်များ နာကျင်စွာခံစားရသော ဝေဒနာကြောင့် အော်ဟစ်ရသကဲ့သို့ စုန္ဒသည်အော်ဟစ်ရ၏။

၇-ရက်တိုင်တိုင် စုန္ဒသည် အရှင်လတ်လတ် လူ၏ ခန္ဓာဖြင့် အဝီစိငရဲ၏ ဒဏ်ကို ခံစားရပြီးနောက် သေဆုံး၍ အဝီစိငရဲ၌ ကျရောက်လေ၏။ စုန္ဒ၏ အိမ်နီးပါးချင်းတို့သည် များစွာ ထိတ်လန့်ကြ၏။

စုန္ဒ၏ အိမ်အနီးမှ ဖြတ်၍သွားကြသော ရဟန်း တို့က မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ထားကြ၏။ ‘စုန္ဒ၏ အိမ်၌ ၇-ရက်ပတ်လုံး ဝက်များသတ်နေသည်အသံကို ကြားရပါသည်။ စုန္ဒသည် အလွန် ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်သော သူ ဖြစ်ပါသည်။ ဤမျှလောက် ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်သောသူ တစ်စုံတစ်ယောက်ကိုမျှ တပည့်တော်တို့ မတွေ့ဖူးပါ’ ဟု လျှောက်ထားကြ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက ‘ချစ်သား၊ ရဟန်းတို့၊ စုန္ဒသည် ၇-ရက်ပတ်လုံး ငှက်တို့ကို သတ်နေသည် မဟုတ်၊ ၅၅-နှစ်တို့ ကာလပတ်လုံး သူပြုခဲ့သော မကောင်းမှု

အကုသိုလ်ကံသည် ဤပစ္စုပ္ပန် ဘဝ၌ပင် စုန္ဒအား တူသော အကျိုးကို ပေးခြင်းဖြစ်၏။ ယနေ့တွင်မှ စုန္ဒသည် ကွယ်လွန်၍ အဝီစိငရဲသို့ ကျသွားခြင်း ဖြစ်သည်'ဟု မိန့်တော်မူကာ အောက်ပါဂါထာကို ဟောတော်မူ၏။

- မကောင်းမှုကို ပြုသူသည် ဤ ပစ္စုပ္ပန် ဘဝ၌လည်း စိုးရိမ် ပူပန်ရ၏။ နောင် တမလွန်ဘဝ၌လည်း စိုးရိမ်ပူပန်ရ၏။ ပစ္စုပ္ပန် တမလွန် နှစ်ဘဝလုံး၌ စိုးရိမ်ပူပန်ရ၏။
- ထိုသူသည် မိမိ၏ ညစ်ညူးသော အကုသိုလ် ကံကြော့ကို မြင်၍ စိုးရိမ်ပူပန်ရ၏။ စိုးရိမ်ပူပန် ရသည်နှင့်အမျှ ပင်ပန်းရ၏။

ဤလောက၌ လူဟူ၍ဖြစ်လာပြီး အရွယ်ရောက် လာသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် အလုပ်များကို တစ်ခုမဟုတ် တစ်ခု လုပ်ရတော့မည် ဖြစ်၏။ အလုပ်ကို လုပ်သောအခါ နှလုံးသွင်းသည်လည်း မလွဲမသွေ ပါလာရ၏။ ထိုတွင် အလုပ်ပြီးမြောက်မှုသည် ပဓာနမဟုတ်။ နှလုံးသွင်း ကောင်းမှု သည်သာ ပဓာန ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် နှလုံးသွင်းသည့် မိမိလုပ်သော အလုပ်နှင့် ပတ်သက်၍ ကောင်းသော နှလုံးသွင်းလည်း ရှိ၏။ မကောင်းသော နှလုံးသွင်း လည်း ရှိ၏။

ကောင်းသော နှလုံးသွင်းဟူသည် မိမိ၏ ဘဝကို လောက အတွက် အသုံးချခြင်း ဖြစ်၏။ မကောင်းသော နှလုံးသွင်း ဟူသည် လောကကို မိမိဘဝအတွက် အသုံးချ ခြင်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် လောကကို မိမိဘဝအတွက် အသုံးချရန်ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် လုပ်ငန်းများကို လုပ်ပါက ထိုလုပ်ငန်း၌ ငါ့အတွက်ဟူသော နှလုံးသွင်းသည် အမြဲတမ်း လွှမ်းမိုး၏။ ငါ ဟူသော ခံယူချက် လွှမ်းမိုးသည်နှင့်အမျှ လောကအပေါ် လေးစားသော စိတ်များ မရှိတော့။ ‘မှုစရာလား’ ဟူ၍သာ ခံယူထားတော့၏။

ထို့ကြောင့် သူ့ဘဝအတွက် အကျိုးရှိမည်ဆိုလျှင် ဘာမဆို လုပ်ရဲ၏။ တရားသည် မတရားသည်ကို သူ မမှု၊ သူမှုသည်ကာ သူ့ဘဝအတွက် သူရည်မှန် ထာ သော ရည်မှန် ချက် ပြည့်စုံရေးပင် ဖြစ်၏။ ထိုရည်မှန်းချက်သာ ပြည့်စုံမည် ဆိုလျှင် လောကပါလခေါ် လောကကို ဖရိုဖရဲ ဖြစ်မသွားအောင် စောင့်ရှောက်တတ်သော ဟိရီနှင့် ဩတ္တပ္ပ တရား နှစ်ပါးကိုလည်း အလေးမထားတော့ဘဲ သူလုပ်ချင်ရာ ကို ဇွတ်အတင်းလုပ်မည် ဖြစ်၏။

လုပ်ငန်းများကို လုပ်ရာတွင် ထာ ရှိရမည် သဘော ထား သုံးမျိုးကို မြတ်စွာဘုရားသခင်က ဟောတော်မူထား ၏။ ပထမ သဘောထားမှာ မိမိ၏ သိက္ခာကို မိမိက လေးစားရခြင်း ဖြစ်၏။ တစ်သက်လုံးဖုံးသမျှ ကုန်းခါမှ

ပေါ် ဟူသော အဖြစ်မျိုးမရောက်ရလေအောင် မိမိ၏
ဘဝတစ်လျောက်လုံး ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်လာသော
ဂုဏ်သိက္ခာများ၊ မိမိ၏ မျိုးရိုးစဉ်ဆက် ဂုဏ်သိက္ခာများ ကို
လေးစားသော သဘောထားဖြင့် လုပ်ငန်းများကို လုပ်ရ၏။
ဤသဘောထားကို အတ္တာဓိပတိဟု ခေါ်၏။

ဒုတိယထားရှိရမည့် သဘောထားမှာ လောကဓိ
ပတိ ဖြစ်၏။ လောကဓိပတိ ဟူသည် ပတ်ဝန်းကျင်
လောကကို လေးစားခြင်း ဖြစ်၏။ ပတ်ဝန်းကျင်လောက
တွင် အစဉ်အတိုင်း မိမိ၏ မိသားစု၊ မိမိ၏ ရပ်ရွာ၊
မိမိ၏ မြို့နယ်၊ မိမိ၏ နိုင်ငံနှင့် ကမ္ဘာတစ်ခုလုံး
ပါဝင်၏။ တစ်နည်းအားဖြင့် ဆိုရလျှင် လူသားအားလုံး
ပါဝင်၏။

အမှန်အားဖြင့် လူတစ်ယောက်သည် လူသား
အားလုံး ပါဝင်သော လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦး
ဖြစ်လေရာ တစ်ဦးချင်း ကောင်းပါမှ လူ့အဖွဲ့အစည်း
တစ်ခုလုံး ကောင်းပေမည်။ ယာဉ်တစ်စီး ချောမောစွာ
လှုပ်ရှားပြေ သွား နိုင်ရေးသည် ယာဉ်၏ အစိတ်အပိုင်း
ဖြစ်သော ခွေ သွားစိတ်တစ်ခု၏ ကောင်းမွန်မှု၌ တည်ပါ၏။

ထို့ကြောင့် လူတစ်ဦး တစ်ယောက်သည် ပတ်ဝန်း
ကျင် လောက၏ ငြိမ်ချမ်းသာယာရေးအတွက် တာဝန်
ရှိပါ၏။ သို့ဖြစ်၍ မိမိနှင့် ပတ်သက်ပြီး ပတ်ဝန်းကျင်

လောက၌ နစ်နာမှုမရှိရလေအောင် ပတ်ဝန်းကျင်ကို လေ့စာ ရခြင်း ဖြစ်ပါ၏။

တတိယထာ ရှိရမည် သဘောထားသည် ဓမ္မာဓိပတိ ဖြစ်၏။ ဤ၌ ဓမ္မသည် အရာကျယ်၏။ သံသရာတွင်း နှင့်လည်း ပတ်သက်၏။ သံသရာလွန်နှင့်လည်း ပတ်သက် ၏။ လောကနှင့်လည်း ပတ်သက်၏။ လောကုတ္တရာနှင့် လည်း ပတ်သက်၏။ တစ်ဦး ချင် နှင့်လည်း ပတ်သက်၏။ လောကတစ်ခုလုံးနှင့်လည်း ပတ်သက်၏။

ထို့ကြောင့် ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ထားသော ယဉ်ကျေးမှုများ၊ ဓလေ့ထုံးစံများ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေများနှင့် လုပ်ထုလုပ်နည်းများကို ဤလောက၌ ပစ္စုပ္ပန်ခြင်းချမ်းသာယာရေးအတွက် စိတ်ရင်းစေတနာမှန်နှင့် လေ့စာအပ်၏။ တမလွန်ငြိမ်ချမ်းသာယာရေးအတွက် ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ထားသော ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာများ၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုများ၊ တရာဓမ္မကျင့်စဉ်များကိုလည်း လေ့စာအပ်၏။

အနက်အဓိပ္ပာယ်အာ ဖြင့် ဓမ္မဟူသည် ကောင်းသော သဘောကို ဆောင်ပါမှ ဓမ္မမည်၏။ မိမိတို့၏ အယူအရ ကောင်းသည်ဟု သတ်မှတ်ထားရုံမျှနှင့်တော့ ဓမ္မမဟုတ်။ ဓမ္မဟူသည် ကဏ္ဍာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတို့ကို

ပါးသည်ထက် ပါးအောင် လုပ်နိုင်သော သဘောရှိမှသာ စစ်မှန်သော ဓမ္မမည်၏။ ထို့ကြောင့် ဓမ္မာဓိပတိအရ တရားကို လေးစားခြင်း ဟူသည်မှာ လုပ်ငန်းများကို လုပ်ရာ၌ မိမိ၏ တဏှာ၊ မိမိ၏ မာန၊ မိမိ၏ ဒိဋ္ဌိတို့ကို ပါးနိုင်သမျှ ပါးအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်၏။

တစ်နည်းအားဖြင့် ဆိုရလျှင် မိမိ၏ အတ္တကို ပါးနိုင်သမျှ ပါးအောင်လုပ်ခြင်းပင် ဖြစ်၏။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် အတ္တဟူသည် တဏှာ ဖြင့် စွဲသော အတ္တလည်း ရှိ၏။ မာနဖြင့် စွဲသော အတ္တလည်း ရှိ၏။ ဒိဋ္ဌိဖြင့် စွဲသော အတ္တလည်း ရှိ၏။ သို့ဖြစ်၍ အတ္တပါးလျှင် တဏှာ၊မာန၊ဒိဋ္ဌိ တို့လည်း အထိုက်အလျောက် ပါးသောကြောင့် ဓမ္မာဓိပတိ အရ အတ္တပါးအောင်လုပ်ခြင်းသည် တရားကို လေးစားခြင်း မည်၏ဟု ဆိုခြင်းဖြစ်၏။

မိမိ၏ ဘဝသက်တမ်းတစ်လျောက် လုပ်ငန်းများကို လုပ်ရာတွင် ဓမ္မာဓိပတိသဘော ပါဝင်မှု ရှိ မရှိကို သေခါနီးကာလ၌ ပြ၏။ သေခါနီးကာလတွင် ကံနိမိတ်၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ် တည်းဟူသော နိမိတ်သုံးပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးသည် မလွဲမသွေ ထင်ရ၏။ ကံသည် ဓမ္မနိယာမအရ မိမိနှင့်တူသော အကျိုးကို ပေး၏။ ကံကို လိမ်၍ ညာ၍ မရ။ မိမိအနေဖြင့် မိမိလုပ်သောအမှုကို

ပုထုဇဉ်တို့၏ ဓမ္မတာအရ အကောင်း ဟူ၍ ချည်း
ထင်လေရာ မိမိ၏အထင် မှန်မမှန်ကို သေခါနီးကာလ၌
သိရ၏။

စုန္ဒဝတ္ထု၌ စုန္ဒလုပ်ခဲ့သော ကံများက ဂတိနိမိတ်
အနေဖြင့် စုန္ဒအား ပြ၏။ စုန္ဒသည် ဝက်ကဲ့သို့ အော်ရ၏။
ဝက်ကဲ့သို့ ပြေးသွားရ၏။ ကျိုက်ကျိုက်ဆူနေသော ရေနွေးပူ
လောင်ခြင်း၏ ဒဏ်ကို ဝက်များခံစားရသကဲ့သို့ စုန္ဒသည်
လူ့ဘဝ၌ပင် အရှင်လက်လတ် ၇-ရက် တိုင်တိုင် အဝီစိ
ငရဲမီး လောင်ခြင်းကို ခံရ၏။ ဤမျှလောက် ခံစားရရုံနှင့်
မပြီးသေး။ သေတော့ လည်း အဝီစိငရဲသို့ပင် ကျရလေ၏။

မိမိပြုခဲ့သောကံသည် မိမိအနေဖြင့် ကောင်းသည်ဟု
ထင်၍ လုပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်စေကာမူ သေခါနီး ကာလ၌
သူ့သဘော သူဆောင်ကာ ကံနိမိတ်၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ်
သုံးပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးသော နိမိတ်ဖြင့် တူသော
အကျိုးပေးသည့်သဘောကို မလွဲမသွေ ပြမည် ဖြစ်၏။
ဝရမ်းပြေး လူဆိုးသည် ရာဇဝတ်ဘေးမှ ပြေး၍ လွတ်ချင်
လွတ်ဦးမည်။ အကုသိုလ်ကို ပြုလုပ်ခဲ့ပါက ထိုအကုသိုလ်ကို
မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် မပယ်သတ်နိုင်လျှင် ၃၁-ဘုံ၌ ဘယ်နေရာ
ပြေးပြေး ယင်းအကုသိုလ်၏ ပြစ်ဒဏ်မှ မလွတ်နိုင်။
ပုထုဇဉ်ဖြစ်လျှင် အပါယ်လေးပါးသို့ပင် ကျနိုင်၏။

ထိုကြောင့် 'ဗြဟ္မာ့ပြည်မှာ တဝင်းဝင်း၊ ဝက်စားကျင်းမှာ တရှုပ်ရှုပ်' ဆိုခြင်း ဖြစ်၏။

အကယ်၍ ရဟန္တာဖြစ်ပြီ နောက်ဘဝမရှိလျှင် သော်မှ ရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်လို ခိုးသားလူဆို များ၏ ရိုက်နှက်ခြင်းကို ခံရတတ်ပါ၏။ ထို့ကြောင့် ဤလောကတွင် မည်သည့်လုပ်ငန်းကို လုပ်လုပ် အကုသိုလ်လုပ်ငန်းများကို မလုပ်မိအောင်၊ အတ္တစိတ် နည်းပါ အောင် လောကကို မိမိဘဝအတွက် အသုံးမချဘဲ မိမိဘဝကိုသာ လောကအတွက် အသုံးချတတ်အောင် ဤဂါထာဖြင့် မြတ်စွာဘုရားက တရားနာပရိသတ်အား ဟောကြားတော်မူခြင်း ဖြစ်ပါ၏။ အလွန်သံဝေဂယူဖွယ်ကောင်းသော ဝတ္ထုဖြစ်သဖြင့် ပိဋကတ်တော်၌ မှတ်တမ်းအဖြစ် ပါဝင်ခြင်း ဖြစ်ကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။

၁၉၉၀ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလထုတ်
အမှတ်-၁၄၂၊ စစ်ပြန်မဂ္ဂဇင်း

သိကြား ဦးနှိမ်ခြင်း

ကုသိုလ်ကံနှစ်
ထုံရိုးဖြစ်သား
ပန်းစစ်လျက်တူ
ခန္ဓာကြာသား
လူကိုထားဘိ
သိကြားသော်မြို့
ဦးဖြင့်ယို၏ ။

(ပါရမီခန်းပျို့.-၈၂)

ဝိဇ္ဇုဒ္ဓါဘ (၁)

မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌ သီတင်းသုံးတော်မူစဉ် ကာလက ဖြစ်ခဲ့သော ဖြစ်ရပ် ဖြစ်၏။

ထိုစဉ်က ပညာသင်ကြားရေးနှင့် ပတ်သက်လျှင် ငွေကြေး တတ်နိုင်သောသူများသည် တက္ကသိုလ်ပြည် ဒိသာပါမောက္ခဆရာကြီးထံသို့သာ သွားရောက်၍ ပညာ သင်ကြားကြရ၏။ ငွေကြေးတတ်နိုင်သူများတွင် မင်းသား များလည်းပါ၏။ ဗြာဟ္မဏလုလင်များလည်းပါ၏။ သူဌေး သူကြွယ်သားများလည်း ပါ၏။ ငွေကြေးမတတ်နိုင်သူ

များကား တက္ကသိုလ်ပြည်ပြန် ပညာသင်များမှတစ်ဆင့် မိမိတို့ ဒေသ၌သာ သင်ယူကြရ၏။

ထိုခေတ် ပညာရေးမှာလည်း (၁၈)ရပ်သော အတတ် ပညာရပ်များဖြစ်ကြ၏။ (၁၈)ရပ်သော အတတ်ပညာရပ် များတွင် ဝိဇ္ဇာပညာရပ်ကို သင်ယူသည်ဖြစ်စေ၊ သိပ္ပံပညာ ရပ်ကို သင်ယူသည်ဖြစ်စေ မည်သည့် ပညာရပ်ကိုပင် သင်ယူ သင်ယူ ကျောင်းသားတိုင်း မသင်မနေရ ပညာရပ် တစ်ခုရှိ၏။ ယင်းပညာရပ်ကား ဝေဒဆိုင်ရာ ပညာရပ် ဖြစ်၏။

ကျောင်းသားတစ်ယောက်သည် ဝေဒဆိုင်ရာ ပညာရပ် ကို မသင်ယူခဲ့လျှင် သူ၏ ဘဝသည် မပြည့်စုံ ဟူ၍ ထိုခေတ်က အစွဲအလမ်းရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ကျောင်းသား တိုင်းသည် ဝေဒဆိုင်ရာ ပညာရပ်ကို တတ်မြောက်ရခြင်း ဖြစ်၏။ ဝေဒဆိုင်ရာပညာရပ်ကို တတ်မြောက်ပါမှလည်း လူသည် လောကတွင် နေထိုင်တတ်၏။ ဤသည်မှာ ထိုခေတ်တက္ကသိုလ် ပညာရေး၏ အခြေခံအုတ်မြစ် ဖြစ်၏။

သတ္တဝါတို့၏ ပင်ကိုဗီဇအရ လူသည်ကောင်းကောင်း စားချင်၏။ ကောင်းကောင်း ဝတ်ချင်၏။ ကောင်းကောင်း နေချင်၏။ ကျန်းကျန်းမာမာလည်းရှိချင်၏။ အမှန်အားဖြင့် ကောင်းကောင်း စားလိုခြင်း၊ ကောင်းကောင်း ဝတ်လိုခြင်း၊ ကောင်းကောင်းနေလိုခြင်း၊ ကျန်းကျန်းမာမာရှိလိုခြင်းသည်

ဘဝတွင် အခြေခံအကျဆုံးသော လိုအပ်ချက်ဖြစ်၏။
 ထို့ကြောင့် လူဟူသမျှသည် ထိုအခြေခံအကျဆုံးသော
 လိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်ဆည်းနိုင်ရန်အတွက် နေပူမရှောင်
 မိုးရွာမရှောင် ကြိုးပမ်းနေခြင်းဖြစ်၏။ ထိုသဘောကို
 တက္ကသိုလ်ပြည်က ဒိသာပါမောက္ခဆရာကြီးသည် သိပါ၏။
 ထို့ကြောင့် ဒိသာပါမောက္ခဆရာကြီးသည် မိမိ၏ တပည့်
 များအား စားဝတ်နေ ကျန်းမာမှု ဤလေးခုနှင့် ပတ်သက်၍
 ကြိုးပမ်းရာတွင် ကြိုးပမ်းနည်းကို အမျိုးဇာတ်အလိုက်
 သင်ကြားပေးလိုက်ပါ၏။

သို့ရာတွင် စားဝတ်နေ ကျန်းမာမှု ဤလေးခုသည်
 ဘဝအတွက် အခြေခံအကျဆုံးသော လိုအပ်ချက်ဖြစ်သည်
 မှာ မှန်ပါ၏။ ထို့ကြောင့် ဤအခြေခံအကျဆုံးသော
 လိုအပ်ချက် လေးခုအတွက် မနားမနေ ကြိုးပမ်းအပ်သည်
 မှာလည်း မှန်ပါ၏။ သို့ရာတွင် ဘဝတွင် ပန်းတိုင်ဟူသည်
 ရှိ၏။ ဘဝတွင် အဓိပ္ပါယ်ဟူသည် ရှိ၏။ ဘဝတွင် အနှစ်
 သာရဟူသည် ရှိ၏။ ဘဝ၏ ပန်းတိုင်၊ ဘဝ၏အဓိပ္ပါယ်၊
 ဘဝ၏ အနှစ်သာရအရဆိုလျှင် စားဝတ်နေ ကျန်းမာမှု
 ဤလေးခုသည် ဘဝတွင် အနိမ့်ဆုံးသော လိုအပ်ချက်သာ
 ဖြစ်၏။

ဤလိုအပ်ချက် လေးခုကို တိရစ္ဆာန်များသည်ပင်
 လိုအပ်လျက်ရှိလေရာ ဤလိုအပ်ချက်လေးခု ပြည့်စုံခြင်း

သည် တိရစ္ဆာန်ဘဝနှင့် လူ့ဘဝကို ခြားနားအောင် ပြုလုပ်ပေးနိုင်သော နယ်ခြားမျဉ်းမဟုတ်ချေ။

ထို့ကြောင့် ဤလိုအပ်ချက် လေးခုကို လူ့ဘဝတွင် အနိမ့်ဆုံးသော အညံ့ဆုံးသော အမိုက်မဲဆုံးသော လိုအပ်ချက် ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ယင်းလေးမျိုးကိုသာ ဘဝ၏ ပန်းတိုင်၊ ဘဝ၏အဓိပ္ပါယ်၊ ဘဝ၏အနှစ်သာရ အဖြစ် မှတ်ယူနေပါလျှင် ထိုကဲ့သို့သော မှတ်ယူချက်သည် မှန်ကန်သော မှတ်ယူချက်မဟုတ် ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဒီသာပါမောက္ခ ဆရာကြီးက သူ၏ တပည့်များ အား သင်ကြားပေးပါ၏။

အမှန်အားဖြင့်လည်း စာ ဝတ်နေ ကျန် မာမှု ဤလေးခုသည် ဘဝတွင် ရုပ်ပိုင်း ဆိုင်ရာ တောင့်တချက်များသာ ဖြစ်၏။ ဘဝတွင် ရုပ်ပိုင်းသည် ခန္ဓာဖွဲ့စည်းမှုအရ အပြင်ပိုင်း အကျဆုံးသော၊ အကြမ်းဆုံးသော အပိုင်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်ကို ဒီသာပါမောက္ခ ဆရာကြီးက ဘဝတွင် အနိမ့်ဆုံးသော၊ အညံ့ဆုံးသော၊ အမိုက်မဲဆုံးသော တောင့်တချက်ဟူ၍ ဆိုခြင်းဖြစ်ပါ၏။ အမှန်အားဖြင့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်သည် ဘဝတွင် လမ်းစဉ်သာ ဖြစ်၏။ ပန်းတိုင်မဟုတ်။

ရပ်ပိုင် ဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များ ပြည့်စုံသောအခါ ဘဝတွင် ကာယသုခ ရှိသည် မှန်ပါ၏။ ကာယသုခ ဟူသည်ကား စိတ္တသုခမရှိလျှင် သုခ ဟူ၍ပင် ပြောဖို့ ခက်သော သုခမျိုး ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် စိတ္တသုခသည် ကာယသုခထက် ပို၍ တန်ဖိုး အာ ဖြစ် မြင်မာ လေ၏။ ထို့ကြောင့် လုံအဖြစ် အသက်ရှင် ရေ့ရသရွေ့ ကာလပတ်လှ စိတ္တသုခအရ ဘဝတွင် ပျော်ရွှင်ချမ်း ခြေ ဖို့လည် လိုအပ် ပါ၏။

ထို့ကြောင့် ဒိသာပါမောက္ခဆရာကြီးက အနုပညာများ (၁၈)ရပ်သော ပညာရပ်များကို မိမိ၏ တပည့်များအား သင်ကြားပေ ရာတွင် ခဏ မူဒေဒနာဆိုင်ရာ အနုပညာရပ် များကိုပါ ထည့်သွင်း သင်ကြား ပေးလိုက်ခြင်း ဖြစ်၏။ အနုပညာရပ်များဖြင့် လောကကို ကြည်လောအခါ အလှကို တွေ့ မည်ဖြစ်၏။

အကြမ်း အာ ဖြင့် အလှသည် 'ပခု' ခြံလည် ရှိ၏။ ပခု ခြံရှိသော အလှကို 'ပခု အလှ' ဟူ၍ ဆိုရ၏။ 'ပခု' အလှ၏ ဟရာ ကိုယ်မှာ ပီရိယဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဝီရိယာဓိက ဘုရား လောင်း ချာ သည် လောကကို အလှ ဆင်သော ရတနာများ အနေဖြင့် ချစ်စရာကောင်း ခြင်း ဖြစ်၏။ ချစ်စရာကောင်း သည်ဆိုလျှင် လှ၍သာဖြစ်၏။

ထို့အပြင် အလှသည် 'အသုံး' ဌ်လည်း ရှိ၏။ အရာဝတ္ထု တစ်ခုကို အသုံးကျအောင် အသုံးချတတ်ခြင်းသည် အလှပင်ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်လေရာ အသုံးကျအောင် အသုံးချတတ်ခြင်းကို အလှဟူ၍ပင် ဆိုရ၏။ အမှန်အားဖြင့် အသုံးအလှ၏ တရားကိုယ်မှာ ဉာဏ်ပညာဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ပညာဓိက ဘုရားလောင်းများသည် လောကအတွက် အလှရတနာများ အနေဖြင့် ချစ်စရာကောင်းကြခြင်းဖြစ်၏။ ချစ်စရာ ကောင်းသည်ဆိုလျှင် လှ၍သော်ဖြစ်လေ၏။

ဤလောက၌ အလှရှိသည်ဟု ဆိုပါလျှင် ဖြစ်စေ၊ အလှကို မြင်တတ်သူများက လောကသည် လှသည်ဟု ဆိုပါလျှင်ဖြစ်စေ၊ လောကသည် သူ၏ ကိုယ်ပိုင် ပင်ကိုအလှဖြင့် လှသည်မဟုတ်။ ဝီရိယသဒ္ဓါနှင့် ပညာတို့၏ အလှကို ခေတ္တငှား၍ 'အငှားအလှ'ဖြင့်သာ လှခြင်းဖြစ်ပါ၏။ သို့ရာတွင် ဤအလှသည်လည်း ဘဝ၏ ပန် တိုင်မဟုတ်၊ ဘဝ၏ လမ်းစဉ်မျှသာ ဖြစ်ပါ၏။ သို့ရာတွင် ထိုလမ်းစဉ်ကား ခံစားမှု ဝေဒနာနှင့်သာ ပတ်သက်လေ၏။ အမှန်အားဖြင့် လောကအလှဟူသည် သာယာဖွယ်ပင် ဖြစ်၏။

အလှနှင့် ပတ်သက်၍ ခံစားမှုဝေဒနာဟူသည် ခန္ဓာဖွဲ့စည်းမှုတွင် အတွင်းပိုင်းအကျဆုံး မဟုတ်။ ရုပ်ပိုင်းထက်

ပို၍ အတွင်းပိုင်း ကျသည့်သာရီ၏။ ထို့ကြောင့် လောက၌ အလှကိုမြင်အောင် ကြည့်တတ်ရုံမျှနှင့် ဘဝ၏ ပန် တိုင်၊ ဘဝ၏အဓိပ္ပါယ်၊ ဘဝ၏ အနှစ်သာရကို မြင်ပြီဟူ၍ မဆိုနိုင်ခြင်းဖြစ်၏။

အမှန်အာဖြင့် လောက၏ အလှသည်လည်း ဘဝ၏ ပန်တိုင်အတွက် လမ် စဉ်အဖြစ် အသုံးကျလေသောကြောင့် ဒိသာပါမောက္ခဆရာကြီး က သူ၏တပည့်များအား အဋ္ဌာရသ (၁၈)ရပ်သော ပညာရပ်များကို သင်ကြားပေးရာတွင် အလှ သဘောကိုလည်း ထည့်သွင်း သင်ကြားပေးခြင်း ဖြစ်၏။ အမှန်အာဖြင့်လည်း အလှနှင့်ပတ်သက်၍ ခဏ မှ ဝေဒနာသည် ခန္ဓာဖွဲ့စည်းမှု သဘောအရေ့ဆိုလျှင် ဒုတိယ မြောက်အဆင့် ဝေဒနာက္ခန္ဓာသာ ဖြစ်ပါ၏။

ထို့ကြောင့် ဤလောကတွင် ပျော်ရွှင်စရာများနှင့် ပြည့်စုံရုံမျှဖြင့်လည်း ဘဝ၏ ပန်တိုင်ကို ရောက်ပြီဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဘဝ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို သိပြီဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဘဝ၏ အနှစ်သာရကို ရပြီဟူ၍ လည်းကောင်း မဆိုနိုင်ခြင်း ဖြစ်၏။ ဤသဘောကို ဒိသာပါမောက္ခ ဆရာကြီးသည် သိပါ၏။

ဟက္ကသိုလ်ပြည်၌ ဒိသာပါမောက္ခဆရာကြီးသည် သူ၏ တပည့်များအား အဋ္ဌာရသ (၁၈)ရပ်သော အတတ် ပညာရပ်များကို သင်ကြားပေးရာတွင် လောက၌ အလှ

ကြည့်နည်းအပြင် ကျိုးကြောင်း ဆင်ခြင်နည်းကိုလည်း
ထည့်သွင်း သင်ပေးလေ၏။ ကျိုးကြောင်း ဆင်ခြင်နည်း
ကား ပညာနှင့်ပတ်သက်၏။ လောကဖြစ်စဉ်များကို
ကြည့်ရာတွင် ကျိုးကြောင်း ဆင်ခြင်နည်းဖြင့် ကြည့်တတ်
ပါမှ ဘဝ၏ပန်းတိုင်သို့ ဦးတည်နိုင်မည်ဖြစ်၏။ သို့မဟုတ်
ပါက ဘဝပန်းတိုင်နှင့် ပြောင်းပြန်သွားမိတတ်၏။ ထို့
ကြောင့် ကျိုးကြောင်း ဆင်ခြင်နည်းကိုပါ သိဖို့လိုခြင်း
ဖြစ်၏။

သို့ရာတွင် ကျိုးကြောင်း ဆင်ခြင်နည်းသည်လည်း
ဘဝ၏ ပန်းတိုင်မဟုတ်၊ ဘဝ၏ အဓိပ္ပါယ်မဟုတ်။
ကျိုးကြောင်း ဆင်ခြင်တတ်ရုံမျှနှင့် ဘဝ၏အဓိပ္ပါယ်သည်
ပြီပြည်စုံခြင်း ရှိသည်မဟုတ်။ ခန္ဓာဖွဲ့စည်းမှုအရ ဆိုရ
လျှင် ကြောင်းကျိုး ဆင်ခြင်နိုင်မှုသည် တတိယအဆင့်၌
သာရှိ၏။ ယင်းကို သညက္ခန္ဓာ၏ သဘောဟူ၍ ဆိုရ၏။
ထိုကြောင့် ကြောင်းကျိုး ဆင်ခြင်နိုင်မှုသည် ဘဝတွင်
ပန်းတိုင် မဟုတ်သေးဘဲ လမ်းစဉ်မျှသာ ဖြစ်ပါ၏။
အမှန်အားဖြင့် ကြောင်းကျိုးဆင်ခြင်နိုင်မှုကို မှန်မှန်ကန်ကန်
အသုံးပြုနိုင်မှသာ ဘဝ၏အဓိပ္ပါယ်ကို နားလည်လာမည်
ဖြစ်၏။ ဘဝ၏ပန်းတိုင်ကို ရောက်လာမည်ဖြစ်၏။ ဘဝ၏
အနှစ်သာရကို ရလာမည် ဖြစ်ပါ၏။

လူ့ဘဝတွင် ကြောင် ကျို ဆင်ခြင်တတ်ရ၊ အသိ ပညာရှင် အတတ်ပညာရှင် ဖြစ်ရမျှနှင့်လည်း လူ့ဘဝ၏ အနက်၊ လူ့ဘဝ၏ အဓိပ္ပါယ်သည် ပြီးပြည့်စုံသည်မဟုတ်၊ လူ့ဘဝ၏ ပန် တိုင်သို့ ရောက်သည်မဟုတ်။ ဘဝ၌ တို့ တက်လာသည်ထက် တို့ တက်အောင်၊ မြင့်မားသည် ထက် မြင့်မားအောင် တံထွင်ဖို့ လိုသေး၏။ ဖန်တီးဖို့ လိုသေး၏။

အမန်အာ ဖြင့် ဘဝ၌ တို့ တက်သည်ထက် တို့တက် အောင်၊ မြင့်မား သည်ထက် မြင့်မား အောင် တံထွင်ခြင်း သည်လည်းကောင်း၊ ကြဆခြင် သည်လည်းကောင်း၊ ခန္ဓာ ဖွဲ့စည်းမှုအရဆိုလျှင် စတုတ္ထ အဆင့်သာ ဖြစ်ပါ၏။ ပါဠိဝေါဟာရအာ ဖြင့် ဆိုပါက သင်္ခါရက္ခန္ဓာသာ ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် ဘဝနှင့်ပတ်သက်၍ တံထွင် ကြဆမှု ဟူသမျှသည် လည်းကောင်း၊ ဖန်တီးမှု ဟူသမျှသည် လည်းကောင်း ဘဝအတွက် လိုအပ်သည်မန်သော်လည်း ယင်းတို့သည် ဘဝအတွက် နောက်ဆု လိုအပ်ချက်မဟုတ် သေး။ စတုတ္ထအဆင့် လိုအပ်ချက်မျှသာ ဖြစ်ပါ၏။ ထို့ကြောင့် ဒိသာပါမောက္ခဆရာကြီးသည် သူ၏ တပည့်များ

အာ အဋ္ဌာရသ (၁၈)ရပ်သော ပညာရပ်များကို သင်ကြားပေးရာ၌ တီထွင် ကြံဆနိုင်မှုသဘောကို ဘဝတွင် စတုတ္ထအဆင့် အနေဖြင့်သာ သင်ကြားပေးလိုက်ခြင်း ဖြစ်၏။ နောက်ဆုံး အပြီးသတ်အနေဖြင့် သင်ကြားပေးလိုက်ခြင်း မဟုတ်ပါချေ။

ဘဝတွင် နောက်ဆုံး အရေးတကြီး အနေဖြင့် အပြီးသတ် သင်ကြားပေးရမည့် သဘောသည်ရှိ၏။ ယင်းကာကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ ဖြူစင် မြင့်မြတ်မှုပင် ဖြစ်၏။ ခန္ဓာဖွဲ့စည် မှု သဘောအရဆိုလျှင် နောက်ဆုံး ပဉ္စမအဆင့် ဖြစ်၏။ ယင်းကို ဝိညာဏက္ခန္ဓာဟူ၍ ဆိုရ၏။ အမှန်အားဖြင့် ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ ဖြူစင်မြင့်မြတ်ပါမှ ဘဝ၏ အနက်သည် လည်းကောင်း၊ ဘဝ၏ အဓိပ္ပါယ်သည် လည်းကောင်း ပြီးပြည့်စုံမည်ဖြစ်၏။ ဘဝ၏ ပန်တိုင်ကိုလည်း ရရှိမည်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဒိသာပါမောက္ခ ဆရာကြီးသည် သူ၏ တပည့်များအား အဋ္ဌာရသ (၁၈)ရပ်သော အတတ်ပညာများကို သင်ကြားပေးရာ၌ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ ဖြူစင်မှုကို အလေးအနက်ထား၍ သင်ကြားပေးခြင်း ဖြစ်လေ၏။

အမှန်အားဖြင့် ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ ဖြူစင် မြင့်မြတ်မှု ဟူသည့်မှာ မိမိ၏သန္တာန်၌ အဝိဇ္ဇာတဏှာ မကပ်ရောက်ရေးပင် ဖြစ်၏။ လောကတွင် မည်သည့်လုပ်ငန်းကို

လုပ်သည်ဖြစ်စေ မှားယွင်းမှု အဝိဇ္ဇာနှင့် တပ်၊ က်မှု တဏှာတို့ မပါဝင်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်မှသာ ဘဝ၏ အဓိပ္ပါယ် ပြည့်စုံသည် မည်ပါ၏။ ဘဝ၏ ပန်းတိုင်ကို ရောက်သည် မည်ပါ၏။

အမှန်အားဖြင့် ဘဝ၏ ပန်းတိုင်ကို ရောက်ခြင်း ဟူသည်မှာ မှားယွင်းမှု အဝိဇ္ဇာနှင့် တပ်မက်မှု တဏှာကို ပယ်သတ်နိုင်ခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ထိုသို့ ပယ်သတ်နိုင်ခြင်း ကိုပင် ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ မြင့်မြတ်ဖြူစင်ခြင်းဟူ၍ ဆိုရ၏။ ဤသဘောကို ဒိသာပါမောက္ခဆရာကြီးသည် သိပါ၏။ သိ၍လည်း သူ၏ တပည့်များအား ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ ဖြူစင် မြင့်မြတ်အောင် သင်ကြားပေးခြင်းဖြစ်ပါ၏။

သို့ရာတွင် ထိုစဉ်ကာလက တက္ကသိုလ်ပြည်၌ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ ဖြူစင်မြင့်မြတ်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ သင်ကြားပေးသော ဘာသာရပ်ကား ဝေဒ ဘာသာရပ်ဖြစ် လေ၏။ အမှန်အားဖြင့် သစ္စာလေးပါး မြတ်တရားသည် ထိုစဉ်ကာလက မဇ္ဈိမဒေသ၌ ပြန့်ပွားခြင်း မရှိသေးဘဲ ဝေဒသာလျှင် ပြန့်ပွားခြင်း ရှိပါ၏။

ထို့ကြောင့် များသောအားဖြင့် ပညာသင်ကြားရာ ဒေသများ၌ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ ဖြူစင်—မြင့်မြတ်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ သင်ကြားရမည်ဆိုပါလျှင် ဝေဒ ကျမ်းစာ များကိုသာ သင်ကြားပေးခြင်း ဖြစ်လေ၏။ ဝေဒကျမ်းစာ

များသည်လည်း အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာ၏ အပြစ်များကို သိသည်ပင်ဖြစ်၏။ ထိုသို့ သိပါသော်လည်း အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာကို ပယ်သတ်နိုင်သော မဂ္ဂင် ရှစ်ပါး ပွားများနည်းကို မသိသောကြောင့် ဝေဒ၏ သွန်သင်ချက်များဖြင့် အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာကို မပယ်သတ်နိုင်ခြင်း ဖြစ်၏။

အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာကို မပယ်သတ်နိုင်သော်လည်း ဘဝ၏ ပန်းတိုင် ဟူသည်မှာ အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာကို ပယ်သတ်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်ဟူ၍တော့ သူတို့သည် သိကြပါ၏။ အဝိဇ္ဇာနှင့်တဏှာတွင် အဝိဇ္ဇာကို သေအောင် အာထုတ်ရသည်ထက် တဏှာကို သေအောင် အာထုတ်ရသည်က ပို၍ ပေါ်လွင်၏။ ထို့ကြောင့် ကျမ်းဂန်များ၌ တဏှာကို သေအောင် အာထုတ်ခြင်း “နိဗ္ဗာန်”ကိုသာ အလေအနက်ထား၍ ဆိုခြင်းဖြစ်ပါ၏။

အမှန်အာ ဖြင့်လည်း တဏှာသေလျှင် အဝိဇ္ဇာလည်း သေသည်ပင်ဖြစ်ပါ၏။ သဘောအရ တဏှာသေခြင်း သည် ပင် ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ ဖြူစင်မြင့်မြတ်ခြင်း ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍ သာ ဒိသာပါမောက္ခဆရာကြီးသည် သူ၏ တပည့်များ အာအဋ္ဌာရသ (၁၈)ရပ်သော ပညာရပ်များကို သင်ကြာပေးရာတွင် ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ ဖြူစင်မှုကို ဘဝ၏ ပန်းတိုင် အနေဖြင့် သင်ကြာပေးလိုက်ခြင်း ဖြစ်၏။

ဒိသာပါမောက္ခ ဆရာကြီး၏ ဣပည့်များ ထဲတွင် ပဿေနဒီကောသလမင်္ဂလံ သာ၊ လိစ္ဆဝီ မင်္ဂလံ သာ၊ မဟာလိ နှင့် မလ္လာမင်္ဂလံ သာ၊ ဗန္ဓုလတို့ ပါဝင်၏။ ပဿေနဒီ ကောသလ မင်္ဂလံ သာ သည် ကောသလတိုင် နှင့် ကာသိတိုင် တို့ကို အစို ရသော မဟာကောသလမင်္ဂလံ ကြီး ၏ သာတော် ဖြစ်၏။ မဟာလိသည် ဝေသာလီပြည် လိစ္ဆဝီမင်္ဂလံ ၏ သာတော်ဖြစ်၏။ ဗန္ဓုလသည် မလ္လာမင်္ဂလံ ၏ သာတော် ဖြစ်၏။ မဟာကောသလမင်္ဂလံ သည် သက်ဦးဆံပိုင် ဘုရင် ဖြစ်၍ လိစ္ဆဝီမင်္ဂလံ နှင့် မလ္လာမင်္ဂလံ တို့ကာ ဂဏရာဇာခေါ် ဒီရိုကရေဇ် မင်္ဂလံ များ ဖြစ်ကြ၏။ မင်္ဂလံ သာ သုယောက်တို့ သည် ဟက္ကသိုလ်ပြည် အဝင်ဝ တည် ခိုရပ်၌ တွေ့ ဆုံ ကြရာမှ ရင်နှီးသော မိတ်ဆွေများ ဖြစ်သွားကြ၏။ မင်္ဂလံ သာ သုယောက်တို့သည် ဒိသာပါမောက္ခဆရာကြီး ထံ၌ ပညာသင်နေစဉ် ကာလတစ်လျှောက်လုံး လည်း အရင်နှီးဆု အဆွေ ခင်ပွန်း များ ဖြစ်ကြ၏။

ဆိုတိုင်ပင်ဖက် ကောင်တိုင်ပင်ဖက် အနေဖြင့် မင်္ဂလံ သာ သုယောက်တို့သည် စိတ်တူသဘောတူဖြင့် မိမိတို့ ဝါသနာပါရာ ပညာရပ်များကို သင်ယူကြ၏။ ဒိသာ ပါမောက္ခဆရာကြီးကလည်း အဋ္ဌာရသ (၁၈)ရပ်သော ပညာရပ်များအပြင် ရူပက္ခန္ဓာ၏ သဘောအရ ဓာတု ဝတ်

နေ ကျန်းမာမှု ဤလေးခုနှင့်ပတ်သက်၍ လည်းကောင်း၊
ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၏ သဘောအရ လောကတွင် အလှကို မြင်
အောင်ကြည့်မှုနှင့် ပတ်သက်၍လည်းကောင်း၊ သညက္ခန္ဓာ
၏ သဘောအရ လောကတွင် ကြောင်းကျိုး ဆင်ခြင်နိုင်မှုနှင့်
ပတ်သက်၍လည်းကောင်း၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၏ သဘောအရ
လောကတွင် ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ ဖြူစင်အောင် အားထုတ်
မှုနှင့် ပတ်သက်၍လည်းကောင်း ဝေဒဆိုင်ရာ အကိုးအကား
အထောက်အထားများဖြင့် သင်ကြားပေးလိုက်၏။

သင်တန်း ကာလလည်း ပြီးဆုံးလေပြီ။ မိမိတို့
သင်ယူခဲ့သော ဘာသာရပ်များကို ကျွမ်းကျွမ်းကျင်ကျင်
လည်း တတ်မြောက်ကြလေပြီ။ ထို့ကြောင့် မင်းသား
သုံးယောက်တို့သည် မိမိတို့၏ တိုင်းပြည်သို့ ပြန်ကြ၏။
မိမိတို့၏ တိုင်းပြည်သို့ မပြန်မီ လိုအပ်သော အကူအညီ
များရှိပါက အချင်းချင်း ရင်းနှီးစွာ ဖွင့်ဟ တောင်းခံကြ
ရန်လည်း ကတိကဝတ် ပြုကြ၏။ အမှန်အားဖြင့် ကတိ
ကဝတ်ပြုစဉ်က တကယ်ပင် လှိုက်လှိုက်လဲ့လဲ့ စိတ်ပါ
လက်ပါ ပြုကြခြင်းဖြစ်ပါ၏။

သို့ရာတွင် “ငါ”ကို ဗဟိုပြုသော အတ္တသည် မိမိ
နှင့်ဆန့်ကျင်လာလျှင် မည်သို့သော ကတိကဝတ်ကိုမဆို
ချေဖျက်နိုင်ကြောင်း မင်းသားသုံးယောက်တို့ မသိကြ။
သူတို့ သင်ယူခဲ့သော ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာမသိသည့် ဝေဒ

ကျမ်းဂန်လာ ကိုယ်ကျင့် သိက္ခာများသာ ဖြစ်၏။ ဝေဒ
ကျမ်းလာ ကိုယ်ကျင့် သိက္ခာများသည် အသိတွင်သာ
အဆုံးသတ်သော ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာများသာ ဖြစ်ကြ၏။
အမှန်အာ ဖြင့် ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာဟူသည် အရှိတွင် အဆု
သတ်ပါမှ တန်ဖိုး ရှိပါ၏။ အသု လည် ကျပါ၏။ တရာ ကို
'သိ'ရသာသိပြီး တရာ 'မရှိ'လေသောအခါ ထိုအသိ သည်
အဝိဇ္ဇာ၏ "ရှေ့နေ"သာ ဖြစ်ချေ၏။

ထို့ကြောင့် အသိနှင့် အရှိတို့သည် တစ်သာ တည်
ကျမှသာ၊ တစ်ထပ်တည်းကျမှသာ အဝိဇ္ဇာကို တော်လှန်ပြီး
တဏှာကို သတ်နိုင်မည်ဖြစ်၏။ အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာကို
သတ်နိုင်လေသောအခါ အတ္တဟူသည် အဘယ်မှာ ရှိပါ
တော့မည်နည်း။ ထိုအခါမျိုးမှ ပြုလုပ်ကြသော ကတိကဝတ်
သည်သာ 'သစ္စာ' ကတိကဝတ်ဖြစ်ပါ၏။ သို့မဟုတ်
ပါက 'မိစ္ဆာ'ကတိကဝတ်သာ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

တက္ကသိုလ်ပြည်တွင် ပညာသင်ကာလ ပြီ ဆု လေ
သောအခါ ပဿေဒီကောသလ မင်္ဂလာ သာသည်လည်း
မိမိသင်ယူခဲ့သော ဘာသာရပ်များကို တတ်မြောက်ပြီဖြစ်
မိမိ၏နိုင်ငံသို့ ပြန်လေ၏။ ဗန္ဓုလမင်္ဂလာ သာသည်လည်း
မိမိသင်ယူခဲ့သော ဘာသာရပ်များကို တတ်မြောက်ပြီ
ဖြစ်၍ မိမိနိုင်ငံသို့ ပြန်လေ၏။ မဟာလိမင်္ဂလာ သာသည်လည်း

မိမိသင်ယူခဲ့သော ဘာသာရပ်များကို တတ်မြောက်ပြီဖြစ်၍
မိမိ၏နိုင်ငံသို့ ပြန်လေ၏။

မင်းသား သုံးယောက်တို့သည် မိမိတို့၏ နိုင်ငံသို့
ပြန်ကြသော်လည်း မိမိတို့အချင်းချင်း ထာခွဲကြသော
ကတိကိုမူ အမှတ်ရနေကြ၏။ သူတို့၏ ကတိကို သူတို့က
ထာဝရ သစ္စာအဖြစ် မှတ်ယူထားကြ၏။ အမှန်အာ ဖြင့်
ဝေဒကျမ်းစာများ အရ သင်ကြားထားသော ပုထုဇဉ်တို့၏
ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာသည် အတ္တအပေါ်၌ တည်ဆောက်ထား
သော ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာဖြစ်သဖြင့် အတ္တနှင့် ဆန့်ကျင်
သည်နှင့်အမျှ ထိုကိုယ်ကျင့်သိက္ခာသည် အတ္တက ပြန်လည်
ခါတွက်ခြင် ကို ခံရမည်ဖြစ်၏။ ထိုအခါ ဝေဒ ကျမ်း စာ
များ အရ အတ္တအပေါ်၌ တည်ဆောက်ထားသော ကိုယ်ကျင့်
သိက္ခာသည် ကာလ၊ ဒေသ၊ ပယောဂ၊ ဥပမိ အရသာ
သစ္စာဖြစ်လေ၏။ ထာဝရ သစ္စာမဟုတ်။

ထိုသဘောကို ဗန္ဓုလသည် မိမိနှင့်တကွ သားတော်
များ (၃၂)ယောက်တို့သည် မိမိနှင့် ကတိကဝတ်ပြုခဲ့သော
ပဿေနဒီကောသလ မင်ကြီး၏ အသတ်ကို ခံရသော
အခါမှသာ သိ၏။ အသိကား နောက်ကျနေချေပြီ။
ထိုနည်းအတူပင် လိစ္ဆဝီမင်းသား မဟာလိသည်လည်း
မိမိနိုင်ငံ ဝေသာလီမြို့၏ ဘိသိက်ခံ မင်္ဂလာရေကန်သို့

ဗန္ဓုလမင် သာ လာရောက် ကျူးကျော်ပြီး မိမိ၏ တပည့် လိစ္ဆဝီ မင် သာ ငါ ရာကို မြာဖြင့် ပစ်ခတ် သတ်ဖြတ် သွား မှသာ မိမိတို့၏ ကျောင်း နေ့စဉ်ကာလမှ လေ လေ နက်နက်တာ ခဲသော ကတိသည် ကာလ ဒေသ ပယောဂ ဥပဓိတိုအရသာ မှန်သော ယာယီသစ္စာသာဖြစ်၍ ထာဝစဉ် မှန်သော ထာဝရသစ္စာ မဟုတ်ကြောင်း သိလေ၏။ အသိ ကာ နောက်ကျချေပြီ။

အမှန်အာဖြင့် ပုထုဇဉ်ဟူသမျှသည် မိမိ၏ အတ္တက ယုယမြတ်နိုးစဉ် ကာလ၌ 'တဲကုပ်' ကိုပင် ရွှေနှန်းတော်' ထင်တတ်ကြပါ၏။ ထို့ကြောင့် ကျမ် ဂန်များ၌ ပုထုဇ္ဇနော ဥမ္မတ္တကော-ပုထုဇဉ် ဟူသမျှသည် အတ္တ၏ ကျေ ကျွန်း၊ အတ္တ၏ အကျဉ်းသာ အရု မျာ သာဖြစ်၏ ဟူ၍ ဟောတော် မူခြင်း ဖြစ်တန်ရာ၏။

၁၉၉၃-ခုနှစ်၊ မတ်လထုတ်
အမှတ် ၁၇၂၊ စစ်ပြန်မဂ္ဂဇင်း

စားလည်းစား၊ ထားလည်းထား
ပြုလည်းပြု

စားသမျှ မစင်
ထားသမျှ မသေဝင်
ပြုသမျှ ကုသိုလ်အပင်
ယခုကာလ ဘဝကောင်းတွင်
စားလည်း ဘား
ထားလည်း ထား
ပြုလည်းပြုကြမှ တော်မည်ထင်။

ဝိဇ္ဇုဒ္ဓါဘ (၂)

ပဿေနဒီကောသလ၊ မဟာလိနှင့် ဗန္ဓုလ မင်္ဂလာ၊ သုံးယောက်တို့သည် မိမိတို့ သင်ယူသော အတတ်ပညာများကို အဆုတ်တိုင် သင်ယူပြီး သောအခါ တက္ကသိုလ်ပြည် ဒိသာပါမောက္ခဆရာကြီး အာ ကန်တော့၍ မိမိတို့ နိုင်ငံသို့ ပြန်ကြလေ၏။ နိုင်ငံတော်က တာဝန်ပေး လိုက်သည်အတိုင်း မိမိတို့ သင်ယူခဲ့သော အတတ်ပညာများကို အပြီးတိုင် တတ်မြောက်အောင် သင်ယူခြင်း အားဖြင့် နိုင်ငံ၏ ဂုဏ်ကို မကျအောင် ထိန်းသိမ်း နိုင်ခဲ့ပါ၏။ မင်္ဂလာ သုံးယောက်လုံးပင် နိုင်ငံတော်အတွက် အားကြီးမာန်တက် ဆောင်ရွက်ရန် ရည်မှန် ချက် ကိုယ်စီဖြင့် ပြန်လာခြင်းဖြစ်၏။

နိုင်ငံတော်ကလည်း အမှုမဲ့အမှတ်မဲ့ နေသည်မဟုတ်။
သင်ခိုင်းလိုက်သော ပညာများကို ထိထိရောက်ရောက်
တကယ်တမ်း တတ်မြောက်ခြင်း ရှိ မရှိ စမ်းသပ်ပါ၏။
ထိုစမ်းသပ်ချက်ကား ယခုခေတ်ထက်ပင် ပြင်းထန်၏။
တိကျ၏။ ခက်ခဲ၏။ တင်းကျပ်၏။

ပဿနဒီကောသလ မှိုင်းသားသည် သင်ယူလာ
ခဲ့သော ပညာရပ်များကို ခမည်းတော် မင်းကြီးနှင့်တကွ
ပရိသတ် ဗိုလ်ထုအား လင်ရှားပြရ၏။ ခမည်းတော်
မင်းကြီးနှင့်တကွ ပရိသတ်ဗိုလ်ထုကလည်း စေ့စေ့စပ်စပ်
စစ်ဆေး၏။ အရည်အချင်း ပြည့်မီသူကိုမှ သူတို့က
မင်းမြှောက်လိုကြ၏။ ထိုက်တန်သော အရည်အချင်းမရှိ
သူကို မင်းအဖြစ် အာမကိုးလို။ ထိုကြောင့် မင်းအဖြစ်
မတင်မြှောက်လို။ နိုင်ငံသားတိုင်း၏ စိတ်ထဲ၌ သူတို့၏
မင်းမြတ်သည် အသမ္ဘိန္ဒခတ္တိယ ဖြစ်စေချင်ပါ၏။ အသမ္ဘိန္ဒ
ခတ္တိယ ဟူသည်မှာ မျိုးရိုးစဉ်ဆက် မပျက်သော မင်းဟူ၍
ဖြစ်၏။

ထိုခေတ်ကား သူရဲကောင်းကို ကိုးကွယ်သော
ခေတ်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ပညာတော်သင် မင်းသားများအား
နိုင်ငံတော်ကို အုပ်ချုပ်နိုင်သော အရည်အချင်း ရှိ မရှိ
တင်းတင်းကျပ်ကျပ် စစ်ဆေးကြခြင်းဖြစ်၏။ ခမည်းတော်

မဟာကောသလမင်ကြီ နှင့်တကွ ပရိသတ်ဗိုလ်ထုက
ထိုကဲ့သို့ တင်တင်ကျပ်ကျပ် စစ်ဆေးပါသော်လည်း
ပဿေနဒီကောသလ မင်သာသည် အာလု ကျေနပ်
အောင် အစွမ်း ပြနိုင်ခဲ့၏။

ထို့ကြောင့် မဟာကောသလ မင်ကြီသည် သာတော်
ပဿေနဒီကောသလ မင်သာအား အရိုက်အရာ ထိနန် ကို
လွှဲအပ်လေ၏။ အမှန်အားဖြင့် ဝေဒဓမ္မ၏ သွန်သင်မှုအရ
မဟာကောသလ မင်ကြီသည် တောထွက်၍ တရာ
ဘာဝနာကို ပွားများ အာထုတ်ရန် အချိန်သို့ရောက်ပြီ
ဖြစ်၏။

ဝေဒဓမ္မအရ လူတိုင်း တွင် ဘဝတာဝန်နှင့်
ပတ်သက်၍ ထမ်းဆောင်ရန် အဆင့် လေးဆင့်ကို
သတ်မှတ်ထား၏။ ထိုသတ်မှတ်ချက်ကို 'လူ' ပီသသူ
ဟူသမျှသည် လေးလေးစာစာ လိုက်နာရ၏။ မည်သူမျှ
ဖောက်ဖျက် ကျူးလွန်ခွင့်မရှိ။ အာလုံ တိတိကျကျ
လိုက်နာရ၏။

ထိုအဆင့် လေးဆင့်တွင် ပထမအဆင့်ကို 'ဗြဟ္မ
စာရီ'အဆင့်ဟူ၍ ဆို၏။ ကျောင်းသားအနေဖြင့် ပညာ
သင်ကြာ ရသော အဆင့်ဖြစ်၏။ ဒုတိယအဆင့်ကို 'ဂဟ

ပတိ' အဆင့်ဟူ၍ ဆို၏။ အိမ်ထောင်ပြု၍ အိမ်ထောင် ရှင်အနေဖြင့် မိသားစု တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ရသော အဆင့်ဖြစ်၏။ မိသားစု တာဝန်ကို ကျေပွန်စွာ ထမ်းဆောင် ခြင်းတွင် နိုင်ငံ့တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ခြင်း သဘောပါဝင် လာအောင် ဆောင်ရွက်ပါမှ မိသားစုတာဝန်ကို ကျေပွန်စွာ ထမ်းဆောင်ခြင်းမည်၏။

ထိုခေတ် နီတိကျမ်းများ အဆိုအရ လူတစ်ယောက် သည် မိသားစုအတွက် စတေ့ ရ၏။ မိသားစုသည် ရွာ အတွက် စတေ့ရ၏။ ရွာသည် မြို့အတွက် စတေ့ ရ၏။ မြို့သည် နိုင်ငံအတွက် စတေ့ရ၏။

တတိယအဆင့်ကို 'ဝနပတ္ထ' အဆင့်ဟူ၍ ဆို၏။ မိသားစုတာဝန်ကို မိမိ၏ သာ များအား လွှဲအပ်ပေး ပြီးနောက် မိမိကိုယ်တိုင်က တရားဘာဝနာ ပွားများခြင်းကို ဆောင်ရွက်ရ၏။ ဟရား ဘာဝနာ ပွားများခြင်းတွင် ပတ်ဝန်းကျင်အား လမ်းညွှန်ရခြင်း သဘောသည် ပါဝင်၏။ နိုင်ငံတော်၏ အကျိုးစီးပွားကိုသာ အာရုံစိုက်ရသောအဆင့် ဖြစ်၏။ ထိုအဆင့်တွင် မိသားစု၏ ဆန္ဒထက် နိုင်ငံတော် ၏ ဆန္ဒကို ဦးစားပေးရ၏။

စတုတ္ထအဆင့်ကို 'သညာသီ' အဆင့်ဟူ၍ ခေါ်၏။ လောကီရေးရာ အားလုံးကို စွန့်ပယ်ပြီး လောကုတ္တရာ ရေးရာ အတွက်ပါ ရည်ရွယ်၍ ဆောင်ရွက်ရသော

အဆင့် ဖြစ်၏။ ယခု မဟာကောသလမင် ကြံ သည် ဘဝတာဝန် အလိုက် ဝေဒဓမ္မ၏ သွန်သင်ချက်အရ တောထွက်၍ တရား ဘာဝနာ ပွားများ အာ ထုတ်ရသော ဘဝ၏ တတိယအဆင့် တာဝန်ကို ဆောင်ရွက်ရန် သားတော် ပဿေနဒီကောသလ မင် သားအား ထီးနန်းကို လွှဲအပ်ခြင်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မဟာကောသလမင် ကြံကို ဘာသာတရား၌ လော စာ သူ ဟူ၍ ဆိုရ၏။

မဟာလိမင်းသားသည်လည်း မိမိ၏ နိုင်ငံ ဝေသာလီ ပြည်သို့ ပြန်ရောက်၏။ ဝေသာလီပြည်၌ အုပ်ချုပ်သူ လူတန် စာ ကို လိစ္ဆဝီ မင်းသား များ ဟူ၍ ခေါ်၏။

ထို့ကြောင့် မဟာလိသည်လည်း လိစ္ဆဝီ မင်းသားပင် ဖြစ်၏။ ဝေသာလီ ပြည် ကို အုပ်ချုပ်ရန် လိစ္ဆဝီမင်းသား များ ထဲမှ အလှည့်ကျစနစ်ဖြင့် အများ ဆန္ဒအရ ရွေး ချယ်၍ မင်း မြှောက်၏။ သို့ဖြစ်လေရာ မဟာလိ သည်လည်း အရွေး ချယ်ခံ မင်းလောင်းပင် ဖြစ်၏။

မဟာလိသည် သူ၏အဖော် လိစ္ဆဝီမင်းသားများအား တက္ကသိုလ်ပြည် ဒိသာပါမောက္ခ ဆရာကြီးကဲ့သို့ သူ သင်ယူလာသော ပညာရပ်များကို အလွန်ပြချင်၏။ သူ၏ အစွမ်းကို လိစ္ဆဝီ မင်းသားများအား မြင်စေချင်၏။ အတ္တမာန ပြင်းသူဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် သူ၏ အတ္တမာနကား သူ့အတွက်ချည် မဟုတ်၊ သူ၏ နိုင်ငံအတွက်လည်း ပါ၏။

မဟာလိ မင်းသားသည် သူ၏ ပညာစွမ်းများကို ပြရန် အချိန်ကို ငုံ့လင့်နေသည့်အတိုင်း သူ၏ ပညာ အစွမ်းများကို ပြရန်အချိန်သို့ ရောက်လေပြီ။ သမာဓိ ကာမတ္တန္တဿ ပဋိပက္ခော ဟူသည်နှင့်အညီ သူ၏ အစွမ်းကို ပြလိုစိတ် အားကြီးသောအခါ အတ္တတဏှာသည် သူ၏ စိတ်ကို လွှမ်းမိုးလေတော့၏။ ထိုအခါ သူ၏ အစွမ်းကို ယုံကြည်လွန်းသော အတ္တဒိဋ္ဌိသည်လည်း မသိမသာ ဝင် လာ၏။

လိစ္ဆဝီမင်းသားများထဲတွင် “မဟာလိ မှ မဟာလိ” ဟူသော အမြင်မျိုးကို အားလုံး၏ ရင်၌ ကိန်းဝပ်စေလိုသော ဆန္ဒသည် မဟာလိ၏ နှလုံးသားကို လိုသည်ထက် ပို၍ လွှမ်းမိုးထား၏။ ထိုအခါ သမာဓိသည် မိမိ၏ ဝီရိယကို မထိန်းနိုင်ဘဲ ရှိ၏။

ထိုကြောင့် မဟာလိသည် သူ၏ အတတ်ပညာပြပွဲ၌ ကြီးစွာသော လုံ့လဝီရိယ ဥဿာဟံဖြင့် ပြလေရာ သူ၏ မျက်စိများ ဒဏ်ရာရ ပျက်စီးသွားပြီ မျက်မမြင် ဖြစ်သွား ရ ရှာလေ၏။ လိုချင်စိတ် အာကြံ ခြင် သည် သမာဓိ၏ ပဋိပက္ခဖြစ်၏။ အမှန်အာဖြင့် သမာဓိဖြင့် စိတ်ကို တည်ငြိမ်အောင် မထာနိုင်လျှင် အမှန်အကန် သိသော ယထာဘူတဉာဏ်ဟူ၍ ဖြစ်ရိုးမရှိချေ။ ယထာဘူတဉာဏ်

မရှိသောကြောင့် မဟာလိမင်းသားသည် ဘဝပျက်ရခြင်း ဖြစ်၏။

လောကကိုကြည့်ရာတွင် လောကကို လောကအဖြစ် မြင်တတ်သော ဓမ္မမျက်စိဖြင့် လောကကို မကြည့်ဘဲ လောကကို ငါအဖြစ်မြင်တတ်သော အတ္တမျက်စိဖြင့်သာ လောကကို ကြည့်သူတိုင်းသည် တစ်ခုသောနေ့တွင် မဟာလိ မင်းသားလိုပင် မိမိမျှော်မှန် သလို ဖြစ်မလာဘဲ ဒုက္ခနှင့်တွေ့ရန် သေချာပါ၏။

ဝေသာလီပြည် လိစ္ဆဝိမင်းသားများသည် သု.ကျေ ဇူ ကိုသိတတ်သူများ ဖြစ်ကြ၏။ မဟာလိမင်းသားမျက်စိ ကွယ်သွားခြင်းသည် “ငါကွ” ဟူ၍ မိမိ၏ အတ္တမာန်ကို ပြလိုသောကြောင့် ကွယ်သွားခြင်းဖြစ်သော်လည်း သူ၏ စေတနာကာ ဝေသာလီပြည်၏ အနာဂတ် အာမာန်ကို ထူထောင်လိုသော စေတနာဖြစ်ကြောင်း သူတို့သိကြ၏။ ထို့ကြောင့် မဟာလိ၏ အတ္တမာန်သည် မဟာလိအတွက် သာ မဟုတ်ဘဲ ဝေသာလီပြည်အတွက်လည်း ဖြစ်လေသော ကြောင့် တစ်နည်းအားဖြင့် မြတ်နိုးဖွယ် သဘောကို ဆောင်ပါ၏။ ထိုမြတ်နိုးဖွယ်ကား မဟာလိမင်းသားအတွက် တော့မဟုတ်၊ ဝေသာလီပြည်အတွက်သာ ဖြစ်လေ၏။ မဟာလိမင်းသားကား ဒုက္ခိတ ဖြစ်ရရှာပါ၏။

လိစ္ဆဝီ မင်းသားများသည် မဟာလိ မင်းသား၏ စေတနာကို ကျေးဇူးဆပ်သော အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ မဟာလိမင်းသား၏ အရည်အချင်းကို အလေးအမြတ် ပြုသောအားဖြင့်လည်းကောင်း မဟာလိမင်းသားကို ဆရာ ခန့်၏။ ရိက္ခာတော်အဖြစ် တစ်နှစ်လျှင် အခွန် တစ်သိန်း ရသော မြို့တံခါးကို ပေး၏။ မြို့တံခါးအနီး၌ပင် အိမ်တော် ကို ဆောက်လုပ်ပေး၏။ လိစ္ဆဝီမင်းသား ငါးရာတို့အား တက္ကသိုလ်ပညာများကို မဟာလိ မင်းသားထံမှ သင်ယူ စေ၏။

အမှန်အားဖြင့်ဆိုရလျှင် ယခင်ကာလက လိစ္ဆဝီ မင်းသားငယ်များကို တက္ကသိုလ်ပြည် ဒိသာပါမောက္ခဆရာ ကြီးထံသို့ စေလွှတ်၍ ပညာရပ်များကို သင်ယူစေရ၏။ ယခုအခါ၌မူ တက္ကသိုလ်ပြည်သို့ မစေလွှတ်ရတော့ဘဲ ဝေသာလီပြည်၌ပင် မဟာလိမင်းသားထံမှ သင်ယူနိုင်ပြီ ဖြစ်၏။ မဟာလိမင်းသား မျက်စိကွယ်ရခြင်းသည် မဟာလိ မင်းသားအတွက် “အဆိုး” ဖြစ်သော်လည်း ဝေသာလီပြည် လိစ္ဆဝီ မင်းသားများအတွက် ‘အကောင်း’ ဖြစ်လေ၏။

ကံကြမ္မာ၏ အလှည့်အပြောင်းသည် အစိန္တယူ ဖြစ်၏။ မဟာလိမင်းသားသည် လိစ္ဆဝီမင်းသားငယ် ငါးရာ တို့အား တက္ကသိုလ်ပညာရပ်များကို နေ့စဉ် သင်ပေး၏။

သင်ကြာ ရာတွင်လည်း သူသင်ကြာ လာသည်အတိုင် ဆရာစာ မချန်ဘဲ သင်ကြာ ပေ၏။

ဗန္ဓုလမင်းသားသည်လည်း မိမိ၏ နိုင်ငံ မလ္လပြည်သို့ ပြန်လည် ရောက်လာ၏။ ထိုအခါ သူသည်လည်း သူ၏ ပညာစွမ်းကို မလ္လမင်းသားတို့အား ပြရမည်ဖြစ်၏။ သို့မှသာ ဗန္ဓုလသည် ထိုခေတ် တက္ကသိုလ်ပြည်ပြန် ပညာသင်တို့၏ ကျင့်ဝတ်နှင့် ညီမည်ဖြစ်၏။ မလ္လနိုင်ငံအတွက် မလ္လမင်းသားတို့သည် လက်ရ ရည် နှလုံးရည်ကို အလေအမြတ်ပြုကြ၏။ ထို့ကြောင့် သူတို့သည် ဗန္ဓုလအား သူ၏ ဓာစွမ်းရည်ကို ပြခိုင် ရန် စီစဉ်ကြ၏။ အမှန်အာ ဖြင့်လည်း ဗန္ဓုလသည် တက္ကသိုလ်ပြည်၌ ပညာသင်ယူစဉ် ကပင် ဓာ ခုတ်အတတ်၌ တစ်ဖက်ကမ်း ခတ် တတ်မြောက် ကျွမ်းကျင်ခဲ့သူဖြစ်၏။ လေးမြာ အတတ်၌လည်း သူတစ်ပါး မယှဉ်သာအောင် တော်သူဖြစ်၏။

မလ္လ မင်းသားတို့သည် ငယ်စဉ်ကပင် ဗန္ဓုလ၏ စွမ်းအားကို သိကြ၏။ တက္ကသိုလ်ပြည်မှ ပညာသင်ယူပြီးသောအခါ ဗန္ဓုလ၏ စွမ်းအားသည် မည်မျှလောက် ကြီးမားလာနိုင်သည်ကို သူတို့၏ စိတ်ထဲမှ တွေ့ကြည်နေကြ၏။ ထို့ကြောင့် သူတို့သည် ဗန္ဓုလ၏ စွမ်းအားကို အမှန်အတိုင်းသိရန် ကြံဆကြ၏။ သူတို့သည် အတောင် ခြောက်ဆယ်ရှည်သော ဝါ လုံး ခြောက်ဆယ်လျှင် တစ်စည်

ကျဖြင့် ဝါးအစည်းခြောက်ဆယ်ကို စည်းကြ၏။ ဝါးလုံး
တစ်လုံး၊ တစ်လုံးစီ - အတွင်း၌လည်း သံချောင်းများကို
တစ်ချောင်းစီ ထည့်သွင်းထားကြ၏။

ဗန္ဓုလသည် သူ၏ တက္ကသိုလ် ပညာရပ်များဆိုင်ရာ
စွမ်းပကားကို ပြသောနေ့တွင် ဝါးအစည်း ခြောက်ဆယ်ကို
သန်လျက်ဖြင့် ခုတ်ဖြတ်ရန်ဖြစ်၏။ ထိုသို့ ခုတ်ဖြတ်နိုင်
ပါလျှင် မလ္လတို့ မျှော်လင့်ထားသည့်အတိုင်း ဗန္ဓုလ၏
တက္ကသိုလ်ပညာရပ်ဆိုင်ရာ အရည်အချင်း စမ်းသပ်ပွဲကို
ဗန္ဓုလ အောင်မြင်မည်ဖြစ်၏။

ဗန္ဓုလ၏ အရည်အချင်းစမ်းသပ်ပွဲကား ဝါးတစ်စည်း
လျှင် ဝါးအလုံး ခြောက်ဆယ်ပါသော ဝါးအစည်းပေါင်း
ခြောက်ဆယ်ကို သံလျက်ဖြင့် ခုတ်ရန်ဖြစ်၏။ သာမည
အားဖြင့်ဆိုလျှင်မူ ဤအတိုင်းသာ ဖြစ်၏။

သို့ရာတွင် ဝါးတစ်လုံးစီ အတွင်း၌ သံချောင်း
တစ်ချောင်းစီ ထည့်သွင်းထားသည်ကိုမူ ဗန္ဓုလသည်
မသိ။ ဗန္ဓုလ မသိစေရအောင်လည်း မလ္လမင်းသားများက
စီစဉ်ကြခြင်း ဖြစ်၏။

ထိုကဲ့သို့ စီစဉ်ကြခြင်းမှာလည်း ဗန္ဓုလကို မုန်းတီး၍
ပဲရိသတ်အလယ်၌ အရှက်ခွဲရန် မဟုတ်၊ ဗန္ဓုလကို
ချစ်၍သာ ဖြစ်၏။ ဗန္ဓုလ၏ အရည်အသွေးကို

ပရိသတ်အလယ်၌ အံ့ချီးဘနန် ထင်ရှာ ပြလို၍သာ ဖြစ်၏။

သို့ရာတွင် လက်တွေ့အားဖြင့်မှာမူ ပေါ်ထွက်လာ သော အကျိုးတရားသည် ပြောင် ပြန်ဖြစ်၏။ အဘိဓမ္မာ ဒေသနာတော်အရဆိုလျှင် မလ္လမင်းသာ တို့သည် ကောင် မှ ကုသိုလ်ကံကို ပြုစဉ်က မကောင် မှအကုသိုလ်ကံ ရောနှော ပါဝင် သွားသောကြောင့် “အကောင် ” လုပ်ပါလျက် “အဆိုး” သဖွယ် ဖြစ်ရခြင်းဖြစ်၏။ ဤသို့ ဖြစ်ရခြင်း မှာ လည်း ကမ္မနိယာမအတိုင်းသာ ဖြစ်လေ၏။

ဗန္ဓုလမင်းသာသည် မလ္လမင်းသာ တို့၏ အလယ်၌ မိမိ၏ တက္ကသိုလ်ပညာရပ်ဆိုင်ရာ အရည်အချင်း များကို ပြရန် အချိန်သို့ ရောက်လေပြီ။ အတောင် ခြောက်ဆယ် မြင့်သော ဝါးအစည်းပေါင် ခြောက်ဆယ်တို့ကို ခုတ်ဖြတ်ရန် အသင့်အနေအထား၌ ထောင်ထားပြီ လေပြီ။ ဗန္ဓုလ၏ စိတ်ထဲ၌ကား ဝါးအစည်းခြောက်ဆယ်ကို ရို ရို ဝါးအစည်း ခြောက်ဆယ်အဖြစ်သာ မှတ်ယူထား၏။ ဝါးတစ်လုံး စီ တစ်လုံးစီအတွင်း၌ သံချောင်း တစ်ချောင်းစီပါသော ဝါးအစည်း ခြောက်ဆယ်အဖြစ်မမြင်။

ထို့ကြောင့် ဗန္ဓုလမင်းသား၏ စိတ်ထဲ၌ တစ်စုတရာ ရင်ခုန်ခြင်း မရှိ။ စိတ်အေးအေးနှင့်ပင် ဗန္ဓုလသည်

အတောင် ရှစ်ဆယ်တိုင်အောင် ခုန်တက်၍ ဝါးအစည်း ပေါင်း ခြောက်ဆယ်ကို ခုတ်ဖြတ်လေ၏။ ဝါးအစည်း တိုင်းပင် တိတိရီရီပင် ပြတ်ပါ၏။ သို့ရာတွင် နောက်ဆုံး ဝါးအစည်းပြတ်သောအခါ ရှေးဝါးအစည်းများပြတ်သလို မပြတ်ဘဲ “ကရီကရီ” ဟု သံချောင်းသံ မြည်၍ ပြတ်လေ၏။ ထိုအခါ ဗန္ဓုလသည် ဝါးအစည်းပေါင်း ခြောက်ဆယ် အပေါ် သံသယဖြစ်သဖြင့် စုံစမ်း သောအခါ ဝါးလုံးတိုင်း၌ သံချောင်းတစ်ချောင်းစီ ပါကြောင်းသိရ၏။

ဗန္ဓုလသည် မလ္လမင်းသားများအပေါ် အထင်လွဲ လေပြီ။ ဝါးလုံးတိုင်း၌ သံချောင်းတစ်ချောင်းစီ ထည့် ထားခြင်းမှာ သူ့ကို မုန်သဖြင့် အရှက်ခွဲလို၍ ထည့်ထား ခြင်းဖြစ်သည်ဟူ၍ သူက ယူဆ၏။ သူ့ကို ချစ်သဖြင့် သူ၏ ဂုဏ်ကို ထင်ရှားပြလို၍ ပြုခြင်းဖြစ်သည်ဟု သူက မယူဆ။ အကယ်၍သာ ဤကိစ္စကို ကြိုတင်၍ သူသိခဲ့ ပါလျှင် ဝါးအစည်းခြောက်ဆယ်ကို အသံမြည်ရအောင် ခုတ်ဖြတ်ပြလိုက်ချင်ပါဘိ ဟူ၍ မလ္လမင်းသားတို့အပေါ် ကျိတ်မနိုင် ခဲမရဖြစ်တိုင်း ဗန္ဓုလက တွေ့၏။

ထို့ကြောင့် ဤမလ္လတိုင်းနိုင်ငံ၌ သူ့ကို ချစ်သောသူ မည်သည် တစ်ယောက်မျှမရှိ ဟူ၍သာ ဗန္ဓုလက အခိုင် အမာ ယူဆလိုက်လေပြီ။ လက်ရံ ရည်ကို အားကိုးလွန်း သော ဗန္ဓုလ၏ မဆင်မခြင် ဆုံးဖြတ်လိုက်ခြင်းသည်

ဗန္ဓုလအတွက်လည်းကောင်း ၊ မလ္လနိုင်ငံအတွက် လည်းကောင်း၊ မိုးမှောင်ကျခြင်း ဖြစ်သည်ဟူ၍ ထိုစဉ်က ဗန္ဓုလသည် မသိ။ ဗန္ဓုလသည် မိမိ၏ မှာယွင်သော ဆုံးဖြတ်ချက်အတိုင်း ဆက်လက် ဆောင်ရွက်ရန် သူ၏ ဖခမည်းတော်နှင့် မယ်တော်တို့အား တင်ပြလျှောက်ထား၏။ သူ၏ တင်ပြချက်မှာ ဤသို့ ဖြစ်၏။

မလ္လနိုင်ငံရှိ မလ္လမင် သာများ အာလု ကို သတ်၍၊
မလ္လထီနန် ကို လုယူရန်-
ဟူ၍ဖြစ်၏။

ထိုအခါ ဗန္ဓုလ၏ ခမည်းတော်နှင့် မယ်တော်တို့သည် များစွာ ထိတ်လန့်သွား၏။ ဗန္ဓုလ၏ အကြံကို အပြင် အထန် တားမြစ်၏။

သူတို့၏ သားသည် တက္ကသိုလ် ပညာတတ်တစ်ယောက် ဖြစ်သဖြင့် ဤမျှ မိုက်လိမ်မည် ဟု သူတို့က မထင်ခဲ့။ ယခု သူတို့သာ ဗန္ဓုလက သူမိုက်ကြောင်ကို လက်တွေ့အာဖြင့် ပြလေပြီ။ အမှန်အာဖြင့် ဗန္ဓုလသည် မိကောင် ဖကောင် ၏ သာ ဖြစ်၏။ ဗန္ဓုလ၏ မိုက်ခြင်းသည် ငယ်ရွယ်သူတို့၏ ဓမ္မတာအတိုင်း လက်ရုံး မာန်-ယောဗ္ဗနကြောင့်သာဖြစ်၏။ ပင်ကို စရိုက်ကြောင့် မဟုတ်။ ဤသို့ မိဘနှစ်ပါးက သိကြ၏။

ထိုကြောင့် မိဘနှစ်ပါးက ဗန္ဓုလအား ဆုံးမ၏။
 အမှန်အားဖြင့် မင်းစည်းစိမ် ဟူသည်မှာ-
 ရွှေအိမ်နန်းနှင့်၊ ကြွန်းလည်းခံ
 မတ်ပေါင်းရံလျက်၊ ပျော်စံရိပ်ငြိမ်
 စည်းစိမ်မကွာ၊ မင်းချမ်းသာကား
 သမုဒ္ဒရာ၊ ရေမျက်နှာထက်
 ခဏတက်သည့်၊ ရေပွက်ပမာ
 တစ်သက်လျာတည်း-

ဟူသည့်အတိုင်း သံသရာသက်တမ်းနှင့် စာလျှင် ဘာမျှ
 ကြာလှသည်မဟုတ်။ စက္ကန့်ပိုင် မျှပင် မကြာဘဲ ရေပွက်
 ပမာမျှသာ ဖြစ်ချေ၏။ မိမိရေးခဲ့သော မိမိသမိုင်း သည်သာ
 ကမ္ဘာအဆက်ဆက် ကြာမြင့်ပါ၏။ မိမိရေးခဲ့သော မိမိ
 သမိုင်းသည် ဗြဟ္မာပြည်မှတ်တမ်း ဌလည်း ရှိ၏။ နတ်ပြည်
 မှတ်တမ်းဌလည်း ရှိ၏။ လူ့ပြည် မှတ်တမ်းဌ လည်းရှိ၏။
 ဤသဘောကို မိဘနှစ်ပါးက သားတော် ဗန္ဓုလအား
 နားဝင်အောင် သွန်သင်၏။

ထို့အပြင် မိဘနှစ်ပါးက သားတော် ဗန္ဓုလအား
 ‘ချစ်သား ဤမင်းစဉ် မင်းဆက် မည်သည်ကို ဤသို့
 ပြုခြင်းငှာ မရအပ်’ဟူ၍လည်း တာမြစ်၏။ ထိုအခါ
 ဗန္ဓုလသည် သူ၏ အကြံကို စွန့်လိုက်၏။ အမှန်အားဖြင့်

ဗန္ဓုလသည် လောက၌ ‘ဓမ္မ’သည်သာလျှင် အင်အာ
ဟူသော ဝါဒကို ယုံကြည်သူဖြစ်ပါ၏။ သို့ရာတွင် သူ၏
‘လက်ရံ မာန’ကြောင့်သာ မိုက်မှားခြင်းဖြစ်၏။ ယောဗ္ဗန
မာန် လွမ်းမိုးခြင်း ခံရသောအခါ ‘အဓမ္မ’ ကိုလည်း
အင်အာအဖြစ် အာ ကို မိခြင်းဖြစ်၏။

‘အဓမ္မ’ကို အင်အာအဖြစ် အာကိုးမိသောအခါ
လောက၌ အနိုင်ကျင့်ဝါဒသည်လည်း လွမ်းလာတတ်
ပါ၏။ တစ်ဘဝ ကောင်စားရေ၌သာ အာပြုသော
သံသရာမဲ့ ဝါဒသည်လည်း လွမ်းမိုးတတ်ပါ၏။ “ဘယ်သူ
သေသေ ငတေမာ ပြီးရော” ဟူသော အတ္တလွန်ဝါဒသည်
လည်း လွမ်းမိုးတတ်ပါ၏။ မိဘနှစ်ပါး၏ ဆိုဆုံး မမှု
ကြောင့် ဗန္ဓုလသည် မလ္လနိုင်ငံ၌ မင် သာ များ အာ လု ကို
သတ်၍ ဘုရင်ပြုလုပ်ရန် သူ၏ စီမံချက်ကို စွန့်လွှတ်
လိုက်၏။

ဗန္ဓုလသည် မင် သာ များ အာ လု ကို စိတ်နာ၏။
သတ်လိုသည်အထိ စိတ်နာ၏။ သို့ရာတွင် သူ၏ ‘မိဘနှစ်ပါ
၏ ဆုံးမမှုကြောင့် မလ္လမင် သာ များ အာ လု ကို မသတ်
ဖြစ်တော့။ အမှန်အားဖြင့် ဗန္ဓုလ အနေဖြင့် မိကောင်
ဖကောင်ကို ရသည်မှာ အရတော်လေစွ။ အကယ်၍သာ
ဗန္ဓုလသည် မလ္လမင် သာ များ အာ လု ကိုသတ်ပြီ မလ္လ

နိုင်ငံ၌ မင်းပြုမည်ဆိုလျှင် စံရာကာလအနေဖြင့် တစ်ခဏသာ ဖြစ်သော်လည်း ခံရာကာလအနေဖြင့်မူ ကြီးစွာသော မကောင်းမှု အကုသိုလ်ကံသည် ဗန္ဓုလမင်းသားအတွက် သံသရာ တစ်လျှောက်လုံး ပွားစီးပေလိမ့်မည်။ ယခုမူ ထိုအကုသိုလ်ကံမှ လွတ်မြောက်လေ၏။

သို့ရာတွင် ဗန္ဓုလ၌ ငယ်သော အကုသိုလ်ကံများ ရှိကြ၏။ ထိုအကုသိုလ်ကံများကား မိမိ၏ ကြီးရင့်သော အမျိုးအနွယ် တော်စပ်သော မလ္လ မင်း သာ များအပေါ် ကံသုံးပါးတို့ဖြင့် ပြစ်မှားမိသော အကုသိုလ်ကံများပင် ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် မလ္လမင်းသားများ ဟူသည်မှာ သူ၏ ဆွေမျိုးညာတိများဖြစ်၏။ ထိုအထဲတွင် ကြီးသူများလည်း ပါ၏။ ငယ်သူများလည်း ပါ၏။ ဗုဒ္ဓ ဒေသနာတော် အရဆိုလျှင် ဆွေမျိုးတို့၏ အရိပ်သည် အလွန်ပင်အေးချမ်းလှပါ၏။ သို့ရာတွင် ဗန္ဓုလသည် ဆွေမျိုးတို့၏ အရိပ်ကို မထိမဲ့မြင်ပြု၏။ စော်ကား၏။ ထိုအကုသိုလ်ကံများသည် ဗန္ဓုလမင်းသားနောက်သို့ သံသရာတစ်လျှောက်လုံး အကျိုးမပေ ရမချင်း အရိပ်ပမာ လိုက် နေမည်ဖြစ်၏။

ဗန္ဓုလသည် ဆွေမျိုးများကို စိတ်နာ၏။ ထို့ကြောင့် သူသည် မလ္လနိုင်ငံကို စွန့်ခွာရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်၏။ သူ့မှာ အားကိုးရှိ၏။ သူ၏ အားကိုးမှာ တက္ကသိုလ်တွင် ပညာသင်ဖက် ပဿေနဒီကောသလ ဖြစ်၏။ သူ၏ ကျောင်းနေဖက်သူငယ်ချင်း ပဿေနဒီကောသလမင်းသား

သည် ဘုရင်ဖြစ်နေလေပြီ။ ထို့ကြောင့် သူသည် ပဿေနဒီ
ကောသလမင် ကြီး၏ စိုးစရာ သာဝတ္ထိပြည်သို့ သွားလေ
တော့၏။

အမှန်အာ ဖြင့် ဗန္ဓုလသည် မိမိအပေါ် ဥပနိဿယ
ပစ္စည်းအနေဖြင့် များစွာကျေးဇူးပြုသော မလ္လနိုင်ငံနှင့်
မလ္လမင်းသားတို့ကို စွန့်ခွာဖို့မသင့်။ မသင်္ဂါဘဲလျက်
စွန့်ခွာခြင်းကြောင့် ဗန္ဓုလသည် မိမိနိုင်ငံအပေါ် ကျေးဇူး
မဲ့ရာ ရောက်ပါ၏။ အကယ်၍ အကြောင်း အာလျော်စွာ
မလ္လနိုင်ငံကို စွန့်ခွာရသည်ဆိုလျှင် မိမိအနေဖြင့် ကံသု ပါ
တို့ဖြင့် ပြစ်မှားမိသော မလ္လ မင်းသားတို့အာ ဝန်ချ
ကန်တော့ပြီမှ သွားဖို့ကောင်းပါ၏။

သို့ရာတွင် ဗန္ဓုလသည် သူငယ်ချင်း အာကို ဖြင့်
ကောသလတိုင်း သာဝတ္ထိပြည်သို့ သွားလေပြီ။ မိမိအပေါ်
ကျေးဇူးကြီးမားလှသော မိမိနိုင်ငံနှင့် မိမိလူမျိုးအပေါ်ကိုမူ
ဝန်ချ ကန်တော့ခြင်း မပြုခဲ့။ ဝိပ္ပလ္လာသ မကင်းသေးသော
ပုထုဇဉ် တစ်ယောက် အနေဖြင့် ဗန္ဓုလမင်းသားသည်
သံသရာ ခရီးသည် အဖြစ်ဖြင့် ဝိပ္ပလ္လာသတရားများ၏
လမ်းညွှန်မှုအတိုင်း အမှောင်တွင် ၌ လျှောက်ရပေဦး
တော့မည်။

၁၉၉၃-ခုနှစ်၊ ဧပြီလထုတ်
အမှတ် ၁၇၃၊ စစ်ပြန်မဂ္ဂဇင်း

ဒီပါစိုးစာပေ

သူ့တာ ကိုယ့်တာ

အကုသိုလ်ဆိုလျှင်
ကိုယ်က
သူ့ကို တာဝန်ယူရ၍
ကုသိုလ်ဆိုလျှင်
သူက
ကိုယ့်ကို တာဝန်ယူသွားသည်။

[တိပိဋကဓရ ယောဆရာတော်]

ဝိဇ္ဇုဗ္ဗာ (၃)

ဗန္ဓုလ မင်းသားသည် သူ၏ ဆွေတော်မျိုးတော်
ဖြစ်သော မလ္လမင်းသားများအပေါ်၌ အထင်မှာ ခဲ၏။
သူ၏ မွေးဖွားရာ ကုသိနာရုံပြည်၌ သူ့ကို ချစ်ခင်သော
ဆွေတော်မျိုးတော်ဟူ၍ တစ်ယောက်မျှပင် မရှိတော့ဟု
သူက အခိုင်အမာ ယူဆထား၏။ ထို့ကြောင့် သူသည်
ကုသိနာရုံပြည်နှင့် ဆွေတော် မျိုးတော်ဖြစ်သော မလ္လ
မင်းသားများကို စွန့်ခွာရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်၏။ အမှန်အားဖြင့်
အရိပ်အားလုံးတို့တွင် ဆွေမျိုးရိပ်သည်သာ အအေးဆု ဖြစ်
သည်ကို ဗန္ဓုလမင်းသားသည် မသိ။ ထို့ကြောင့် သူသည်

ဒီပါစိုးစာပေ

မွေ့ဖွာရာ ဒေသကိုလည်းကောင်း၊ ဆွေမျိုးများ အားလုံးကိုလည်းကောင်း၊ စွန့်ခွာရန် ဆု ဖြတ်ခြင်းဖြစ်၏။

အမှန်အာဖြင့် သူ၏ ဇာတိချက်ကြွေ ကုသိနာရုံ မြေသည်လည်းကောင်း၊ ဆွေတော် မျိုးတော်ဖြစ်သော မလ္လမင်းသားတို့သည်လည်းကောင်း ဗန္ဓုလအပေါ် များစွာ ကျေ ဇူးများ ခဲ့ပါ၏။ အကယ်၍သာ ကုသိနာရုံပြည်နှင့် မလ္လ မင်း သားတို့သာ ဤမြေအပြင်၌ မရှိဘူ ဆိုပါလျှင် ဗန္ဓုလမင်းသား ဟူ၍လည်း ရှိမည်မဟုတ်တော့။ ဤသို့ အကြောင်းနှင့်အကျိုး ဝှို့၏ ဆက်နွယ်မှုကို ဗန္ဓုလမင်း သာ သည် သဘောမပေါက်။ ထို့ကြောင့် ဗန္ဓုလမင်း သာ သည် သူ၏ မွေ ရပ်မြေ ကုသိနာရုံနှင့် မလ္လမင်း သားများ အပေါ် ကျေ ဇူး ဆုပ်ရန် မစဉ်းစားဘဲ စွန့်ခွာရန်သာ စဉ်းစားခြင်း ဖြစ်၏။

အမှန်အာဖြင့် မိမိတိုင် ပြည်နှင့် မိမိလူမျိုးလောက် မိမိအပေါ် ကျေ ဇူးများသော အခြားတိုင်းပြည်နှင့် အခြား လူမျိုး ဟူ၍ မရှိကောင်း။ ပညာရှိများကလည်း ‘အရေကြီး တော့ သွေ နီ ရ၏’ ဟူ၍ ဆိုထားလေရာ ပညာရှိများ၏ အဆိုသည် ပဋ္ဌာန်း ဥပနိဿယ ပစ္စည် သဘောမျိုးဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ဗန္ဓုလမင်း သာ သည် ကုသိနာရုံပြည်နှင့် မလ္လ မင်းသားတို့အပေါ် သွေ နီ မှုကို မစဉ်းစား ၊ သူ့အပေါ် မနာလို ဝန်တိုသူများ အဖြစ်သာ စဉ်းစား၏။

ဗန္ဓုလ မင်္ဂလာ မှာ အာ ကို ရသော ကျောင်း နေဖက် သူငယ်ချင်း နှစ်ယောက် ရှိ၏။ အခက်အခဲကြုံလျှင် ကူညီကြ စေ့မ ဟု၍ ကတိကဝတ် ပြုထားသူများ ဖြစ်ကြ၏။ ထိုကတိကဝတ်မှာလည်း တက္ကသိုလ်ပြည် ဒီသာပါမောက္ခ ဆရာကြီး ထံ၌ ပညာသင်ယူစဉ်ကပင် ထာ သော ကတိ ကဝတ်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုကတိကဝတ်သည် အလွန် ခိုင်မာသော ကတိကဝတ် ဖြစ်သည်ဟု ဗန္ဓုလမင်္ဂလာ က မှတ်ယူ၏။

အမှန်အာ ဖြင့် ပုထုဇဉ်တို့၏ ကတိကဝတ် ဟူသမျှ သည် အတ္တအပေါ် အခြေခံသည်ချည် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မိမိ၏ အကျိုး စီ ပွားအပေါ် မထိခိုက်သေ မီ ကာလတိုင် အောင်သာ ပုထုဇဉ်တို့၏ ကတိကဝတ်သည် ခိုင်မာပါ၏။ ထိုထက်ပို၍ မခိုင်မာပါချေ။

သို့ရာတွင် ဗန္ဓုလမင်္ဂလာ ကမူ ထိုကတိကဝတ်ကို မကျိုး ပျက်နိုင်သော ကတိကဝတ်အဖြစ် မှတ်ယူထား၏။ ထို့ကြောင့် ဗန္ဓုလသည် သူ၏ဇာတိ ကုသိနာရနှင့် သူ၏ ဆွေမျိုး မလ္လမင်္ဂလာတို့ကို စွန့်ခွာရန် ကြံသောအခါ သူငယ်စဉ် ကျောင်း သာ ဘဝက ထာ ခဲသော ကတိကဝတ် များကို အာ ကို ပြီး ကြစည်ခြင် ဖြစ်၏။

ဗန္ဓုလမင်္ဂလာ ၏ ကျောင်း နေဖက် သူငယ်ချင်း များမှာ စုစုပေါင်း နှစ်ဦးဖြစ်၏။ ဟစ်ဦးမှာ ဝေသာလီ

ပြည် လိစ္ဆဝီမင်းသား မဟာလိဖြစ်၏။ အခြားတစ်ဦးမှာ သာဝတ္ထိပြည် ပဿေနဒီကောသလမင်းသားဖြစ်၏။ ထိုသူ နှစ်ယောက်ကို ဗန္ဓုလက အားကိုး၏။ အမှန်အားဖြင့် မဟာလိနှင့် ပဿေနဒီကောသလတို့သည် ဗန္ဓုလအတွက် သူစိမ် များ ဖြစ်ကြ၏။ ဆွေမျိုးများမဟုတ်ကြ။ ‘မြိန်ရာ ဟင်းကောင်း၊ ခင်ရာဆွေမျိုး’ ဟု စကားပုံရှိပါ၏။

ထိုစကားပုံအရ မဟာလိနှင့် ပဿေနဒီတို့ကို ဗန္ဓုလ ၏ ဆွေမျိုး စာရင်း၌ ‘ညာတကာနန္ဒ သင်္ဂဟော’ ဟူသော မင်္ဂလာ တရားတော်အရ ပံ့ပိုးရမည့် တာဝန်ရှိလေ၏။ တာဝန်က တာဝန် သတ်သတ်ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ဗန္ဓုလ မင်းသားသည် တာဝန်နှင့် ခင်မင်ခြင်းကို မခွဲခြားနိုင်ဘဲ ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ဗန္ဓုလသည် ခင်မင်ခြင်းအပေါ် အားကိုး ပြု၍ တိုင်းတစ်ပါးသို့ ထွက်ခွာသွားရန် အားထုတ်ခြင်း ဖြစ်၏။ ဉာဏ်ပညာဖြင့် အားထုတ်ခြင်းမဟုတ်၊ ဒေါသစိတ် ဖြင့် အားထုတ်ခြင်း ဟူသမျှသည် ‘အပြစ်နှင့်တကွ ဖြစ်ခြင်း၊ မကောင်းသော အကျိုးကို ပေးခြင်း’ သဘော ရှိပါ၏။

ဝေသာလီပြည်၏ အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်သည် ကုသိနာရုံ ပြည်၏ အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်နှင့်အတူတူပင်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဗန္ဓုလသည် မဟာလိမင်းသားထံသို့ သွားရန် မဆုံးဖြတ်ဘဲ ပဿေနဒီကောသလထံ သွားရန် ဆုံးဖြတ်ခြင်းဖြစ်၏။

သာဝတ္ထိပြည် ပဿေနဒီကောသလမင်း၏ အုပ်ချုပ်ရေး စနစ်ကား ပဒေသရာဇ်စနစ်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သူသည် ကုသိနာရုံပြည်ကို စွန့်ခွာ၍ သာဝတ္ထိပြည်တွင် သက်ဆု တိုင် နေထိုင်တောမည် ဖြစ်ကြောင်း ပဿေနဒီကောသလထံ အကြောင်းကြာ လိုက်၏။

ဗန္ဓုလ မင်းသား၏ အရည်အသွေ ကို ပဿေနဒီ ကောသလမင်းကြီးက သိ၏။ ထို့ကြောင့် ကောသလမင်း သည် ဗန္ဓုလမင်းသားကို မြို့ပြင်က ခရီး၌ ကြို ပြု၏။ ထိုနောက် မြို့တွင်းသို့ အခမ်းအနားဖြင့် ခေါ်၏။ ထိုနောက် စစ်သူကြီးရာထူးဖြင့် မြှောက်စား၏။ ဗန္ဓုလမင်း သာ သည် ကောသလမင်းကြီး၏ စစ်သူကြီးဘဝဖြင့် နိုင်ငံတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်၏။ မိခင်ဖခင်တို့ကိုလည်း ကုသိနာရုံပြည်မှ သာဝတ္ထိပြည်သို့ ခေါ်ယူ၍ စောင့်ရှောက်ထား ၏။ တုံတော် သူ ဒီဃကာရာယနကိုလည်း ခေါ်ယူစောင့်ရှောက်ထား ၏။

ဗန္ဓုလမင်း သားသည် သူ၏ ဇာတိ ကုသိနာရုံနှင့် ဆွေတော် မျို့ တော်ဖြစ်သော မလ္လမင်းသား တို့နှင့် ပတ်သက် ၍ အဆက်ဖြတ်လိုက်၏။ နိုင်ငံနှင့် လူမျိုးအပေါ် ဗန္ဓုလ မင်းသား ဤမျှလောက် စိတ်နာ၏။ အမှန်အာ ဖြင့် ဗန္ဓုလမင်းသား အပေါ် ကုသိနာရုံကလည်း ကောင်းပါ၏။ မလ္လမင်းသားများကလည်း ကောင်းကြပါ၏။ ကုသိနာရုံ

ပြည်နှင့် မလ္လမင်းသားတို့က ဗန္ဓုလအပေါ် ကောင်းကြသော
 ကြောင့် ဗန္ဓုလမင်းသားသည် တက္ကသိုလ်ပြည် ဒိသာ
 ပါမောက္ခ ဆရာကြီးထံသို့ ပညာတော်သင်အဖြစ် သွားရခြင်း
 ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် ကုသိနာရုံပြည်သည် ဗန္ဓုလမင်းသား
 အပေါ် များစွာမျှော်လင့်ထား၏။ မဇ္ဈိမဒေသ၌ ထိုက်ထိုက်
 တန်တန် နေရာယူနိုင်ရန် ကုသိနာရုံပြည်သည် ဗန္ဓုလ
 မင်းသားအပေါ် များစွာအားကိုး၏။ ကုသိနာရုံပြည်နှင့်
 မလ္လမင်းသားများအပေါ် ဗန္ဓုလမင်းသား၏ အထင်မှား
 မှုကြောင့် ကုသိနာရုံပြည်သည် ဗန္ဓုလနှင့် ပတ်သက်၍
 များစွာ နစ်နာရ၏။ အကယ်၍သာ ဗန္ဓုလမင်းသားသည်
 ကုသိနာရုံ၏ ဘုရင် ဖြစ်လာမည်ဆိုလျှင် ကုသိနာရုံ၏
 သမိုင်းသည် တစ်မျိုး ဖြစ်လာနိုင်၏။ ယခုတော့ ကုသိနာရုံ
 နှင့် မလ္လမင်းသားတို့က ဗန္ဓုလမင်းသားအပေါ် မျှော်လင့်ပါ
 သော်လည်း မျှော်လင့်သည့်အတိုင်း ဖြစ်မလာ။ ကံကြမ္မာ
 တို့၏ အလှည့်အပြောင်းကား အံ့ဖွယ်ရှိ၏။

ဗန္ဓုလမင်းသားသည် စစ်သူကြီး၏ တာဝန်ဖြင့်
 သာဝတ္ထိပြည် ပဿေနဒီကောသလမင်းကြီးကို သစ္စာရှိရှိ
 ဖြင့် ဆည်းကပ် ခစား၏။ ပဿေနဒီ ကောသလမင်းကြီး
 ကလည်း ဗန္ဓုလကို အားကိုး၏။ ကောသလမင်းကြီးသည်
 ဗန္ဓုလ၏ အရည်အသွေးကို ကျောင်းသား ဘဝကပင်
 ကောင်းစွာသိ၏။ ထို့ကြောင့်ပင် မင်းကြီးက ဗန္ဓုလအား

အာ ကိုခြင် ဖြစ်၏။ အာ ကိုသည့် အလျောက်လည်း ဗန္ဓုလက ကောသလမင်းကြီးအပေါ် သံစွာ ရိုရိုဖြင့် ဆည်ကပ် စောပါ၏။ ထိုအချိန်အထိတော့ ငယ်သူငယ်ချင်း နှစ်ယောက်တို့၏ ဘဝသည် အေးချမ်းပါ၏။

ဗန္ဓုလမင်း သာသည့် လုပ်ငန်းအနေဖြင့် ဆိုရလျှင် စိတ်ချမ်းသာပါ၏။ သိုရာတွင် အိမ်၌ စိတ်ချမ်းသာ အနေဖြင့်မူ စိတ်ချမ်းသာခြင်းမရှိ။ အမှန်အာဖြင့် ဗန္ဓုလသည် သာသမီ မျှာ ကို လိုချင်၏။ ထိုသို့ လိုချင်ပါသော်လည်း ဗန္ဓုလ၏ ဇနီးသည် မလ္လိကာက သာသမီ မျှာ ကို မွေးဖွားပေးနိုင်ခြင်း မရှိ။ ဟိုခေတ် ယဉ်ကျေးမှုအရ သာသမီ မမွေးဖွားသော အိမ်ရှင်မသည် အသရေမဲ့သူ ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် သူ၏ ဇနီးသည်က အသရေမဲ့သူဖြစ်လျှင် သူသည်လည်း အလိုလို အသရေမဲ့သူ အဖြစ်သို့ ရောက်၏။ ထိုကြောင့် သူ၏ အိမ်ထောင်ရေးကို ကွေ့မိတိုင် ဗန္ဓုလသည် စိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်ရလေ၏။

ဗန္ဓုလ၏ ဇနီးသည်ကလည်း မထင်ရှာသူမဟုတ်။ မလ္လမင်း၏ သမီးတော် မလ္လိကာ အနေဖြင့် ထင်ရှာသူ ဖြစ်၏။ ရတနာသုံးပါး၌ ကြည်ညိုသူဖြစ်၏။ ရှေ့ဘုန်းက အာဖြင့် မဟာလတာ တန်ဆာဏှိ ရသူဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် သူမသည် အသရေမဲ့သူ မဖြစ်နိုင်။ အသရေ ရှိသူသာ ဖြစ်နိုင်၏။ ဤသို့ 'အနုမာန'သဘောဖြင့် ဆင်ခြင်နိုင်

ပါ၏။ သို့ရာတွင် ‘ပစ္စက္ခ’သဘောအရ မလ္လိကာသည် အမြဲမဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အသရေမဲ့သူသာ ဖြစ်၏။ ဒဿနကျမ်းများ၏ အဆိုအရ ပစ္စက္ခနှင့် အနုမာန ယှဉ်လိုက်လျှင် ပစ္စက္ခက အားကောင်း၏။ ထို့ကြောင့် မလ္လိကာကို အသေရေမဲ့သူ အမြဲမအဖြစ်သာ ဗန္ဓုလက သတ်မှတ်ရတော့၏။

ထို့ကြောင့် ဗန္ဓုလက မလ္လိကာကို မိမိ၏ မိဘအိမ်သို့ ပြန်သွားရန် မလွှဲမရှောင်သာ နှင်လွှတ်လိုက်၏။ အမှန် အားဖြင့် ဗန္ဓုလသည် မလ္လိကာကို ချစ်ပါ၏။ သို့ရာတွင် ထိုခေတ် အစဉ်အလာအရ လိုက်နာနေကြသော ယဉ်ကျေးမှုကို ဗန္ဓုလလို စစ်သူကြီးတစ်ယောက်အနေဖြင့် ဆန့်ကျင်ရန် မဖြစ်နိုင်ချေ။ ထို့ကြောင့် ဗန္ဓုလသည် မိမိ၏ နှလုံးသားကို စတေးပြီး မိမိ၏ ဇနီး မလ္လိကာကို နှင်ရခြင်းဖြစ်၏။

ထိုခေတ်ဆိုင်ရာ ယဉ်ကျေးမှုအရ အိမ်ထောင်ပြုခြင်း ဟူသည်မှာ ကာမဂုဏ်သဘောအရ မဟုတ်၊ လောက၏ အစီးအပွားအရ သားကောင်း သမီးကောင်းများဖြင့် လောကကို အလုပ်အကျွေးပြုရေးအတွက် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သားသမီး များများရဖို့ လို၏။ သားသမီးများများရလျှင် ဤလောက၌ လူ့တာဝန်ကို ကျေအောင် ဆောင်ရွက်ရာ ရောက်၏။ ထို့ကြောင့် ဗန္ဓုလသည် သားသမီး များများ

ရချင်၏။ သို့ရာတွင် သူ၏ ဇနီး မလ္လိကာက သာ သမိ ဟူ၍ တစ်ယောက်မျှ မမေ့ ။

ထိုအခါ ဗန္ဓုလသည် မလ္လိကာကို ကွာရမှတစ်ပါး အခြာ ဘာမျှလုပ်ရောမရှိတော့။ ဗန္ဓုလအနေဖြင့် ထိုခေတ် ယဉ်ကျေးမှုအရ မလ္လိကာကို ကွာရမည်။ သားသမီးများ ရအောင် နောက်ယပ် အိမ်ထောင်ပြုရမည်။ ထိုသို့ ပြုပါမှ ဗန္ဓုလသည် ထိုခေတ် ယဉ်ကျေးမှုဘောင်အတွင်း၌ လိုက်နာ ကျင့်ကြံသူ ဖြစ်မည်။ သို့မဟုတ်ပါက ဗန္ဓုလသည် သူ့ အသိုင်းအဝိုင်းမှ ကြဉ်ဖယ်ခြင်းကို ခံရမည်ဖြစ်၏ ။

မလ္လိကာသည် ဗန္ဓုလ၏ သဘောကို နာ လည်ပါ၏။ အမှန်အာ ဖြင့် သူမ အနေဖြင့် မိဘရပ်ထဲသို့ ပြန်ရခြင်း အတွက် ဗန္ဓုလအပေါ်၌ အပြစ်ဟူ၍ မရှိ။ သူမ အပေါ်၌ သာ အပြစ်ဟူ၍ ရှိသည်ဟု မလ္လိကာက မှတ်ယူပါ၏။ သူမ အနေဖြင့် သာ သမိ မမေ့ ခြင်းသည် ထိုခေတ် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ကြီးစွာသော အပြစ်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မလ္လိကာသည် သူမ၏ အပြစ်ကို သူမ သိသည် အာ လျော်စွာ မိဘရပ်ထံ ပြန်ဖို့ရန် ပြင်လေ၏။ ဘယ်သူမပြု မိမိ အမှုသာ ဖြစ်၏။ ကံကြမ္မာ၏ အကျိုးပေ စက်ဝန် ကို မည်သူက ဟန့်တာ နိုင်ပါသနည် ။

ဗန္ဓုလလည်း ကံကြမ္မာ၏ သားကောင် ဖြစ်၏။
မလ္လိကာလည်း ကံကြမ္မာ၏ သားကောင်ဖြစ်၏။ ကမ္မဝဋ်၏
စက်ကွင်းသည် ကျယ်ဝန်းလှပါ၏။ ဤသဘောကိုပင်
'သဗ္ဗေသတ္တာ ကမ္မဿကာ' ဟူ၍ မှတ်ယူပြီး မလ္လိကာသည်
မည်သူ့အပေါ်၌မျှအပြစ်မချဘဲ မိမိအပေါ်၌ သာ
အပြစ်ချရလေ၏။ မိမိအပေါ်၌သာ မိမိကအပြစ်ချ ခြင်းကို
မြတ်သောနေခြင်း ဗြဟ္မဝိဟာရဟူ၍လည်းကောင်း၊
မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်း ဗြဟ္မစရိယဟူ၍လည်း
ကောင်း ဆိုရ၏။

မလ္လိကာသည် မြတ်စွာဘုရားကို ကြည်ညိုသူဖြစ်၏။
မြတ်စွာဘုရားသည် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌ သီတင်းသုံး
လျက်ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် မလ္လိကာသည် ကုသိနာရုံပြည်
မိဘရပ်ထံ မပြန်မီ မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြော်ချင်သေး၏။
နောက်တစ်ကြိမ် မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်ဖို့ဆိုသည်မှာ
လွယ်ကူသည်မဟုတ်။ မိမိ အားငယ်နေချိန်၌ မြတ်စွာ
ဘုရားကို ဖူးမြင်ခြင်းအားဖြင့် မြတ်စွာဘုရားထံမှ ကြီးမား
သော အာအဆင့်ကို ရနိုင်၏။ ထိုအခါ မိမိသည်
အားငယ်သူအဖြစ်မှ အားကြီးသူအဖြစ်သို့ ရောက်နိုင်၏။

ဤသို့တွေး၍ မလ္လိကာသည် ဇေတဝန်ကျောင်း
တော်သို့ ဝင်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်လေ၏။ မြတ်စွာ
ဘုရားက မလ္လိကာအား အကျိုးအကြောင်းကို မေးမြန်းသော

အခါ သာ သမီ ရတနာ မထွန် ကာသဖြင့် ခင်ပွန်း ဖြစ်သူ ဗန္ဓုလက မိဘအိမ်သို့ ပြန်ရန် ပြောသဖြင့် မိဘအိမ်သို့ ပြန်ရန် သွက်ခွာလာခြင်း ဖြစ်ကြောင်း ၊ မိဘအိမ်သို့ မပြန်မီ မြတ်စွာဘုရား ကို ဝင်ရောက်မှု မြင်ခြင်း ဖြစ်ပါကြောင်း ဖြင့် မလ္လိကာက မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ထား၏။

သာ သမီ မရခြင်းကြောင့် မိဘအိမ်သို့ ပြန်မည် ဆိုလျှင် မိဘအိမ်သို့ မပြန်တော့ဘဲ ဗန္ဓုလ အိမ်သို့သာ ပြန်သွားရန် မြတ်စွာဘုရားက မလ္လိကာအား မိန့်ကြားတော်မူ၏။ ထိုအခါ မလ္လိကာသည် မြတ်စွာဘုရား၏ မိန့်ကြားချက် အား ကို ဖြင့် ကုသိနာရရှိ မိဘထံ မပြန်တော့ဘဲ ခင်ပွန်း ဖြစ်သူ ဗန္ဓုလထံသို့သာ ပြန်လာလေ၏။

မလ္လိကာသည် သူမ၏ မိဘရိုးရာ ကုသိနာရသို့ မပြန်ဘဲ မိမိထံသို့ ပြန်လာသည်ကို မြင်သောအခါ ဘာကြောင့် မိမိထံ ပြန်လာပါသနည်း ဟု ဗန္ဓုလက မေးလျှင် မြတ်စွာဘုရားက ပြန်ခိုင်၍ မိမိ၏အိမ်သို့ ပြန်လာခြင်း ဖြစ်ကြောင်း ပြောပြ၏။ ထိုအခါ ဗန္ဓုလသည် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာစွာဖြင့် မလ္လိကာကို လက်ခံလေ၏။ မြတ်စွာဘုရား မလ္လိကာကို ဗန္ဓုလထံ ပြန်ခိုင်သည် ဆိုကတည်းက မလ္လိကာသည် အမြဲမဟုတ်ကြောင်း ၊ သာ သမီ ရတနာများကို မကြာမီ ရမည်ဖြစ်ကြောင်း ဗန္ဓုလနှင့် မလ္လိကာတို့ နှစ်ယောက်လူက နားလည်လိုက်၏။

အမှန်အားဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသည် လောကုတ္တရာ ချမ်းသာကိုသာမက လောကချမ်းသာကိုပါ လမ်းညွှန်၏။ လောက ချမ်းသာကို လမ်းညွှန်ရာ၌ ဝေဒကျမ်းများက လမ်းညွှန်သလို ပန်းတိုင်အဖြစ် လမ်းမညွှန်၊ လမ်းစဉ်အဖြစ် သာ လမ်းညွှန်တော်မူ၏။ ကြည့်တတ်လျှင် သစ္စာလေးပါးကို လောကဖြစ်စဉ်ဟူသမျှ၌ တွေ့နိုင်၏။

များမကြာမီ ကာလတွင် မလ္လိကာသည် ကိုယ်ဝန် ရ၍ ချင်ခြင်းတပ်လေ၏။ အမြဲမဟုတ်ဘဲ သားသမီးများကို ရတော့မည်ဖြစ်၍ နှစ်ဦးလုံး များစွာ ဝမ်းမြောက်ကြ၏။ ထိုအခါ ဗန္ဓုလစစ်သူကြီး၏ အိမ်ဂေဟာသည် သီရိဂေဟာ အဖြစ်သို့ ရောက်သွားလေ၏။ အတိတ်က စိတ်မချမ်းသာ ဖြစ်ခဲ့ရသမျှသည် ယခုတော့ အတိုးချ၍ စိတ်ချမ်းသာခြင်း အဖြစ်သို့ ရောက်ရပါလေပြီ။ လောကဓံဟူသည်မှာ သက်တုံ တက်တုံ သဘောကို ဆောင်၏။

မလ္လိကာ၏ ချင်ခြင်းမှာ အန္တရာယ်များလှပါ၏။ ဝေသာလီပြည် လိစ္ဆဝီမင်းတို့ အဘိသိက်သွန်းရာ မင်္ဂလာ ရေကန်သို့ ဆင်းပြီး ရေလည်းချိုးချင်၏။ ရေကိုလည်း သောက်ချင်၏။ ဘာကြောင့် ဤသို့ ချင်ခြင်းဖြစ်မှန်းတော့ မသိ။ ချင်ခြင်းဖြစ်သည်ကတော့ အမှန်ပင်ဖြစ်၏။ လိစ္ဆဝီ မင်းသားတို့၏ ကံကြမ္မာဟူ၍ပင် ဆိုရမည်ထင်၏။ မင်္ဂလာ

ရေကန်ကို အစောင့်အကြပ် ထူထပ်စွာ ချထား၏။ အပေါ်၌ သံကွန်ရက် အုပ်ထား၏။ ထို့ကြောင့် ငှက်တို့ပင် သက်ဆင် ခွင့်မရ။ လိစ္ဆဝီမင်းတို့သည် 'မင်္ဂလာရေကန်ကို ဤမျှပင် တန်ဖိုးထား၏။ ထိုရေကန်က ရေကိုမှ မလွှဲကာကလည် ချိုးချင်၏။ သောက်ချင်၏။ ဤချင်ခြင်းကို အကြောင် ပြု၍ ကြေကွဲဖွယ်တို့ ဖြစ်လာပေတော့သည်။

ဤချင်ခြင်း ကို ပြေပျောက်စေရန် ဗန္ဓုလ၌ တာဝန် ရှိ၏။ ရေကန်သို့ သွားမည်ဆိုပါက မဟာလိမင် သာ အပိုင်စားရာ တံခါးမှ သွားရမည်ဖြစ်၏။ မဟာလိမင် သာ ကား အခြားသူမဟုတ်။ ဗန္ဓုလ၏ ကျောင်းနေဖက်လည်း ဖြစ်၏။ ကတိကဝတ် ပြုဖက်လည်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဗန္ဓုလသည် မလွှဲကာ၏ ချင်ခြင်းကို ပြေပျောက်ရန်အတွက် မဟာလိမင် သာ မှတုန်ဆင့် လိစ္ဆဝီမင်းသားများသို့ မေတ္တာ ရပ်ခံလျှင် မည်မျှ ကောင်းပေမည်နည်း။

အနုနည်းကို သုံး၍မရပါမှ အကြမ်းနည်းကို သုံးသည် ဆိုပါလျှင် ကျောင်းသားဘဝက မိမိပေးထားခဲ့သော ကတိ ကဝတ်သည် အဓိပ္ပာယ် ရှိမည်ဖြစ်၏။ ယခုတော့ ဗန္ဓုလ သည် အကြမ်း နည်းကို သုံးလေ၏။ အမှန်အာဖြင့် ပုထုဇဉ် များအနေဖြင့် မိမိ၏အတ္တကို ထိပါ လာသောအခါ ထားခဲ့

သော ကတိကဝတ် ဟူသမျှသည် သစ္စာနှင့် ယှဉ်ခြင်း မရှိလှပါချေ။

ဗန္ဓုလသည် သူ၏ ဇနီး မလ္လိကာကို ရထားထက် တင်၍ သာဝတ္ထိပြည်မှ ထွက်ပြီးလျှင် ရထားကို မောင်းနှင် လျက် မဟာလိ လိစ္ဆဝီမင်းသား အပိုင်စာရာ တံခါးမှ ဝေသာလီပြည်သို့ ဝင်လေ၏။ အမှန်အားဖြင့် ဗန္ဓုလသည် မဟာလိကို အားနာဖို့ကောင်းပါ၏။ သို့ရာတွင် ဗန္ဓုလ သည် ငယ်သူငယ်ချင်း မဟာလိကို အားမနာ။ ဗန္ဓုလ၏ ရထားသည် မဟာလိ၏ တံခါးခုံနှင့် တိုက်မိသောအခါ အသံထွက်၏။ ထိုအသံကို ကြားရုံမျှနှင့် ဗန္ဓုလ၏ ရထား ဖြစ်ကြောင်း မဟာလိက သိလိုက်၏။ ဗန္ဓုလ၏ စွမ်းပကား ကို ကျောင်းနေဖက်မှ မဟာလိက ကောင်းစွာ သိ၏။

ထိုကြောင့် ယနေ့ လိစ္ဆဝီ မင်းသားတို့ အပေါ်၌ ကြံ့စွာသော အန္တရာယ် ကျရောက်တော့မည်ဖြစ်ကြောင်း မဟာလိမင်းသားသည် သိ၏။ သို့ရာတွင် မဟာလိသည် မျက်မမြင် ဒုက္ခိတဖြစ်၍ လိစ္ဆဝီမင်းသားတို့အား ဩဝါဒ ပေ ရံမှတစ်ပါး ဘာမျှ မတတ်နိုင်ရှာ။ ထိုအခါ မဟာလိသည် ကြံ့စွာသော ကြေကွဲမှုကို ခံစားရ၏။ ဗန္ဓုလသည် သူ့အား ပေးခဲ့သော ကတိကို လေးစားပြီး သူ့ကို နှုတ်ဆက်လျှင် အဘယ်မျှ ကောင်းလေမည်နည်း။ မဟာလိက ဤသို့

ဒီပါဠိစာပေ

တွေ့၏။ သို့ရာတွင် ယခုတော့ ဗန္ဓုလသည် သူ ကိုပင် နှုတ်မဆက်။

ဗန္ဓုလသည် မင်္ဂလာရေကန်သို့ သွား၏။ မင်္ဂလာ ရေကန်စောင့်များကို နှင်ထုတ်ပြီး မလ္လိကာကို ရေချို စေ၏။ ရေကိုလည်း သောက်စေ၏။ ဗန္ဓုလ ကိုယ်တိုင် လည်း ရေချို၏။ ထိုနောက် ဗန္ဓုလသည် မလ္လိကာကို ရထားထက်သို့ တင်ပြီး လာလမ်းအတိုင်း ပြန်လေ၏။ ရေကန်စောင့်များက အကျိုးအကြောင်းကို လိစ္ဆဝီမင်း သာ အာ လျှောက်တင်လေသောအခါ လိစ္ဆဝီမင်းသာ ငါ ရာ တို့သည် ဒေါသအမျက် ချောင်းချောင်း ထွက်၍ ဗန္ဓုလနှင့် မလ္လိကာကို လက်ရ ဖမ်းဆီးရန် ရထားငါးရာတို့ကို စီစဉ် ကြ၏။ ထိုသို့ ဖမ်းဆီးမည်ဖြစ်ကြောင်း မဟာလိအာ တင်ပြရာ မဟာလိက ဗန္ဓုလ၏ စွမ်းရည်ကို သိသဖြင့် တားမြစ်ပါ၏။

သို့ရာတွင် လိစ္ဆဝီမင်းသား ငါးရာတို့သည် မင်းသာ တို့၏ အားမာန်ဖြင့် သူတစ်ပါးက လာရောက်စော်ကာ သည်ကို ခေါင်းငုံ့ခံခြင်းထက် ပြန်လည် တိုက်ခိုက်ရင် သေရသည်က မြတ်သည်ဟူသော ခံယူချက်ဖြင့် မဟာလိ၏ တားမြစ်မှုကို မနာခံဘဲ ဗန္ဓုလနောက်သို့ လိုက်ကြ၏။ အမှန်အားဖြင့် မဟာလိသည် လိစ္ဆဝီမင်းသားငါး ရာတို့၏ ဆရာဖြစ်၏။ ဆရာဖြစ်သည့်အလျောက် မဟာလိသည်

အခြေအနေ အရပ်ရပ်ကို လိစ္ဆဝီမင်းသား ငါးရာတို့ထက် ပို၍ သိပါ၏။ ထို့ကြောင့် တားမြစ်ခြင်း ဖြစ်၏။

ဒေါသဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်း ဟူသမျှတို့သည် ထာဝရ အောင်နိုင်ရိုးမရှိ။ အကယ်၍ အောင်နိုင်လျှင်လည်း ယာယီ အောင်နိုင်ခြင်းမျှသာ ဖြစ်လေ၏။ အဒေါသဖြင့် ဆောင်ရွက် ခြင်းသည်သာ ထာဝရ အောင်နိုင်ခြင်းကို ရယူနိုင်၏။

အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဉာဏ်ဟူသည် ဒေါသနှင့် မယှဉ်နိုင်ဘဲ အဒေါသနှင့်သာ 'ယှဉ်နိုင်သောကြောင့်ဖြစ်၏။ ဉာဏ်ယှဉ်ပါမှလည်း လုပ်ငန်းဟူသည် ပြီးစီးရိုးရှိပါ၏။ ထို့အပြင် ဉာဏ်သည်သာလျှင် အချိန်အခါနှင့် အခြေ အနေကို တွက်ဆနိုင်လေသည်။

မဟာလိသည် လိစ္ဆဝီမင်းသားငါးရာတို့အား တားမြစ် ၍ မရသောအခါ ဤသို့ မှာကြားလိုက်၏ -

- ဗန္ဓုလ၏ ရထားဘီးသည် ပုံတောင်းတိုင်အောင် နစ်မြုပ်သည်ကို မြင်ရလျှင် ရှေ့သို့ ဆက်မလိုက် ကြနှင့်၊ ပြန်ခဲ့ကြ
- အကယ်၍ ဆက်လိုက်မိပါက မိုးကြိုးသံကဲ့သို့သော အသံကိုကြားရလျှင် ရှေ့သို့ ဆက်မလိုက်ကြနှင့်၊ ပြန်ခဲ့ကြ

- အကယ်၍ ဆက်လိုက်ပါက သင်တို့၏ ရထားဦး၌ အပေါက်ကိုမြင်လျှင် ဆက်မလိုက်ကြနှင့်၊ ပြန်ခဲ့ကြ။

လိစ္ဆဝီ မင်း သာ ငါ ရာတို့သည် ဗန္ဓုလနောက်သို့ လိုက်ကြသောအခါ ရထား ငါ့ရာတို့ တစ်ဖြောင့်တည်း ဖြစ်ချိန်တွင် မဟာလိ မှာလိုက်သည့်အတိုင်း ဗန္ဓုလ၏ ရထား ပုံတောင် တိုင်အောင် မြုပ်သည်ကိုလည်း မြင်ကြ၏။ ဗန္ဓုလ၏ရထား ပုံတောင်တိုင်အောင် မြုပ်ခြင်းသည် လေ တင်သောကြောင့် ဖြစ်၏။ လိစ္ဆဝီမင်းသားတို့က နောက်မဆုတ်၊ ဆက်၍ လိုက်မြဲလိုက်ကြ၏။

ထိုနောက် မိုးကြိုးသံ ကဲ့သို့သော အသံကိုလည်း ကြားကြရ၏။ ထိုအသံသည် လေးညို့ကိုခတ်သောကြောင့် ဖြစ်၏။ လိစ္ဆဝီမင်းသားတို့က နောက်မဆုတ်။ ထိုနောက် ရထား ဦး၌ အပေါက်ကို မြင်ကြရ၏။ ရထားဦး၌အပေါက် သည် ဗန္ဓုလက ရထားငါ့ရာကို မြားဖြင့်ပစ်လိုက်သော ကြောင့် ဖြစ်၏။ ဗန္ဓုလသည် မြားတစ်စင်းတည်းဖြင့် ရထားငါ့ရာလုံးကို လူနှင့်တကွ ထုတ်ချင်ခတ်အောင် ပစ်လိုက်လေ၏။ ထိုအခါ လိစ္ဆဝီမင်းသား ငါ့ရာလှ မြားမှန်၍ သေဆုံးကြ၏။

လိစ္ဆဝီ မင်းသားများအနေဖြင့် အခြေအနေကို မသုံးသပ်ဘဲ ဒေါသဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်း၏ အပြစ်ပင်ဖြစ်၏။ ဗန္ဓုလသည် 'အနိုင်ကျင့်ဝါဒ'ကို သုံး၏။ သူသည် လိစ္ဆဝီ မင်းသားတို့အပေါ် အနိုင်ကျင့်ခဲ့၏။ ထိုအကုသိုလ်ကံ၏ အကျိုးဆက်အနေဖြင့် ဗန္ဓုလသည် ပဿေနဒီကောသလ မင်းကြီး၏ အနိုင်ကျင့်ခြင်းကို ခံရပေလိမ့်မည်။ ကံဟူသည် တူသော အကျိုးကို ပေး ၏။

မလ္လိကာသည် သားရတနာများကို အမြွှာပူး ဖွားမြင်ပါ၏။ ဖွားမြင်သည်မှာ (၁၆)ကြိမ်တိုင်အောင် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဗန္ဓုလသည် သား (၃၂)ယောက်တို့၏ ဖခင် ဖြစ်လာ၏။ ယခုတော့ ဗန္ဓုလသည် သူ၏ဘဝကို များစွာ ကျေနပ်၏။ ဗန္ဓုလသည် ပဿေနဒီကောသလ အပေါ် စစ်သူကြီးအနေဖြင့် သစ္စာရှိစွာ ခစားပါ၏။ သူ၏ သား (၃၂)ယောက်တို့ အိမ်ထောင်ကျသည့်တိုင်အောင် ဗန္ဓုလ၏ ဘဝသည် အေးချမ်းပါ၏။ သူ၏ သားများကိုလည်း စစ်ဖက်၌ပင် တာဝန်ကို ထမ်းစေ၏။ ထိုစဉ်က ပဿေနဒီ ကောသလ၏ နိုင်ငံ၌ ဗန္ဓုလ၏ အရှိန်အဝါသည် များစွာ ကြီးမားပါ၏။

တစ်ခုသောနေ့တွင် တရားသူကြီးများသည် တန်ဖိုး လက်ဆောင်ယူ၍ အမှုကို မမှန်မကန် ဆုံးဖြတ်ကြ၏။ နစ်နာသူများက ဗန္ဓုလစစ်သူကြီးထံ လာ၍ တိုင်တန်း

ကြ၏။ ထိုအခါ ဗန္ဓုလသည် တရားခွင်သို့ သွား၍ အမှန် အတိုင်း ဆုံးဖြတ်ပေးလိုက်၏။ ပြည်သူပြည်သားများသည် ဗန္ဓုလကို များစွာ ကောင်းချီးပေးကြ၏။ မင်းကြီးသည် ထိုအကြောင်းကို သိ၏။

ယခုတော့ ဗန္ဓုလသည် သေနာပတိလည်းဖြစ်၏။ တရားသူကြီးလည်း ဖြစ်၏။ ဗန္ဓုလ၏ အရှိန်အဝါသည် ကြီးသည်ထက် ကြီးလာ၏။ လောကဓံ တရားများ၏ နိယာမအရ ဗန္ဓုလသည် အမြင့်ပိုင်းသို့ ရောက်ချေပြီ။ အမြင့်ပိုင်းသို့ ရောက်ပြီးနောက် အနိမ့်ပိုင်းသို့ ရောက်ရန်သာ ရှိပါ၏။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်အရ ဘဝ၏ ဖြစ်စဉ်များသည် မျဉ်းဖြောင့်လို သွားသည်မဟုတ်။ စက်ဝန် လို သွားလေ၏။ ထို့ကြောင့် အမြင့်ဆုံးရောက်လိုက်၊ အနိမ့် ဆုံးရောက်လိုက် ဖြစ်ပါ၏။

ဗန္ဓုလအပေါ် မလိုလားသော အုပ်စုလည်းရှိ၏။ ထိုအုပ်စုက ဗန္ဓုလသည် နန်းစည်းစိမ်ကို လုရန် ကြံနေ သည်ဟူ၍ ဂုံ ချောကြ၏။ မင်းကြီးသည် ဆင်ခြင်ညာဏ် ရှိလှသူမဟုတ်။ ထို့အပြင် ဗန္ဓုလအပေါ် ကျောင်း သာ ဘဝက သူ ပေးထားသော ကတိကဝတ်ကိုလည်း လေ စာ သူမဟုတ်။ ထို့ကြောင့် မင်းကြီးသည် ဂုံချောစကားကို ယုံကြည်၍ ဗန္ဓုလနှင့် သူ၏သားများကို သတ်ရန်ကြံ တော့၏။

ပစ္စန္ဓရစ်ကို တစ်ဖက်က ဆူပူအောင်လုပ်ပြီး ဗန္ဓုလနှင့် သားများကို နှိမ်နင်းခိုင်း၏။ တစ်ဖက်က ဗန္ဓုလနှင့် သားများကို သတ်ခိုင်း၏။ ကောသလမင်းကြီး၏ ပရိယာယ်အရ ဗန္ဓုလနှင့် သား(၃၂)ယောက်လုံး သေဆုံးကြလေ၏။ ဗန္ဓုလသည် ထိပ်ဆုံးကလူ ဖြစ်ခဲ့သော်လည်း ယခုတော့ လောကဓံအရ အောက်ဆုံးကလူ ဖြစ်သွားလေ၏။

မလ္လိကာသည် ဗန္ဓုလထက် ပို၍ ရင့်ကျက်၏။ ဗန္ဓုလထက် ပို၍ လောကဓံကို နားလည်၏။ ထိုနေ့ကား အဂ္ဂသာဝက နှစ်ပါးနှင့်တကွ ရဟန်းတော် ငါးရာတို့အား မလ္လိကာအိမ်သို့ ပင့်၍ ဆွမ်းကပ်သောနေ့ ဖြစ်၏။ ထိုနေ့တွင်မှ ဗန္ဓုလနှင့်တကွ သား(၃၂)ယောက်တို့ လုပ်ကြံခံရကြောင်း သတင်းစကားသည် မလ္လိကာထံသို့ ရောက်လာ၏။ သို့ရာတွင် မလ္လိကာသည် ဣန္ဒြေမပျက် ဆွမ်းကျွေးမြဲ ကျွေးပါ၏။

မင်္ဂလာ အလုပ်နှင့် အမင်္ဂလာ သတင်းတို့သည် တိုက်ဆိုင်လှချေ၏။ သို့ရာတွင် သူ့ကဏ္ဍနှင့် သူ ဖြစ်ပါ၏။ ဝေဒကျမ်းများအရဆိုလျှင် ဆွမ်းကျွေးမှားသောကြောင့် ခင်ပွန်းနှင့် သားများ အသတ်ခံရခြင်း ဖြစ်သည်ဟူ၍ ယုံကြည်ဖွယ်ပင် ဖြစ်ပါ၏။ ကုသိုလ်ကောင်းမှု မလုပ်တတ်

လျှင် ခိုက်တတ်သည်ဟူသော အယူသည် ဝေဒကျမ်းစာများ၏ အယူအဆသာ ဖြစ်၏။

မဇ္ဈိကာသည် ခင်ပွန်းသည်နှင့် သာ များ အပြစ်မဲ့စွာ အသက်ခံရပါသော်လည်း မင်းကြီးအပေါ် အာဃာဟမထား ခွင့်လွှတ်၏။ မဇ္ဈိကာကား ဘဝကို ဆင်ခြင်နိုင်သဖြင့်၏။ မဇ္ဈိကာသည် မင်းကြီး၏ ခွင့်ပြုချက်အရ ချွေမမျှာ ကိုလည်း သူတို့၏ မိဘများအိမ်သို့ ပို့လိုက်၏။ သူ ကိုယ်တိုင်လည်း မိဘရပ်ထံ ကုသိနာရုံသို့ ပြန်လေ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ကုသိနာရုံ၌ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသောအခါ မဇ္ဈိကာသည် ကုသိနာရုံ၌ ရှိ၏။ ခင်ပွန်း သည် ဗန္ဓုလ ကုယ်လွန်ချိန်မှ စ၍ အသုံးမပြုဘဲ ထာခဲသော 'မဟာလတာ' တန်ဆာကို မြတ်စွာဘုရား၏ ဥတုဇရုပ်ကလာပ်တော်အား လှူဒါန်းပြီး သူမ ကိုယ်တိုင် သာမဏ္ဍိကမြောက် ဆင်မြန်လိုက်၏။ မဟာလတာ တန်ဆာနှင့် ရုပ်ကလာပ်တော်သည် အဝင် ခွင်ကျပင် ဖြစ်လေ၏။ မဇ္ဈိကာကား ကုသိနာရုံ၌ပင် အသက်ထက်ဆုံး နေသွားလေ၏။

၁၉၉၃-ခုနှစ်၊ မေလထုတ်
အမှတ် ၁၇၄၊ စစ်ပြန်မဂ္ဂဇင်း

ကိုယ့်ကိုယ်ကို ချစ်လျှင်

အကုသလ၊ ကုသလ၏
ကမ္မသကာ၊ လက္ခဏာကို
မြဲစွာဝမ်းတွင်း၊ နှလုံးသွင်းလော့
မပျင်းကုသိုလ်၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကား
ကိုယ့်ကိုချစ်သူ
မည်သောဟူ၏။

ဝိဇ္ဇုဒ္ဓါဘ (၄)

ပဿေနဒီ ကောသလမင်းကြီးသည် ပြာသာဒ်၏ အထက်မှ လမ်းမကို အမှတ်မဲ့ ကြည့်မိ၏။ လမ်းမ၌ ရဟန်းတော်ပေါင်း များစွာတို့သည် ဆွမ်းခံကြွနေသည်ကို မြင်လေ၏။ အမှန်အားဖြင့် ထိုအချိန်ကား မြတ်စွာဘုရားရှင်၏ သာသနာတော် အထွန်းတောက်ဆုံးအချိန် ဖြစ်၏။ သာဝတ္ထိမြို့တော်သည် သင်္ကန်းရောင်တို့ဖြင့် ထွန်းပလျက် ရှိ၏။ သို့ရာတွင် မင်းကြီး၏ နန်းတော်သို့ကား ရဟန်းတော်များ မကြွကြ။

မင်းကြီးသည် ယုံကြည် ကိုးကွယ်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ အလေးအနက်ထားသူ မဟုတ်။ တိတ္ထိယများနှင့် တွေ့လျှင်

လည်း အလိုက်အထိုက်ပင် ဆက်ဆံလိုက်၏။ ပရိဗိုဇ်များနှင့် တွေ့လျှင်လည်း အလိုက်အထိုက်ပင် ဆက်ဆံလိုက်၏။ မြတ်စွာဘုရားနှင့် တွေ့လျှင်လည်း အလိုက်အထိုက်ပင် ဆက်ဆံလိုက်၏။ ထိုအချိန်အထိ မင်းကြီးသည် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် တစ်ဦးအဖြစ်ဖြင့် ရတနာ သုံးပါးကိုသာ ကိုးကွယ်ရာ ဟူ၍ သတ်သတ်မှတ်မှတ် မပြုသေးချေ။ ထို့ကြောင့်ပင် မင်းကြီးသည် ရဟန်းတော်များကို သူ၏ နန်းတော်သို့ပင့်၍ အမြဲတမ်း ဆွမ်းဝတ်ကို မပြုခြင်းဖြစ်၏။

သို့ရာတွင် ဤမျှလောက် များပြားသော ရဟန်းတော်များသည် ဤအချိန်၌ မည်သည့်ဒေသသို့ ဆွမ်းခံကြွကြွလေသနည်း။ မင်းကြီးသည် သိချင်၏။ ထိုအချိန်မှစ၍ မင်းကြီးသည် ရတနာသုံးပါး၌ စိတ်ဝင်စားလာ၏။ ထို့ကြောင့် မင်းကြီးသည် သူ၏အမတ်များအား မေးလေ၏။ ထိုအခါ အမတ်များက အနာထပိဏ်သူဌေး၏အိမ်၌ နေ့စဉ် ရဟန်းတော်နှစ်ထောင်၊ ဝိသာခါ ဒါယိကာမကြီးအိမ်၌ နေ့စဉ် ရဟန်းတော် ငါးရာ၊ သုပ္ပဝါသာ ဒါယိကာမကြီးအိမ်၌ နေ့စဉ် ရဟန်းတော် ငါးရာတို့ ဆွမ်းစားကြွကြွပါကြောင်းဖြင့် မင်းကြီးအား လျှောက်တင်ကြ၏။

ထိုအခါ မင်းကြီးသည်လည်း ရဟန်းတော်များအား ဆွမ်းကျွေးချင်စိတ် ပေါက်လာ၏။ ထိုအခါ မင်းကြီးသည်

မြတ်စွာဘုရားနှင့်တကွ ရဟန်းတော်ပေါင်း တစ်ထောင် သူ၏ နန်းတော်သို့ ဆွမ်းစာကြွေပါရန် ကျောင်တော်သို့ သွား၍ မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ထား၏။

မြတ်စွာဘုရား အမှုပြုသော ရဟန်းတော်ပေါင်း တစ်ထောင်တို့သည် ပဿေနဒီ ကောသလမင်းကြီး၏ နန်းတော်သို့ ဆွမ်းစာကြွေကြ၏။ မင်းကြီးသည် (၇)ရက် တိုင်တိုင် မိမိလက်ဖြင့် သာဟတ္ထိကမြောက်အောင် လှူဒါန်းလေ၏။ (၇)ရက်မြောက်သော နေ့၌ မြတ်စွာဘုရားနှင့် တကွ ရဟန်းတော် ငါးရာတို့ နေ့စဉ် နန်းကော်သို့ ဆွမ်းစားကြွေတော်မူပါရန် မင်းကြီးသည် မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ကြား၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက ဘုရားရှင်တို့ မည်သည် အားလုံးကို ငဲ့ရသဖြင့် တစ်ဦးတစ်ယောက်တည်း၏ အိမ်၌ ဆွမ်းစာကြွေရုံ မရှိကြောင်း မိန့်ကြားသောအခါ ထိုသို့ ဖြစ်လျှင် မြတ်စွာဘုရားရှင်၏ ကိုယ်စား တစ်ပါးက ဦးဆောင်ပြီး ရဟန်းတော်ငါးရာတို့ နေ့စဉ် မိမိ၏ နန်းတော်သို့ ဆွမ်းစားကြွေပါရန် မင်းကြီးက လျှောက်ထား၏။ မြတ်စွာဘုရားက ရှင်အာနန္ဒာအား ထိုတာဝန်ကို ပေးတော်မူ၏။

ရှင်အာနန္ဒာသည် ရဟန်း ငါးရာနှင့်အတူ ပသေသနဒီ
ကောသလမင်းကြီး၏ နန်းတော်သို့ ဆွမ်းစားကြွတော်
မူ၏။ မင်းကြီးသည် ရှင်အာနန္ဒာနှင့်တကွ ရဟန်းငါးရာတို့
အား မိမိကိုယ်တိုင် (၇)ရက်တိုင်တိုင် သာဟတ္ထိကမြောက်
လှူဒါန်းလေ၏။ အခြား မည်သူအာမျှ တာဝန်မလွှဲ။
ဆွမ်းများကိုမူ နေ့စဉ်ချက်ရန် ညွှန်ကြားထား၏။

ရှစ်ရက်မြောက်သောနေ့တွင် ရှင်အာနန္ဒာနှင့်ရဟန်း
ငါးရာတို့သည် မင်းကြီး၏ နန်းတော်သို့ ဆွမ်းစားကြွလာ
ကြ၏။ ထိုနေ့တွင် မင်းကြီးသည် အခြားသော ကိစ္စများ
ကြောင့် ဆွမ်းလုပ်ကျွေးရန် မေ့လျော့နေ၏။ အခြား
မှူးမတ်များကိုလည်း တာဝန်ပေးထားခြင်း မရှိသောကြောင့်
မှူးမတ်များကလည်း ရှင်အာနန္ဒာနှင့် ရဟန်းငါးရာတို့အား
ဆွမ်းလုပ်ကျွေးခြင်း မပြုကြ။ ဆွမ်းချိန်လွန်သောအခါ
ရှင်အာနန္ဒာနှင့်ရဟန်းငါးရာတို့သည် မင်းကြီး၏ နန်းတော်မှ
ပြန်ကြွသွားကြ၏။

ဒုတိယနေ့၌လည်း မင်းကြီးသည် မေ့လျော့ပြန်၏။
ရှင်အာနန္ဒာနှင့် ရဟန်းငါးရာတို့သည် ဆွမ်းချိန်လွန်သော
အခါ မင်းကြီး၏ နန်းတော်မှ ပြန်ကြွသွားကြ၏။ တတိယ
နေ့၌ကား အခြား ရဟန်းတို့သည် မင်းကြီး၏ နန်းတော်သို့
မကြွကြတော့ဘဲ ရှင်အာနန္ဒာ တစ်ပါးတည်းသာ ကြွလာ
တော်မူ၏။ ရှင်အာနန္ဒာကား ပါရမီရှင်ဖြစ်၏။ ကမ္ဘာ

တစ်သိန်းတို့ ကာလပတ်လုံး ပါရမီတော်များကို ဖြည့်ကျင့် ထားသူဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် ပါရမီရှင်အနေဖြင့် ရှင်အာနန္ဒာသည် မိမိ၏ အကျိုးစီးပွားထက် သူတစ်ပါး၏ အကျိုးစီးပွားကို ငဲ့၏။ ထို့ကြောင့် ရှင်အာနန္ဒာသည် အခြားရဟန်းများ မကြွကြသော်လည်း မိမိတစ်ပါးတည်းပင် မင်းကြီး၏ နန်းတော်သို့ ကြွလာခြင်းဖြစ်၏။ မှူးမတ်များကလည်း ရှင်အာနန္ဒာကို ဆွမ်းလုပ်ကျွေးလိုက်၏။

မင်းကြီးသည် ဆွမ်းချိန်လွန်သောအခါ သတိရသဖြင့် ဆွမ်းကျွေးရာဌာနသို့ ရောက်လာ၏။ ရဟန်းပေါ်များ မကြွကြသဖြင့် ဆွမ်းများကို နဂိုမူလအတိုင်း မင်းကြီး တွေ့သောအခါ မင်းကြီးသည် များစွာ အမျက်ထွက်၏။ ရဟန်းတို့သည် သက်သက်မဲ့ မိမိ၏ ဘဏ္ဍာတော်များကို ကုန်အောင် ပြုလုပ်သည်ဟူ၍ မကျေမနပ်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မင်းကြီးသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ သွား၍ တိုင်တန်း၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက ရဟန်းတော်များသည် မင်းကြီးနှင့် အကျွမ်းမဝင်ကြသောကြောင့် မင်းကြီး၏ နန်းတော်သို့ ဆွမ်းစားမကြွခြင်းဖြစ်မည်ဟူ၍ မင်းကြီးအား မိန့်တော်မူ၏။ ရဟန်းတော်များနှင့် အကျွမ်းမဝင်ခြင်း အကြောင်း (၉) ပါး တို့ကို မြတ်စွာဘုရားက ပဿေနဒီ

ကောသလမင်းကြီးအား အောက်ပါအတိုင်း ဟောကြားတော်
 နှု၏။

- (၁) မြတ်နိုးစွာ ခရီးဦးမကြိုခြင်း
- (၂) မြတ်နိုးစွာ ရှိမခိုးခြင်း
- (၃) မြတ်နိုးစွာ နေရာထိုင်ခင်း မပေးခြင်း
- (၄) လူဖွယ်ဝတ္ထုကို ရှိလျက် ဝှက်ထားခြင်း
- (၅) လူဖွယ်ဝတ္ထု များစွာရှိပါလျက် အနည်းငယ်သာ
 လှူဒါန်းခြင်း
- (၆) ကောင်းမွန်သော လူဖွယ်ဝတ္ထု ရှိပါလျက် မကောင်း
 သော လူဖွယ်ဝတ္ထုကို လှူခြင်း
- (၇) ရိုသေစွာ မလှူဘဲ မရိုသေလှူခြင်း
- (၈) တရားနာရန် ရဟန်းထံသို့ မချဉ်းကပ်ခြင်း
- (၉) နာသော်လည်း ရိုသေစွာ မနာယူခြင်း

ပဿေနဒီ ကောသလမင်းကြီးသည် မြတ်စွာဘုရား
 ဟောကြားတော်မူလိုက်သော တရားတော်ကို နာကြားရ
 သောအခါ ရဟန်းတော်များနှင့် များစွာ အကျွမ်းဝင်ချင်
 လာ၏။ ထို့ကြောင့် မင်းကြီးသည် ရဟန်းတော်များနှင့်
 အကျွမ်းဝင်နိုင်မည့် နည်းလမ်းကို ရှာ၏။ မင်းကြီးရှာသည့်
 အတိုင်း နည်းလမ်းကိုတွေ့၏။ မင်းကြီးတွေ့သောနည်းလမ်း
 ကား မြတ်စွာဘုရားနှင့် ဆွေမျိုးတော် ပ်ရေပင် ဖြစ်၏။

မြတ်စွာဘုရားနှင့် ဆွေမျိုးတော်စပ်ဖို့ဆိုသည်မှာ မြတ်စွာဘုရား၏ ဆွေတော်မျိုးတော်ဖြစ်သော သာကီဝင် မင်းသမီး တစ်ယောက်ကို မိမိ၏ နန်းတော်၌ မိဖုရားကြီး တင်မြှောက်မှ ဖြစ်မည်ဟူ၍ မင်းကြီးက သဘောပေါက် လေ၏။ ဤသို့ တင်မြှောက်လိုက်သော် ရဟန်းငယ်များနှင့် သာမဏေငယ်များ ပါ ‘ဤမင်းကြီးကား ငါတို့၏ ဖခင် ဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရား၏ ဆွေမျိုးဖြစ်သည်ဟု ခံယူပြီ မိမိ၏ နန်းတော်သို့ ရဲရဲဝံ့ဝံ့ ကြွကြပေလိမ့်မည်’ ဟူ၍ တွေ့လေ၏။

ကကုန်လျှင် ဉာဏ်ထုံသည် ဟူသော ဆိုရိုးစကား ရှိ၏။ မင်းကြီးကား ကကုန်ကာနီးပေပြီ။ ‘ထို့ကြောင့် ဉာဏ်ထုံခြင်းဖြစ်၏။ သာကီဝင်မင်းသမီးကို မိဖုရားကြီး မြှောက်မိခြင်းကြောင့် ရာဇဂြိုဟ်မြို့ပြင်ရှိ ဇရပ်ပေါ်၌ သာမန် ဆင်ရဲသာ တစ်ယောက်၏ သေခြင်းမျိုးဖြင့် သေရပေ တော့မည်။’

အမှန်အားဖြင့် မင်းကြီးသည် ရဟန်းတော်များနှင့် အကျွမ်းဝင်လိုပါလျှင် သာကီဝင်မင်းသမီးကို မိဖုရားမြှောက် ပြီ မြတ်စွာဘုရားနှင့် ဆွေမျိုးတော်စပ်အောင် လုပ်ရန် မလိုဘဲ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူသည့် ရဟန်းတော် များနှင့် အကျွမ်းဝင်ခြင်း (၉)ပါ အတိုင်း လိုက်နာ ဆောင်ရွက်

ရန်သာ လိုသည်ဟူ၍ စဉ်းစားသင့်၏။ မင်းကြီးသည် ဉာဏ်ထုံခဲ့ချေပြီ။ ထို့ကြောင့် အမှန်အတိုင်း မစဉ်းစားနိုင် တော့ဘဲ တလွဲတချော် စဉ်းစားမိခြင်းဖြစ်၏။

မင်းကြီးသည် သူ၏ အတွေးအတိုင်း ကပိလဝတ် ပြည် သာကီဝင်မင်းများထံ သူ၏ တမန်များကို လွှတ်ပြီး သာကီဝင်မင်းသမီးတစ်ယောက်ကို ဆက်သရန် အကြောင်း ကြားလိုက်၏။ ထိုစဉ်က သာဝတ္ထိပြည်သည် ကပိလဝတ် ပြည်ထက် များစွာအင်အားကြီးမား၏။ ထို့ကြောင့် သာကီဝင်မင်းတို့သည် ကောသလမင်းကြီး တောင်းဆိုသည့် အတိုင်း သာကီဝင်မင်းသမီးကို မဖေးပါက ကောသလ မင်းကြီးအနေဖြင့် ကပိလဝတ်ပြည်ကို ရန်ပြုမည်စိုးရိမ်ပြီး ဝါသဘခတ္တိယာအမည်ရှိ ကျွန်မသမီးကို ပေးလိုက်၏။

သာကီဝင် မင်းတို့သည် မိမိတို့၏ အမျိုးဇာတ်ကို အခြားအမျိုးဇာတ်များနှင့် ထိမ်းမြားရုံး အစဉ်အလာမရှိ။ သူတို့သည် ဇာတိမာန်ကြီးသူများဖြစ်ကြ၏။ ထို့ကြောင့် သူတို့သည် ကောသလမင်းကြီးအား သာကီဝင်မင်းသမီး စစ်စစ်ကို မပေးဘဲ ကျွန်မ၏သမီး ဝါသဘခတ္တိယာကို သာကီဝင် မင်းသမီးအဖြစ် ပြောကြားပြီး ပေးလိုက်ခြင်း ဖြစ်၏။ ဤမှသာဝါဒကံကြောင့် သာကီဝင်မင်းတို့အပေါ် ကြီးစွာသော အန္တရာယ်ကျရောက်မည်ကို သူတို့မသိ။ အမှန် အားဖြင့် ကုသိုလ်အရာတွင် အမှန်တိုင်းပြောခြင်း

သစ္စဝါဒ သည် အင်အားကြီးသလို အကုသိုလ်အရာတွင် လိမ်ညာခြင်း မုသာဝါဒသည် အင်အားကြီး၏။

ဝါသဘခတ္တိယာကာ သာကီဝင် မင်းသမီးစစ်စစ် မဟုတ်။ မိခင်မှာ ကျွန်မဖြစ်၏။ ဖခင်မှာမူ သာကီဝင် မင်းသားဖြစ်၏။ မိခင်အမည်မှာ နာဂမုဏ္ဍာဖြစ်၍ ဖခင် အမည်မှာ မဟာနာမဖြစ်၏။ မဟာနာမသည် မြတ်စွာ ဘုရားနှင့် ညီအစ်ကိုဝမ်းကွဲ တော်စပ်၏။ သာကီဝင်မင်း တို့သည် ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုအရ မိမိတို့နှင့် အမျိုးအနွယ် တူချင်းသာ ထိမ်းမြားကြ၏။

ကောသလမင်းကြီးသည် ဝါသဘခတ္တိယာကို များစွာ မြတ်နိုး၏။ ဝါသဘခတ္တိယာသည် အဆင်းလှ၏။ ကောသလမင်းကြီးသည် မိဖုရား ဝါသဘခတ္တိယာကို မိဖုရားကြီး အရာ၌ထား၏။ ဝါသဘခတ္တိယာသည် မောင်းမ ငါးရာတို့၏ အကြီးအမှူးဖြစ်၏။ မိဖုရား ဝါသဘခတ္တိယာ သည် မကြာမြင့်မီပင်လျှင် သားတော် ဝိဋုဋ္ဌဘကို ဖွားမြင်၏။ ဝိဋုဋ္ဌဘသည် ရွှေအဆင်းနှင့်တူသော အဆင်း ရှိ၏။ မင်းကြီးသည် သားတော်ဝိဋုဋ္ဌဘကိုလည်း များစွာပင် မြတ်နိုး၏။

မိဖုရား ဝါသဘခတ္တိယာသည် သာဝတ္ထိ နန်းတော် ၌ ကောင်းစားနေသော်လည်း ပျော်မွေ့လှသည်တော့ မဟုတ်။ မိမိကို ကျွန်မသမီးအဖြစ် မင်းကြီး သိသွား

မှာကို အမြဲတမ်း စိုးရိမ်နေရ၏။ သာကီဝင် မင်းသမီး စစ်စစ် မဟုတ်ပါဘဲလျက် သာကီဝင် မင်းသမီးစစ်စစ် အဖြစ် ဟန်ဆောင်နေရသော ဝါသဘာဝတ္တိယာသည် မိမိ၏ ဘဝဝဋ်ကြွေးကို ကျေအောင်ဆပ်ရပေလိမ့်မည်။

ဒေသနာတော်အရ ဝဋ်ကြွေးမည်သည် မပေး ဆပ်ဘဲ ကျေရိုးမရှိချေ။ တန်ခိုးအရာ ဧတဒဂ်ရသော ရှင်မောဂ္ဂလာန်သည်ပင် နောက်ဆုံးဘဝ၌ ခိုးသားဓားပြ ငါးရာတို့၏ အထုအရိုက်ကို ခံရခြင်းဖြင့် ဘဝဝဋ်ကြွေးကို ကျေအောင် ပေးဆပ်ရ၏။ ဘဝဝဋ်ကြွေးကို လွတ်အောင် ရှောင်၍ မရ။

ဝိဋုဋုဘမင်းသားသည် အရွယ်ရောက်သောအခါ မယ်တော်ဖက်မှ အဘိုးအဘွားတို့ရှိရာ ကပိလဝတ်ပြည်သို့ လွန်စွာသွားလို၏။ မယ်တော်အား ထိုအကြောင်းကို ပြောကြားရာ မယ်တော် ဝါသဘာဝတ္တိယာက အခြေအနေ မှန်ကို သိသဖြင့် မသွားရန် အတန်တန် တားမြစ်၏။ သားတော် ဝိဋုဋုဘကလည်း အဖန်ဖန် တောင်းပန်၏။ တားမြစ်၍ မရသည့်အဆုံး၌ သားတော် ဝိဋုဋုဘအား မယ်တော် ဝါသဘာဝတ္တိယာက ခွင့်ပြုလိုက်ရလေ၏။

ဤခွင့် ပြုခြင်းကား သားတော်အပေါ် ချစ်သော စိတ်ဖြင့် ဘဝနု ခင်း၍ ခွင့်ပြုလိုက်ရသော ခွင့်ပြုခြင်းဖြစ်၏။

သာတော် ဝိဋ္ဌဇ္ဈာသည် ကပိလဝတ်ပြည်သို့ သွား ခြင်း အာ ဖြင့် ဖြစ်ပေါ်နိုင်သော အကျိုးဆက် များ ကို ဝါသဘဓတ္တိယာ မိဖုရားသည် တွက်ဆနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် ဝိဋ္ဌဇ္ဈာမင်းသာ မသွားမီ ဝါသဘဓတ္တိယာက သာကီဝင် မင်းသာများအာ သာတော် ဝိဋ္ဌဇ္ဈာ ရောက်လာသော အခါ သာကီဝင်တို့၏ ဇာတိမာန်ကို မပြပါရန် ကြိုတင်၍ တောင်းပန် လျှောက်ထား၏။

ဝိဋ္ဌဇ္ဈာမင်းသာသည် ခမည်းတော် ကောသလ မင်းကြီး၏ ခွင့်ပြုချက်အရ များစွာသော အခြံအရံတို့ဖြင့် သာဝတ္ထိပြည်မှ ကပိလဝတ်ပြည်သို့ ထွက်လေ၏။ သာကီ ဝင်တို့သည် ဝိဋ္ဌဇ္ဈာအား မင်းကွန်း၌ ဧည့်ခံရန် စီစဉ် ထား၏။ ထို့အပြင် ဝိဋ္ဌဇ္ဈာအောက် ငယ်ကုန်သော သာကီဝင်မင်းသာ မင်းသမီးများကို ဇနပုဒ်သို့ စေလွှတ် ထား၏။ ဝိဋ္ဌဇ္ဈာထက် ကြီးကုန်သော မင်းသားမင်းသမီး တို့သည်သာ ကပိလဝတ်၌ ကျန်ရစ်ခဲ့ကြ၏။ သူတို့သည် ဝိဋ္ဌဇ္ဈာကို မင်းကွန်း၌ ဧည့်ခံကြ၏။ ထိုအခါ ဝိဋ္ဌဇ္ဈာ သည် အသက်အရွယ်အားဖြင့် အငယ်ဆုံးဖြစ်သောကြောင့် မြင်မြင်သမျှသော သာကီဝင်မင်းသား မင်းသမီးများ အားလုံး ကို ရှိခိုးဦးချရလေ၏။ ဝိဋ္ဌဇ္ဈာကို ရှိခိုးဦးချမည့် သာကီဝင်မင်းသား မင်းသမီးဟူ၍ တစ်ယောက်မျှမရှိချေ။

ဤသည်မှာလည်း သာကီဝင်မင်းသားများအနေဖြင့်
မလုပ်သင့်သည်ကို လုပ်ခြင်းဖြစ်၏။ သူတို့သည်ကိုယ်ကျင့်
သိက္ခာထက် ဇာတိမာန်ကို တန်ဖိုးထားကြ၏။ သို့ရာတွင်
သာကီဝင် မင်းသားတို့သည် ဝိဋုဋ္ဌဘအား ဧည့်ဝတ်
အနေဖြင့်မူ ကြီးစွာသော ပူဇော်သက္ကာကို ပြုကြပါ၏။
ဝိဋုဋ္ဌဘ မင်းသားသည် နှစ်ရက်သုံးရက်မျှသာ ကုပိလဝတ်
ပြည်၌နေပြီးနောက် သာဝတ္ထိပြည်သို့ ပြန်လာလေ၏။

ဝိဋုဋ္ဌဘ ပြန်သွားသောအခါ သူ့ကို မင်းကွန်း၌
ဧည့်ခံစဉ်က ဝိဋုဋ္ဌဘထိုင်သော နေရာကို ‘ကျွန်မသား၏
နေရာ’ဟူ၍ဆိုပြီး စင်ကြယ်အောင် နို့ရည်ဖြင့် ဆေးကြော
ကြကုန်၏။ ဝိဋုဋ္ဌဘ၏ မင်းချင်းတစ်ယောက်သည်
သူ၏ လက်နက် မင်းကွန်း၌ ကျန်နေသဖြင့် ပြန်လာပြီး
ယူရာမှ ဝိဋုဋ္ဌဘမင်းသားသည် ကျွန်မသားဖြစ်ကြောင်း
ပေါ်လာ၏။

ထိုအကြောင်းကို မင်းကြီး သိသွားသောအခါ
မင်းကြီးသည် စိတ်လည်းဆိုး၏။ ရှက်လည်း ရှက်၏။
ဝါသဘခတ္တိယာ ကိုလည်း မိဖုရားအရာမှချပြီး ကျွန်မ၏
အရာ၌ ထား၏။ ဝိဋုဋ္ဌဘကိုလည်း မင်းသားတို့၏
အဆောင်အယောင်မှ နုတ်သိမ်းပြီးလျှင် ကျွန်ယောက်ျား ၏
အရာ၌ ထားလေ၏။

ထိုအခါ ဝါသဘာဝတ္တိယာ အနေဖြင့် မိမိ၏ ခံစားချက်ကို ထိန်းသိမ်းနိုင်သော်လည်း ဝိဋုဋ္ဌာတအနေဖြင့်မူ မိမိ၏ခံစားချက်ကို မထိန်းသိမ်းနိုင်ဘဲ 'ငါမင်းဖြစ်သော အခါ သာကီဝင်မင်းတို့၏ လည်ချောင်းသွေးဖြင့် ငါထိုင်သည့် နေရာကို ဆေးကြောမည်' ဟူ၍ စိတ်ထဲ၌ 'တေး' ပြီ အာဃာတ ထားလိုက်၏။

တစ်ခုသော နေ့တွင် မြတ်စွာဘုရားသည် မင်ကြီး၏ နန်းတော်သို့ ကြွလာတော်မူလေရာ မင်ကြီးက မြတ်စွာဘုရားအား ဝါသဘာဝတ္တိယာနှင့် ဝိဋုဋ္ဌာတတို့အကြောင်းကို လျှောက်ကြားရာမှ မြတ်စွာဘုရားက အဖအမျိုးနှင့် အမိအမျိုးတို့တွင် အဖအမျိုးသာ ပဓာနဖြစ်ကြောင်း ဟောကြားတော်မူသဖြင့် ဝါသဘာဝတ္တိယာနှင့် ဝိဋုဋ္ဌာတတို့အား မူလနေရာ၌ ပြန်လည်၍ ထား၏။ ဝါသဘာဝတ္တိယာနှင့်သာတော် ဝိဋုဋ္ဌာတတို့သည် မိမိတို့၏ မူလ ရာထူးကို ပြန်၍ ရကြသော်လည်း သူတို့၏ ခံစားချက်ကား သူတို့၏ သန္တာန်၌ အမာရ္မတ်အဖြစ် ကျန်ရစ်လေ၏။

ဝိဋုဋ္ဌာတသည် မင်းအဖြစ်ကို မျှော်မှန်းထားသည့် အတိုင်း မင်းအဖြစ်ကို ရ၏။ သူ၏မင်းအဖြစ်ကို ရခြင်းကား ဗန္ဓုလ၏တူ ဒီဃကာရာယန စစ်သူကြီးက မင်းမြှောက်၍ မင်းအဖြစ်ကို ရခြင်းဖြစ်၏။ သူ၏ ကြံရည် ဖန်ရည်ကြောင့် မင်းအဖြစ်ကို ရခြင်းမဟုတ်။ ကံ၏ အရာကား ဆန်ကြယ်

၏။ အစိန္တေ ယျုဖြစ်၏။ ကြံစည်သော်လည်း ကြံစည်သည့် အတိုင်း ဖြစ်ချင်မှ ဖြစ်မည်။ မကြံစည်ဘဲနှင့်လည်း ကံကြမ္မာ၏ ဖန်တီးမှုကြောင့် အကျိုးတရားသည် ဖြစ်၏။

ဒီဃကာရာယနသည် စစ်သူကြီး ဗန္ဓုလ၏တူဖြစ်၏။ ပဿေနဒီကောသလမင်းကြီးသည် သူတစ်ပါးတို့၏ ဂုံးချောမှုကို ယုံပြီး အပြစ်မဲ့သော ဗန္ဓုလစစ်သူကြီးကို သတ်မိ၏။ ဗန္ဓုလစစ်သူကြီးကိုသာမက သူ၏သား (၃၂)ယောက်တို့ကိုပါ အဆစ်ထည့်၍ သတ်လိုက်၏။ သတ်ပြီးမှ မင်းကြီးသည် မှားမှန်းသိ၏။ ထို့ကြောင့် မင်းကြီးသည် စစ်သူကြီးကတော် မလ္လကာကိုလည်း တောင်းပန်၏။ တူဖြစ်သူ ဒီဂကာရာယနကိုလည်း စစ်သူကြီး ရာထူးကို ပေး၏။

သို့ရာတွင် ဒီဃကာရာယနသည် သူ၏ ဦးရီးတော် ဗန္ဓုလကို သတ်သည့်အတွက် မင်းကြီးအပေါ် မကျေ။ လက်စားချေရန် အမြဲတမ်း အကြံထုတ်နေသူ ဖြစ်၏။ မလ္လိကာကမူ တရားပြည့်ဝသူဖြစ်သဖြင့် မင်းကြီးအပေါ် အာဃာတ မထား။ မင်းကြီးကို ခွင့်လွှတ်၏။

ထိုအချိန်က မြတ်စွာဘုရားသည် သာကီဝင်မင်းတို့၏ ပိုင်နက်ဖြစ်သော မေဒါဠှပ သို့မဟုတ် ဇနပရမနိဂုံး၌ သီတင်းသုံး နေတော်မူ၏။ မင်းကြီးသည် မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြော်ရန် အခြံအရံများဖြင့် သွား၏။ ကျောင်းတော်

အနီး၌ သစ်ခက်တဲနန်းကို ဆောက်ပြီး စခန်းချနေ၏။
မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်ရန် အနည်းငယ်သော အခြံအရံ
ဖြင့် ကျောင်းတော်သို့ သွား၏။ မင်းမြှောက်တန်ဆာ
ငါးပါးကို စစ်သူကြီး ဒီဃကာရာယနအား ပေးခဲ့၏။
ကျောင်းတော်သို့ ရောက်သောအခါ မိမိ၏ အခြံအရံများကို
အပြင်၌ ထားခဲ့ပြီး မိမိတစ်ယောက်တည်း ဂန္ဓကုဋိကျောင်း
တော်သို့ ဝင်သွားလေ၏။

ယခုအချိန်သည် စစ်သူကြီး ဒီဃကာရာယနအတွက်
လက်စားချေရန် အကောင်းဆုံးအချိန်ဖြစ်၏။ ဒီဃကာရာ
ယနသည် ဦးရီတော် ဗန္ဓုလအတွက် မင်းကြီးအပေါ်
လက်စားချေရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်၏။ ထို့ကြောင့် ဒီဃကာ
ရာယနသည် ထိုနေရာ၌ပင် မင်းမြှောက်တန်ဆာငါးပါး
ဖြင့် ဝိဋုဋ္ဌဘမင်းသားကို မင်းမြှောက်၏။ မင်းကြီးအတွက်
မြင်းတစ်စီး၊ သန်လျက်တစ်ချောင် ၊ မောင်မတစ်ယောက်
ထားခဲ့၏။ ဝိဋုဋ္ဌဘကို ထီးဖြူဆောင်းမိုးပြီး သူတို့အားလုံး
သာဝတ္ထိပြည်သို့ ပြန်ကြ၏။

ဒီဃကာရာယနသည် ကိုယ်တိုင် ဘုရင်ဇန့်ပုပ်။
စစ်သူကြီးအဖြစ်သာ အမှုတော်ကို ထမ်း၏။ ဝိဋုဋ္ဌဘသည်
သူ့ထက် ဘုရင်ဖြစ်ထိုက်သူ ဖြစ်ကြောင့် ဒီဃကာရာယနက

သိ၏။ ထို့ကြောင့် ဒီဃကာရာလနသည် သူကိုယ်တိုင် ဘုရင်မလုပ်ဘဲ ဝိဋုဠာဘကို မင်းမြှောက်ခြင်းဖြစ်၏။

မင်းကြီးသည် မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်ပြီးနောက် ဂန္ဓာကုဋိကျောင်းတော်မှ ထွက်လာသောအခါ စစ်သည် တော်များကို တစ်ယောက်မှ မတွေ့မြင်တော့။ ကျန်ရစ်သူ မောင်းမက မင်းကြီးအား အခြေအနေအရပ်ရပ်ကို တင်ပြ လျှောက်ထားသဖြင့် မင်းကြီးသည် အားလုံးကို သိလိုက် လေပြီ။ သူတစ်ယောက်တည်း သာဝံတ္ထိပြည်သို့ ပြန်ရန် မဖြစ်တော့။ သားတော် ဝိဋုဠာဘနှင့် စစ်ခင်းရမည့် အခြေ အနေသို့ ရောက်ချေပြီ။

ထို့ကြောင့် ကောသလမင်းကြီးသည် တူတော် အဇာတသတ်၏ အကူအညီဖြင့် သားတော် ဝိဋုဠာဘကို စစ်ပြုနိုင်ရန် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်ရှင် အဇာတသတ်ထံသို့ မြင်း တစ်စီး၊ သန်လျက်တစ်ချောင်း၊ မောင်းမ တစ်ယောက်နှင့် သွားလေ၏။ မင်းကြီး ရာဇဂြိုဟ်ရောက်သောအခါ အချိန်မဲ့ ဖြစ်လေပြီ။ ထို့ကြောင့် မြို့တံခါးများကို ပိတ်ထားလေရာ မင်းကြီးသည် မြို့အပြင်ဇရပ်၌ အိပ်ရ၏။ ထိုအချိန်က မင်းကြီးသည် သက်တော် ရှစ်ဆယ်အရွယ်သို့ ရောက်နေပြီ ဖြစ်သဖြင့် အင့်အားချိနဲ့နေပြီဖြစ်၏။ အစာအသောက် မမှန်ဘဲ ခရီးပန်းအဏ်ကြောင့် မင်းကြီးသည် ထိုဇရပ်၌ပင် မိုးမလင်းမီ ကံတော်ကုန်လေ၏။

ကာသိတိုင်းနှင့် ကောသလတိုင်းတို့၏ ဘုရင် ပဿနဒီကောသလ မင်းသည် သူတစ်ပါး၏ မြို့ပြင်ပဝယ် ကိုးကွယ်ရာမဲ့သူတို့၏ နေရာ ဇရပ်အိုဌ နတ်ရွာစံ၍ ကံတော်ကုန်ရသည်မှာ သံဝေဂဖြစ်ဖွယ် ကောင်းလှ၏။ ဘယ်သူမပြု မိမိ၏အမှု သာဖြစ်ချေ၏။

ကောင်းသော ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာဖြင့် ထိန်းကျောင်း လာသော မိမိ၏ အမှုသည်သာ တကယ်တမ်း ကောင်းသော အကျိုးကို ဖြစ်စေနိုင်၏။ ကောင်းသော ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာဖြင့် ထိန်းကျောင်းခြင်းဟူသည်မှာ မိမိတို့၏ ဘဝကို သီလ သမာဓိ ပညာ သိက္ခာသုံးရပ်တို့ဖြင့် တည်ဆောက်ထားခြင်း ဖြစ်၏။

မိုးလင်းသောအခါမှ အဇာတသတ်သည် ဦးရီးတော် ကောသလမင်းကြီး၏ အဖြစ်ကို သိ၏။ အချိန်ကာ လွန်ခဲ့ပြီ။ ဦးရီးတော် နတ်ရွာစံပြီးဖြစ်သဖြင့် ဝိဋုဠာဘကို ဖမ်းသော်လည်း အကျိုးမရှိသောကြောင့် အဇာတသတ် မင်းသည် ဝိဋုဠာဘကို မဖမ်းဘဲ မင်းအဖြစ်သာ အသိအမှတ် ပြုလိုက်၏။ ဦးရီးတော် ကောသလမင်းကြီးကိုလည်း ကောင်းစွာ သဂြိုဟ်၏။ ကောသလမင်းကြီးသည် ရှင်ကံ ကောင်းသော်လည်း သေကံမကောင်းဟူ၍ ဆိုရန်ရှိသော် လည်း အမှန်အားဖြင့် ရှင်ကံ မကောင်း၍သာ သေကံ

မကောင်းရခြင်းဖြစ်၏။ ဓမ္မတာအားဖြင့် အကြောင်းနှင့် အကျိုးသည် တူရ၏။

ယခု ဝိဋုဋ္ဌဘသည် ကာသိတိုင်းနှင့် ကောသလတိုင်း နှစ်တိုင်းတို့၏ ဘုရင် ဧကရာဇ် ဖြစ်လေပြီ။ သူသည် သာကီဝင်မင်းတို့အပေါ် လက်စားချေပေတော့မည်။ ဝိဋုဋ္ဌဘကား ဆရာကောင်း၏ တပည့်မဟုတ်။ ဆရာကောင်းမရှိလျှင် တပည့်ကောင်းဖြစ်ဖို့ ခဲယဉ်း၏။ လောက၌ ဆရာကောင်း ကလျာဏမိတ္တသည် လောကီ လောကုတ္တရာ အရာရာကို ပြီးစေနိုင်သည် ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရားက ဟောကြားတော်မူထား၏။ ဝိဋုဋ္ဌဘ၌ ဆရာကောင်း ကလျာဏမိတ္တ မရှိလေသောအခါ သူသည် မလုပ်သင့်သည်များကို လုပ်တော့မည် ဖြစ်၏။ ဖခမည်းတော်၏ ထီးနန်းကို လုယူမည်ဖြစ်၏။ သာကီဝင်များကို သတ်မည်ဖြစ်၏။

ဝိဋုဋ္ဌဘသည် မင်းသားအဖြစ် လူ့ဘဝကို ရလာခြင်း၌ ဖခမည်းတော် ကောသလမင်းကြီးသည် လည်ကောင်၊ သာကီဝင်တို့သည်လည်ကောင် သူ့အပေါ် များစွာ ကျေးဇူးများ၏။ ထိုကျေးဇူးများကို ဝိဋုဋ္ဌဘသည် ထောက်သင့်ပါ၏။

လောက၌ လူဖြစ်လာရခြင်း၏ တာဝန်သည် မိမိအပေါ် ကျေးဇူးများသော ပတ်ဝန်းကျင်လောကကို ကျေးဇူး

ရှင်အဖြစ် သိခြင်းနှင့် တတ်နိုင်သမျှ ကျေးဇူးဆပ်ခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ယင်းကိုပင် ပါရမီဟူ၍ ခေါ်ရ၏။

ဝိဋုဋ္ဌဘကား ပါရမီရှိသူ မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် သူသည် မလုပ်ကောင်းသော အလုပ်များကို လုပ်လေ၏။ မိမိအပေါ် တင်ရှိသော ပတ်ဝန်းကျင်လောက၏ ကျေးဇူးကို မသိသောအခါ လူဟူသည် မိမိလုပ်သမျှကို အကောင်းဟူ၍ ထင်တတ်၏။ တရားသည်ဟူ၍လည်း ထင်တတ်၏။ လောကသည် မိမိ၏ ကျေးဇူး ရှင်မဟုတ်ဘဲ မိမိကသာ လောက၏ ကျေးဇူးရှင်အဖြစ် မိမိက ထင်တတ်၏။

ဝိဋုဋ္ဌဘသည် ယခု မင်းဧကရာဇ် ဖြစ်လေပြီ။ ငယ်စဉ်က သူ “တေး” ထားသည့်အတိုင်း သာကီဝင်များကို သတ်ရန် သာဝတ္ထိမှ ကပိလဝတ်သို့ စစ်ချီလေ၏။ ကပိလဝတ်ကား အားနည်း၏။ သာဝတ္ထိကား အားကြီး၏။ ဝိဋုဋ္ဌဘသည် အနိုင်ကျင့်ဝါဒ၌ သက်ဝင်ယုံကြည်သူ ဖြစ်သည့်အတိုင်း ကြီးစွာသော စစ်အင်အားဖြင့် ကပိလဝတ် သို့ စစ်ချီခြင်းဖြစ်၏။ ပထမအကြိမ် စစ်ချီသောအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ကပိလဝတ်ပြည်အနီး အရိပ် ကျိုးတိုး ကျဲတဲရှိသော သစ်ပင်ရင်း၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။

ထိုအခါ ဝိဋုဋ္ဌဘသည် စစ်သည်အလုံးအရင်းနှင့် ချီတက်လာရာ မြတ်စွာဘုရားကို မြင်သဖြင့် “သာဝတ္ထိပြည်

ပိုင်နက်၌ အရိပ်ကောင်းသော သစ်ပင်များ ရှိပါလျက်
 ထိုသစ်ပင်ရင်း၌ သီတင်းမသုံးဘဲ ကပိလဝတ်ပြည် ပိုင်နက်
 ထဲက အရိပ်ကျိုးတိုးကျဲတဲ ဖြစ်နေသော သစ်ပင်ရင်း၌
 ဘာကြောင့် သီတင်းသုံးနေတော်မူပါသနည်း” ဟူ၍ မြတ်စွာ
 ဘုရားကို မေးလျှောက်လေရာ မြတ်စွာဘုရားက “အရိပ်
 အားလုံးတို့တွင် ဆွေမျိုးတို့၏ အရိပ်သည် အေးချမ်းလှပေ
 သည်” ဟူ၍ မိန့်တော်မူ၏။ ဆွေတော် မျိုးတော်တို့ကို
 ချီးမြှောက်ရန် မြတ်စွာဘုရားသည် ကြွလာခြင်း ဖြစ်တန်
 ရာ၏ဟူ၍ တွေးပြီး ဝိဋုဠာဘသည် တပ်ခေါက်၍ ပြန်ခဲ့၏။

ဒုတိယအကြိမ် စစ်ချီရာ၌လည်း ဝိဋုဠာဘသည်
 မြတ်စွာဘုရားနှင့်တွေ့၍ တပ်ခေါက်ပြီး ပြန်ခဲ့ပြန်၏။
 စတုတ္ထအကြိမ် စစ်ချီရာ၌မူ မြတ်စွာဘုရားကို မတွေ့သဖြင့်
 ကပိလဝတ်ပြည်သို့ အရောက်ချီတက်ပြီး ဘိုးတော်
 မဟာနာမ မင်းမှတစ်ပါး ကျန်သာကီဝင်အားလုံးကို
 သတ်ဖြတ်လိုက်လေ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် သုံးကြိမ်
 တိုင်အောင်ပင် မိမိ၏ ဆွေတော်မျိုးတော်တို့၏ အသက်ကို
 ကယ်သောအားဖြင့် ကျေးဇူးဆပ်ပါ၏။ စတုတ္ထအကြိမ်၌
 ကား အကုသိုလ်ကံ၏ အကျိုးပေးခွင့်ကို တားမြစ်ရန်
 မတတ်ကောင်းသောကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ကြွတော်
 မမူတော့။ အမှန်အားဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသည် သူတစ်ပါး၏

ကျေးဇူးကိုသိပြီး ကျေးဇူးကို ဆပ်တော်မူရာ၌လည်း အတုမဲ့ ပင် ဖြစ်ပါ၏။

ဝိဋုဋ္ဌဘသည် သာကီဝင်မင်းတို့၏ လည်ချောင်း သွေးဖြင့် မင်းကွန်း၌ သူထိုင်ခဲ့သော နေရာကို ဆေးကြော လိုက်ရသဖြင့် များစွာ ကျေနပ်၏။ ဝိဋုဋ္ဌဘသည် အာဃာတ ပြင်းသူဖြစ်၏။ အာဃာတ ပြင် သူတို့၏ လက်ထဲ၌ အာဏာရခြင်းသည် လောကအတွက် ကျိန်စာသင့်ခြင်းပင် ဖြစ်လေ၏။ အမှန်အားဖြင့် လောက၌ အဓမ္မသည်လည်း ဓမ္မအပေါ် အာကြီးသော အကြောင်း ဥပနိဿယ အနေဖြင့် ယာယီ အောင်ပွဲခံတတ်ပါ၏။

ဝိဋုဋ္ဌဘသည် မြတ်စွာဘုရားနှင့်လည်း ဆွေမျိုး တော်၏။ သာကီဝင်မင်းတို့နှင့်လည်း ဆွေမျိုးတော်၏။ မိမိ၏ ဆွေမျိုး များကို ရက်စက်စွာ သတ်ဖြတ်ပြီးနောက် ဝိဋုဋ္ဌဘသည် သာဝတ္ထိပြည်သို့ ပြန်လာခဲ့၏။ အစိရဝတီမြစ် သို့ ရောက်သောအခါ မိုးချုပ်ပြီဖြစ်သဖြင့် မြစ်ပြင်သဲသောင့်၌ သစ်ခက်တဲနန်းဆောက်၍ စံနေလေ၏။ အတိတ်အကုသိုလ် ကံ ကြီးသူတို့သည် မြစ်ပြင်သဲသောင့်ထက်၌ အိပ်ကြ၏။ အတိတ်အကုသိုလ်ကံ နည်းသူတို့သည် ကုန် ပေါ်၌ အိပ်ကြ ကုန်၏။ အိပ်ပျော်နေချိန်တွင် မိုးကြီး သည်းထန်စွာ ရွာသွန်း၍ အစိရဝတီမြစ်ရေသည် အပေါင်းအပါများနှင့် တကွ ဝိဋုဋ္ဌဘကို သမုဒ္ဒရာသို့ သယ်ဆောင်သွားလေ၏။

ဝိဋုဠာဘနှင့်တကွ အပေါင်းပါတို့၏ သေခြင်းသည်လည်း
အသေဆိုးပင် ဖြစ်၏။

မိမိကိုယ်ကို မိမိ ဟုတ်လှပြီဟုဆိုပြီး အခွင့်သာစဉ်က
ရမ်းကားမှုကြောင့် ခမည်းတော် ပဿေနဒီလောသလမင်း
ကြီးသည်လည်း အသေဆိုးဖြင့် သေရ၏။ သားတော်
ဝိဋုဠာဘ သည်လည်း အသေဆိုးဖြင့် သေရ၏။ ထိုသို့
သေရခြင်းသည် မည်သူ့ကြောင့်မျှ မဟုတ်။ မိမိကိုယ်တိုင်
ပြုခဲ့သော အတ္တနှင့် မာန၏ အကျိုးပေးကြောင့်သာ
ဖြစ်၏။

စင်စစ် ပုထုဇဉ်များအနေဖြင့် အတ္တနှင့်မာန မကင်း
နိုင်လေရာ အတ္တဖြစ်လျှင် အတ္တဖြစ်မှန်းသိအောင်၊ မာန
ဖြစ်လျှင် မာနဖြစ်မှန်းသိအောင် အားထုတ်ရ၏။ ယင်းသို့
သိခြင်းပင်လျှင် ယထာဘူတ ဉာဏ်ဖြစ်၏။ ယထာဘူတ
ဉာဏ် ဟူသည် ကုသိုလ်ဖြစ်၏။ ကုသိုလ်ဖြစ်လျှင်
ကောင်းကျိုးကို ပေးပါ၏။

၁၉၉၃-ခုနှစ်၊ ဇွန်လထုတ်
အမှတ် ၁၇၅၊ စစ်ပြန်မဂ္ဂဇင်း

ယောသကသုဋ္ဌေး

မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မမူမီအချိန်နှင့် မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူသောအချိန်တို့၏ ကြားကာလအတွင်း ဖြစ်ခဲ့သော ဖြစ်ရပ်မှန် ဖြစ်၏။ မဇ္ဈိမဒေသတွင်း အလ္လကပ္ပတိုင် ဟူ၍ တိုင်တစ်ခုရှိ၏။ ထိုတိုင်တွင် ဒုဗ္ဘိက္ခန္ဓရကပ် ဆိုက်၏။ ထိုဒေသခံ ကောတူဟလိကသည် မိမိ၏ဇနီး ကာဠီ၊ သားငယ် ကာပီနှင့်အတူ အလ္လကပ္ပတိုင် မှ ကောသမ္ဗိပြည်သို့ ပြောင်းသွားကြ၏။ သားငယ် ကာပီမှာ ထိုင်နိုင်စ အရွယ်မျှသာ ရှိသေး၏။ ကောသမ္ဗိသို့ ပြောင်းသွားရာတွင် ခြေကျင် ပြောင်းသွားရခြင်းဖြစ်၏။ လမ်းခရီး၌ စားဖို့ရိက္ခာကိုလည်း

သယ်ရ၏။ သားငယ် ကာပီကိုလည်း လင်တစ်လှည့်၊
မယားတစ်လှည့် ချီပိုးရ၏။ အလွန်ပင်ပန်းသော ခရီး
ပေတည်း။

လမ်းခရီး၌ ရိက္ခာ ပြတ်လေ၏။ ရိက္ခာပြတ်သဖြင့်
ငတ်မွတ်ခြင်းကြောင့် ပင်ပန်းလှ၏။ ထို့အပြင် သားငယ်
ကာပီကို ချီ ပိုးရခြင်းကြောင့်လည်း ပင်ပန်းလှ၏။ ထိုအခါ
ကောတူဟလိကသည် ဇနီး ကာဠီအား သားငယ် ကာပီကို
စွန့်ပစ်လိုက်ရန် အကြံပြု၏။ ဇနီး ကာဠီက သဘောမတူ။
‘ကိုယ်မချီက အမိသော်လဲ သားတော်ခဲ’ ဟူသော စကားပုံ
သည်လည်းကောင်း၊ ‘ကမ္ဘာမီးလောင် သားကောင်ချနင်း’
ဟူသော စကားပုံသည်လည်းကောင်း၊ ဖခင် ကောတူဟလိက
အတွက် မှန်သော်လည်း မိခင် ကာဠီအတွက် မမှန်ချေ။

သားငယ် ကာပီသည် ဖခင် တစ်လှည့်၊ မိခင်
တစ်လှည့် ပြောင်းရွှေ့ဖန်များသဖြင့် ပင်ပန်းလွန်း၍ ဖခင်၏
လက်ပေါ်တွင် အိပ်ပျော်သွား၏။ ထိုအခါ ကောတူဟလိက
သည် ဇနီး ကာဠီအား ရှေ့က သွားစေပြီး သူကမူ နောက်ချန်
ရစ်ကာ မိမိအကြံနှင့်မိမိ ဖြည်းဖြည်းချင်း နောက်က
လိုက်၏။ ဇနီး ကာဠီနှင့် အတော်အတန် အလှမ်းကွာဝေး
သွားသောအခါ ကောတူဟလိကသည် အိပ်ပျော် သွားသော
သားငယ်ကို ချုံပုတ်တစ်ခုအောက်၌ သစ်ရွက်တို့ကို ခင်းပြီး
သစ်ရွက်ခင်းပေါ်၌ ညင်သာစွာ ချော့ကာ စွန့်ပစ်ခဲ့၏။

ဤ မကောင်းမှုသည် ကောတူဟလိက အား အကြောင်းအကျိုးဆိုင်ရာ ကမ္မနိယာမအရ သံသရာ၌ ကျင်လည်ရစဉ် ယောသကဘဝ၌ ခုနစ်ကြိမ်တိုင်တိုင် စွန့်ပစ်ခြင်းခံရအောင် အကျိုးပေးမည်ကို ကောတူဟလိက မသိ။ မသိ၍လည်း ထိုကဲ့သို့သော မကောင်းမှုကို ကောတူဟလိက ကျူးလွန်ခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။

ကမ္မနိယာမအရ ကုသိုလ်ကံဖြစ်စေ၊ အကုသိုလ်ကံ ဖြစ်စေ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြု၍ ပရိနိဗ္ဗာန် မစံမချင်း အဟောသိကံအဖြစ်သို့ မရောက်ပါက တူသော အကျိုးကို ပေးမြဲဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ‘ငါသော်လည်းကောင်း၊ အခြား တစ်ဦးတစ်ယောက်သော်လည်းကောင်း ကံ၏အကျိုးကို တားမြစ်ခြင်းငှာ မတတ်ကောင်း’ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူခြင်း ဖြစ်၏။

သို့ရာတွင် တစ်ကိုယ်ကောင်းသမား များသည် မိမိဘဝချမ်းသာရေးကိုသာ မြင်တတ်သော ‘ဘဝနိကန္တိက တဏှာ’ကြောင့် ဤလောက၌ မလုပ်သင့်သည်များကို လုပ်ကြ၏။

ကောတူဟလိကသည် သားငယ်ကို စွန့်ပစ်ပြီး နောက် ဆက်လက်၍ သွားရာ ဇနီး ကာဠီကို မှီလာ၏။ ကာဠီက ကောတူဟလိကလက်ထဲ၌ သားငယ်ကို မတွေ့ သဖြင့် မေးမြန်းရာ ကောတူဟလိကက စွန့်ပစ်ခဲ့ကြောင်း

ပြန်ပြော၏။ ထိုအခါ သားသမီးများအပေါ် ဤမျှလောက် ရက်စက်သော ဖခင်မျိုးနှင့် ရှေ့ဆက်လက်ပြီး မဆက်ဆံ လိုတော့ကြောင်း ကာဠိက ပြောသောအခါမှ ကောတူ ဟလိကသည် သားငယ်ကို ပြန်ခေါ်၏။ သို့ရာတွင် သားငယ်သည် ပင်ပန်းမှုအမျိုးမျိုးဒဏ်ကြောင့် သက်ဆိုး မရှည်ရှာ၊ လမ်းခရီးတွင်ပင် ကွယ်လွန်လေ၏။

ကောတူဟလိကနှင့်ကာဠိ ဇနီးမောင်နှံ နှစ်ယောက် တို့သည် ခရီးဆက်လက်သွားကြရာ နွားကျောင်းသားအိမ် သို့ ရောက်၏။ ထိုနေ့၌ နွားကျောင်းသားသည် နို့ညှစ် မင်္ဂလာပွဲတော် ကျင်းပ၏။ မိမိ ကိုးကွယ်သော ပစ္စေက ဗုဒ္ဓါအား ပင့်၍ နို့ဃနာဆွမ်း ဆက်ကပ်၏။ ကြွလာသော ပရိသတ်အားလည်း နို့ဃနာဖြင့် ကျွေးမွေ ဧည့်ခံ၏။ ပရိသတ်ထဲတွင် ကောတူဟလိကနှင့်ကာဠိတို့ အားလည်း ပါဝင်၏။

ထိုကြောင့် အလှူရှင် နွားကျောင်းသားက ကောတူ ဟလိကနှင့် ကာဠိတို့အားလည်း နို့ဃနာဖြင့် ကျွေးမွေ ဧည့်ခံ၏။ ကောတူဟလိက ဇနီး မောင်နှံ နှစ်ယောက်တို့ အာဟာရ ပြတ်ခဲ့သည်မှာ ရက်သတ္တပတ် ကျော်ခဲ့ပြီ။ ထိုကြောင့် ကောတူဟလိကသည် ဆာဆာ နှင့် နို့ဃနာကို

အတိုင် ထက်အလွန် စားမိလေ၏။ ကာဠိမှာမူကာ မိမိ၏ လင်ကို ငဲ့ညှာလျက် သင့်တင့်လျောက်ပတ်ရသာ စာ ၏။

နွားကျောင် သာသည် နောက်ဆုံ ဌ မိမိကိုယ်တိုင် စား၏။ အိမ်ရှိ ခွေ မကြီးအာလည် နို့ဃနာကို အဝ ကျွေး၏။ နို့ဃနာကို အားရပါ ရ စားနေသော ခွေ မကြီးကို ကြည့်ရင် “အငတ်ငတ်အပြတ်ပြတ်နှင့် ငါတို့လို လူဖြစ် ရသည်ထက် ဤအိမ်၌ နို့ဃနာစားပြီး ခွေးဖြစ်ရသည်က ကောင်းသေး၏” ဟု ကောတူဟလိက စဉ်းစားမိ၏။ ထိုည၌တွင် ကောတူဟလိကသည် အစာမကြေသော ရောဂါဖြင့် ကွယ်လွန်၏။ ခွေဘဝ၌ တပ်မက်သော စိတ်ကြောင့် ထိုအိမ်ရှိ ခွေ မကြီး၏ ဝမ်းဗိုက်၌ ပဋိသန္ဓေ နေ၏။

အစာအာဟာရကို စာခြင်သည် ကျင့်စဉ်အရ အရှေ့ကြို ၏။ မိမိနှင့် သင့်လျော်သော အစာအာဟာရဖြစ်ဖို့ လည်း လို၏။ အတိုင်အရှည်ကို သိဖို့လည်း လို၏။ အစာအာဟာရကို ဝအောင် မစားဘဲ လေ လုတ်ငါးလုတ်စာ ချန်၍ စားပြီး ရေကိုသောက်ရမည်ဟု မူလ ဋီကာဆရာက ဆို၏။ ဤသည်မှာ အတိုင် အရှည်ကို သိနည်းဖြစ်၏။

အစာအာဟာရကို အတိုင် အရှည်အရ စာခြင်း သည် အကျင့်စရဏ၌ ပါဝင်၏။ အကျင့်စရဏ မှန်ကန်ပါမှ

အသိဝိဇ္ဇာ ထက်မြက်၏။ ထို့ကြောင့် အစာအာဟာရ စားသောက်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ အသိဝိဇ္ဇာကို အထောက်အကူပြုနိုင်ရေးအတွက် ပိဋကတ်တော်၌ အစာအာဟာရ စားသောက်ရာတွင် အတိုင်းအရှည် သိမှုကို ကျင့်ဝတ်တစ်ပါး အနေဖြင့် ထည့်သွင်း ဟောတော်မူခြင်း ဖြစ်၏။

ကောတူဟလိကသည် အစာအာဟာရ စားသောက်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ကျင့်ဝတ်ကို မလိုက်နာဘဲ အလွန်အကျွံ စားသောက်ခဲ့၏။ ထိုအခါ အကျင့်စရဏ ပျက်၏။ အကျင့်စရဏပျက်သောအခါ အသိဝိဇ္ဇာ မထက်မြက်တော့။ ထို့ကြောင့် သူသည် ရဲခဲလှစွာသော လူ့ဘဝထက် အစားကောင်းစားရသော တိရစ္ဆာန်ဘဝကို တန်ဖိုးထားခြင်းဖြစ်၏။ တန်ဖိုးထားသည့်အလျောက်လည်း သူကွယ်လွန်သောအခါ ခွေးဖြစ်သွား ရ၏။

တောင့်တခြင်းသည် နှစ်မျိုးရှိ၏။ တောင့်တခြင်းတစ်မျိုးကို တဏှာဖြင့် တောင့်တခြင်းဟု ဆို၏။ ယင်းတောင့်တခြင်းကို ပါဠိဝေါဟာရဖြင့် တဏှာပတ္တနာဟု သုံး၏။ အခြား တောင့်တခြင်းတစ်မျိုးကို ဆန္ဒဖြင့် တောင့်တခြင်းဟု ဆို၏။ ယင်းတောင့်တခြင်းကို ပါဠိဝေါဟာရဖြင့် ဆန္ဒပတ္တနာဟု သုံး၏။ တဏှာဖြင့် တောင့်တခြင်းသည် တစ်ကိုယ်ကောင် သမားများ အနေဖြင့် မိမိအတွက် တောင့်တခြင်းဖြစ်၏။ ဆန္ဒဖြင့် တောင့်တခြင်း

သည် မြင့်မြတ်သူများအနေဖြင့် လောကအတွက် တောင်တခြင်းဖြစ်၏။

မိမိအတွက် တောင့်တပါက မိမိ၏ အကျိုး စီးပွားကိုသာ ရှေ့တန်းတင်၍ ဆောင်ရွက်ဘက်သူ ဖြစ်၏။ ကောတူဟလိကကား သူ၏ အကျိုးစီးပွားအတွက်သာ တောင့်တသူဖြစ်၏။ ယိုကြောင့် ခွေ ဖြစ်ရခြင်း ဖြစ်၏။

ကောတူဟလိက ကွယ်လွန်လေသောအခါ ဇနီးဖြစ်သူ ကာဠီသည်လည်း နွားကျောင်းသား၏အိမ်၌ပင် အခစားလုပ်၏။ ကောတူဟလိက ဝင်စားသည့် ခွေသည်လည်း နွားမတစ်ကောင်၏ နို့ကို အပိုင်စားရ၏။ နွားကျောင်းသားသည် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကို ကိုးကွယ်သူဖြစ်ရာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအား နေ့စဉ် အိမ်သို့ ပင့်၍ ဆွမ်းကပ်၏။ ခွေငယ်သည် အရွယ်သို့ရောက်သောအခါ နွားကျောင်းသားနှင့်အတူ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၏ ကျောင်းသင်ခန်းသို့ နေ့စဉ်လိုက်၏။ နွားကျောင်းသား၏အိမ်၌ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဆွမ်းစားသောအခါ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါက ခွေငယ်အား နေ့စဉ် ထမင်းခဲကို ပေး၏။ ထို့ကြောင့် ခွေငယ်သည် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၌ ချစ်ခင်၏။

နွားကျောင်းသားသည် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကို အပင့်သွားတိုင်း လမ်းခရီးရှိ ချုံပုတ်များ၌ သားရဲများ မခိုအောင် နိုင်စေရန် တုတ်ဖြင့် ရိုက်ခတ်၍ သွား၏။ နွားကျောင်းသားနှင့်အတူ ပါလာသော ခွေငယ်သည် ထိုအခြင်း

အံ့ရာကို နေ့စဉ်မြင်တွေ့၏။ နွားကျောင်းသားက ပစ္စေက ဗုဒ္ဓါအား “အကယ်၍ တပည့်တော် မလာရောက်နိုင်ပါက ဤခွေးငယ်ကို လွှတ်၍ အရှင်မြတ်အား ပင့်ပါမည်၊ ထိုအခါ အိမ်သို့ ဆွမ်းအလှူခံ ကြွတော်မူပါဘုရား” ဟူ၍ လျှောက်ထား၏။ နွားကျောင်းသား မအားလပ်သည့်အခါ ခွေးငယ်က ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအား သွားရောက်၍ ပင့်၏။ ထိုသို့ ပင့်တိုင်း နွားကျောင်းသားနည်းတူ ချုံပုတ်အတွင်းရှိ သားရဲများကို ထွက်သွားစေရန် ဟောင့်၏။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ လည်း အိမ်သို့ ကြွ၍ ဆွမ်းအလှူကို ခံယူ၏။

နွားကျောင်းသားသည် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအား သင်္ကန်း လျာပုဆိုးကို လှူ၏။ ထိုအခါ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသည် သင်္ကန်း ချုပ်ရန် ဂန္ဓမာဒနတောင်သို့ ကြွတော်မူ၏။ နွားကျောင်း သားနှင့် ခွေးငယ်တို့သည် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအား ခရီးဆုံးတိုင် အောင် လိုက်၍ ပို့၏။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသည် ကောင်းကင်ခရီး ဖြင့် ကြွတော်မူ၏။ ခွေးငယ်သည် မျက်စိတစ်ဆုံးကြည်ကာ ကြေကွဲဖွယ်ရာ အသံဖြင့် ဟောင့်လေ၏။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကို မမြင်ရတော့သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ခွေးငယ်သည် နှလုံးသား ကွဲ၍ သေရရှာ၏။

ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၌ ကြည်ညိုရသော ကောင်းမှုကြောင့် တာဝတိံ သာ၌ နတ်သားဖြစ်၏။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအား မြတ်နိုး

ကြည်ညိုစိတ်ဖြင့် ဟောင်းခဲ၊ အူခဲသော ကောင် မှုကကြောင့် အသဩဇာနှင့် ပြည်စုံ၏။ ထို့ကြောင့် ယောသကနတ်သာ ဟူ၍ နတ်ပြည်၌ ထင်ရှာ ၏။

တိရစ္ဆာန်တို့သည် ဖြောင့်မတ်ကြ၏။ မကောက် ကျစ်ကြ။ လူတို့သည်သာ စိတ်ဖြင့် ကြစည်သည်က တစ်မျိုး ။ နှုတ်ဖြင့်ပြောဆိုသည်က တစ်မျိုး ။ ဤသဘောကို ရည်ရွယ်၍ မဇ္ဈိမဝဏ္ဏာသပါဠိတော်၌ ‘လူတို့၏ အမူအရာ သည် ဖုးအုပ် ကွယ်ဝှက်၏။ တိရစ္ဆာန်တို့၏ အမူအရာ သည် ပေါ်လွင် ထင်ရှာ ၏’ ဟူ၍ ဟောတော်မူခြင်း ဖြစ်၏။ ခွေ ငယ် သေဆု ၍ တာဝတိံ သာ၌ နတ်သာ ဖြစ်ရခြင်းသည် ဖြောင့်မတ်သောစိတ်၊ မကောက်ကျစ်သောစိတ်ကြောင့် ဖြစ်ရခြင်း ဖြစ်သည်-ဟု အဋ္ဌကထာ ဆရာက ဆို၏။

ယောသက နတ်သာ သည် တာဝတိံ သာ၌ ဖြစ်ရ သော်လည်း ကြာမြင့်စွာ မတည်။ နတ်ပြည်မှ စုတေ၍ ကောသမ္မိပြည်၌ ပြည်တန်ဆာမ၏ဝမ်းဝယ် ပဋိသန္ဓေ တည်၍ ပြည်တန်ဆာမ၏ သားဖြစ်လာ၏။ ပြည်တန်ဆာမ တို့၏ ထု စအုတိုင်း သမီးမွေ လျှင်သာ အမွေဆက်ခံနိုင် အောင် ပြုစု၏။ သာ မွေ လျှင်ကာ စွန့်ပစ်၏။

ထို့ကြောင့် မိခင် ပြည်တန်ဆာမသည် မိမိသာ ယောသကကို အမှိုက်ပုံ၌ စွန့်ပစ်လိုက်၏။ ခွေ နှင့် ကျီ

တို့သည် တသောသောဖြင့် ဝိုင်းရံကုန်၏။ သို့ရာတွင် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၌ ကြည်ညိုသော ကောင်းမှုကံကြောင့် ယောသကကို အန္တရာယ် မပြုကြ။ ထိုအခါ မြို့သား တစ်ယောက်က မြင်၍ သားအမှတ်ဖြင့် ကောက်ယူ မွေးစား၏။ ဤသည်မှာ ယောသကအတွက် ပထမ ဝိပါက်လိုက်ခြင်း ဖြစ်၏။

ကောသမ္ဘိ သူဌေးကြီးသည် မစ္ဆရာဇာမင်းကြီးကို ခစားရန် နန်းတော်သို့သွားရာ လမ်း၌ ပရောဟိတ်ကို တွေ့မြင်၏။ နိုင်ငံတော်၏ အခြေအနေကို မေးမြန်းရာ နိုင်ငံတော်အတွက် ထူးခြားသော ဖြစ်ရပ်များ မရှိကြောင်း၊ သို့ရာတွင် အမြင် နက္ခတ်အရ ယနေ့ မွေးဖွားသော ကလေးသည် ဤနိုင်ငံတော်၌ သူဌေးကြီးဖြစ်လိမ့်မည် ဖြစ်ကြောင်း ဟောကြားလေရာ သူဌေးကြီးက ကိုယ်ဝန် အရင့်အမာ ရှိနေသော မိမိ၏ဇနီး သားဖွား၊ မဖွား သွားရောက်ကြည့်ရှုရန် အစေအပါး တစ်ယောက်အား အိမ်သို့ လွှတ်လိုက်၏။ အစေအပါးကလည်း မဖွားသေး ကြောင်း သူဌေးကြီးအား ပြန်ကြား၏။ ထိုအခါ သူဌေး ကြီးသည် မင်းကြီးအား ဖူးမြင်၍ လျင်မြန်စွာ အိမ်သို့ ပြန်လေ၏။

သူဌေးကြီးသည် အိမ်သို့ရောက်သောအခါ မိမိ၏ လူယုံ ကျွန်မ ကာဠီအား “ယနေ့ မွေးဖွားသော ကလေးကို

တွေ့အောင်ရှာပြီး ဆိုင်ရာ မိဘတို့အား အသပြာ တစ်ထောင် ပေး၍ ကလေးကို ရအောင်ယူခဲ့” ဟု မှာကြားပြီး အသပြာ တစ်ထောင်ကို ကျွန်မအား ပေးလိုက်၏။ ကျွန်မ ကာဠိသည်လည်း ယောသကကို ယူဆောင်သွားသော အိမ်ကို တွေ့အောင်ရှာပြီးလျှင် အသပြာ တစ်ထောင်ကို အိမ်ရှင်တို့အား ပေးပြီး ယောသကကို ယူလာ၏။

သူဌေးကြီးသည် ယောသကကို မြင်လျှင် “အကယ် ၍ ငါ၏ဇနီးသည် သမီးကို ဖွားမြင်ပါက ဤသူငယ်နှင့် ထိမ်းမြားပေးမည်၊ သားကိုဖွားမြင်ပါက ဤသူငယ်ကို ဖျောက်ဖျက်ပစ်မည်” ဟု ကြံစည်၍ ယောသကကို အိမ်၌ ကျွေးမွေး ပြုစုထား၏။ နှစ်ရက် သုံးရက်ကြာလျှင် သူဌေးကတော် ကြီးက သားကလေးကို မွေး၏။ ထိုအခါ ကောသမ္မိ သူဌေးကြီးသည် ယောသကကို မသေ၊ သေအောင်သတ်ရန် အားထုတ်ရတော့၏။

သူဌေးကြီးသည် ကာဠိကျွန်မအား ယောသကကို ယူ၍ နွားခြံ၌ ထားရန် ညွှန်ကြား၏။ နံနက် နွားများ ထွက်သောအခါ နွားနင်းပြီး ယောသက သေစေရန် ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် နံနက်၌ နွားထိန်းသည် ခြံကို ဖွင့်၍ နွားများကို လွှတ်၏။ နွားလားဥသဘကြီးသည် ရှေ့ဆုံးမှ ထွက်လာပြီး ယောသကအပေါ် လေးဖက်ထောက်၍ ရပ်ကာ အခြားနွားများ နင်းမသွားနိုင်အောင် ကာကွယ်ထား၏။

အခြားနွားများသည် နွားလားဥသဘကြီးကို ပွတ်၍ ထွက်သွားကြ၏။ နောက်ဆုံးမှ နွားလားဥသဘကြီးက ထွက်၏။

ထိုအခါ နွားထိန်းသည် ယောသကကို တွေ့၏။ တိရစ္ဆာန်များကတောင် အကာအကွယ်ပေးလောက်အောင် ဘုန်းက ရှိသူအဖြစ် မှတ်ယူ၍ နွားထိန်းက ယောသကအား ကောက်ယူမွေးစား၏။ ကာဠိကျွန်းမသည် ဖြစ်ရပ်အစုံကို သူဌေးကြီးအား ပြန်ပြော၏။ ဤသည်မှာ ယောသက အထွက် ဒုတိယအကြိမ် ဝိပါက်လိုက်ခြင်း ဖြစ်၏။

သူဌေးကြီးသည် ကာဠိကျွန်းမအား နွားထိန်းထံမှ ယောသကကို အသပြုတ်တစ်ထောင် ပေး၍ ယူစေပြန်၏။ ကောသမ္မိပြည်မှ ထွက်ခွာကြကုန်သော ကုန်သည်တို့၏ လှည်ငါ ရာလမ်းမကြောင်း၌ ယောသကအား သွားရောက် ချထားရန် သူဌေးကြီးက ကာဠိကျွန်းမအား ညွှန်ကြားပြန်၏။ ကာဠိကျွန်းမကလည်း သူဌေးကြီး ခိုင်သည်အတိုင်းပင် ယောသကကို လှည်လမ်းမကြောင်း၌ သွားရောက် ချထား၏။

နံနက်စောစော၌ လှည်ငါ ရာတို့သည် ထိုလမ်းမ ကြီးအတိုင်း သွားကြ၏။ ခေါင်းဆောင်လှည်မှု သည် ရှေ့ဆုံးက သွား၏။ ယောသကအနီ သို့ ရောက်သောအခါ

မှာမျှာသည် မသွားတော့ဘဲ ပေ၍ ခံ၏။ ဘယ်လိုပင်
မောင်းမောင်း မသွားတော့။ အရုဏ်တက်သောအခါ
လှည့်မှုသည် အရုဏ်ရောင်၌ ယောသကကို တွေ့၏။
ထိုအခါ လှည့်မှုသည် ဘုန်းကံရှိသူအဖြစ် သတ်မှတ်၍
ယောသကကို ကောက်ယူ မွေစား၏။ ကာဠိကျွန်မ
ကလည်း ဖြစ်စဉ်များကို သုဋ္ဌေကြီးအား ပြန်ကြား၏။
ဤသည်မှာ ယောသကအတွက် တတိယအကြိမ် ဝိပါက်
လိုက်ခြင်း ဖြစ်၏။

ထိုနောက် သုဋ္ဌေကြီးသည် ငွေအသပြာတစ်ထောင်
ဖြင့် ယောသကကို လှည့်မှုထံမှ ပြန်ယူစေပြီးလျှင်
ကာဠိအား သုသာန်၌ ချထားစေပြန်၏။ ထိုအခါ ဆိတ်
ကျောင်းသား တစ်ယောက်သည် ဆိတ်များကို သုသာန်၌
ကျောင်း၏။ ဆိတ်မကြီး တစ်ကောင်သည် ချအောက်၌
ရှိသော ယောသကကို ဝပ်၍ နှိပ်တိုက်၏။ ဆိတ်ကျောင်းသား
မြင်၍ ကောက်ယူမွေစား ပြန်၏။ ကာဠိကလည်း
ဖြစ်စဉ်များကို သုဋ္ဌေကြီးအား ပြန်ကြား၏။ ဤသည်မှာ
ယောသကအတွက် စတုတ္ထအကြိမ် ဝိပါက်လိုက်ခြင်း
ဖြစ်၏။

ထိုနောက် သုဋ္ဌေကြီးသည် ကာဠိအား ဆိတ်
ကျောင်းသားထံမှ ယောသကကို အသပြာတစ်ထောင်ဖြင့်

ပြန်ယူစေပြီး မြင့်မားသော တောင်ပေါ်မှ ပစ်ချ၍ သတ်စေ
ပြန်၏။ ကာဠိကလည်း သူဌေးကြီးညွှန်ကြားသည့်အတိုင်း
ဃောသကကို တောင်ချောက်ကြားသို့ ပစ်ချလိုက်၏။
သို့ရာတွင် ဃောသကသည် ချင်ရွေးနွယ်ချုံပေါ်သို့ ကျသွား
သဖြင့် တစ်စုံတစ်ရာ အန္တရာယ်မရှိဘဲ မူလပင်တံ
အတိုင်းပင် ရှိ၏။ ထရံရက်သူတို့သည် ဝါးခုတ်ရန်လာသော
အခါ ကလေးငိုသံကို ကြား၍ တောင်ကမ်းပါးရှိ ချင်ရွေး
နွယ်ချုံပေါ်သို့ တက်ကြည့်လျှင် ဃောသကကို မြင်၏။
ကျူထရံရက်သူ အကြီးအကဲသည် ဃောသကကို မွေးစား
ပြန်၏။ ကာဠိကလည်း ဖြစ်ရပ်များကို သူဌေးကြီးအား
ပြန်လည်ပြောကြား၏။ ဤသည်မှာ ဃောသကအတွက်
ဗုဒ္ဓမအကြိမ် ဝိပါက်လိုက်ခြင်း ဖြစ်၏။

ထို့နောက် သူဌေးကြီးက ကာဠိအား အသပြာ
တစ်ထောင်ဖြင့် ဃောသကကို ပြန်ယူစေ၏။ ဤအချိန်တွင်
ဃောသကသည် ကြီးပြင်းလာလေပြီ။ သို့ရာတွင် သူဌေးကြီး
သည် ဃောသက သေရေးအတွက်သာ အစဉ် ကြံစည်၏။
တစ်နေ့တွင် သူဌေးကြီးသည် အိုးထိုန်းသည် တစ်ယောက်
ကို ခေါ်၍-

“ငါ့မှာ အလွန်ဆိုးသွမ်းသော သားတစ်ယောက်
ရှိသည်။ သင် အိုးဖုတ်သောအခါ သူ့ကို သတ်ပြီး

အိုးတစ်လုံးထဲ၌ ထည့်၍ ဖုတ်လိုက်ပါ။ စရံအနေဖြင့် အသပြာတစ်ထောင်ကို အခပေးပါမည်။ ကိစ္စအားလုံး ပြီးသွားပါက နောက်ထပ် ပေးပါဦးမည်”

ဟု ဆို၏။ အိုးထိန်းသည်ကလည်း

“ကောင်းပါပြီ၊ နက်ဖြန် အိုးများ ဖုတ်တော့မည် ဖြစ်၍ သူဌေးကြီး၏ သားကို ကျွန်ုပ်အိမ်သို့ လွှတ်လိုက်ပါ”

ဟု ဆို၏။ ယောသကကို ခေါ်၍ အိုးထိန်းသည် အိမ်သို့ လွှတ်လိုက်၏။ ယောသကကလည်း ဖခင် ညွှန်ကြားချက်အတိုင်း အိုးထိန်းသည်၏ အိမ်သို့ သွား၏ သို့ရာတွင် လမ်း၌ ညီငယ်ဖြစ်သူ သူဌေးကြီး၏ သားရင် သည် အဖော်များနှင့် ခုံညင်း ကစားနေသည်ကို တွေ့၏ သူဌေးသားကလည်း ယောသကကို တွေ့လျှင် “အစ်ကို ကျွန်တော် ခုံညင်း ရှုံးနေသည်၊ အစ်ကိုကစားပေးပါ” ဟု ဆို၏။

ယောသကက “ငါ့ကို ဖခင်ခိုင်းလိုက်သော ကိစ္စ ရှိသည်။ ငါမအားဘူး ညီငယ်” ဟု ဆိုလေလျှင် သူဌေးသားက “ဖခင်ခိုင်းလိုက်သော ကိစ္စကို ကျွန်တော် လုပ်ပေးမည်၊ ကျွန်တော့်ကိုယ်စား ခုံညင်းကိုသာ နိုင်အောင် ကစားပေးပါ” ဟု ဆို၏။ ယောသကကလည်း ညီငယ်၏ တောင်းပန်ချက်အရ ခုံညင်းကို ကစားပေး၏။ သူဌေးသား လည်း ယောသကကိုယ်စား အိုးထိန်းသည်၏ အိမ်သို့

သွား၏။ အိုးထိန်းသည်လည်း ကောသမ္မိသူဌေးကြီး
 မှာကြားချက်အတိုင်း သူငယ်ကို သတ်၍ အိုးထဲ၌ထည့်ပြီး
 အိုးဖုတ်ရာတွင်းထဲသို့ ထည့်လိုက်၏။ ညီငယ်ကို စောင့်မျှော်
 သော်လည်း ညီငယ်မလာနိုင်၊ အချိန်ကလည်း တရွေ့ရွေ့
 ကုန်၊ ယောသက ဘာလုပ်ရမှန်းမသိဘဲ ပူပန်လျက်ရှိ၏။
 နောက်ဆုံး၌ မိုးချုပ်သွားသဖြင့် အိမ်သို့ ပြန်လာ၏။

သူဌေးကြီးသည် ယောသကကို မြင်လျှင်
 “ယောသက၊ သင် အိုးထိန်းသည်၏အိမ်သို့ မသွား
 ဘူးလား” ဟု မေးလေရာ ယောသကကလည်း မိမိကိုယ်စား
 ညီငယ်သွားပါကြောင်း၊ မိမိက ညီငယ်ကိုယ်စား ခုံညင်း
 ကစားပါကြောင်း ပြန်လည်ပြောပြသည်။ ထိုအခါ
 သူဌေးကြီးသည် စိတ်ကိုမထိန်းနိုင်ဘဲ ရင်ဘတ်စည်တီး
 ငိုကြွေးချက်မနှင့် အိုးထိန်းသည်၏အိမ်သို့ မှီလိုမှီငြား
 အပြေးလိုက်လေ၏။ ယောသကကမူ ယောင်နနနှင့်
 ကျန်ရစ်ခဲ့၏။ သူဌေးကြီးသည် အိုးထိန်းသည်၏အိမ်သို့
 ရောက်သောအခါ ကိစ္စအားလုံး ပြီးသွားပြီဖြစ်ကြောင်း
 တွေ့ရ၏။ ဤသည်မှာ ယောသကအတွက် ဆဋ္ဌမအကြိမ်
 ဝိပါက်လိုက်ခြင်း ဖြစ်၏။

သူဌေးကြီးသည် မိမိအတတ်နှင့် မိမိ စူးသဖြင့်
 နှုတ်၍မရဘဲ သောကကို အတိုင်းအဆမရှိ ခံစားရ၏။

ဒီပါစိုးစာပေ

ဃောသကကိုလည်း မမြင်လိုတော့ဘဲ တွေးရင်းတွေးရင်း နာကြည်းသည်ထက် နာကြည်းလာ၏။ နောက်ဆုံး၌ သူဌေးကြီးသည် မိမိကိုယ်တိုင် စာကိုရေး၍ မိမိ အပိုင်စားရာ ရွာရှိ မိမိကိုယ်စားလှယ်ထံသို့ စေလွှတ်လိုက်၏။ စာတွင်—

“ဦးရီးတော်၊ ယခု စာယူလာသူသည် ကျွန်ုပ်၏ သာဃောသကဖြစ်သည်။ သူသည် မိဘများ မနိုင်နင်းလောက်အောင် ဆိုးသွမ်းသူဖြစ်သည်။ သူ့ကိုသတ်၍ ဖျောက်ဖျက်လိုက်ပါ။ ဦးရီးအတွက် ကျေးဇူးကို ကျေပွန်အောင် ဆပ်ပါမည်” ဟူ၍ ဖြစ်၏။ ထို့အပြင် သူဌေးကြီးက ဃောသကအား “ဤမည်သောရွာတွင် ငါ့မိတ်ဆွေရှိသည်၊ ထိုအိမ်၌ နံနက်စာ ဝင်စားပြီးမှ ခရီးဆက်၍သွား” ဟုလည်း မှာလိုက်၏။

ဃောသကသည် ဖခင်မှာလိုက်သည့်အတိုင်း စာကို ယူ၍ သွား၏။ လမ်းတွင် ဖခင်၏မိတ်ဆွေအိမ်သို့ ဝင်၏။ ထိုအိမ်ကလည်း ဃောသကအား ကောင်းစွာဧည့်ခံ ကျွေးမွေး၏။ ဃောသကသည် ခရီးဆက်လက်မသွားမီ ထိုအိမ်၌ တရားတမော အိပ်၏။ စာကိုပျောက်မသွားအောင် ခါးပုံစတွင် ညှပ်၍ထား၏။

ကောသမ္ဘိသူဌေးကြီး၏ မိတ်ဆွေဖြစ်သူ၌ အလွန် ချောမောလှပသော သမီးတစ်ယောက်ရှိ၏။ သမီးသည်

ဃောသကကို မြင်လျှင်မြင်ချင်း မြတ်နိုး၏။ ဃောသကသည် ကောတူဟလိကဘဝ၌ ဖြစ်စဉ်က သမီးသည် ကောတူဟလိက၏ဇနီး ဖြစ်ခဲ့ဖူး၏။

ချစ်မြတ်နိုးခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ဒုကနိပါတ် သာဓကဇာတ်၌ “အတိတ်ဘဝ၌ ရင်းရင်းနှီးနှီး ဆက်ဆံဖူးလျှင် ဖြစ်စေ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ ရင်းရင်းနှီးနှီး ဆက်ဆံဖူးလျှင် ဖြစ်စေ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး တွယ်တာမှုသံယောဇဉ်သည် ဖြစ်တတ်၏” ဟူ၍ ဖော်ပြ ထား၏။ ထို့ကြောင့် သမီးသည် ဃောသကကို မြင်လျှင် မြင်ချင်း မြတ်နိုးတွယ်တာမှု ဖြစ်ပေါ်ခြင်း ဖြစ်၏။

ကောသမ္ဗိသူဌေးကြီး၏ မိတ်ဆွေ တောသူဌေးသမီးသည် အိပ်ပျော်နေသော ဃောသက၏ ခါးပုံစရှိ စာကို ဖတ်ကြည့်ရာ “ဤသူသည် စာမတတ်သဖြင့် မိမိကို သတ်ရန် ရေးထားသည့်စာကို မိမိကိုယ်တိုင် ယူဆောင်၍ သတ်မည့်သူ ထံသို့ ကိုယ်တိုင် သွားပို့ပြီး အသတ်ခံမည့်သူ ပါတကား” ဟု များစွာသနားမိလေ၏။ ထိုနောက် မူလစာကို ဆုတ်ဖြဲပြီး စာအသစ်တစ်စောင်ကို ရေး၍ အိပ်ပျော်နေသော ဃောသက၏ ခါးပုံစ၌ ပြန်၍ ထားလိုက်၏။ စာတွင်-

‘ယခုလာသူမှာ ကျွန်ုပ်၏သားကြီး ဃောသက ဖြစ်ပါသည်။ သားကြီးကို ဤမည်သောရွာရှိ ကျွန်ုပ်၏ မိတ်ဆွေ သူဌေးသမီးနှင့် လက်ထပ်ပေးလိုက်ပါ။ ရွာလယ်

တွင် ဘုံခုနစ်ဆင့်ရှိအိမ်ကို ဆောက်လုပ်ပြီး လုံလောက်သော အစောင့်အရှောက်များဖြင့် ကောင်းမွန်စွာ ထားပါ။ လိုအပ်သလို ကူညီစောင့်ရှောက်ပါ’

ဟူ၍ဖြစ်၏။ ယောသကလည်း အိပ်ရာမှနိုးလျှင် ဖခင်မှာထားသည့်အတိုင်း ဖခင်၏ကိုယ်စားလှယ်ထံသို့ ရောက်အောင်သွား၍ စာကို ပေးလိုက်၏။

ကိုယ်စားလှယ်လည်း စာကိုဖတ်ပြီးလျှင် ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာစွာဖြင့် စာ၌ ညွှန်ကြားထားသည့်အတိုင်း ဆောင်ရွက်ပြီးပါကြောင်းကိုလည်း ကောသမ္မိသူဌေးကြီးထံ အပြည့်အစုံ အစီရင်ခံလိုက်၏။ ဤသည်မှာ ယောသက အတွက် သတ္တမအကြိမ် ဝိပါက်လိုက်ခြင်း ဖြစ်၏။ ဤဝိပါက်ကား နောက်ဆုံးဝိပါက်ဖြစ်၏။

ယောသကသည် နွားကျောင်းသား၏ ခွေးငယ်ဘဝ၌ဖြစ်စဉ်က ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၌ ကြည်ညို၏။ ဟောင်ခြင်း၊ အူခြင်းဖြင့် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၏ အန္တရာယ်များကို ဖယ်ရှင်းခဲ့၏။ ထိုသို့ဟောင်ခြင်း အူခြင်းပြုလုပ်ရာတွင် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၌ ကြည်ညိုချစ်ခင်သော သဒ္ဓါတရားသက်သက်ဖြင့်သာ ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ မည်သည့်အကျိုးကိုမျှ မျှော်ကိုးခြင်း မရှိ၊ ဉာဏ်နှင့်လည်းမယှဉ်၊ စေတနာသန့်သန့် သဒ္ဓါသန့်သန့်ဖြင့်သာ ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။

ကောတူဟလိကဘဝ၌ ဖြစ်စဉ်က သားငယ် ‘ကာပီ’ကို စွန့်ပစ်ခဲ့ဖူး၏။ ထိုအကုသိုလ်ကံသည် ယောသက ဘဝ၌ ခုနစ်ကြိမ်တိုင်တိုင် စွန့်ပစ်ခြင်းခံရအောင် အကျိုးပေး၏။ ထိုအကုသိုလ်ကံ၏ အကျိုးဝိပါက်ကို ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၌ ကြည်ညိုသော ကုသိုလ်ကံက မတားမြစ်နိုင်သော်လည်း စွန့်ပစ်ခြင်းခံရတိုင်း အန္တရာယ်မကျရောက်အောင် ကာကွယ်နိုင်၏။

အန္တရာယ်မကျရောက်အောင် ကာကွယ်နိုင်သော ကုသိုလ်စေတနာကို အဋ္ဌကထာဆရာက ‘ဖြောင့်မတ်သော စေတနာ ဥရဇာတိက’ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ‘မကောက်ကျစ်သော စေတနာ-အကုဋိလ’ ဟူ၍ လည်းကောင်း ဆိုပါ၏။ ထိုကုသိုလ်စေတနာသည် ထိုမျှသာ မကသေး၊ ယောသက အာယောသိတာရုံကျောင်း၊ ဒါယကာသူဌေးကြီးဘဝဖြင့် သောတာပန်အရိယာ ဖြစ်သွားသည်အထိ အကျိုးပေးပေလိမ့်ဦးမည်။

ရာထူးဂုဏ်သိန် စည်းစိမ်ဥစ္စာများကို တောင့်တခြင်း မရှိဘဲ ဉာဏ်မယှဉ်စေကာမူ စေတနာသန့်သန့် သဒ္ဓါသန့်သန့်ဖြင့် ရတနာသုံးပါး၌ ပြုလုပ်ပါက ကြီးမားသော အကျိုးကျေးဇူးကိုလည်း ပေးတတ်၏။ ပါရမီသဘောလည်း သက်ဝင်၏။

ကောသမ္ဘိ သူဌေး ကြီးသည် သူ၏ကိုယ်စာ လှယ်
ထံမှ ယောသကနှင့်ပတ်သက်၍ သတင်းစကားကို
ကြားရသောအခါ ‘ငါကြံတိုင်း ကြံတိုင်း ငါ၏အကြံ
မအောင်မြင်ဘဲ တစ်မျိုးတစ်မည် ဖြစ်ရ၏’ဟု စိတ်နှလုံး
ပြင်းပြစွာပူလောင်ပြီး ဝမ်းသွေးသွန်ရောဂါဖြင့် အိပ်ရာထဲ၌
ဗုန်ဗုန်လဲတော့၏။

ကံအရှိန်အဟုန်ရှိသူကို ပျက်စီးစေရန် အာထုတ်
ပါက အုတ်တံတိုင်းကို ဦးခေါင်းဖြင့် တိုက်သည်နယ်
အာထုတ်သူသာ ပျက်စီးရသည့် သဘောကို သူဌေးကြီး
သဘောမပေါက်။ ထို့ကြောင့် သူဌေးကြီးသည် ယောသက
ပျက်စီးစေရေးအတွက် သူ၏အမွေအနှစ်များကို ယောသက
မရနိုင်စေရန် စီစဉ်မည်ဟု ကြံရွယ်ပြီး ယောသကအာ
လူလွတ်ပြီး ခေါ်ခိုင်းလိုက်၏။

ယောသက၏ ဇနီးကာ အမြော်အမြင်ရှိသူ ဖြစ်၏။
ထို့ကြောင့် မိမိအမှုလုပ်တို့အား ‘အကယ်၍ ကောသမ္ဘိ
သူဌေးကြီးထံမှ စာဖြစ်စေ၊ လူဖြစ်စေ ရောက်လာပါက
ယောသကအား မပြောဘဲ ငါ့ကိုသာ ဦးစွာပြောပါ’ဟု
ကြိုဟင်မှာထား၏။

ကောသမ္ဘိသူဌေးကြီးထံမှ လူများရောက်လာသော
အခါ သူဌေးသမီးသည် ထိုသူများနှင့် ဦးစွာတွေ့၏။

သူဌေးကြီး၏ ကျန်းမာရေး အခြေအနေကို မေး၏။
သူဌေးကြီး စားနိုင်သောက်နိုင်သော အခြေအနေတွင်
ရှိသေးကြောင်း သိရလျှင် အခေါ်လာသူများကို ပြန်မလွှတ်
သေးဘဲ အိမ်တစ်အိမ်၌ ကောင်းစွာပြုစု၍ ဧည့်ခံထား၏။

ယောသက မလာရောက်သေးသောအခါ ကောသမ္မိ
သူဌေးကြီးသည် ဒုတိယအကြိမ် လူလွှတ်၍ ခေါ်ခိုင်းပြန်၏။
ထိုသူများထံမှ သူဌေးကြီး၏ ကျန်းမာရေးအခြေအနေ
ကို သိရသောအခါ သူဌေးသမီးသည် ဒုတိယအကြိမ်
အခေါ်လာသူများကိုလည်း ပြန်မလွှတ်ဘဲ အခြားအိမ်
တစ်အိမ်၌ ထား၍ ကောင်းမွန်စွာ ပြုစုလုပ်ကျွေးလျက်
ဧည့်ခံထား၏။

ယောသက မလာရောက်သေးကြောင်း သူဌေးကြီး
သိလျှင် တတိယအကြိမ် လူလွှတ်ခေါ်ပြန်၏။ ဤအကြိမ်၌မူ
ဝမ်းသွေးများ တရစပ်သွားပြီး အစာအာဟာရ မဝင်တော့
ကြောင်း၊ အသက်မီလိုလျှင် အမြန်လာပါမှ အသက်မီ
တော့မည်ဖြစ်ကြောင်း တတိယအကြိမ် အခေါ်လာသူများ
ထံမှ သူဌေးကြီး၏ ကျန်းမာရေးအခြေအနေကို သိရသော
အခါ ဤအကြိမ်၌မူ သွားသင့်ပြီဟု သူဌေးသမီးက
ယူဆ၏။

ထိုနောက် ယောသကကို အကြောင်းကြား၍ နှိုးမောင်နှံနှစ်ဦးတို့သည် အခြွေအရံများနှင့်တကွ ဖခင် ကာသမ္မိ သူဌေးကြီး ထံသို့ သွားကြ၏။ လမ်းခရီး၌ နှိုးဖြစ်သူ သူဌေးကတော်က ယောသကအား ဖခင်ထံသို့ ရောက်လျှင် ခြေရင်းဘက်၌ နေရန် မှာကြား၏။ မိမိမူကား ခေါင်းရင်းဘက်၌ နေမည်ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း ပြောကြား ၏။ အခြွေအရံယောက်ျားတို့ အားလည်း အိမ်၏ ပတ်ပတ်လည်၌ နေ၍ စောင့်ရှောက်ကြရန် မှာကြား၏။

ယောသကတို့ နှိုးမောင်နှံ သူဌေးကြီးအိမ်သို့ ရောက်သောအခါ သူဌေးကြီးသည် သေအံ့မှူးမှူးအချိန်သို့ ရောက်ခဲ့ပြီ။ သူဌေးကြီး၏ စာရင်းကိုင်က သူဌေးကြီး၏ ခြေတို့ကို ဆုပ်နယ်ပေးလျက်ရှိ၏။ ယောသကက ခြေရင်း ဘက်၌ ထိုင်၍ သူဌေးကတော်က ခေါင်းရင်းဘက်၌ ထိုင်၏။ ထိုအခါ စာရင်းကိုင်က ယောသက ရောက်လာပြီ ဖြစ်ကြောင်း သူဌေးကြီးအား ပြောကြားလျှင် သူဌေးကြီး သည် မျက်လုံးများကို အနိုင်နိုင်ဖွင့်၍ စာရင်းကိုင်အား သူ၏ပစ္စည်းဥစ္စာများစာရင်းကို ဖတ်ကြားစေ၏။

စာရင်းကိုင်ကလည်း အတွင်းပစ္စည်း ကုဋေ လေးဆယ်နှင့်တကွ အပြင်ပစ္စည်း၊ ရွာ၊ လယ်၊ နွား၊ ယာဉ် စသည်တို့၏ အရေအတွက်ကို ဖတ်ကြားတင်ပြရာ

သူဌေးကြီးက ဤပစ္စည်းများ အားလုံးကို ယောသကအား
 ‘မပေးပါ’ ဟု ဆို၏။ သို့ရာတွင် သူဌေးကြီး အားနည်းလွန်း
 သဖြင့် စကားလုံးများကို အလုံးတိုင်း အလုံးတိုင်း ပီသအောင်
 မဆိုနိုင်တော့ဘဲ အစ ‘မ’ အက္ခရာ အသံပျောက်ပြီး
 ‘ပေးပါ’ ဟူ၍သာ အသံထွက်တော့၏။ အားလုံးကလည်း
 ‘ပေးပါ’ ဟူ၍သာ ကြားကြလေ၏။

သို့ရာတွင် သူဌေးကတော်သည် ဉာဏ်အမြော်
 အမြင်ရှိသူ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သူဌေးကြီး၏ နှလုံးသွင်းကို
 သိ၏။ နောက်တစ်ကြိမ် ‘မပေးပါ’ ဟူ၍ ထပ်မဆိုနိုင်စေရန်
 သူဌေးကတော်က အော်ဟစ်ငိုကြွေးလျက် သူဌေးကြီး၏
 ရင်ဘတ်ပေါ်သို့ ဦးခေါင်းဖြင့် ဖိချလိုက်ရာ သူဌေးကြီး
 ကွယ်လွန်လေ၏။

ထိုအချိန်တွင် ကောသမ္မိပြည်၌ ဥတေနမင်း
 နန်းစံလျက်ရှိရာ ကောသမ္မိသူဌေးကြီး ကွယ်လွန်သွား
 ကြောင်း၊ ဥစ္စာပစ္စည်းများကို သားဖြစ်သူ ယောသကအား
 ပေးသွားပါကြောင်းဖြင့် ဥတေနမင်းအား လျှောက်ထားလျှင်
 ဥတေနမင်းက ယောသကအား နန်းတော်သို့ ဆင့်ဆို
 လိုက်၏။

ဒီပါစိုးစာပေ

ဃောသကသည် ဥတေနမင်၏ ဆင့်ဆိုချက်အရ နန်းတော်သို့ သွား၏။ ထိုနေ့၌ မိုးရွာသဖြင့် မင် ရင်ပြင်၌ ချိုင့်ဝှမ်းနေရာများတွင် ရေတင်လျက်ရှိ၏။ ဥတေနမင်သည် လေသာပြတင်မှ ဃောသကအလာကို စောင့်ကြည့်နေ၏။ ဃောသကသည် မင်ရင်ပြင်သို့ ရောက်သောအခါ ရေအိုင်ငယ်များကို ခုန်ကျော်၍သွား၏။ ထိုနောက် နန်းတော်တွင်းသို့ ဝင်ရောက်၍ မင်ကြီးအား စောင့်၏။ မင်ကြီးက ဃောသကအား ကောသမ္ဘိသုဋ္ဌေးကြီး ကွယ်လွန်သော်လည်း အာမငယ်ရန် အာပေစကား ပြောကြား၏။ ထို့အပြင် ဃောသကအား ဖခင်သုဋ္ဌေးကြီး၏ ရာထူးကို ဆက်ခံစေရန် စီစဉ်ပေးမည်ဖြစ်ကြောင်းလည်း ပြောလိုက်ပြီ ဃောသကကို မင်ကြီးက ပြန်လွှတ်လိုက်၏။

ဃောသကသည် နန်းတော်မှ ပြန်လာ၏။ ဥတေနမင်ကြီးက နောက်မှ စောင့်ကြည့်လျက်ရှိ၏။ ဃောသကသည် နန်းတော်သို့လာစဉ်က နန်းရင်ပြင်၌ တွေ့ခဲ့သော ရေအိုင်ငယ်များသို့ ရောက်သောအခါ အလာတုန်ကလို ခုန်ကျော်မသွားဘဲ ရေထဲသို့ ဆင်၍သွား၏။ ဥတေနမင်ကြီးသည် ချက်ချင်းပင် ဃောသကကို ပြန်ခေါ်စေ၏။ ဃောသကသည် မင်ကြီးရှေ့မှောက်သို့ ရောက်၍

ခစားလေလျှင် မင်းကြီးက ယောသကအား ‘ယောသက သင်လာစဉ်က ရေအိုင်ငယ်များကို ခုန်ကျော်၍လာခဲ့၏။ ယခုအပြန်တွင်မူ ရေအိုင်ငယ်များကို ခုန်ကျော်၍မသွားဘဲ ရေအိုင်များထဲသို့ ဆင်း၍သွား၏။ ဘာကြောင့်လဲ’ ဟူ၍ မင်းကြီးက မေး၏။ ထိုအခါ ယောသကက-

“အရှင်မင်းကြီး နန်းတော်သို့လာစဉ်က ယောသက သည် သာမန်ယောသကသာ ဖြစ်ပါသည်။ ယခုအပြန်တွင်မူ ယောသကသည် သာမန်ယောသက မဟုတ်တော့ပါ။ သူဌေးရာထူးကို ဆက်ခံရမည့် ယောသကဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ရာထူးနှင့်ထိုက်တန်အောင် ဣန္ဒြေတို့ကို ထိန်းသိမ်းစောင့်စည်းသောအားဖြင့် ရေအိုင်ငယ်များကို ခုန်ကျော်၍ မသွားဘဲ ရေအိုင်ငယ်များထဲသို့ ဆင်း၍ သွားခြင်းဖြစ်ပါသည်” ဟု တင်လျှောက်ရာ ဥတေနမင်းကြီး သည် “ဤသူကား ပညာရှိပေသည်။ သူဌေးရာထူးနှင့် ထိုက်တန် ပေသည်” ဟု ဆုံးဖြတ်ပြီး သူဌေးအဆောင် အယောင်နှင့် တကွ သူဌေးရာထူးကို ချက်ချင်းပေးလိုက်၏။ ဤသို့လျှင် ယောသကသည် ကောသမ္ဘိသူဌေးကြီး ဖြစ်လာ ခဲ့၏။

ယောသကသည် စာမတတ်၊ စာမတတ်သော်လည်း ပညာရှိ၏။ စာတတ်ခြင်းကို အားပေးသင့်သော်လည်း

များသောအားဖြင့် စာတတ်သူများသည် မိမိတို့၏ အမြင် အကြားများကို မိမိတို့တတ်သော စာများနှင့် တိုင်းတာ၍ ဘာသာပြန်ဆိုကြ၏။

ဤသို့ ဘာသာပြန်ဆိုခြင်းမှာ ဗဟိဒ္ဓကို ဗဟိဒ္ဓနှင့် တိုင်းတာခြင်းမျှသာ ဖြစ်၏။ ထိုအခါ အဇ္ဈတ္တဉ်ရှိသော ပဋိသန္ဓေဉာဏ်၏ စွမ်းအားသည် မိမိတို့၏ အမြင် အကြားကို ထွင်းဖောက်၍ သိနိုင်သော ပဝတ္တိဉာဏ်ကို မဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ချေ။

စာမတတ်သော ပညာရှိများသည်ကား အားကိုးစရာ စာသိပေသိ မရှိသဖြင့် မိမိတို့၏ အမြင်အကြားကို မိမိတို့၏ သန္တာန်ဉ်ရှိသော အတွေ့အကြုံများနှင့်သာ တိုင်းတာ၍ ဘာသာပြန်ဆိုကြ၏။ ဤသို့ ဘာသာပြန်ဆိုခြင်းသည် ဗဟိဒ္ဓကို အဇ္ဈတ္တနှင့် တိုင်းတာခြင်းဖြစ်၏။

ထိုအခါ အဇ္ဈတ္တဉ်ရှိသော ပဋိသန္ဓေဉာဏ်၏ စွမ်းအားသည် မိမိတို့၏ အမြင်အကြားကို ထွင်းဖောက်၍ သိနိုင်သော ပဝတ္တိဉာဏ်ကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ပါ၏။ ထိုဉာဏ် ထိုအသိအရ ယောသကသည် ရေအိုင်ငယ်များအတွင်းသို့ ဆင်း၍သွားခြင်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ယောသကသည် စာမတတ်သော်လည်း ပညာရှိဖြစ်၏ - ဟု ဥတေနမင်းကြီး

က သတ်မှတ်၍ ဃောသကအား သူဌေးရာထူးကို ပေးအပ်ခြင်း ဖြစ်၏။

သက်ရှိဖြစ်စေ၊ သက်မဲ့ဖြစ်စေ အရာရာတိုင်းတွင် သာမညလက္ခဏာနှင့် ဝိသေသလက္ခဏာ ရှိသည်ချည်း ဖြစ်၏ - ဟု ပိဋကတ်တော်၌ ဆို၏။ ထို့ကြောင့် ရုပ်ဖြစ်စေ၊ နာမ်ဖြစ်စေ အခြေခံအားဖြင့် သာမညလက္ခဏာအရ အချင်းချင်းတူကြသော်လည်း အပေါ်သဏ္ဌာန်အားဖြင့်မူ ဝိသေသလက္ခဏာအရ အဋ္ဌကလာပ် ရုပ်ချင်းတူသော်လည်း အပေါ်သဏ္ဌာန်အားဖြင့် ဝိသေသလက္ခဏာအရ အချင်းချင်း ကွဲပြားသွားရခြင်းဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် ဒုကနိပါက သမ္ပဒါဌဇာတ်၌ မြေခွေးက ခြင်္သေ့စိတ်ပေါက်၍ ခြင်္သေ့လုပ်သော်လည်း တကယ်တမ်း စစ်မှန်သော ခြင်္သေ့ဖြစ်မလာနိုင်ခြင်းဖြစ်၏။ ဤသဘောကို ဃောသကသိ၍ သာမညဃောသကနှင့် ဝိသေသဃောသက တို့၏ ခြားနားချက်ကို ဥတေနမင်းကြီးအား တင်လျှောက် နိုင်ခြင်း ဖြစ်၏။

ဃောသကသည် သူ့ဘဝဖြစ်စဉ်ကို သူ့ဇနီးနှင့် သူဌေးကြီး၏ကျွန်မ ကာဠီတို့ထံမှ ကြားသိရကာ များစွာ သံဝေဂဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သူသည် ဇနီးနှင့် တိုင်ပင်ကာ

မိမိတို့အတွက် ရယူခြင်း ‘လောဘ’၌ ချမ်းသာကို မရှာ
တော့ဘဲ လောကအတွက် စွန့်လွှတ်ခြင်း ‘အလောဘ’၌
ချမ်းသာကို ရှာရန် ဆုံးဖြတ်၏။ ထိုဆုံးဖြတ်ချက်အရ
အလှူမဏ္ဍာပ်ဆောက်၍ သူဆင်းရဲတို့အား လည်းကောင်း၊
ခရီးသွားတို့အားလည်းကောင်း နေ့စဉ် အသပြာ တစ်သိန်း
ဖိုး လှူ၏။ မိဘမဲ့ သာမာဝတီသူဌေးသမီး ကို မွေးစား၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူပြီဖြစ်၍ မြတ်စွာ
ဘုရား သီတင် သုံးတော်မူရာ ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်ရှိ
မြတ်စွာဘုရားထံတော်သို့ သွားရောက်၍ တရားနာယူရာ
သောတာပန်ဖြစ်၏။ ထို့နောက် ကောသမ္မိပြည်၌
ဃောသိတာရုံ ကျောင်းတိုက်ကို ဆောက်၍ လှူဒါန် ၏။
သူ့ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းသော ဃောသိတာရုံကျောင်းတိုက်
သည်လည်းကောင်း၊ သူမွေးစားသော သာမာဝတီသည်
လည်းကောင်း သာသနာ့သမိုင်းတွင် ထင်ရှားပါ၏။

ကျွန်ုပ်တို့သည် သံသရာ၌ ကျင်လည်ရစဉ် မြတ်စွာ
ဘုရားလက်ထက်တော်၌ တကယ်ဖြစ်ခဲ့ဖူးသော ဃောသက
သူဌေးဝတ္ထုမှ သံဝေဂယူကာ မိမိ၏အကျိုးအတွက်
ပဓာနမပြုဘဲ လောကအကျိုးအတွက် ပဓာနပြုသောအာ ဖြင့်

မလုပ်သင့်သည်ကို မလုပ်ဘဲ နေရဲအောင်၊ လုပ်သင့်သည်ကို လုပ်ရဲအောင် ကြိုးစားအပ်ပါ၏။

မလုပ်သင့်သည်ကို မလုပ်ဘဲနေသောအခါ အတ္တဒိဋ္ဌိ အမြင်ဖြင့် ကြည့်တတ်သူများက ‘အမြော်အမြင်မဲ့သော လူအ၊ လူနံများ’ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ‘သတ္တိမရှိသူများ’ ဟူ၍လည်းကောင်း သမုတ်ခြင်းကို ခံရတတ်၏။ လုပ်သင့်သည်ကို လုပ်ပြန်ပါကလည်း ‘မိုက်ရူး ရဲများ’ ‘အခြေအနေကို မသုံးသပ်တတ်သူများ’ ဟူ၍ သမုတ်ခြင်းကို ခံရတတ်၏။

အမှန်အားဖြင့် မလုပ်သင့်သည်ကို မလုပ်ဘဲနေခြင်းသည် ‘ဝါရိတ္တ’ သီလမည်၏။ လုပ်သင့်သည်ကို လုပ်ခြင်းသည် ‘စာရိတ္တ’ သီလမည်၏။ မလုပ်သင့်သည်ကို မလုပ်ဘဲနေခြင်း ‘ဝါရိတ္တ’ သီလနှင့် လုပ်သင့်သည်ကို လုပ်ခြင်း ‘စာရိတ္တ’ သီလသည် ငွေစက္ကူတစ်ရွက်၏ ခေါင်းဘက်နှင့် ပန်းဘက်သဖွယ် ဖြစ်၏။ ခေါင်းဘက်နှင့် ပန်းဘက်ပါမှသာ ငွေစက္ကူသည် ‘စစ်မှန်သော ငွေစက္ကူ’ ဖြစ်သကဲ့သို့ မလုပ်သင့်သည်ကို မလုပ်ဘဲနေခြင်း ‘ဝါရိတ္တ’ သီလနှင့် လုပ်သင့်သည်ကို လုပ်ခြင်း ‘စာရိတ္တ’ သီလ နှစ်ဘက်စုံမှ ‘စစ်မှန်သောသီလ’ မည်၏။ သူတော်စင်များ အနေဖြင့် မိမိ၏အသက်ကိုသာ စွန့်သော် စွန့်ရာ၏။ *

စစ်မှန်သောသီလကို မစွန့်ရာ-ဟူ၍ ဘုရားရှင် အဆုံးအမ
တော် ရှိ၏။

စစ်မှန်သောသီလသည် ပါရမီနှင့်နွယ်သည်ဖြစ်၍
လောကီအကျိုးစီးပွားသာမက အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်
တိုင်အောင်သော လောကုတ္တရာအကျိုးကိုပါ ပေးနိုင်သော
ကြောင့် စစ်မှန်သော သီလကို မစွန့်ရာဟု ဆိုခြင်းဖြစ်၏။
ထိုကြောင့် ဤလောက၌ မြင့်မြတ်သော သူတော်စင်များ
အနေဖြင့် လောက၏အကျိုးစီးပွားကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရေး
အတွက် ဤဃောသကသူဌေး ဝတ္ထုကို ဆင်ခြင်နှလုံးသွင်း၍
စစ်မှန်သော သီလကို စောင့်ထိန်းနိုင်အောင် ကျင့်ကြံ
အားထုတ်အပ်ပါ၏။

၁၉၉၁-ခုနှစ်၊ မတ်လထုတ်
အမှတ် ၁၄၈၊ စစ်ပြန်မဂ္ဂဇင်း

ဆက်လက် ထွက်ရှိမည်

ဆရာကြီး ဦးရွှေအောင် စာအုပ်များ

- ▲ ဘဝအကျဉ်းသား
- ▲ ဗုဒ္ဓဝါဒပေါ်ထွန်းခြင်း
- ▲ တူရုနစ်ဖက်
- ▲ ဘဝအတွေ့ ဘဝအတွေး
- ▲ ထေရဝါဒမျက်စိ

*****

ဒီပါစိုးဟန် ဒီပါစိုးမူအတိုင်း
သေသပ်လှပစွာ
ကွန်ပျူတာ အော့ဖ်ဆက်ဖြင့်
ထွက်လာပါမည်။

သင်တို့
ကျွန်ုပ်တို့ ဘဝတစ်ခင်းမှာ
လမင်းတစ်ရာ သာစေရမည်

လမင်းတစ်ရာ

ဘဝအမြင်သစ်စာစောင်

ဘဝရဲ့ ငြင်းခုံစရာတွေ
ဘဝရဲ့ မွန်းကျပ်မှုတွေ
ဘဝရဲ့ လတ်တလော ပြဿနာတွေ
ဘဝရဲ့ လိုအပ်မှုတွေ
ဘဝရဲ့ ခုံမင်စရာတွေ
ဘဝရဲ့ အရေးကြီးဆုံး အရာတွေ စတဲ့
ဘဝရေးရာ၊ ဘဝပြဿနာတွေအတွက်
အကူအညီပေးဖို့
ကျွန်တော်တို့ ရောက်လာပါတော့မယ်.....။

(ဆရာကြီးဦးရွှေအောင်၏ စာအုပ်မဖြစ်သေးသော
စာမူများကို အထူးဖတ်ကြရပါမည်။)

အမှာစာများ၊ လပေးဖတ်လိုသူများအတွက်
သတင်းကောင်းပါးလိုက်ပါတယ်။

ဒီပါနိုးစာပေ

အမှတ် ၄၊ ရေကျော်လမ်းမ၊ ပုဇွန်တောင်မြို့နယ်၊

ရန်ကုန်မြို့၊ ဖုန်း ၂၉၁၄၈၈။

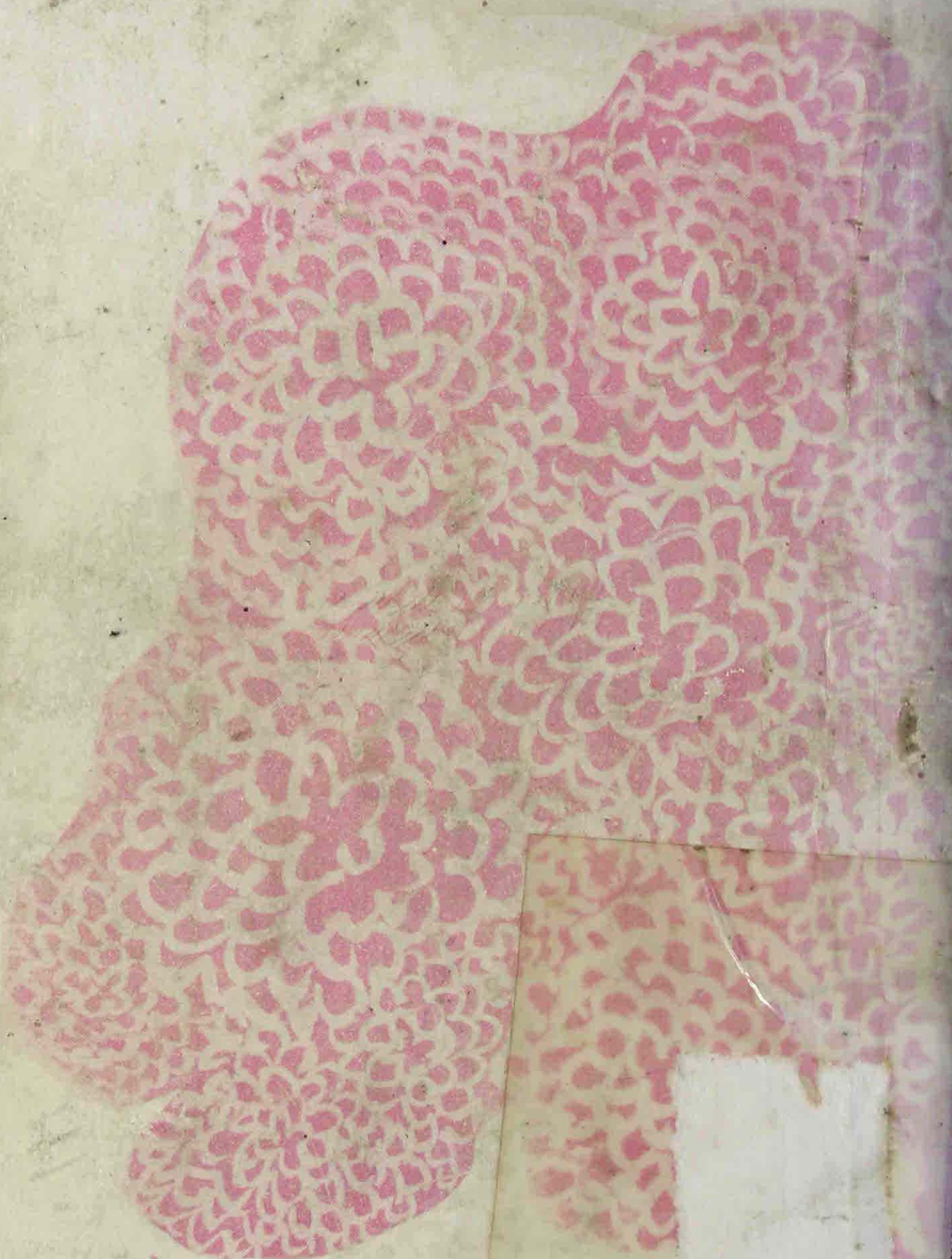
ဆက်လက် ထွက်ရှိမည့်

အခြားစာအုပ်များ

- ▲ အို-အချင်းမြန်မာတို့ .... သခင်ဘသောင်း
- ▲ ဂေါမတီ .... ပါရဂူ
- ▲ ပညာရေး၏
လုပ်ငန်းဆောင်တာများ .... အောင်သင်း
- ▲ နာမည် .... မင်းဆွေ
- ▲ ဈေးကွက် .... ခင်မောင်ညို(ဘောဂဗေဒ)
- ▲ လုပ်ငန်းရှင်နှင့်
အိမ်ထောင်ရှင် .... ခင်မောင်ညို(ဘောဂဗေဒ)
- ▲ ကမ္ဘာသိမြန်မာများ .... မောင်ဇေယျာ
- ▲ Model Essay .... M.C
- ▲ ကလေးများအတွက်
ဟိတောပဒေသပုံပြင်များ.... တောမှီရဟန်း
- ▲ သူတော်ကောင်းတို့
နှလုံးသား .... မောင်ဒီပ(သိပ္ပံ/ချည်ဖြေ)

~~~~~

ဒီပါစိုးဟန် ဒီပါစိုးမှုအတိုင်း
သေသပ်လှပစွာ
ကွန်ပျူတာ အော့ဖ်ဆက်ဖြင့်
ထွက်လာပါမည်။

MCAT
THORP
1116

